

Kazalo

Sodobnost 7–8

julij–avgust 2020

Sodobna slovenska dramatika

- Tjaša Mislej: Naše skladišče* 859
- Varja Hrvatin: Vse se je začelo
z golažem iz zajčkov* 945
- Simona Hamer: Vse OK* 979
- Iza Strehar: Izkoristi in zavrzi me* 1066
- Katarina Morano in Žiga Divjak:
Sedem dni* 1124
- Vinko Möderndorfer: Roza Luksemburg
stanuje v sosednji ulici* 1211

**Sodobna
slovenska
dramatika**

Tjaša Mislej

Naše skladišče

Nagrada Slavka Gruma 2020

OSEBE

Štiri delavke v skladišču hipermarketa:

EVELIN, 27 let

MARIA, 27 let

SUZI, 35 let

VERA, 58 let

POSLOVODKINJA GREBOVIČ, 49 let

IZGUBLJENI KUPEC

BIGI, novi šofer dobavnega vozila in skladiščnik

DIREKTOR

NOVINAR

Svinja o koruzi

Evelin sama v skladišču hipermarketa.

EVELIN: O, dragi moji, kako sem vesela, da ste prišli! I love you. Ich liebe dich. Zapela bom eno pesem, ki govori o ljubezni. Tisti stari, trdovratni ljubezni, ki je ne moreš pozabiti, če se še tako trudiš ... O ljubezni, ki se zažre v vse celice tvojega telesa. (*Zapoje.*) “*Takrat, ko so zvezde sijale za naju in ti si me objel ...*”

Iz oblačilnice se zadere Suzi.

SUZI: Evelin!

EVELIN: Kaj?!

SUZI: Obljubila si, da ne boš!

EVELIN (*poje*): “*V tvojem objemu bila sem srečna, srečna, srečna ...*”

Suzi pride iz oblačilnice.

SUZI: Rekla si, da ne boš več te pesmi! Veš, da me spominja na njega.

EVELIN: Ja, in?

SUZI: Obljubila si!

EVELIN: Ne cmeri se. Bod srečna, da je šel. (*Poje.*) “*Govoril si zaljubljene besede ...*”

SUZI: Nehaj, nehaj!

EVELIN (*poje*): “*Prevaral si srce, moje naivno srce ...*”

SUZI: A si lahko tih?!

EVELIN: Haha, sori, saj ne bom več!

Iz oblačilnice pride Vera. Za njo počasi poklapano stopa Maria. Vera vrže Evelin in Suzi vsaki eno haljo.

VERA: Kaj se spet gresta? Halje gor in tišina obe. Da vaju ne slišim.

Evelin in Suzi si nejevoljno oblečeta halji. Potem vse štiri delavke vlačijo škatle z robo gor in dol, vozijo sem in tja ogromne poličnike na kolesih ter zlagajo gor in dol konzerve različnih velikosti. Evelin neha zlagati.

VERA: Kaj je?

EVELIN: Jaz moram nekaj povedat.

VERA: Aja?

SUZI: Zakaj moraš vedno ti začeti govorit ...

EVELIN: Ker sem se prva javila. Jaz sem Evelin. Evelin mi je ime in sem pevka. (*Vera se zareži.*) Ja, pevka sem, a prav? Zraven tega sem tudi plesalka in lahko sem tudi igralka, če hočem. (*Vera se še bolj reži.*) Ja, v redu! Trenutno delam v skladišču! Ampak samo začasno, dokler ne najdem boljšega!

VERA: Kar sanjej, punči. Ampak veste, kako gre ... *Sanja svinja kukuruz!*
Haha.

EVELIN: Nesramnice. Ne pustijo mi, da povem ... Ja, okej. Delam v skladišču trgovine. In to ni kar ena navadna trgovina. To je ogromna trgovina. Res huge trgovina!

SUZI: Ogromna!

EVELIN: Ne prekinjaj. Kje sem bila? Ta trgovina je tako ogromna, da v enem tednu ne moreš priti peš z enega konca na drugega. Tako je velika, da moraš ob vhodu kupiti zemljevid, sicer ne najdeš več poti ven.

SUZI: Supermegatrgovina!

EVELIN: Tako je ogromna, da ženske v njej rojevajo otroke, medtem ko čakajo na kruh, moški si morajo na novo obriti brade, starci se poslavljajo in odhajajo na oni svet ...

SUZI: Ne, tista boljša beseda ... Kako že gre? Tista beseda ...

MARIA: Hipermegamarket?

SUZI: To, ja!

EVELIN: Sem Evelin in delam v skladišču. Ampak ne bom več dolgo. Ne bom se zataknila tukaj kot nekatere, a ne?

VERA: Si končala? Začni zlagat, konzerve se ne bodo same zložile gor.

SUZI: Petdeset škatel rdečega fižola za zložiti!

MARIA: Država uvoza: Čile.

SUZI: Ta fižol je videl več sveta kot jaz.

EVELIN: Vsaka peška je vidla več sveta kot ti.

SUZI: Ko bom odprla svojo cvetličarno, bom pa hodila na razstave cvetja.

VERA: Boš, boš. Seveda boš. To je Suzi in že osem let dela v skladišču trgovine.

EVELIN, MARIA, SUZI: Hipermegamarketa!

EVELIN: Suzi špara denar za cvetličarno. Sovražim vrt in zemljo in polže.

VERA: Jaz sem Vera. Samo še par let do penzije, pa moram premetavat te preklete škatle. Križ me bo fental!

SUZI: Na komisiji so ji zavrnil prošnjo za invalidsko.

EVELIN: Saj ji nič ni.

VERA: Pritožila se bom. Celo življenje plačujem zavarovanje, zdaj se pa na stara leta matram s temi škatlami ...

EVELIN: Eh, stara je najbolj živahna. In najbolj glasna.

VERA: A bejž.

MARIA: Vsak dan enako. Zlaganje, pakiranje, deklariranje. Odpiramo, režemo, premetavamo škatle gor in dol, gor in dol, gooor in doool. Nikoli konca. Ko že misliš, da je vse zloženo, ko si že skoraj oddahneš – bam! Ti že vozijo nove in nove in nove škatle.

EVELIN: Tale tukaj je pa ta fina! No, kar sama povej.

MARIA: Kaj naj povem? Da v resnici nimam pojma, kdo sem, kaj hočem in kaj bom delala čez pet let?

VERA: Isto kot zdaj boš delala, dragica. Kaj pa misliš. Maria je študentka.

EVELIN: O, ne. Je že diplomirala.

SUZI: Visoko študirana ... Kako že? Magistra književnosti in literature?

EVELIN: Koza! Primerjalne književnosti in literarne teorije!

SUZI: Oprost.

MARIA: Želim si pisat. Rada bi pisala.

SUZI: Pisateljica! Kako nobel se to sliši.

EVELIN: Jaz ne rabim nobenga faksa, da delam tu. Ne rabim diplome, da znam gnile paradajze ven zbrat. Pa na vsak artikel eno nalepko stisnit – plok, plok, plok! Pa kimat šefici, ko nam pride težit.

MARIA: Hočem pisat. Moram pisat. Rada bi pisala o ljudeh, ki živijo posebno življenje.

VERA: Zarad mene lahko cel inventar popišeš. Grba bo vesela.

SUZI: Evelin se zna super prilizovat šefici.

EVELIN: Fouš si mi. Obljubila mi je napredovanje!

VERA: Napredovanje?! Jaz sem bila tukaj, ko je ona še čigumije Čunga lun-ga s sošolkami kradla. Jaz sem vodja izmene. Kakšno napredovanje ti je obljubila?

EVELIN: Ne skrbi, stara. Kmalu me ne bo več v tej luknji. Ne mislim se tukaj postarat in postat del inventarja! Hvala lepa.

SUZI: Regal ali čitalec kode?

MARIA: To bi lahko bila kratka zgodba: *Kako sem postala čitalec kode.*

VERA: Kaj če bi ve manj čvekale in več delale, a?! Tišina pa delat!

EVELIN: Stara je spet nataknjena.

SUZI: Danes bo spet dolga.

Delavke zlagajo robo. V skladišče pride kupec.

KUPEC: Se opravičujem ...

EVELIN: Kaj bi tale spet rad ...

KUPEC: Pardon, pardon ...

SUZI: Kolikokrat vam moramo povedat?

KUPEC: Samo nekaj bi vprašal.

EVELIN: Ne zdaj, ne tukaj, ne nas.

VERA: Ta gospod sploh ne dela v skladišču.

SUZI: Gospod, vi ne delate tukaj.

VERA: Kdaj pa kdaj pride noter. Po pomoti.

EVELIN: Nezaposlenim vstop prepovedan!

KUPEC: Vem, vem. Saj razumem. Samo eno vprašanje, prosim.

SUZI: Gospod, ne morete bit tu.

KUPEC: Nekaj iščem že cel dan. A lahko vprašam, kje imate ...

EVELIN: Ne, ne morete!

VERA: Ne moremo vam pomagat.

KUPEC: ... kje imate ta nov grški jogurt z okusom japonskih mandarin ...

EVELIN: Na svidenje!

KUPEC: ... z marmelado iz švedskih godži jagod ...

SUZI: Ne vemo. Pejte vprašat prodajalce.

KUPEC: ... s semeni španskega sezama iz Andaluzije? Nobenega prodajalca ni nikjer! Nobenega! Čisto sam sem, izgubljen!

Vera, Suzi in Evelin kupca potiskajo ven.

VERA: No, pejte, pejte.

KUPEC: Vi ne veste, kako je to. Ko se zjutraj zbudiš in imaš en tak močan občutek, da bi moral nekaj opraviti. Da imaš za ta dan določene nujne, neodložljive obveznosti, ampak se ne moreš spomnit, kakšne. V telesu čutiš en tak preplah, en tak alarm, ki te stalno opozarja, da ne boš zamudil, da ne boš zafrknil situacije, ti pa ne veš, kaj je tisto, kar je tko jebeno pomembno?! Kaj je tisto, kar bi moral nujno naredit čim prej, da bo to življenje imelo sploh kak smisel!

VERA: Obrnite se na informacije. Hvala lepa.

SUZI: Vse bo v redu, gospod. Pri nas dobite vse, kar si želite, kar bi si lahko želeli in kar bi bilo boljše, da si ne bi.

EVELIN: Visoka kakovost po ugodnih cenah in vse ostalo, kar lepo zveni.

VERA: Ker nam je mar!

Potisnejo kupca skozi vrata.

EVELIN: Mater je bil težak. Najbrž požre preveč jogurta.

SUZI: Hvala bogu, da smo se ga rešile.

VERA: Zdaj bi že kar vsaka stranka po skladišču stikala. To pa ne, dokler sem jaz vodja izmene!

EVELIN: Ne bo več dolgo ona vodja. Dobila bom napredovanje.

MARIA: *Zaradi višine je ponoči spet sanjala nore sanje. Težko je spati na 5000 metrih. Močan veter se je celo noč zaganjal v šotor. Popila je čaj in pojedla kuhano jajce. Ni vedela, kdaj in kje bo na vrsti naslednji obrok. Ko je odrinila iz baznega tabora, se je na nebu svetlikalo na tisoče zvezd.*

VERA: Maria?

MARIA: *Razpihalo je oblake prejšnjega večera. Bila je jasna noč. V daljavi je lahko videla vrh, ki se je ponosno dvigal proti zvezdam.*

VERA: Maria?! A si slučajno že vse zložila?

MARIA: Kaj? Ne še.

VERA (*poda ji škatlo*): Potem pa zlagej! Kaj se tale predstavlja ... Sanjarile bi in meglo mešale, kdo bo pa pošteno delal?!

MARIA: Se opravičujem.

Delavke zlagajo izdelke.

EVELIN: Čakate. A ne bi moral že zvonit zvonec za malco?

SUZI: Ja, ura je cajt.

VERA: Takoj bi rade malco. Ko sem jaz začela s službo, ni blo nobene malce. Zjutraj sem se nabasala z močnikom za cel dan.

EVELIN: Zakaj še ni zvonca?

SUZI: Kje je zvonec?!

EVELIN: Hočemo zvonec!

SUZI: Zvonec!

VERA: Tišina!

Zazvoni zvonec za malico.

Odmor za malico in velika novica

MARIA: Zazvonil je zvonec in vsega bo enkrat konec.

SUZI: Končno!

MARIA: Super. Pravica do malice nas bo pomirila in odvrnila od razmišljanja o naših bednih eksistencah. Pa dober tek.

EVELIN: Malica, babe! To!

SUZI: Čikpavza!

Vera odvijte sendvič. Suzi prižge cigareto. Evelin odvijte čokolado Snickers. Maria zapisuje v zvezek in grizlja jabolko.

VERA: Ej! A si plačala jabuk?

MARIA: Halo? Itak da sem ga.

VERA: Sam prašam.

EVELIN: Stara vedno je sendvič. Isti sendvič. Že trideset let.

VERA: Kaj pa ti veš? Takrat si bla še v vrtcu.

EVELIN: Poli salama, majoneza, kumarice. A je res? Pa žemlja od včeraj.

VERA: Moja stvar!

SUZI: Jih dobimo znižane. Dober tek, Veri. Prvošč si.

VERA: A ti nauš jedla?

SUZI: Ne zdaj.

EVELIN: Suza! A si že? Daj, greva se.

SUZI: Čik bi pokadila.

EVELIN: Itak ne smemo zares kadit. Prid.

SUZI: Ne, no. Ne da se mi.

EVELIN: Vrži to sranje nekam. Daj, greva se. Pliz, pliz, Suzi!

MARIA: Ženska nima nobenga miru.

EVELIN: Pliiiiiz, Suza!

SUZI: Prav, no! Kaj bi rada?

EVELIN: Greva se isto kot prej.

SUZI: A talk show?

EVELIN: Ja, no. To je dbest. Ti začneš.

SUZI: Jaz? Kako pa?

VERA: Uboga Suzi. Kot običajno ne ve, kaj bi.

EVELIN: Saj znaš.

SUZI: Ne vem ...

EVELIN: Začni, začni, začni!

SUZI: Okej, no. Usediva se semle. Kako se že reče? Spoštovana publika, dragi gledalci ... V čast mi je, da je danes z nami posebna gostja. V redu?

EVELIN: Daj naprej!

SUZI: ... danes je tukaj ... ena zelo slavna oseba. Zelo, zelo slavna.

EVELIN: Ja, hvala, hvala.

SUZI: Hvala, da ste prišli k nam. Res hvala. Hvala, da –

EVELIN: Naprej, no! Povej ljudem, kdo sem.

SUZI: Saj res ... Ona je ... Vi ste ... Zelo znana – pevka?

EVELIN: Ne!

SUZI: Igralka!?

EVELIN: Tako, tako. Zdaj pa me nekaj vprašaj.

SUZI: Okej, okej ... Em ...

EVELIN: Vprašaj nekaj, da bo ljudi ganilo, a veš. Nekaj, da se ti jaz odprem.

SUZI: Em ... Ne vem, kaj bi vprašala. Čudno se mi zdi vse tole. Oprostite.

EVELIN: A moraš vse pokvarit?

VERA: Punce, malica bo fertik vsak čas ...

EVELIN: Ne, ni še konec! Gremo se kaj drugega! Vera, kaj smo gledale včeraj?

VERA: Imele smo kazensko zaradi – saj veš koga (*Pokaže na Mario.*)

EVELIN: Saj res, pizda! Brez televizije smo bile cel jebeni večer.

MARIA: Ni bila moja krivda.

VERA: Bla, bla, bla.

EVELIN: No, kaj smo pa gledale predvčerajšnjim?

SUZI: Jaz vem, pa ti ne povem.

EVELIN: A zdaj boš pa užaljena? Kot da se ne spomnim. En trapast romantičen film je bil. "Na svetu smo zato, da najdemo svojo drugo polovico, sorodno dušo, ki nam je bila usojena!" Vidla sem te, da si se cmerila zraven.

SUZI: Utihni!

MARIA: *Med vzponom so bile njene misli ves čas svinčeno pritrjene na goro. Ko je stala na vrhu osemtisočaka in kot ženska dosegla rekordno višino, se je tudi sama za hip počutila kot del nesmrtné lepote vršaca, kot nekaj dovršenega in popolnega. Ženski rekord ji ni bil dovolj, kmalu je začela sanjati o tem, da bi se povzpela višje, najvišje od vseh ljudi na svetu. Višave so jo pomirjale. Dajale so ji občutek nedotakljivosti, neranljivosti, kot bi izpila čašo nesmrtnosti.*

EVELIN: Naša Maria rada razlaga o stvareh, ki jih sama ni nikoli doživela, ki jih v bistvu sploh ne pozna in ki v resnici nikogar prav ne zanimajo.

MARIA: Ignoriram.

VERA: Pusti jo.

EVELIN: Se pardoniram. A ni škoda časa?

VERA: To se strinjam. Lahko bi ga na primer porabila za pospravljanje.

SUZI: Ne razumeta. Ona piše pomembno knjigo o pomembnih ženskah.

EVELIN: Kot da nismo že stokrat slišale. O ženskah junakinjah. To je zdaj moderno.

MARIA: Kaj pa ti veš!? Prižgi si televizijo!

VERA: Televizija je na vrsti zvečer, ko vse opravimo. Če vse opravimo.

EVELIN: Po tuširanju. Najprej v vrsto za tuš, potem pa televizija!

SUZI: Danes sem jaz prva za tuš.

EVELIN: A nisem jaz danes?

SUZI: Ne, jaz sem! Poglej, zapisano je. (*Pokaže na stolpce na steni.*)

EVELIN: Prav. Jaz sem pa prva na vrsti za daljinca. Poglej tja. (*Pokaže na drug stolpec na steni.*) Danes so *Talenti*. Ne bom se tuširala, da ne zamudim.

VERA: Packa mala!

EVELIN: Kaj se gremo, no?!

SUZI: Kaj pa top model?

EVELIN: Top model? Kako bomo tekmovala za top model v teh ogabnih delavskih haljah in poceni plastičnih coklih?! A me ti zajebavaš?

VERA: Kakšna grobijanka!

SUZI: Ne, Evelin. Oprost, mislila sem ...

EVELIN: Ja, ja ... Nič nisi mislila, to je.

VERA: Taka luštna punca, pa tako groba. Včasih so ble punce drugačne.

EVELIN: Chillax, stara.

V skladišče pride poslovodkinja, gospa Grebovič.

EVELIN: Khm, Greba.

SUZI: Greba.

MARIA: Greba.

VERA: Dober dan, gospa Grebovič. Kako gre v pisarni?

GREBOVIČ: Sploh ne sprašuj, katastrofa. Cel dan imam telefone pa mejle pa pritožbe, reklamacije, priporočila, nova pravila, zamude pri dobavi, opozorila, grožnje ...

VERA: Mhm, mhm.

GREBOVIČ: Kaj pa ve – a spet jeste?

VERA: Čas malice je. Punce bojo takoj gotove.

GREBOVIČ: A je dons že prišla roba?

VERA: Ne še.

GREBOVIČ: Ko pripeljejo, morate vse zložiti na regale. Še danes. Nobenih kupov ne sme bit nikjer. Dobro me poslušate. Jutri pride k nam gospod direktor.

VERA: Aha.

GREBOVIČ: Gospod direktor.

SUZI: Gospod direktor!?

GREBOVIČ: Zelo pomembna oseba. Direktor cele regije.

EVELIN: Kakšna čast. Posebej se bomo potrudile, a je tko, punce?

GREBOVIČ: Pregledal bo celo poslovalnico, če je vse v redu. Tudi skladišče. A sem vam že povedala, da je to direktor cele naše regije? Nad njim so sam še lastniki v Nemčiji. Moramo ga impresionirati. Upam, da je to jasno.

VERA: Aha, aha.

EVELIN: Jasno ko beli dan. Vsekakor.

GREBOVIČ: Poglejte, kakšno mate. Kaj je to? Zakaj je vse nametano?! Vera, ti boš odgovorna. Če bi rada ostala vodja izmene ... Do večera mora bit vse tip top zloženo!

VERA: In tud bo!

EVELIN: Brez vprašanja.

GREBOVIČ: Boljše za vas. Dobila sem jasna navodila, da bo treba optimizirati proces dela in zmanjšati stroške obratovanja.

EVELIN: A res? Super!

GREBOVIČ: To pomen, da bojo odpuščali! Preveč vas je. Premal smo učinkoviti.

EVELIN: Aja.

GREBOVIČ: Potrudite se v vaše dobro. Pridem pogledat, kako boste popravile. In to kmalu.

EVELIN: Seveda, vedno smo vas vesele ...

Poslovodkinja Grebovič odide.

EVELIN (*pljune za njo*): Pfuj! Prasica zoprna.

SUZI: A ste slišale to? Odpuščali bodo. Zihher bodo mene, zihher mene. O fak, o fak!

VERA: Suza, pomir se.

EVELIN: Pujsa Greba vedno to reče. Vsak mesec isto sranje.

MARIA: Klasika. Grozijo nam, da bi bile v strahu. To je njihova taktika. Hočejo, da smo prestrašene. Ne se jim pustit, punce.

EVELIN: Ona je pa vedno najbolj pametna. Zakaj nam moraš pametovat, a?

MARIA: Tud to jim je v interesu, da se skregamo med sabo.

Zazvoni zvonec za konec malice.

VERA: Konec špasa. Ajmo delat! Ne gremo spat, dokler ne zrihtamo vsega.

SUZI: Brez dela ni jela.

VERA: Kdor ne dela, naj ne jé! Še naš minister pravi tako.

EVELIN: Mater, nikol ne bomo končale. Zamudila bom *Talente*.

MARIA: Eh, moje sodelavke so včasih tko ...

Delavke zlagajo izdelke, lepijo nalepke, pospravljajo po skladišču.

Pride roba

Delavke zlagajo in pospravljajo po skladišču.

SUZI: Veri, kaj boš kuhala v nedeljo, če boš frej?

VERA: Odvisno, ali bo staremu pasal riž ali krompir. Moj stari je občutljiv, sej veš.

SUZI: Ja.

EVELIN: Mhm. Ja, ja.

SUZI: Jaz študiram, da bi delala filane paprike. Jih mammo ravno v akciji.

VERA: Zdaj ni sezona. Niso dobre zdaj.

SUZI: V akciji so.

EVELIN: Ne že spet.

VERA: Napravi rajši segedin. Zelje mammo tud v akciji. Ti jaz povem, kako je treba segedin. Najprej popražiš čebulco, potem vržeš noter še malo drobno nasekljanega korenčka, ampak pazi, mora bit res na drobno ...

EVELIN: Vedno govorita o hrani. Kaj bojo v nedeljo kuhali, kaj bojo žrli in kdaj bojo šli srat ... Kaj nas briga!

SUZI: Oprost, Evelin.

MARIA: Mene pa to spominja na eno predstavo. Sedem kuharic je bilo. Cel čas so lupile krompir. Nič drugega.

VERA: Veš, kaj?! Pa ne poslušat, če te moti!

EVELIN: Kako pa naj to naredim? Kako naj vaju ne slišim – tukej notri?

VERA: Tvoja stvar, lubica.

MARIA: Teoretično človek lahko izklopi določena čutila, če trenira. Če bi vsak dan trenirala, bi znala moteče zvoke nevtralizirati. Tko delam jaz.

EVELIN: Evo, spet.

MARIA: Res. Dražljajje iz okolja bi lahko sprejemala selektivno. A te naučim?

EVELIN: Spet nam pametuje.

MARIA: Nič ne pametujem.

SUZI: Ne se kregat, punce.

EVELIN: Vera?! Povej ji, naj neha.

VERA: Vse tri bodte tih! Škatle stojijo, ve pa fantazirate v božjo mater. Mudi se nam, če hočemo imet še kaj od televizije. Direktor pride jutri. A niste slišale? Direktor cele naše regije!

SUZI: Ja, Vera.

EVELIN: Baje bi moral prit že prejšnji mesec in še prejšnji tud. Pa ga še nikol ni blo. Kje pa ima cajt za te reči? Mora na draga kosilca in večerje hodit z drugimi direktorji.

MARIA: Gospôda ima veliko, a dovolj nikoli.

EVELIN: Težka so pota gospodova. Amen!

VERA: Pa kaj! Jutri pa baje čist zares pride.

SUZI: Pa toliko robe ... Mogoče bodo pa enkrat vse pokupil. A si predstavljate? Prideš v štacuno in vse prazno. Nič.

EVELIN: Ne bit glupa. Nikol ne bodo mogli vsega pokupit!

MARIA: Lepo bi bilo. Mirno. Tiha bela prazna hala. Res lepo.

VERA: Neumnosti govorite. Trgovine so bile prazne, ko je bila vojna.

EVELIN: Roba bo vedno tukej. Pa če se vse štiri na trepalnice vržemo.

VERA: A ne bi manj čivkale in več delale? Hočem gledat svojo nadaljevan-ko zvečer. Vi ne veste, kako je lepa! Na morju se dogaja. Nekje dol, Turčija ali Grčija, kaj jaz vem. Rada gledam vile ob morju in lepe ladje in palme in restavracije in ...

SUZI: Oh, in sončne zahode na morju! Ne pozabi na sončne zahode!

VERA: Ja! Sončne zahode na morju tako rada gledam! Nikol nisem hodila na morje. Stari ne mara potovat. Pravi, da tam ni nič. Samo vročina in kamni.

EVELIN: Zdaj pa lahko kam greš, ko si sama.

SUZI: Evelin! Pusti jo.

VERA: Kaj si rekla?

EVELIN: Nič, pozabi.

VERA: Kje pa morem kam it? Še jajca si ne zna skuhat, revež.

SUZI: Postrežba mu paše, veš da.

EVELIN: Mu je pasala.

SUZI: Pššt!

VERA: Saj bom kam šla, ko stari ne bo več tko bolan.

EVELIN: Vera je že nekaj let vdova. Mož ji je umrl za rakom. Ampak ona še vedno govori o njem, kot da je živ. Jaz tega ne razumem.

SUZI: Pusti jo, no.

EVELIN: Živcira me.

VERA: Veste, punce. Včasih sem pa hodila dosti v tujino. Vsak mesec v Trst po stvari.

MARIA: Švercanje robe ne šteje kot potovanje, Vera.

VERA: Tišina in zlagejte! Stoječa voda se usmradi!

Delavke se zatopijo v delo. Čez nekaj časa v skladišče pride Bigi, novi šofer dobavnega vozila in skladiščni delavec.

BIGI: Emm ... Pardon. Samo malo. (*Ni odziva.*) Se opravičujem, a lahko mal zmotim?

SUZI: Probej, hihi.

VERA: Kaj bi rad?

EVELIN: Zmotil bi nas rad, saj je rekel.

BIGI: A je to skladišče?

SUZI: Hihi.

EVELIN: A ne vidiš, da mam polne roke?

VERA: Kaj je, fant?

BIGI (*pokaže dolg seznam*): Za podpisat rabim tole. Katera mi bo podpisala?

EVELIN: O, jebemti, roba!

SUZI: Roba, punce!

EVELIN: Roba, roba, roba!

MARIA: Pa smo spet tam. Vedno isto. Vse pospravimo in spet nova roba. Pospraviš, nafilaš, prodaš, pospraviš, nafilaš, prodaš ... In tako v neskončnost.

VERA: A robo si pripeljal? Pa tko povej. Ja, kje pa je tisti prejšnji? Kaj je že bil – Domen? Davor? Nekaj na D ...

EVELIN: Denis je bil! Moj Denis! Kje je?

SUZI: Tvoj Denis?!

BIGI: Kdo?

EVELIN: Denis, moj Denis! Na njegovem mestu si!

BIGI: Ne vem. Samo tole rabim za podpisat ...

SUZI: Ne morem verjet. Kam je šel Denis? Vse gre v maloro.

BIGI: Samo en podpis rabim. A lahko ...

SUZI: Mogoče je pa zbolel. Kaj, če so se regali podrli na njega?! Mogoče leži v kakšni bolnici. Ali pa mogoče ... v krsti!

EVELIN: A moraš?

VERA: Kot po tekočem traku se menjajo. Reveži, noben ne zdrži. Niso tako žilavi kot me.

EVELIN: Ej, kako ti je ime?

BIGI: Benjamin. Kličejo me pa Bigi.

EVELIN: Bigi? A ni boljše Beno? Jaz te bom klicala Beno.

SUZI: A ti nadomeščaš Denisa?

BIGI: Kdo je to?

EVELIN: Beno, a si tuki redno al začasno?

BIGI: Em ... Ne vem točen.

EVELIN: A si slučajno prek agencije? Upam, da ne. To je najbolj bedno. Agencijski vedno ta prvi najebejo.

BIGI: Ne, na napotnico delam. Prek študenta.

VERA: A študiraš?

BIGI: Ne, ne jaz. Od frenda je.

VERA: Pravilno. Če bi jaz imela sina, tud ne bi šel na faks. Kaj ti bo danes diploma? No, če bi jaz imela sina in bi po vsej sili hotel na faks, bi šel gotovo za odvetnika. To se danes splača. Ali pa za zdravnika!

BIGI: Podpis rabim.

VERA: Kako si priden! Če bi jaz imela sina, bi bil tudi tako priden kot ti. Stari si je vedno želel sina. Južne korenine ima in veš, kako je tam dol s temi sinovi. Pa mi ni ratalo, bog me nima rad. Strah me je bilo, ko sem rojevala. Strah me je bilo vprašat za spol. In so rekli Čestitke gospa, deklica je! Se mi je kar stemnilo. In potem staremu to povedat ... To mi je bilo pa težje kot mamu pokopat. Po telefonu sem mu povedala. In je bil stari čisto tiho. Tiho je bil in odložil. Ko sem prišla domov iz bolnice, sem pa videla, da je s pestjo naredil luknjo v steno zraven telefona. Pa nismo dali popraviti. Še zdaj se vidi. Da me je vsak dan opominjalo. Po tistem tudi zanosila nisem več. Ja, tako je bilo. Hčerko imam namesto sina. Pa se je že zdavnaj odselila. Daleč od doma in redko pride na obisk.

EVELIN: Le zakaj?!

VERA: Ni mi lahko, fant. Ni mi lahko.

BIGI: Niste vi krivi, da niste rodil fanta. Pa tud otrok ni kriv.

VERA: Kdo pa je potem kriv, da je tako? Povej, fant.

SUZI: Benjamin mu je ime.

BIGI: Bigi me kličejo. Robo sem vam pripeljal. Dons sem prvi dan na šihu. Šofer dostavnega poltovornjaka. Še uniformo sem dobil. Mi smo familija šoferjev. Moj foter je šofer tovornjaka, moj dedek je bil šofer avtobusa. Vozil je avtobus po celi bivši Jugi. Še pred njim je imel moj praded prvi od vseh traktor na vasi. Vsem ga je posojal za denar al pa za vino. Jaz sem tud najprej začel s tovornjakom, tko kot moj foter. Nekaj časa je šlo, pol so me pa razporedil na mednarodni tovor, dolge proge. Vozil sem v Španijo. Tri do pet dni v eno

smer, odvisno od trase. Pa nakladanje, razkladanje. Pa vročina. Pa nadležne kurbe na parkiriščih. To so kar trkale na šipe in se drle: *Blow job – twenty!* Pa tiste nedelje, ko nismo smeli vozit. Cel dan smo bli na počivališču. Nisi mel kej počet, razen popivat. Ni se mi več dalo. Najhujši so bili pa tuši za tovornjakarje ob cesti. Častna, da me je enkrat eden hotel od zadej ... Na silo. Sej veste kaj. Po tistem sem dal odpoved. Nikol več ne grem nazaj v tovornjak, če mi foter še tolk teži. Ne grem nazaj.

SUZI: Kje pa. Nisi ti za tovornjak.

VERA: Ubogi, fant. Če bi bil moj sin, ti sploh ne bi blo treba delat. Jaz bi ti kuhala vsak dan, jaz bi skrbela zate, jaz bi ...

EVELIN: Super. Če prav štekam, nisi gej. Boš ti zdaj moj tip namesto Denisa?

VERA: Tamala!

SUZI: Denis sploh ni bil tvoj!

EVELIN: Kaj pa ti veš? A si bla zraven?

SUZI: Prestar je bil zate.

EVELIN: Ni važno. Vsi so isti in na koncu vsi hočejo isto! A je tko?

BIGI: Ej, ni treba posploševat.

SUZI: Denis je bil ... tak pravi moški. Močne roke je imel in mal je govoril.

EVELIN: Pa velik preklinjal.

MARIA: V resnici je bil eno navadno šovinistično prase. Super, da ga ni več. Ne vem, kako je lahko tak kreten kakšni ženski všeč.

EVELIN: Priznaj, da te je rajcal. Če bi te zgrabil s tistimi močnimi rokami, bi bila v trenutku cela mokra, priznaj!

VERA: Tamala, kako se pa ti obnašaš!

MARIA: Moje sodelavke so pač ... No, sej vidte.

EVELIN (*Bigiju*): Tud ti si kar dober. Malo manjši od Denisa, ampak ni panike. Upam, da nisi sramežljiv. Če greva za tiste škatle, bo v redu?

VERA: Packa mala, gremo robo štet! Alo!

EVELIN: Slišiš, kako so nesramne? Kaj moram jaz prenašat ...

BIGI: Se opravičujem, mal se mi mudi.

EVELIN: A ti je Suza bolj všeč? A maš rad milfice? Ona bi te takoj vzela. Je že fejst obupana. Dva froca ima doma. Odkar ji je bivši zbežal z drugo, je ostala sama, reva.

BIGI: Moje sožalje, gospa.

SUZI: Gospa?

EVELIN: Saj ni umrl. Na srečo ali na žalost. V resnici je bila sama sreča božja, da je pobegnil. Velik je pil, v gostilno smuk, domov pa slalom. In težko roko je imel.

SUZI: Ja, vem. Ni bil popoln, ampak ...

EVELIN: Daleč od tega.

SUZI: Ampak moj je bil! Moj, samo moj.

EVELIN: No, ja. Dokler ni pobegnil z neko natararico.

SUZI: Nehaj že o tem!

MARIA: Oprostite, moje sodelavke so včasih ...

EVELIN: No, kaj?

MARIA: Eh, nič. Pozabi.

EVELIN: No, kaj smo? A bi že enkrat povedala do konca?! Glupe, nevedne, preproste?! Nič boljša nisi od nas ... V istem dreku si, ista luzerka!

MARIA: Če misliš, da imam katero tu za luzerko, se pa motiš! Za naše sranje so krivi tisti, ki jim ta drek koristi!

EVELIN: Spet se delaš pametno.

MARIA: Samo povem, kar je res.

EVELIN: Bla, bla, bla!

BIGI: Se opravičujem, ampak samo en podpis bi prosil ... Mudi se mi naprej.

VERA: Ja, seveda. Oprosti, da je trajalo. Naslednjič takoj pridi do mene, da se izogneš tem hijenam. (*Podpiše.*) Tako.

BIGI: Hvala. Zdaj pa moram it. Adijo! (*Odide.*)

VERA: Joj, če bi jaz imela takega sina ...

SUZI: Če bi jaz imela takega moža.

EVELIN: Če bi jaz imela takega tipa.

VERA: No, pa je šel.

SUZI: Ni se hotel pogovarjat z nami.

EVELIN: Res nismo imele velik od njega.

VERA: Pa koliko robe nam je pustil!

EVELIN: Prišežem, zadavila bom naslednjega, ki bo toliko pripeljal!

VERA: Ajde, punce. Gremo. Dovolj jamranja. Kruha ne naredi moka ...

VSE: ... ampak roka!

Delavke nosijo škatle, odpirajo, zlagajo, pospravljajo artikle.

Zvečer pred televizijo

Zvečer v skladišču. Prižgan je velik televizijski zaslon. Delavke sedijo pred zaslonom in gledajo nadaljevanko. Maria že spi. Nadaljevanka se konča, na vrsti so reklame.

EVELIN: Pa ne, no!

SUZI: Vedno tko končajo.

VERA: A ste vidle, kako laže, kača. Ona ni prava mama, ta otrok ni njen!

SUZI: Čigav pa je pol? Od Fernande že ni.

EVELIN: Tko končajo, da moraš gledat naprej. Kaj pa tale? (*Pokaže Mario.*)

VERA: Zaspala je, reva.

SUZI: Ni čudno, kolk smo mele za zložiti.

EVELIN: Ona je prefina za naše nadaljevanke.

VERA: Mater, križ me bo fental.

SUZI: Jaz sem čist crknjena.

EVELIN: In grem staviti, da cenjenega direktorja jutri spet ne bo. Boste vidle, ne bo ga.

VERA: Seveda ga ne bo. Daj mi daljinca.

EVELIN: Čakej, nisi še na vrsti.

VERA: Sem ga daj, tamala.

EVELIN: Ne dam. Zdaj bo ponovitev *Talentov*.

VERA: Ponovitve so itak brez veze! Daj sem!

EVELIN: Ne dam!

SUZI: Pšššt, Maria že spi.

Televizija se sama izklopi. Čas za televizijo je potekel.

EVELIN: O, jebemti. A že?!

VERA: Gremo, drage dame. Konec špasa.

SUZI: Lahko noč.

VERA: A ste umile zobe? Gospod doktor zobar je drag.

SUZI: Smo, smo.

EVELIN: Nič ni drag, če mu ga pofafaš. Hecam se, no! Vera, ne bit tok zategnjena.

VERA: Gremo spat, tamala. Jutri zgodej začnemo.

EVELIN: Človek se še pohecat ne sme. Lahko noč, babe.

SUZI: Lahko noč.

VERA: Lahko noč!

Delavke se odpravijo spat na zložljive postelje, ki so postavljene v skladišču.

Veliki dan

Jutro v skladišču. Vera v uniformi hodi po skladišču in si ogleduje robo.

VERA: Alo, punce! Jutro je! Gremo, auf! Kje ste?!

SUZI: Še mal, Vera ...

EVELIN: Tud preobleč se ne moremo v miru, pizda čorava.

VERA: Ura je cajt, kje ste?!

Suzi, Evelin in Maria pridejo iz oblačilnice.

VERA: Dobro jutro. Zamujate.

EVELIN: Daj, no, Vera.

VERA: Ruknite kavo in gremo. (*Marii.*) Kaj je s tabo? A še spiš?

MARIA: Ja. Mislim, ne.

VERA: Se boš že zbudila, brez skrbi.

SUZI: Kolk smo sploh spale? Se mi zdi, da nič.

VERA: Še preveč. Kaj pa včasih, ko smo morale še krave pomolst pred ših-
tom?! Kot veste, danes pride gospod direktor in zato mora bit vse ...

EVELIN: Direktor cele naše regije – pozabila si povedat.

VERA: Vse mora bit tiptop! Vse mora bit na svojem mestu in lepo zloženo.
Na mesta, pozor, akcija!

Delavke zlagajo in pospravljajo po skladišču. Pride poslovodkinja Grebovič.

EVELIN: Khm, Greba.

SUZI: Greba.

VERA: Greba? (*Zagleda poslovodkinjo.*) O, dobro jutro, gospa Grebovič.
Kako ste?

GREBOVIČ: A ste vse zložile od včeraj?

VERA: Seveda. Vse, vse. Punce so ble zelo pridne. Zelo pridne.

Grebovič si ogleduje police. Gleda deklaracije. Prime eno konzervo s police in bere.

GREBOVIČ: Čakaj ... Mesni pripravek, do 60 odstotkov mesa? Na deklaraciji pa piše, da je to veganska pašteta – primerno za vegane. Kaj je zdaj to?!

VERA: Ne vem ... To nisem jaz ... Teh paštet. Ne vem.

GREBOVIČ: Ti si vodja izmene, Vera.

VERA: Katera je zlagala paštete?! Naj se javi, takoj.

Nobena se ne javi.

GREBOVIČ: Poglejte sem. Deklaracije na mesnih paštetah ne štimajo. Ena od vas je gor lepila napačne – od veganskih. Ena od vas. Nihče drug ni mogel bit.

Vse delavke so tiho.

GREBOVIČ: Aha, aha. Je muca snedla jezičke, a? Običajno ste pa tako glasne. Kadar ni treba. Kaj je, Evelin? Tako tiho si. Razočarala si me. Vse ste me razočarale.

VERA: Popravile bomo. Punce bojo vse zložile nazaj. Tko kot je treba ...

GREBOVIČ (*vedno bolj jezno*): Seveda boste popravile! To ni vprašanje! Vprašanje je, kako naj vam zaupam, da ni še pol drugih stvari narobe deklariranih, a?! Kaj bi se zgodilo, če bi nas kak vegan tožil, da mu hočemo podtkanit meso?! In kaj bi se zgodilo, če bi to vašo oslarijo opazil gospod direktor?!

VERA: Ne vem, kako je pršlo do tega. Ampak ostalo vse štima, res štima.

GREBOVIČ: A se vam sploh sanja, kolk klicev in mejlov imam jaz vsak dan? Jaz sem tista, ki mora vsak dan poslušat nova navodila, nova pravila, nove smernice, vse mora bit hitreje, bolj privlačno, bolj učinkovito. In popraviljanje že zalepljenih deklaracij pač ni učinkovito, a ne?!

Eno stvar vam povem. Mene ne bojo zamenjali zaradi vas. Zaradi vaše nesposobnosti. Deset let sem že v tej firmi, delam od jutra do večera. A se vam sploh sanja, kako težko tukej postaneš poslovodja? In nič ni za vedno, nobene garancije ni. Vsak mesec imamo testiranja, stalno me preverjajo, kako obvladujem situacijo. Stalen nadzor! Danes pride gospod direktor cele naše regije. Da me ne bi slučajno osramotile.

Poslovodkinja Grebovič odide.

EVELIN: Jaz nisem bila!

SUZI: Jaz tudi nisem ...

MARIA: Jaz tud ne.

EVELIN (*Suzi*): A nisi ti zlagala tamle včeraj?

SUZI: Ne, kaj govoriš? Nisem!

VERA: Tišina! Ni važno zdej! Popravit mormo, in to takoj. Ta živčna Greba grebasta. Nima moža, nima otrok. Pol je pa šiht edina stvar, da se lahko ven meče. Včasih so takim neporočenim starim ženskam rekli zarjavela junfrca.

EVELIN: Saj že skos to govorim, nedojebana prasica je.

VERA: Tamala, ti pa pazi na jezik, ker mi greš na jetra s tem, a razumeš?!

EVELIN: Pa še jebene paštete!

VERA: Tamala!

EVELIN: Oprosti.

VERA: A ste slišale? Direktor pride. Ta prave nalepke na ta prave konzerve na ta pravi polici, a je jasno? Etiketa – konzerva – polica!

VSE: Etiketa – konzerva – polica!

VERA: Kaj? A je tok težko?! A bi rajši šle delat na blagajno, a? Ni problema, takoj lahko predlagam Grbi. Vas bo prestavila na blagajno.

SUZI: Ne, ne. Samo ne na blagajno.

MARIA: Vse bomo zložile. Brez panike.

EVELIN: Točno. Stisnimo zobe in garajmo. To se spodobi za navadne delavke nižjega razreda, a je tako? Se strinjate? Tako je urejeno v naši deželici. Kaj se pa nismo učile, same smo krive. Aja, joj. Saj res. Marička se je pa učila ... Velik se je učila. Diplomsko naredila. Ampak lej, življenje ni potica, kaj čmo!

MARIA: Šla sem pač študirat, kar me je zanimalo. Moja napaka.

SUZI: Povem vam. Ni ga hujšega od blagajne! Samo ne na blagajno.

VERA: Blagajna je hudič.

SUZI: Vi sploh ne veste, kako je to, ko cel božji dan sediš na blagajni. Pojma nimate.

EVELIN: O, ga že slišim. Zdaj bo prišel govor.

MARIA: Govor, Suzi! Hočemo govor!

VERA: Suzi, govor!

MARIA: Govor, govor!

EVELIN: Vsi bi radi slišal! A ne? Govor, govor!

SUZI: A bi res radi slišal, kako je na blagajni?

VSE: Govor, govor, govor!

SUZI: No, prav. Evo vam blagajno! Cel dan rit tiščiš na stol in buljiš v ekran. Če stranke ne zlagajo hitro, se ti vse zjebe. Pridejo bakice in so počasne. In delaš *bip, bip, bip, hvala, na svidenje, dober dan!* In potem se stvari nabirajo na pultu. Ni več prostora. In nehaš delat *bip, bip, bip*.

In čakaš, da zložijo vse tiste vrečke ješprena in polente v cekarček. In ti norma pade. In stranke so tečne. In potem pridejo menjat stvari. Ker je bil jogurt odprt, ko so prišli domov. Čeprav so ga sami preluknjali, ko so metal vrečke v avto. In fine gospe pridejo menjat gate za moža, ker so prevelike. Vedno kupijo prevelike. Pa jim lepo poveš, da ne smeš menjat brez računa. Ne poslušajo. Stojijo tam in ti tiščijo tiste gate pod nos. Vrsta pa do hladilnikov. In stranke ratajo še bolj tečne. In potem, potem ti zmanjka čikov! Ta mehke Boss, seveda. Jih kupujejo po cele šteke. Pustiš rajon, tečeš k sosedi. Sodelavka zavija z očmi, češ *to si moraš prej nafilat*, bla, bla, bla! Vrsta do hladilnikov, zoprni pogledi. Potem ti en tip kupi pol štruce belega kruha, pašteto in tri flaše poceni vina. Pa mu zmanjka 50 centov. Ga vprašaš, kaj bo dal nazaj. Noče nič vrnit. Gleda okoli, če mu bo kdo kaj dal. Gleda mene – kaj, a naj mu jaz zalagam? Jaz z minimalcem? Pa itak mu ne bi dala, pijancu. Bog pomagaj, me spominja na bivšega! In tip kar stoji tam in bulji. Stranke grdo gledajo, zavijajo z očmi. *A lahko še eno blagajno odprete?!* In jaz rečem *V redu je, gospod*. In plačam tistih ušivih 50 centov. Jaz plačam, čeprav tamaladva že tri leta nista vidla morja. Še danes mi je žal, da sem plačala, bog mi je priča! Ampak eno stvar bom rekla: Aleluja, da ne delam več na blagajni!

VSE: Aleluja! Bravo, Suza! Bravo!

EVELIN: Še Vera! Še Vera!

MARIA: Ja, Vera, govor!

SUZI: Govor, govor!

VERA: Eh, saj nobenga tuki ne zanima.

MARIA: Seveda jih zanima. Daj, no, Vera.

EVELIN: Vse zanima! Govor!

VSE: Govor, govor, govor!

VERA: Prav, bom pa še jaz povedala. Še nisem bila dvajset let stara in sem že delala kot prodajalka. Začela sem v eni majhni trgovini. *Pri*

Čebel'ci se je reklo. In vam povem, tam je bilo vse drugač! Vsako soboto sem narezala domačo salamo in pršut. Zložila sem v delikateso, da je fejest dišal. Ob strani domače klobase. Nek fin gospod, trgovski potnik je bil, jih je kupoval vsako soboto. Prinašal mi je darila. *Tole je pa zate, Veri* in mi je v roke stisnil kak paket finih damskih nogavic ali pa italijansko kavo. Oh, sobote v Čebel'ci! Otroci so jemal lizike iz kozarcev. Mame so kupovale sestavine za piškote, naročale svež kruh in žemljice, izbirale marmelade in kompote. Vzele so si čas, jaz sem jim nosila vse na pult. Vmes sem izvedela vse sorte. Kdo se poroča, kdo ločuje, katera je noseča in kdo od sosedov je skregan. Ob sobotah samo do dvanajstih, nedelje vedno frej. Noben bedak ni ob nedeljah v štacune rinil – kje pa! To je bila še naša Jugovina!

SUZA: Ja, tako je bilo in nikoli več ne bo!

MARIA: Prvo žensko alpinistično odpravo v Jugi je vodila šestindvajsetletna Marija Frantar iz Kranja. Še mlajša od mene. V začetku osemdesetih je bilo, Pik Komunizma v Tadžikistanu, 7500 metrov! Sedem žensk je skupaj prišlo na vrh in doseglo jugoslovanski ženski rekord. Na hrbtu več kot dvajset kil. Ta majhnim se je v novozapadli sneg ugrezalo do pasu. Ko so se vrnile, je medije najbolj zanimalo, kako so šle lulat v hudem mrazu in če so se veliko prepirale. Pa se niso prepirale, ker so imele skupen cilj in so hotele dokazat vsem moškim skeptikom, da lahko tud ženske uspejo v vrhunskem alpinizmu!

VERA: Oh, moja Čebel'ca! Kje je že to? Več kot petnajst let! Je šefica morala zapret, ker ni bilo ljudi. So hodili drugam, v večje trgovine. Bolj poceni trgovine. Odprte po cel dan. Ja, tako je bilo včasih. In nikol več ne bo.

SUZI: Nikol več ne bo fičkotov in katrc, ne bo si več mogel vsak bajte postaviti, ne bo več na pol zastonj sindikalnih prikolic, ne bo več švercanja iz Italije, ne bo več pionirčkov in Titove mladine!

VERA: *Tito, ti si krao, ali si i nama dao.*

EVELIN: Kako so dolgočasne te vaše štorije *Kako je bilo lepo v socializmu.* Kot da folk verjame. Sej vemo, da ni bilo vse idealno, kot zdej tu nakladate.

VERA: Ti pa kej veš, kako je bilo. Takrat se še rodila nisi.

EVELIN: Pa kaj pol? Na pamet znam te patetične zgodbe. Še dobro, da me ni bilo takrat. Enaka med enakimi, povprečna med povprečnimi. Hvala lepa.

VERA: Ja, kaj si pa zdaj?

EVELIN: Ni važno, kaj sem. Važno je, kaj lahko postanem. Lahko postanem vse, kar hočem. Če si zares močno želim. Če vsak večer vizualiziram.

MARIA: Ti res to verjameš al se zafrkavaš?

VERA: Kar smilite se mi tamladi. Vsak od vas misli, da mora bit nekaj posebnega, da mora postat ne vem kaj.

EVELIN: Boste že videle. Enkrat bodo vsi vedeli, kdo je Evelin. Vsi me bojo poznal.

VERA: Mhm. Veš da.

SUZI: Me te poznamo. Jaz pa Vera pa Maria. Tud to neki šteje.

EVELIN: Daj, ne zajebavej me.

SUZI: Saj te ne.

VERA: Veste kaj, rajši začnite paštete filat, in to takoj! Spet ste me na finto vrgle, da vam ni treba delat. Alo, gremo! Danes pride – sajvestekdo!

VSE: Direktor cele naše regije!

VERA: Tako je. Vse mora bit zloženo tiptop. Počitek je za mrtve!

EVELIN: Naj se kar dere, stara. Ne bo več dolgo. Šefica mi je obljubila napredovanje. Napredovala bom v vodjo izmene!

MARIA: In kaj ti bo?

EVELIN: Ljubosumna si.

SUZI: Evelin? A mi boš zrihtala oddelek za rože, ko boš ti vodja?

VERA: Suzi je vedno hotla bit cvetličarka.

SUZI: Želela sem si na cvetličarsko, pa so mi vsi govorili, da sem preveč storasta. Da ne bom znala daril zavijati. Da bom vse polomila. Pa sem šla na trgovsko. Ampak Evelin mi bo zrihtala oddelek za rože!

EVELIN: Jasno, da bom.

VERA: Super, še prej pa te paštete zrihtej, da ti ne bom še desetkrat rekla. Zaenkrat sem še vedno jaz vodja izmene!

EVELIN: Kokokodak.

VERA: Tišina in delat!

Delavke zlagajo izdelke, deklarirajo in urejajo skladišče.

Prašič iz ocvirkov

V skladišče pride Kupec.

KUPEC: Pardon. Oprostite.

EVELIN: A že spet?

KUPEC: A lahko nekej vprašam?

VERA: Kaj bi tale spet rad ...

SUZI: In tako zgodaj.

MARIA: Revež, zbudil se je na tleh v štacuni, nekje na oddelku za gospodinjske aparate.

EVELIN: Katera ga bo nadrla?

VERA: Bom jaz. Vstop samo za zaposlene!

KUPEC: Pardon. Nekaj bi rad ...

EVELIN: Veš kaj, Vera. Lahko bi se bolj potrudila.

VERA: Prav. Jebela cesta in tristo kosmatih medvedov, kaj počnete tukaj?!

EVELIN: No, ja. Recimo.

VERA: Stop! Prepovedano naprej!

KUPEC: Se opravičujem, samo nekaj bi vprašal. Nekaj nujnega iščem. A mi lahko pomagate?

EVELIN: Informacije, gospod! Pejte na informacije.

KUPEC: Kakšne informacije? Kje jih sploh imate, te informacije? Ne vem, koliko dni že iščem. Sploh ne vem, kateri dan je danes. Kateri dan je?

MARIA: Ubogi. A pokličemo koga?

EVELIN: Koga boš pa klicala? Nimamo kaj. Ven ga mormo spraviti.

SUZI: No, povejte. Kaj iščete?

KUPEC: Mm?

SUZI: Ja, kaj rabite?

KUPEC: Saj, ravno to je glavni problem! Ne morem se spomnit, kaj je tisto. In to me spravlja ob pamet. Vem samo, da sem prišel po eno nujno zadevo v trgovino. Nekaj bi moral nujno kupit, a sem pozabil, kaj hudiča. Zmeden sem, privide imam. Prej se mi je zdelo, da med policami vidim oblečenega zajca, ki igra na orglice.

EVELIN: No, to je blo pa najbrž res.

MARIA: Ostanki okraskov za veliko noč.

VERA: Ko je moj stari še hodil v trgovino, ko še ni bil tako bolan, revež, sem mu vedno napisala na listek. Drugače je pol stvari pozabil.

SUZI: A imate slučajno listek, gospod?

KUPEC: Listek, listek? Ne, ne. Kje pa. Nikol ne pišem listkov. Ko bom to reč zagledal, bom takoj vedel, da je prava. Samo najt jo moram. Mora bit nekaj posebnega. Vrhunske kakovosti. Aaa! Še vedno v ušesu slišim igranje orglic.

VERA (*puncam*): O, Marička. Kaj bomo z njim? Spomnite se kaj. Hitro, preden pride Greba.

EVELIN: A mogoče iščete set keramičnih kuhinjskih nožev? Samo danes imamo znižanega!

KUPEC: Ne, ni to.

SUZI: Kaj pa kletko za hrčka? Če kupite dve kletki, dobite hrčka gratis!

KUPEC: Ne, ne, ne.

SUZI: Hm, mogoče iščete nosečo Barbiko? Barbike smo žal razprodali.

KUPEC: Ne, ne, ni to.

EVELIN: Kaj bi radi?! Šalco za kavo v obliki WC-školjke? Zobno pasto, ki se odpira na obeh straneh? Posebne mini dežničke za čevlje? Pojočo boogie ribo?! Ali kaj?

KUPEC: Ne, ne, nič od tega! Zmešalo se mi bo! Kdo mi lahko pomaga, prosim? A mi boste vi pomagal? A mi boste vi pomagal? Gospa, gospod? Kdo mi bo pomagal?

VERA: Ojej, ojej. Norišnica!

KUPEC: Tako sem že utrujen. Vse mi gre narobe. Moram si malo noge odpočit. Takole, ja. Uh ...

Kupec se usede in dvigne noge v zrak.

VERA: Gospod, ne morte no tule ...

SUZI: Lahko vam podarimo kupon z odličnimi popusti za naslednji teden.

KUPEC: Nikamor ne grem, dokler ne najdem, kar rabim.

VERA: Čakate, no! To pa ne bo šlo.

EVELIN: Povejte, kaj rabite!

KUPEC: Ne vem!

SUZI: Kaj pa ... recimo ... prašiča iz ocvirkov?

EVELIN: Eh, koza! Ta ni na prodaj.

KUPEC: Kaj ste rekli?

EVELIN: Prašiča žal ne prodajamo, je samo za okras.

SUZI: Saj res, oprosti.

VERA: Aja, tist na delikatesi ... Ne, tistga se pa ne da kupit.

KUPEC: Kako, se ga ne da kupit?

EVELIN: Ker ni na prodaj.

VERA: Ne, ni.

KUPEC: Koliko pa stane?

VERA: Nič ne stane, ker ga ne morete kupit.

KUPEC: Kaj pa, če vam plačam trojno?

EVELIN: Kako boste plačal trojno, če nima cene? Škoda, pa tak krasen prašič.

KUPEC: Vsaka stvar ima svojo ceno! Kar povejte.

EVELIN: Dobro ... Mogoče se lahko dogovorimo. Kaj misliš, Vera? Prašiča bi lahko prodali za mm ... za okroglih sto evrov!

KUPEC: Sto?! Ja, no ... Sto evrov ... A ni to mal drago?

EVELIN: Glejte, to je zelo dragocen prašič. Ročno izdelan iz domačih ekoloških ocvirkov. To je posebna priložnost samo za vas. Kaj pravite?

VERA: Prašič iz ocvirkov za dušo privezat!

EVELIN: Gospod, sto evrov mi daste in pujs je vaš.

KUPEC: Ja, saj ... Mogoče ...

EVELIN: Odločite se. Pujs iz ocvirkov vas čaka.

KUPEC: Sliši se mikavno.

KUPEC vzame iz žepa denarnico in šteje gotovino.

V skladišče pride poslovodkinja Grebovič.

EVELIN: Khm, Greba.

SUZI: Greba.

MARIA: Greba.

VERA: Spravite ga ven.

SUZI (*kupcu*): Gremo, gospod. Ven morte, takoj.

KUPEC: Ja, kaj pa moj pujs?

EVELIN: Pejte na delikateso.

VERA: Gospa Grebovič, me veseli, da ste prišli v skladišče.

GREBOVIČ (*zagleda kupca*): Kaj je zdaj to? Kdo je to? Vera?

VERA: Nič, nič. Samo stranka je, ravnokar odhaja.

KUPEC: Čakajte, samo malo.

GREBOVIČ: Tu je vhod samo za zaposlene! En red pa mora bit.

Evelin, Maria in Suzi kupca potisnejo ven.

SUZI: Na svidenje!

EVELIN: Hvala vam in se priporočamo!

GREBOVIČ: Vera!

VERA: Ja, prosim?

GREBOVIČ: Kaj je bilo to?

VERA: Kaj? Nič. Stranka.

GREBOVIČ: Zakaj je imel ta možki v roki denar?

VERA: Ne vem. Ker je tukej trgovina.

GREBOVIČ: A je bila to slučajno kurbarija?!

VERA: Kaj? Ne, kje pa. Samo pomota, gospa.

GREBOVIČ: Ne dovolim, da mi skladišče spremenite v kupleraj, a ste slišale!

VERA: Ne, seveda ne. Bog ne daj.

GREBOVIČ: Ne bi se čudila. Vse bi si izmislile, da bi se izognile poštenemu delu.

VERA: Punce so vse še enkrat zložile. Kot je prav. Kot se zagre.

GREBOVIČ: Boljše za vas. Gospod direktor je na poti. Ravno zdaj se pelje k nam.

SUZI: A bo prišel?

GREBOVIČ: Seveda bo prišel. Pogledal bo, kaj oziroma kdo je najšibkejši člen. In kaj naredijo z najšibkejšim členom? A, kaj?

EVELIN: Odžagajo, odpustijo.

GREBOVIČ: Točno tko. Brihtna punca. Aja, pa še nekaj. Klicali so me s televizije.

SUZI: S televizije ...

GREBOVIČ: Radi bi ponel nek prispevek za TV-oddajo. Nekaj o razvoju velikih trgovskih verig. Najbrž jih skladišče ne bo zanimalo. Ampak za vsak slučaj vas opozarjam – če slučajno pride kak novinar sem, pazite, kako se boste obnašale in kaj boste govorile. Nobenih neumnosti nočem slišat. Za ugled našega podjetja gre, za vaše plače gre, a je jasno?

VERA: Jasno, seveda. Brez skrbi.

GREBOVIČ: In skladišče mora bit tiptop, jasno?!

VERA: Jasno!

GREBOVIČ: Super. Če boste vse opravile, kot je treba, ste lahko naslednjo nedeljo frej.

SUZI: Uau, super.

VERA: Hvala, gospa Grebovič.

GREBOVIČ: Lahko mi rečeš gospa Tanja. Tud pred direktorjem. Se sliši bolj domače.

VERA: Prav, gospa Tanja.

GREBOVIČ: Prav. Zdaj gre zares.

Poslovodkinja Grebovič odide.

VERA: Gospa *Tanja* – čudno. Ne bom se navadila.

EVELIN: Pujsa Greba mora vse pokvarit. Stari bedak je imel že keš v rokah. Sto evrov za pujsa! Lahko bi si razdelile.

SUZI: A ste slišale? Odpuščat mislijo. Kaj bo z nami?!

VERA: Nič, punce moje. Spet se bomo nagarale, kot vsak dan.

SUZI: Odpuščena bom, ziher bodo mene ...

MARIA: Prazne grožnje. Saj veš, da Greba to vsak mesec ponavlja.

SUZI: In če zdaj res pride ta direktor in nas vse dol zapre?!

MARIA: Ja, pa kaj? Nobene škode ne bo. Kolk je še takih trgovin in kolk je še bednih služb, k jih noben noče.

VERA: Kaj da ne? Vedno te lahko zamenjajo. Vedno je pred vrati nekdo, k je še bolj obupan od tebe. Vedno, draga moja.

EVELIN: Kej takega lahko reče samo razvajena mestna smrklija.

MARIA: Nisem razvajena!

SUZI: Jaz rabim ta ših! Dva otroka mam doma, če si slučajno pozabila!

VERA: Alo, babe, ne se prepirat. Gremo, noben hudič ne bo delal namesto nas.

EVELIN: Se opravičujem, ampak zdaj bo vsak čas malica.

VERA: Kako že malica?

SUZI: Ja, kje pa je zvonec?

EVELIN: Zvonec!

Zazvoni zvonec za malico.

Odmor za malico in skriti talenti

EVELIN: Malca, babe!

SUZI: Malca, juhu! Čas za čik.

MARIA: Čas za zgodbe.

VERA: Vsaka eno žemljo, potem pa dalje. Kaj vse nas še čaka za nardit, Kristus Marija. (*Vera si odvijte sendvič.*)

EVELIN: Kaj se gremo, kaj se gremo?

MARIA: *Zvečer, ko je vse potihnilo, je prijela za pero, da bi nadaljevala s pisanjem. Tako kot njen vrhunski alpinizem tudi njeno pisanje v javnosti ni naletelo na odobravanje.*

EVELIN: Ta fina nas ignorira, kot po navadi.

MARIA: *To se takrat pač ni spodobilo. Bila je že vajena poslušati “ne, ne moreš tega, ne smeš onega”. Ko je bila še deklica, se njeni trije bratje niso smeli igrati z njo, starši je niso hoteli izobraževati, dokler jih s svojo trmo in talentom ni pregovorila; postala je prva ženska študentka na izbrani fakulteti. Čeprav je bila briljantna, je nekateri profesorji niso jemali resno. Lepo je vendar, če je polovica človeštva po naravi nižje od tebe – Virginia Wolf. Pisala je na skrivaj in rokopis prekrivala s prtičem, ki ga je krasila nedokončana vezanina.*

EVELIN: Ona misli, da ji bodo izdali knjigo. Kot da svet rabi še en nov roman. Zadnjič sem slišala po radiu, da pri nas več ljudi na leto roman napiše, kot pa kakšnega prebere.

SUZI: Da bi imela svojo knjigo! To bi bilo pa zelo nobel! To bi še jaz brala.

VERA: Naj čečka, če ji paše. Škodit ne more. (*Evelin.*) Se pa strinjam s tabo, da bi lahko delala kaj bolj koristnega. Na primer pospravila tamle prazne škatle.

EVELIN: Hm, kaj bi se lahko šle?

SUZI: Veri, a boš ti letos vlagala kumarce?

VERA: Ne bom. Kje pa.

SUZI: Kaj pa paprike?

VERA: Ne da se mi več. Preveč dela in cela bajta smrdi po kislu.

EVELIN: Ne, ne, ne, punce moje. Ne bomo se spet o kuhanju pogovarjale. Imamo bolj zanimive teme za pogovore med pavzo. Televizija! Že vem. Gremo se *Talente!*

SUZI: Talente? Kako?

EVELIN: Enostavno. Vsaka bo imela en solo nastop. Jaz bom pa sodnica.

SUZI: In zakaj ravno ti?

EVELIN: Ker sem se jaz prva spomnila. Že vem! Babe, dobila sem super idejo! Počakajte, da slišite to.

SUZI: Kaj pa?

EVELIN: Carsko, vse nas bom spravila ven! To bo dbest. Kako se nisem že prej spomnila tega?

SUZI: Ja, kaj?!

EVELIN: Noro dobra ideja! Hudo! Noro!

VERA: Pomir se, tamala.

SUZI: Kakšna ideja?!

EVELIN: Prijavila nas bom na avdicijo za *Talente!!* Vse štiri!

SUZI: Kaj?

VERA: Eh, ne nakladej.

EVELIN: Valda! To bo ful zažgalo, vsem se bomo zasmilile!

SUZI: Zafrkavaš.

EVELIN: Resno govorim. Prijavila nas bom na avdicijo kot *girl band*. Na televiziji bomo!

SUZI: Kaj?! Na televiziji bomo?! Aaaaa!

VERA: Ti nisi resna.

SUZI: Eno nedeljo, ko smo bile frej, me je tamali vprašal *Mami, zakaj ti ne znaš nobene pesmice? A se nisi v šoli učila?* Nikol mu nisem pela, kje sem pa imela cajt.

EVELIN: Genialno! Vsi bojo navijali za nas – štiri uboge delavke z angel-skimi glasovi.

VERA: Pa ne misliš, da bom jaz pri teh letih skakala po odru?

EVELIN: Če lahko Madona, lahko tudi ti. Daj, no, stara moja. Imam plan. Vadile bomo med pavzami in čez en mesec gremo na avdicijo!

MARIA: Sploh ne veš, če znamo pet.

EVELIN: Ni važno.

VERA: Jaz sem velik pela na šolskih proslavah.

SUZI: Jaz pa ne. Gospa tovarišica me ni marala.

VERA: Uboga Suzi. Vedno žrtev.

EVELIN: Važna je prezentacija, nastop! Rekle bomo, da smo sestre.

MARIA: O, moj bog. Kakšne ideje.

VERA: Sestre? Saj si nismo nič podobne.

EVELIN: Pa kaj pol. Važna je zgodba! Poslušajte, štiri sestre bomo. Jaz sem najmlajša. Mama me je imela v pozni starosti. Oče je umrl, ko sem bila še majhna. Tud mama je kmal potem umrla, tako da si me vzgajala ti, Vera. Za to ti bom hvaležna do konca življenja. Bila si mi kot mati. Če ne bi bilo tebe, bi morala v rejo.

VERA: Ne rabiš se zahvaljevat. Storila sem, kar je bilo treba. Vsak bi to naredil. Čakaj, pa saj ne bo noben zares verjel ...

EVELIN: Če bomo me verjele, bodo vsi verjeli!

SUZI: Juhu, sestre bomo!

MARIA: No, jaz se tega ne grem.

EVELIN: Kaj se da naredit iz tega *girl banda*, sam bog ve. *By the way* – začnite razmišljat, kako se bomo imenovala. Kaj bi ble?

SUZI: Vijolice!

VERA: Materine dušce!

EVELIN: Dejmo nekaj bolj seksi.

SUZI: Hot mame?

EVELIN: Ne, ne, ne.

MARIA: Men se zdi to vse nerealno, neizvedljivo ... in ... in otročje.

VERA (*Marii*): Pust jo, naj sanja.

EVELIN: Zdaj bomo vadile. Da vas slišim. Gremo, prva je na vrsti Suzi.

SUZI: Jaz? Kaj?

EVELIN: Ja, zapoj nekaj, a ne.

SUZI: Saj bi, ampak ne vem, kaj.

EVELIN: Suza, ne me zajebavat, nimamo časa. Čez en mesec bomo na televiziji!

SUZI: Ja! Uspavanko znam.

EVELIN: Daj.

SUZI: Danes bi jo tamalemu zapela, če bi bila doma. Tako pa me spet ne bo in spet ne bo imel uspavanke in ...

EVELIN: A bi že začela?

SUZI: Okej ... Bom. Khm.

*Tiho je nočka prišla,
s polnimi jerbasi sna,
psiček je repek spodvil,
čriček je gosli pustil,
zvonček je v rosi zaspal,
zajček si v grmu postlal.
Mamica le še bedi,
dete pa njeno ...*

Ne morem.

EVELIN: Suzi, zberi se. Na avdiciji si. Ne moreš zdaj jokati.

SUZI (*ji gre na jok*): Se opravičujem, ampak ...

EVELIN: V šovbiznisu to ne gre tako. Zberi se in nadaljuj.

SUZI: Okej.

*Mamica le še bedi,
dete pa ...*

Ne morem! Tašča nikol ne poje uspavanke. Je preveč fina. Pa še smrdi po naftalinu in poceni parfumu. Pa vedno ima mrzle roke.

Danes sem ga hotla jaz pokrit in hotla sem mu zapet uspavanko.
Moj sin si zasluži uspavanko!

VERA: Ni konec sveta. Boš pa drugič. Jaz nisem nikoli pela uspavank. Včasih nismo delal cirkusa, pa so vsi gor zrasli.

EVELIN: Suza, če bi rada bila z nami na televiziji, se boš morala bolj potruditi. Okej, naslednja je Vera!

VERA: Jaz? Kaj jaz?

EVELIN: A moram spet ponavljat. Na avdiciji si! To je tvoja priložnost, da nekaj narediš iz sebe! Dokaži, da si tud ti lahko nekaj posebnega. Vsi ti bodo ploskali, vsi te bodo imeli radi! Našo Vero iz trgovine.

VERA: Koga? Mene? O, kakšna čast! O, in pred toliko ljudmi! Kaj bi pa zapela ... Bom tole, jo je pela moja mama, to znam ... Joj, ta ženska je bila dobra kot kruh. Še živa bi morala v nebesa prit – če bi ta seveda obstajala ...

EVELIN: Daj že!

VERA: Dobro, takole gre ...

*Na oknu, glej, obrazek bled,
na licih grenkih solzic sled.
Zakaj pa dekle komaj dvajsetih let,
tak žalostno gledaš v svet.*

*V hribe šel je dragi moj,
s fašisti bije težek boj;
morda je v krvi obležal ...*

EVELIN: Okej, dovolj! Vse boš zamorila! Misliš, da ljudje hočejo to poslušat, se spominjat teh groznih reči? Folk se hoče zabavat, odklopit možgane! Domov pridejo tečni in zmatrani. Nočejo tega poslušat.

SUZI: Men je pa lepa pesem.

EVELIN: To ni primerno za zabavni program in konec. A znaš še kakšno?

VERA: Šivala je deklica masko, *da obraze pokrijemo vsi ...*

EVELIN: Ne! Drugo!

VERA: *Tito, naša svetla bojna slava ...*

EVELIN: Ne, stop! Tito? Resno? V redu, sem slišala dovolj. Hm, ne vem, kako bo tole ... Okej, zdaj pa še Maria. Mariči, na vrsti si!

MARIA: Mm?

EVELIN: Dej, boš nekaj zapela.

MARIA: Nimam časa zdej.

EVELIN: Ne bit fina, prosim.

MARIA: *Hrepenenje po svobodi jo je gnalo nazaj. Na višini osem tisoč metrov čas teče drugače. Pogled na življenje se spremeni.*

EVELIN: Maria?!

VERA: Pusti jo, če noče.

EVELIN: Rabimo jo za naš *girl band*.

MARIA: Želja po preživetju poganja kri po žilah, ko vse celice v telesu hočejo več kisika. Vedela je, da je vsak tak vzpon lahko njen zadnji. Vedela je, da jo doma čaka in pogreša majhen otrok. Toda morala se je vračati v gore, brez tega je bila samo kolesce v družbi.

EVELIN: Čeprav je Maria ponavadi *boring* in nima *sparkling personality*, tako kot jaz – a ni carski izraz? – ji bom vseeno dala priložnost. Maria, daj. Zapoј nekaj.

MARIA: Ne, no! Ne bom pela.

SUZI: Daj, no, na televiziji bomo!

VERA: Grem stavit, da ne bo odprla ust.

EVELIN: Stara misli, da vse ve, kaj se bo zgodilo. Pa se moti ... Maria, prosim te? Vsi dobri *girl bandi* so vsaj po štiri. Tri je premalo. Ne moremo bit samo tri. Daj, Mariči. Prosim te?!

MARIA: Res ne bi. Sori.

EVELIN: Daj, no! Vse sem že premislila. Štiri sestre bomo iz razbite družine. Povezuje nas veselje do petja in povrhu smo še revne in čakamo na čudež!

MARIA: Ne morem verjet, da se še vedno pogovarjamo o tem. Rekla sem ne!

VERA: No, evo. Kaj sem rekla.

EVELIN, SUZI: Daj, no. Maria, pliz! Maria! Pliiiiiz!

MARIA: Ne, ne, ne, in konec! Nočem bit na televiziji, dol mi visi za te bedaste oddaje in zabit folk, ki jih gleda. In še bolj zabit folk, ki verjame, da jim bo en nastop spremenil življenje in jih bodo kar naenkrat vsi imeli radi. Ne, Evelin! Še vedno boš zagrenjena prasica, ki nima prijateljev! Suzi bo še naprej depresivna razvalina in Vera bo osamljena starka, ki ni nič dosegla v življenju! Ta debilen *girl band* si lahko nekam vtakneš!

VERA: Ko je Maria vse to povedala oziroma izkričala, ji je bilo seveda takoj žal. Ni bil njen namen, da bi nas žalila. Ampak men je čist vseeno, če ji je žal ali ne. Ona tega ne bi smela. Maria, ti tega ne bi smela! Poglej, še celo Evelin si prizadela. Tega še nisem doživela, prmejduš.

SUZI (*Evelin*): Ne zdaj še ti jokati.

EVELIN: Sej ne jokam! Dol mi visi, kaj si ona misli! Ne vem, zakaj sem jo sploh povabila zraven, taka prasica, kot sem ...

MARIA: Glej, nisem tko mislila. Sori. Res ... Fak. V kot ste me stisnile. Žal mi je.

Zazvoni zvonec za konec malice.

VERA: Zvonec!

SUZI: Zvonec in vsega je enkrat konec.

VERA: Konec špasa, drage dame. Delo kliče, arbajt! Gremo.

SUZI: Dejmo, babe, da nam čim prej vklopijo TV. Jaz sem danes prva za daljinca. Vera, veš kaj sem te še hotla vprašat – kako ti delaš filane paprike?

VERA: Ej, čist enostavno. Vzameš papriko in zgoraj zarežeš v krogu – ampak moraš pazit, kakšen nožek boš vzela. Niso vsi ta pravi.

EVELIN: Boste že videli ... Enkrat boste že še vsi vedeli, kdo je Evelin!

Delavke dalje zlagajo izdelke, deklarirajo in urejajo skladišče.

Dobro počutje vseh

Novinar in poslovodkinja Grebovič nekje v hipermegamarketu.

GREBOVIČ: ... Kot sem že povedala, je glavna vizija naše prodajalne dobro počutje vseh, ki nas obiščejo, hehe. Vsak kupec nam je zelo dragocen in se posebej trudimo, da ostane pri nas za vedno. Po drugi strani enako zavzeto skrbimo za dobrobit in dobro počutje naših zaposlenih.

NOVINAR: Neuradno smo izvedeli, da je v vašem podjetju delavcem prepovedano ustanoviti sindikat. Ali to drži?

GREBOVIČ: Lahko vam zatrdim, da še nikomur nismo preprečili ustanovitve sindikata. Glejte, pri nas je za delavce tako dobro poskrbljeno, da nimajo nobene potrebe po sindikatu. Še na misel jim ne pride, da bi ga organizirali, ker ga preprosto ne rabijo.

NOVINAR: Mhm, mhm. Ali drži, da v času povečanih obremenitev nekateri vaši delavci delajo 24-urne izmene? Tudi spanje, prehrano in tuše naj bi imeli urejene na delovnem mestu, da jim ni treba nikamor hodit?

GREBOVIČ: Kdo vam je to rekel? Seveda nimamo 24-urnih izmen. Kaj takega pravno ni mogoče. Zaposlenim nudimo zgolj opravljanje nadurnega dela, ki ga z veseljem in hvaležnostjo koristijo. Poleg tega bodo ta mesec dobili še kavomat, da jim ne bo več treba kuhat kave. Je že naročen. Čakamo, da ga dostavimo. Aja, pozabila sem vas vprašat. Boste kavico?

NOVINAR: Ne, hvala. To bo vse. Hvala za vaše odgovore.

GREBOVIČ: Ni za kaj. Hvala vam. Pri nas dobite vse, kar si želite, kar bi si lahko želeli in kar bi bilo boljše, da si ne bi. Na svidenje!

Junakinje skladišča

Suzi, Evelin, Maria in Vera zlagajo artikle na police in pospravljajo po skladišču.

SUZI: Kdaj bo že konec teh konzerv?

EVELIN: Nikoli, Suza. Ko bomo te končale, pripeljejo nove.

SUZI: Kdaj bomo lahko šle domov?

EVELIN: Se ne splača hodit domov.

VERA: Podpisale smo za eno leto nonstop, samo nedelje frej. Dobimo zraven stanovanje, tuše in prehrano.

MARIA: Pogodba s hudičem.

VERA: Ta fina se spet pritožuje. Če ti kaj ni všeč, veš, kje so vrata. Koliko jih čaka zunaj, da pridejo na tvoje mesto.

EVELIN: Norčujejo se iz nas. Direktorja itak spet ne bo. Kot vedno.

VERA: Jaz samo vem, kaj so naročili in kaj je za nardit. Ko se dela, se dela in fertik maša!

MARIA: Ko bom našparala denar za tisk moje knjige, takoj zginem od tu.

EVELIN: Za knjigo špara? Če bi jaz našparala, bi si kupila ... Kaj pa vem ... Če bi res velik našparala, če bi recimo na loteriji zadela, bi si lahko kupla vsaj kako garsonjero.

MARIA: Ne vem, če mam mi tok visoke loterije. Nikol ne bomo mele svojih stanovanj.

VERA: Zakaj pa jih nucate?

SUZI: Taščina hiša, taščino pohištvo, taščini krožniki in prtiči in trapasti porcelanasti okraski, taščino kosilo in taščina zadnja beseda.

VERA: Oh, punce, če bi jaz našparala, bi šla na križarjenje! Za tri ali štiri tedne. S taveliko ladjo! 4D-kino, pa dwejset različnih wellnesov pa tisoč trgovin pa dvorana za drsanje pa lepi avtomobili in lepe restavracije! Še prej bi si pa kupila svojo lastno televizijo za semle. In daljinca.

EVELIN: Normalno.

SUZI: Če bi jaz našparala denar, bi otroka peljala v Disneyland. V Pariz na počitnice! Tako si želita. Pa mlajšemu bi kupila tablico, starejšemu pa nov računalnik. Tak dober računalnik, za igrice igrat.

EVELIN: Sem vedla, da boš to rekla. Vse za otroke. Kaj pa ti?

SUZI: Jaz ne rabim nič. Otrc kar naprej nekaj rabijo. Drugi sošolci imajo, potem pa ...

EVELIN: Tudi če jima ne vem kaj kupiš, ju bo še vedno tvoja tašča vzgajala! Kdaj si ju nazadnje vidla, a? Včeraj, predvčerajšnjim? A sploh še vesta, da si jima ti matka?

MARIA: Evelin, ne bit nesramna.

EVELIN: A ti mi boš govorila?

MARIA: Ne omenjaj otrok.

SUZI: Ne, prav ima ... Čisto prav, res sem grozna. Tega vam nisem povedala. Ne kličeta me več mami, ampak kar tako ... po imenu – Suzi, a si prinesla sladkarije? Suzi, a lahko gledam televizijo? Taščo pa lahko kličeta babi!

VERA: Še ena izpoved revice samohranilke.

SUZI: Še lastna otroka me ne marata. In prav imata – saj nimam nič in ... nisem nič. Najboljše, da se kar fentam!

MARIA: Ko bodo počitnice, ju boš spet peljala na bazen in se boste imeli super.

SUZI: Na bazen, vedno samo na bazen! Pa še to samo popoldan, ker je cenej. In s sabo vlačim hladilno torbo, da ni treba kupit pomfrija in pijače.

EVELIN: Suzi, ne jamraj. Če boš ubogala in boš lepo tiho, boš enkrat šla na svoj oddelek.

SUZI: Bojim se, da se me sramujeta. Včasih me mlajši pogleda v oči in ima tak čuden pogled. Pogled, ki me pomiluje in hkrati odpušča, da bi najrajši zbežala v kopalnico in se zjokala. A bi moral met otrok rad starše samo zato, ker so ga rodili? Kdo sem jaz? Nič. Nič nisem, nič nimam.

VERA: Daj, nehaj. Kaj bi pa rada bila, a?

SUZI: Ne vem, nekaj. Ali nekdo. Da bi enkrat v lajfu naredila nekaj pomembnega.

VERA: Bla, bla, bla! Vam jaz povem zgodbo o pravi junakinji. V začetku prejšnjega stoletja je bilo. Zinka se je rodila v revni bajtarski koči in

je morala že pri sedmih letih služiti za pestrno in kasneje za deklo. Ker je bila pridna, se je lahko poročila. Njen mož je bil manjši kmet, po vojni je šel v industrijo. In je podlegel pijači, kot še toliko drugih. V pijanosti ga je grabila pohota in včasih je morala bit žena vedno na uslugo. Tako so se otroci rojevali en za drugim. Zinka je skrbela za dom in za svojih dvanajst otrok! Še danes ne vem, kako ji je uspelo. Ata je večino denarja zapil ali zapravlil, Bog mu odpusti. Jaz sem se zadnja rodila, ko je imela mama že krepko čez štirideset let, tako mi ni bilo dano, da bi jo dolgo poznala. In kako je bila zgarana, reva. Lahko povem, da je nikdar nisem videla, da bi se usedla, da bi spila čaj ali kavo. Naj počiva v miru, saj ni vedela, kaj je življenje.

EVELIN: Joj, Vera, kok si spet zamorila. Niso vse mame iste. Mene je moja mat imela rada, dokler sem bila majhna punčka s kitkami. Ko sem ji postala naporna, me je enostavno odžagala. Gladko ji dol visi zame. Fotra pa nikol nisem poznala, mi ni naklonil te časti.

MARIA: Poglejte vsi, tole je Evelin, super ženska in herojka! Oče jo je zapustil, še preden se je rodila, en kurc ga je brigalo. Mati jo je imela zgodaj, prezgodaj, kar ji je zamerila za celo življenje, še danes ji vrača za svojo izgubljeno mladost, in to na kakšen krut način: odreka ji materinsko ljubezen! Ampak naša junakinja Evelin je močna in ima svoje sanje, ona se nikomur ne pusti. Nikoli ne bo obupala. Tukaj je super Evelin!

VERA: Bravo, bravo! In ne pozabimo naše junakinje Suzane! Ostala je sama z dvema otrokoma, živi pri tašči in mora bit lepo tiho, ker je taščina hiša, taščina kopalnica in voda in električna in štrudelj in vse. Suzana sovraži svoj šiht, ampak dela nadure, zato da sinovoma ne bi nič manjkalo, da lahko obiskujeta nogomet, hiphop in glasbeno šolo. In da bosta dobila vsak svoj mobitel, računalnik in drage teniske, kot se za pošteno družino spodobi!

EVELIN: Bravo, Suzi! Danes je tukaj z nami tudi superherojka Vera! To je še stara garda, ženska, ki zna poskrbet za dom. Ženska, ki gor drži štiri vogale hiše in hkrati še gara v slabo plačani službi. Ženska, ki je vedno stregla svojemu dedcu spredaj in zadaj in ga imela pod kontrolo, kot malega otroka. Ženska, ki skuha najboljše ekološke filane paprike, ki so zrasle na njenem domačem vrtu!

SUZI: Bravo, Vera! Hura za Vero! Spoznajte še supe junakinjo Mario! Maria je visoko študirana. Delala je napol zastonj pri nekem spletnem časopisu, potem so njeno rubriko ukinili. Na Zavodu so ji svetovali, naj se nauči razvijati mobilne aplikacije, saj je s svojo izobrazbo težko zaposeljiva. Starši so jo nekaj časa podpirali, potem so jo soočili z realnostjo. Morala je vzeti prvo službo, ki ji je prišla na pot. Zdaj vsi nosijo posledice. Sram, ko očeta znanci sprašujejo o hčerki. Saj se nima s čim pohvaliti! Naša junakinja Maria fizično gara v skladišču. Brez nadur še za minimalca ne spravi skupaj. Ampak ona je vztrajna. V skladišču med odmori piše svojo prvo knjigo, obdana s škatlami ribjih paštet in kitajskega fižola! To je naša herojka Maria, dame in gospodje!

EVELIN: Bravo, hura!

VERA: Veste kaj, ena je bolj zmešana ko druga! Delo pa stoji. A sem vam že povedala, da kruha ne naredi ...

VSE: MOKA, AMPAK ROKA! Haha!

SUZI: Si že povedala, ja. Ampak samo stotisočkrat.

VERA: Jah, takle mam. Nimaš kej.

Vera se vrne k delu in začne pospravljati po skladišču.

VERA: No, kaj je z vami? A boste samo stale? Stojčca voda ...

VSE: Se usmradi! Ja, ja, ja ...

Delavke se vrnejo k delu.

Prašič iz ocvirkov drugič (in zadnjič)

Delavke pospravljajo in zlagajo po skladišču. Zelo so že utrujene. Vera razlaga orobi.

VERA: Tule so deklaracije za rjavi fižol – kifeljčar. Saj poznate dril. Na vsaki konzervi je treba preverit rok trajanja, če vse štima. Tu je sprintanih deset tavžent nalepk. Če zmanjka nalepk, pejte zadej po nove. In ne slučajno zamešat z rdečim visokim fižolom – sta si precej podobna, tako, na prvi pogled. Čeprav najboljši za paštašuto je pa ta nizek bel fižol – a si vedla to, Suza?

SUZI: A ti daš fižol v paštašuto?!

VERA: Kaj pa misliš, stari ima tako najraje.

EVELIN: Je imel najraje!

VERA: Paštašuto ima zelo rad.

EVELIN: Je imel, Vera!

MARIA: Evelin, pusti jo.

EVELIN: Kaj pa je narobe?

MARIA: A je ne moreš pustit na miru?

V skladišče stopi Kupec. V rokah nosi velik pladenj, na katerem je prašič iz ocvirkov, pokrit s prozorno folijo.

SUZI: O, pa ne že spet.

EVELIN: Prašič! Prašič iz ocvirkov! Ne me jebat!

SUZI: Vera!

VERA: Kaj je? Opa, spet vi. Gospod, kolikokrat vam še moramo povedat, da ...

SUZI: On pa kar v skladišče. Vedno kar noter.

VERA: O, moj bog! Kaj je to?

KUPEC: Evo. Kupil sem ga! Kupil sem prašiča.

MARIA: Omajgad.

KUPEC: A ni krasen?

EVELIN: Čist ta prava prašičja glava. V naravni velikosti, madonca.

VERA: Zakaj ste ga privlekel semle?

KUPEC: Rad bi ga delil z vami. Ker ste me rešile. Zaradi vas sem ga končno našel. Smisel današnjega dneva. Ali pa kar celega tedna ali meseca, kdo ve.

EVELIN: Juhu, prašič iz ocvirkov za vse!

SUZI: Jupii, malica, malica brez zvonca!

VERA: Ne ne! Niti slučajno. Pujs iz ocvirkov ne spada v skladišče. Kar pejte, pejte ven.

SUZI: Vera?!

VERA: A ste vsi znorel? Kaj če pride Greba?

KUPEC: Lepo vas prosim. Nekaj minutk si pa lahko vzamete. Dajte, da ga skupaj poskusimo. Rad bi tega pujsa z nekom delil.

VERA: Ja, odneste to domov ženi in otrokom.

KUPEC: Žene nimam več, otrok pa nama bog ni dal.

VERA: Potem pa pokličite prijatelje. Pa imejte pivski večer s pujsom.

KUPEC: Ne družim se več z nobenim. Nimam stikov.

VERA: Pol pa vsaj sosede povabte.

KUPEC: Nimam sosedov, mam bajto na samem.

Kupec odloži pladenj in odgrne folijo s prašiča.

VERA: Ne, ne, ne. Dajte to drugam.

EVELIN: Daj, no, Vera. A lahko samo probamo? Na hitro?

KUPEC: Še svež kruh sem prinesel.

EVELIN: Mmm, kako diši.

VERA: Mmm, pa res diši.

KUPEC: Dajte poskusit, gospa Vera.

Kupec Veri ponudi kos kruha.

VERA: Pa naj bo. Sej sem res že lačna.

Vera vzame kruh in pomaže po prašiču iz ocvirkov.

VERA: Kako je dobro!

Vera vzame še kruha in spet pomaže. Suzi, Evelin, Maria in Kupec pomakajo kruh v ocvirke in navdušeno jejo.

SUZI: Dober je.

EVELIN: Kvalitetno prase.

MARIA: Mmm.

SUZI: Hvala, gospod.

KUPEC: Veste kaj, to je bil pa pameten nakup!

VERA: Saj veste. Pri nas dobite, kar si želite, kar bi si lahko želeli in kar bi bilo ...

Kupec se začne daviti. Postane zaripel, ne more do sape. Kupec se zvrne po tleh, pade v anafilaktični šok in izdihne.

SUZI: Vera? Kaj mu je?

EVELIN: O, fak.

VERA: Zakva samo stojite? Prvo pomoč, prvo pomoč!

Maria se prva zbere in skuša nuditi prvo pomoč, a je že prepozno.

MARIA: Nič. Ne diha.

VERA: Daj še, še poskušaj.

SUZI: O, ne! O, moj bog! O, moj bog!

EVELIN: Kar dol je padel. Kaj če je prašič strupen?

VERA: Ne more bit strupen, če je bil na delikatesi.

SUZI: Kaj bomo zdej?!

MARIA: Verjetno je bil alergičen na ocvirke.

VERA: Šit, punce. Greba bo vsak čas tu. In če pride direktor?!

SUZI: Direktor! Direktor cele regije! O, moj bog!

EVELIN: Skrijmo ga.

VERA: Kam?! Nimamo časa.

MARIA: Že vem. A imamo še kašno delavsko haljo? Lahko ga oblečemo.

VERA: Imamo, kokr češ.

SUZI: Grem iskat eno moško.

VERA: Pohit! Dejmo ga slecht.

Evelin, Maria in Vera slečejo Kupca. Suzi prinese moško delavsko uniformo. Oblečejo ga v uniformo in mu nadenejo kapo na glavo.

VERA: To je naš novi nakladač ... gospod ...

EVELIN: Gospod Ocvirek.

VERA: Okej, super. Postavimo ga semle, ob škatle. Drži ga.

EVELIN: Mater je težek.

SUZI: Kot truplo je še težji.

Delavke namestijo truplo v pokončni položaj. Prašiča iz ocvirkov skrijejo. Ko ravno končajo, v skladišče stopi gospod direktor regije v spremstvu poslovodkinje Grebovič.

Gospod Ocvirek

GREBOVIČ: Izvolite naprej, gospod velečenjeni direktor regije. Dovolite, da vam razkažem delovanje našega glavnega skladišča ...

DIREKTOR: Mhm, mhm.

EVELIN: Greba.

SUZI: Greba.

MARIA: In direktor.

VERA: In direktor.

GREBOVIČ: Gospod direktor, naše skladišče obratuje sedem dni v tednu, 24 ur na dan. Šibamo nonstop, noter-ven, noter-ven, pretok robe, pretok kupcev, pretok kapitala. Na koncu smo vsi zadovoljni, hehe.

DIREKTOR: Mhm, mhm.

GREBOVIČ: Vera! A lahko za minutko?

VERA: Ja, gospa Grebovič?

GREBOVIČ: Kar Tanja, a ne. Hehe. Gospa Vera je vodja izmene v skladišču. To je zahtevna naloga in gospa Vera se zelo dobro znajde.

VERA: Ja, to sem jaz. Hvala vam.

DIREKTOR: Mhm, mhm. Super. Super.

GREBOVIČ: Vera, povej gospodu direktorju regije, kako veliko je naše skladišče?

VERA: Ogromno, gospa, gospod.

GREBOVIČ: Kapaciteta?

VERA: 6.000 kvadratnih metrov, zgrajeno leta 2002, adaptirano leta 2015, na izjemni lokaciji, s hitrim dostopom z mestne obvoznice, spredi je na voljo 5000 parkirnih mest.

GREBOVIČ: Izvolite se malo razgledat.

Direktor se razgleduje. Poslovodkinja Grebovič opazi truplo kupca.

GREBOVIČ (*prestrašeno*): A! O, moj bog!

Direktor se obrne proti poslovodkinji.

GREBOVIČ: Pardon, se opravičujem. Samo majhen nedolžen pajek. Bojim se pajkov, veste. Vem, otročje.

DIREKTOR: Razumem vas. Moja žena jih tud ne mara.

GREBOVIČ: Gospod direktor, me zelo veseli, da ste si ogledali skladišče. Vas lahko povabim, da bi si ogledali še kakšne druge poslovne prostore, na primer ... pražarnico kave ... ali ali ... prostor za čistila?

Direktor še vedno hodi po skladišču in se razgleduje okrog.

GREBOVIČ (*Veri*): Zakaj mate mrtvaka tukej?!

VERA: Kaj, kako? Ne. Ne vem.

GREBOVIČ (*za direktorjem*): Gospod direktor, gotovo ste že utrujeni od vseh teh regalov in artiklov in neskončnih vrst na policah. Kot sami

vidite, so naši delavci v izvrstni formi – skrbijo, da je skladišče vedno urejeno in vsi artikli pravilno etiketirani.

Direktor se približa pokonci postavljenemu truplu.

DIREKTOR: Mhm, mhm.

SUZI: O, ne ...

EVELIN: Fak.

VERA: Zdej smo pa v rit.

GREBOVIČ: To je pa naš novi delavec. Ravnokar je začel. Ne govori. Mislim ... Ne razume slovensko ... Iz ... iz ... Kazahstana je prišel. Peščit je moral, revež. Dolga pot je, mal je še utrujen.

VERA: Zelo priden delavec.

DIREKTOR: Mhm, mhm.

Direktor gre mimo trupla. Hodi naprej proti izhodu. Poslovodkinja Grebovič gre za njim.

VERA: Uh, sreča božja.

GREBOVIČ: Imate kakšno vprašanje? Vas kaj posebnega zanima?

DIREKTOR: Kje zaboga imate kakšno stranišče? Nekaj me zvija po črevesju že vse od kosila.

GREBOVIČ: Seveda, ni problema. Kar za mano.

DIREKTOR: Nikol več ne grem v tisto restavracijo, prisežem. Sem takoj vedel, da je bila omakca prekisla, cmočki pa čist razkuhani In ... in preveč mokce povesod, ane, ja. Pol pa moj trebušček ne zmore tega, a ne.

GREBOVIČ: Ojoj. Ti smola.

DIREKTOR (*na poti ven*): Veste, imam zelo občutljivo prebavo. Žena je rekla, da bi moral opustit gluten in laktozo. Pa kako, lepo vas prosim? Kdo se bo še s tem ukvarjal, porkaflek.

Poslovodkinja Grebovič in Direktor odideta. Delavke si oddahnejo.

VERA: O, hvala bogu!

SUZI: Srečo smo imele.

EVELIN: Iz Kazahstana da je?!

SUZI: Kako sem se bala, še dihat si nisem upala!

MARIA: Saj ga sploh ni pogledal v obraz. Nobene od nas ni pogledal.

EVELIN: Če ga je srat tiščalo, reveža. Kaj češ, vsakemu se zgodi.

VERA (*potreplja truplo*): Gospod Ocvirek iz Kazahstana, dobro ste se držal!

SUZI: A imamo še kaj tistga prašiča? Jaz sem lačna.

VERA: Pust zdej prašiča. Greba bo vsak čas nazaj priletela, vam povem.

Poslovodkinja Grebovič priteče nazaj v skladišče.

VERA: No, evo.

GREBOVIČ: Kaj se vi tuki greste?!

VERA: Nesreča je bila, gospa Grebovič. Grozna nesreča.

SUZI: Gospod je bil alergičen.

EVELIN: Na ocvirke!

GREBOVIČ: Moj bog! To je vaša stvar, vaša odgovornost. Nič nočem vedet, samo znebite se ga. In to takoj!

VERA: Seveda. Jasno, gospa.

Poslovodkinja Grebovič odide.

VERA: O, Marička. Kaj bomo z njim?

SUZI: Revež. Nobenga več nima.

EVELIN: Me ga pa tud ne rabimo tule.

VERA: Kam naj ga vtaknemo? Sej ni konzerva fižola.

EVELIN: Dejmo ga v eno škatlo.

SUZI: A mamó sploh tok velike?

VERA: Mamó. Tiste od sedežnih garnitur!

MARIA: Ubogi gospod ... Želel si je, da bi končno doživel dan, ki bi bil nekaj posebnega.

EVELIN: No, saj je tud bil!

VERA: Kaj češ, Bog nič ne vpraša. Si in že te več ni.

MARIA: Kar živi, se mora iz minljivosti preliti v večno.

SUZI: Pa amen.

Evelin privleče veliko škatlo. Delavke truplo položijo v škatlo. Zelo je težko. Komaj ga spravijo noter.

SUZI: Kaj pa zdaj?

EVELIN: Dajmo nekaj čez.

VERA: Točno! Pokrijmo ga.

SUZI: S čim?!

VERA: Kaj jaz vem, s čim? Nekaj najдите, pokrijte ga. Hitro!

EVELIN: Mene scat, Vera! Polulala se bom.

VERA: Spet? Več kot enkrat na dve uri je prepovedano hodit!

EVELIN: Če me res tišči. Mi ja ne boš štela obiskov sekreta.

VERA: Okej. Pejd, če je nujno.

EVELIN: Še poscat se človek ne more v miru, kam smo prišli ...

Evelin odide na stranišče.

VERA: Pa da ne boš spet dvejet minut čepela tam!

EVELIN (*iz ozadja*): Brez skrbi!

V skladišče pride Novinar z mikrofonom in snemalko.

Novinarsko vprašanje

NOVINAR: Vstopamo v prostor, v glavno skladišče hipermegamarketa. Ogronna hala, nešteto regalov, brez naravne svetlobe. Aha, lahko zaznamo nekaj osebkov ženskega spola. Predvidevam, da so to skladiščne delavke. Ja, gotovo so skladiščne delavke, se vidi po uniformah. Stopimo do njih.

SUZI: O, moj Bog!

VERA: Marička, pomagej!

Maria zgrabi gajbo avokada in jo izprazni v škatlo, v kateri je truplo Kupca. Zapre pokrov.

VERA (*novinarju*): A lahko kej pomagam?

NOVINAR: Dober dan želim. Sem poklicni novinar. Zoran je moje ime, pozdravljeni.

VERA: Mhm.

NOVINAR: Prihajam v imenu oddaje *Naši časi*. Oddajo seveda poznate vsi – v njej lahko gledate male ljudi, ki živijo svoja bedna življenja v primežu sodobnega divjega kapitalizma. Je kar priljubljena pri gledalcih, ta oddaja. Na žalost ali na srečo, kaj naj rečem. Ljudje radi vidijo, da gre nekomu drugemu še slabše. To je naravno.

VERA: Kaj bi radi? Velik dela mam.

NOVINAR: Drage gospe, se zavedam, da imate normo, ampak vseeno bi vas prosil za nekaj minut. Nekaj kratkih vprašanj, lepo prosim.

SUZI: Ne vem, če lahko kej pomagamo za vašo oddajo.

NOVINAR: V oddaji izpostavljam tragične zgodbe, in to z jasno moralistično poanto o izkoriščanju malih ljudi. Verjamem, da boste lahko ravno ve veliko prispevale k oddaji. (*Veri.*) Gospa, mi lahko zaupate svoje ime?

VERA: Vera sem. Zakaj je to zdej važn?

NOVINAR: Gospa Vera! Kakšno lepo ljudsko ime! Kako dolgo že delate tu?

VERA: Zdaj bo že kakih petnajst let. Vmes so trikrat prenavljali. Vsakič večje skladišče. Vsakič več robe za pospraviti. Saj ne rečem, plača je dobra. Se ne pritožujem. Kje pa.

NOVINAR: Gospa Vera, a lahko za naše gledalce malo opišete, kakšen je vaš delovnik? Kako se počutite v službi? Pa ... Povejte nam odkrito. Zato smo tu, da bi vas poslušali. Kar dajte, gospa Vera.

VERA: Kuga nej pa rečem? Pač nardimo, kar rečejo. Delamo ... pa gre.

SUZI: A bomo po televiziji?

NOVINAR: V oddaji *Naši časi* – kjer lahko gledate tragične zgodbe ljudi, ki jim gre v teh časih slabo. Morda še slabše kot vam. Skupaj smo lahko močnejši. Gospa Vera, a ste vi tu zadovoljni, se počutite ... izpolnjeno?

VERA: Mm, ne vem. Mislim, ja. Seveda. Počutim se ... super.

NOVINAR: Naša skladiščna delavka se očitno boji za delovno mesto. Vas razumem, gospa Vera. (*Suzi.*) Kaj pa vi, gospa? Imate vi kaj več poguma? Nam boste kaj povedali?

SUZI: Jaz?

NOVINAR: Izpovejte se nam. Mikrofon je vaš.

SUZI: Kaj? Jaz ne vem ...

NOVINAR: A lahko od vas dobimo tragično zgodbo opeharjene delavke, s katero bomo lahko sočustvovali, se jezili na umazane kapitaliste in se pri tem počutili dobro? (*Zaupno.*) Povejte mi. A se vi tukaj počutite kot človek?

SUZI: Ja, seveda. Ne vem. (*Veri.*) Saj sem člouk, a nisem?

VERA: Joj, Suza, veš, da si. Veš, da.

NOVINAR: V redu je, gospa. Vas popolnoma razumem. Situacija je hujša, kot sem si mislil. Skladiščne delavke so terorizirane in vztrajno molčijo.

MARIA: Poslušajte. Vaši gledalci in naši kupci dobro vejo, kakšne so tukaj razmere. In kaj pol? Koga to v resnici zanima? Oni rabijo robo. In me rabimo denar! Tukaj nas plačujejo redno. Velik dela imamo. Nimamo časa za vaša vprašanja. Hvala lepa in na svidenje.

SUZI: Se opravičujem, da niste dobili nobene tragične zgodbe.

NOVINAR: Nič hudega, gospa. Grem poskusit še k čistilkam.

VERA: So jih že zdavnaj odpustili. Zdej čistijo prodajalke same. Ko zaprejo štacuno.

NOVINAR: Aha, razumem. Če si premislite, me pokličite. (*Odhaja.*) Nismo dobili nobenih informacij, zapuščamo prostor. Na poti k prodajalkam.

SUZI: Na blagajno pejte! Tam je najhujše.

Novinar odide. Vera in Suzi planeta k škatli.

VERA: Nič ni opazil.

SUZI: Hvala bogu.

MARIA: Ste že slišal prisposodbo o kuhani žabi? Zadnje čase je zelo popularna. Saj veste, imamo lonec vode, voda brbota, vre, pokrov skače sem in tja. Vzamemo eno žabo – recimo, da je po nesreči zašla v kuhinjo – in jo vržemo v lonec. Žaba bo takoj skočila ven. Če pa žabo vržemo v lonec mlačne vode, ne bo šla nikamor. Potiho vključimo grelnik in počasi segrevamo vodo do vretja. Žaba ne bo opazila, da se bliža katastrofa. Ostala bo v vodi do tragičnega konca. Dokler ne bo prepozno!

VERA: A vidiš njo? Truplo mamu v skladišču, ona pa o žabah.

Evelin se vrne s stranišča.

SUZI: Evelin!

EVELIN: A ste me pogrešale?

VERA: Dolgo si se obirala. Me pa tu garamo.

EVELIN: Vidim, ja.

SUZI: S televizije so prišli, s televizije so prišli! S prave televizije!

EVELIN: Ja, pa kaj še.

VERA: Res je. Zamudila si! Kaj pa visiš toliko časa na sekretu.

EVELIN: Lažete, sej vem.

SUZI: Tisti novinar iz oddaje je bil tu.

VERA: Vprašaj Mario.

MARIA: Ja, res je. Nek novinar je hotel, da mu govorimo, kako je tukaj grozno. Pa nismo hotle nič povedat, ker smo reve, ker se bojimo Grebe. Skratka, nič nisi zamudila.

EVELIN: Kaj? Prišli so s televizije?! In nobena me ni prišla iskat. Ne morem verjet ...

MARIA: Mah, res ni bilo nič takega.

EVELIN: Kakšne prasice ste! Suza?!

SUZI: Oprosti. Nisem vedla ...

EVELIN: Lahko bi bila tud jaz na televiziji, če bi prišla pome. Zakaj nisi prišla?!

VERA: A je ona kriva, da si čepela na sekretu tolk časa?!

EVELIN: Lahko bi prišla pome! Pa je preveč butasta! (*Suzi.*) Samo ne misli, da boš kadar koli lahko delala na svojem oddelku. Vse rože bi ti crknile ta prvi mesec!

SUZI: Ne govori tega.

EVELIN: Štorasta si in zabita, tako kot so ti vedno govorili!

SUZI: Nehaj, Evelin.

EVELIN: Vedno boš ostala v tem kurčevem skladišču, vedno! Za kej drugega nisi sposobna!

SUZI: Dovolj.

EVELIN: Ne boš šla na svoj oddelek, nikoli! Nikoli, Nikoli!

SUZI: Rekla sem ti, da nehaj!

Suzi skoči k Evelin in jo močno potisne. Evelin pade v škatlo, v kateri je truplo.

EVELIN: Aaaa!

VERA: A ste nore?! Dajte že enkrat mir.

EVELIN: Fuj, fuj! Potegnite me ven.!

SUZI: Oprosti. Nisem te hotla ...

Suzi ji poda roko in jo potegne iz škatle.

SUZI: Nisem nalašč ...

EVELIN: Že v redu. Sej boš šla na rože. Enkrat boš sigurno šla.

SUZI: Hvala.

VERA: No, ja ... Oddelek za rože so ravnokar ukinili – se jim ne splača več.
Preveč konkurence, nizke cene, ni marže.

EVELIN: O, sranje.

SUZI: Evo, saj sem vedela. Nikol mi ne bo uspelo.

MARIA: A nisi mogla prej povedat?

VERA: Ni bilo pravega momenta.

EVELIN: Ti vsaj ne bo treba po zemlji brskati! Ne boš mela črno za nohti.

VERA: No, lepo. Kaj bomo zdaj s tem hudičem nardile?

EVELIN: Za začetek ga fejest zalepimo.

VERA: Suza, daj trak.

Suzi Veri poda lepilni trak. Vera močno zalepi pokrov škatle. Škatlo potisnejo pod regale.

VERA: Tako. Izbrisano.

EVELIN: Lačna sem. Kdaj bo malca?

VERA: Da te ne bom glih zdej okrog ušes! Veste, kolk mamó še za zložít! A vas mogoče plačujejo za čvekanje?! Da ste mi čist tih! Premaknite svoje lene riti in končno začnite delat! Vsi vemo, da bi rajši čepele doma na socialki, lenarile in cuzale državo. Vam bom že dala. Preklete lenuhinje! Golazen prekleta!

MARIA: Vera ima vsake toliko časa besne konservativno-avtoritarne izpade.

VERA: A ste slišale? Jaz sem tu vodja izmene, jaz! Od zdaj naprej se boste hitrej obračale! Koliko jih še čaka zunaj pred vrati, da vas zamenjajo! Jutri ste lahko že na cesti! Ajmo, delat! Hitreje! Zlagej! Kaj je to? Artikli se morajo dotikat! Pa deklaracije spredaj! Da se vidi datum! A je jasno?

VSE: Ja, Vera!

VERA: Ste razumele?!

VSE: Razumele.

VERA: Prave nalepke na prave artikle ...

VSE: ... in prave artikle na prave police!

VERA: Tako. Zapomnite si to. (*Zadihano se usede.*) Loh mamó zdej eno kratko čik pazvo.

SUZI: Juhu, čik pazva!

EVELIN: Kaj se gremo? *Talk show?* Talente?

VERA: Punce moje, jaz ne morem več! Vsega mam poln kufer.

SUZI: Jutri je nedelja! Babe, jutri gremo domov.

VERA: Tega pa še ne vemo.

MARIA: Ob nedeljah nas včasih spustijo domov. Če ni ravno kak praznik ali poseben dogodek, kot na primer teden jesenskih popustov ali veliki črni petek.

SUZI: Jutri ni nič posebnega. Jutri bomo šle domov.

EVELIN: Vedno si lahko kaj izmislijo.

VERA: Jaz bom jutri kuhala ričet za cel teden. Moj stari obožuje ričet. Me zanima, kakšno bom našla hišo jutri, ko se vrnem. Gotovo ni nič pospravil.

EVELIN: Evo, spet. Kok mi gre to na jetra.

SUZI: Evelin, pusti jo.

EVELIN: Na živce mi gre, da tako govori o njem. Vera, tvoj mož je umrl pred petimi leti. Raka je imel in je umrl!

VERA: Lažeš, lažnivka lažniva! Lažeš, kradeš, bolhe ješ.

EVELIN: Potem sem pa jaz nora.

VERA: Štiri leta in 253 dni, ne pa pet let! Štiri leta in 253 dni. Jutri bom šla domov in mu bom skuhala ričet.

SUZI: Boš, boš.

EVELIN: Eh, koze.

V skladišče pride poslovodkinja Grebovič.

SUZI: Greba.

EVELIN: Greba!

VERA: Dober dan, poslovodkinja Grebovič. Dober dan.

GREBOVIČ: Že zdavnaj je večer.

VERA: Aja? Nismo opazile. Za nas je vedno enako.

GREBOVIČ: Prišla sem vam povedat dobro novico. Zaenkrat ne bojo odpuščali. Ne še ta mesec. Dela je dovolj za vse.

SUZI: O, še sreča!

VERA: Super novica.

GREBOVIČ: Vozički so polni, roba hodi not in ven. Še eno pošiljko dobite danes.

VERA: Danes?

GREBOVIČ: Ja, danes. V ponedeljek začnemo z novo akcijo. Treba je pripraviti artikle. A je kakšen problem?

VERA: Ne, ne. Ni problema.

GREBOVIČ: Kaj pa je s tistim? Ste uredile tisto?

VERA: A mislite nesrečo?

GREBOVIČ: Ja, ja. Nesrečo mislim. A je to urejeno?

VERA: Urejeno.

GREBOVIČ: Tragično. To je bil naš kupec. Redna stranka. Spodobilo bi se, da mu poklonimo nekaj besed v slovo, če se strinjate.

VERA: Ja, seveda.

GREBOVIČ: Bom jaz začela. Khm. Dolga leta si hodil k nam. Vedno si bil dobrodošel. Tvoji obiski, tvoje sodobno inovativno nakupovanje nam je veliko pomenilo. Pri nas cenimo vsakega kupca posebej. Ti si bil dober kupec. Zahteven, ampak zvest. Človek takole naenkrat sreča svojo usodo, doživi svoj konec. Leta bežijo, vsi se spreminjamo. Naenkrat si star trideset, pa štirideset, pa devetinštirideset... Okrogla petdesetka se že bliža, a še vedno je vse enako. Vse po starem. Vsak dan je enak. Zahtevna služba od jutra do večera, dvakrat na teden fitness, enkrat na mesec masaža, kozmetičarka in frizer. Doma pa čaka prazno stanovanje. Lepo urejeno stanovanje, moderno pohištvo. Ampak stanovanje je prazno. Bojiš se petdesetega rojstnega dneva, tako se ga bojiš ... Ampak prihaja. Nezadržno. (*Premor.*) Spoštovani kupec, naj vam bo zemljica rahla. Naj počiva v miru.

VERA: Naj počiva v miru.

SUZI: Amen.

GREBOVIČ (*v odhajanju*): Aja, da ne pozabim. Jutri vas rabimo. Vse. Naslednjo nedeljo boste lahko frej.

VERA: Aja? A vse rabimo bit tu jutri?

GREBOVIČ: Ja, vse! A nisem rekla?

VERA: V redu.

EVELIN: Itak bo slabo vreme.

SUZI: Sem mislila, da bom jutri videla otroke.

GREBOVIČ: Suzana, tvoja otroka sta lahko vesela in ponosna, da imata zaposleno mamo, ki trdo dela in se žrtvuje, da lahko imata onadva vse, kar rabita. Tudi ti si lahko ponosna.

SUZI: Aja? Hvala.

GREBOVIČ: Vaše delo je zelo pomembno in cenjeno. Za nagrado imate lahko danes eno uro več televizije.

EVELIN: Yes!

SUZI: Super.

VERA: Hvala, gospa.

MARIA: Mene jutri ne bo.

GREBOVIČ: Kaj? Kaj si rekla?

MARIA: Nič, nič.

GREBOVIČ: V redu, jaz odhajam domov. Lahko noč in pazite mi na štacuno.

VERA: Lahko noč.

EVELIN: Lahko noč, gospa šefica.

Poslovodkinja Grebovič odide.

EVELIN: Jaz ne bom zdržala! Prisežem, da ne bom! V pizdo materno!

Večerna roba

Maria, Evelin, Suzi in Vera pospravljajo po skladišču.

VERA: Samo še tole dokončamo, potem pa televizija!

SUZI: Še mal, še mal.

V skladišče pride Bigi.

BIGI: Se opravičujem, a lahko en podpis dobim?

SUZI: Roba! Spet roba!

EVELIN: Jebemti. Večerna dostava.

VERA: O, fant! A še vedno voziš? Kako si priden. Če bi jaz imela takega sina ...

EVELIN: Ja, pa ga nimaš! Pusti ga na miru. (*Bigiju.*) Ojla! Kako ti je že ime? Eno seksi ime je bilo ...

SUZI: Evelin! Obnašaj se normalno. Kaj si bo pa mislil?

EVELIN: Kaj? Naj si misli, da sem osamljena, izčrpana, od dela naveličana in da bi šla z veseljem z njim za škatle. Nimam kej skrivat!

BIGI: Jaz se opravičujem, samo en podpis bi rabil. Mudi se mi. Rad bi šel domov.

VERA: Seveda, takoj. Ajde, babe. Gremo robo štet, takoj! (*Bigiju.*) A je bilo hudo prvi dan?

BIGI: Nisem si mislu, da bo tko. Jaz sem mislu, da bom šofer. Mi smo familija šoferjev. V resnici je pa tuki furanja bolj malo. Največ se dela v centralnem skladišču. Fizikala – nakladanje in razkladanje. Če nisem dons dvejst ton premaknu z lastnimi rokami. Pa stalno je treba hitet. Majster hodi okol in nadzira. Če si pod normo, baje trgajo od plače. Štejejo, kok naložiš. Pa kako boš tok hitro zložil v tovarnjak vse tiste pakete? Pa kašne škatle majo po trideset kil. Sej ne rečem, plača je kar dobra. Ampak da bi si za ta dnar zlomil hrbet, se pa ne spleča, ne.

VERA: Itak da se ne spleča. Ubogi fant, to ni zate.

BIGI: Kok je ura? Dons bi moral že zdavnej končat izmeno. Šef mi je rekel, da moram podaljšat zarad povečanega obsega dela. Dokler bo treba. Jutri sem pa napisan za zjutri, mater. Ob petih začnemo. Kdaj bom pa spal?

VERA: Ubogi fant, moraš se napat. Kako boš pa zrasel?

EVELIN: Odrasel moški je, Vera.

BIGI: Šef me že cel dan zeza, da ne bom zdržal. Pizda mu materna, da ma prov. Ne mislim tega prenašat. Zakaj bi pustu tle zadnje atome energije? Za koga?

MARIA: Tako je. Prav maš, čist prav.

SUZI: Nisi ti za to. Nisi ti za komisionarja. Boš že najdu kej drugega.

BIGI: Samo kaj? Nazaj v tovarnjak ne grem več. Nikol več. Pizda, kaj bom rekel fotru. Težil mi bo. Fak ...

VERA: Prid sem, fant moj. Saj bo. Prid k Veri.

Vera ga objame in počoha po laseh. Evelin zraven zavija z očmi.

VERA: Če bi bil ti moj sin, ti sploh ne bi blo treba delat.

EVELIN: Še dobr, da ni tvoj sin! Ti bi ga čist razvadla.

VERA: Kaj pa ti veš? Ti še otrok nimaš!

EVELIN: Pa kaj!

BIGI: Mm, pardon. Jaz bom moral zdej it. A imate kej za reklamacijo?

VERA: Ne, nimamo.

EVELIN: Kaj da ne? Kaj pa tista škatla tamle? *(Pokaže na škatlo s truplom.)*

VERA: Aja, tista škatla! Saj res. Ja, to je reklamacija. Točno, da res.

BIGI: Aha, prav. Kaj je notri?

EVELIN: Avokado. Ves je nagnit. Država izvora Izrael. Kar nazaj jim ga pošljite. Je že zapakirano.

Evelin in Suzi potegneta škatlo na sredino.

BIGI: Uf, težka je.

EVELIN: Gnili avokado je težji.

BIGI: Aja?

EVELIN: Daj, da ti pomagamo.

Evelin, Maria, Suzi in Bigi odvedejo škatlo. Bigi odide.

SUZI: Pa srečno!

EVELIN: Tako. Urejeno.

SUZI: In če ga najdejo?

EVELIN: Eh, eno truplo gor ali dol. Kaj pa je to za njih tam dol.

MARIA: Najprej Judu in šele potem Grku. In ostalim.

EVELIN: Kaj ona govori?

VERA: Okej. Gremo punce, še čisto malo in bomo fertik. Da mi ne bi zdaj zaspale.

Stavka

Delavke zlagajo in pospravljajo po skladišču.

EVELIN: A ni že cajt za televizijo? Kdaj bodo vklopili?

SUZI: Kdaj bo televizija?

EVELIN: Televizija, televizija!

MARIA: Kolk je ura?! Ura?? A ima katera uro?

VERA: Kaj ti bo ura?

MARIA: Da bi vedla, kdaj se delavnik konča, a ne?!

VERA: Konča se, ko nam rečejo, da se konča. Tako smo podpisale.

EVELIN: Pogodba s hudičem.

SUZI: Jaz ne bom zdržala.

EVELIN: Boš, boš.

VERA: Punce, katera bo kofe pila? Bom skuhala, da bomo lažje pokonci.

EVELIN: Jaz bom.

SUZI: Jaz tud.

VERA: Maria?

MARIA: Ja, prosim.

EVELIN: Zakaj nam ne dajo televizije? Zdaj bojo kmalu *Talenti*. Sama se bom prijavila na avdicijo, če nočete bit z mano v *girl bandu*.

MARIA: Mogoče te bojo pa enkrat dali na plakat od štacune – kako mesiš testo za kruh.

EVELIN: Veš kaj, ne norčuj se.

MARIA: Oni se norčujejo iz ljudi.

EVELIN: Kot da ne vemo. Norčujejo se. Iz vas, iz nas, iz vseh! Kje je zdaj ta kofe? Vera?!

VERA: Kaj se dereš! Kave ni več.

EVELIN: V štacuni mam deset regalov kave?!

VERA: Plina je zmanjkal.

EVELIN: Jebemti plin! Spet šparajo.

MARIA: Pa pejmo nekam ven na kavo. Pustimo vse in pejmo.

VERA: A si nora?

SUZI: Da bi kar šle?

MARIA: Pač ... gremo. Pustimo robo in gremo ven. In ne pridemo nazaj, dokler nam ne izboljšajo pogojev dela.

VERA: A ti misliš, da bi stavkale?

EVELIN: Stavka. Kaj to pomeni?

SUZI: Sindikat, stavka. A te besede še obstajajo?

MARIA: Predstavljajte si: če ne bo nobeden sproti zlagal, se jim bo roba nabrala do stropa in vse se bo zabasalo. Kot ... kot star pokvarjen sekret.

EVELIN: Predstavljajte si to: Pride velecenjeni direktor regije, se usede na sekret, ker se je prej fino najedel na službene stroške v dragi gostilni, in kaj se mu zgodi? Revežu se sekret zamaši!

VERA: Ja, ja, se zabaše in ne gre nikamor, ne naprej ne nazaj!

MARIA: Zunaj ga čakajo poslovni partnerji, v sekretu pa voda do vrha in na sredini ...

SUZI: Kaj bi naredil? Vode ne sme še enkrat potegniti, svojega dreka ne bi rad ven vlekel, najrajši bi pustil sranje, kot je ...

EVELIN: Ampak kaj, če bo šel takoj za njim nekdo na stranišče?

MARIA: In to še ni vse. Ko bosta z Grebo prišla na ogled skladišča, se bodo avtomatska vrata odprla in na glavo se jima bo usulo deset tisoč konzerv fižola, ker v skladišču ni bilo nikogar, ki bi jih pospravil!

EVELIN: Točno! Gremo domov, pa če se jim lastni drek na glavo usuje.

SUZI: Gremo!

MARIA: Gremo!

VERA: Gremo! Klinc gleda vse skup! Saj nismo roboti!

SUZI: Jaz nisem mašina! Človek sem. Mama sem. Ženska sem. Moje telo pripada meni.

EVELIN: Dovolj garanja, gremo domov.

MARIA: Dovolj izkoriščanja!

SUZI: Nisem stroj. Rada bi bila ... ne vem ... srečna.

EVELIN: Srečna. Srečna. Vsak bi rad bil srečen. Ampak *kako?* To je kurčevo vprašanje!

VERA: Ne preklinjaj, tamala.

SUZI: Hočem videt otroke ...

VERA: Saj boš šla domov... kmalu. Še mal mormo zdržat. Še čist mal.

Vera objame Suzi.

EVELIN: Nobenga ni več tukej. Samo še me smo ostale. Edine budale.

MARIA: *Noč je bila temna. Niti deset centimetrov predse ni videla. Vsak korak v neznanu bi lahko bil njen zadnji. Povsem izčrpana je obsedela v snegu in opazovala lučke naglavnih svetilk, ki so se počasi oddaljevale. Potem pa se je zgodil čudež. Oblaki so se razprli in izmed njih je pokukal mesec, ki je gorsko pokrajino obsijal s čarobno meglico svetlobe.*

EVELIN: Maria.

MARIA: Ja?

EVELIN: Nekaj bi te vprašala ... Obljubi, da se ne boš smejala.

MARIA: Ne bom.

EVELIN: A si se kdaj počutila, kot da imaš nekaj v sebi ... nekaj skritega. Neko moč ali energijo, ki samo čaka, da bi lahko prišla ven? Ki tiho brbota in povzroča nekakšno močno hrepenenje? Ki je na silo zatrto. In boli, mislim to povzroča tako čudno bolečino. Tu notri.

MARIA: Kot ptica pevka, ki ima zavezan kljun in mora ostati za vedno nema.

EVELIN: Vem, da se ti zdi neumno.

MARIA: Nehaj.

EVELIN: Nikol nisem hodila v glasbeno šolo. Mat me ni hotla voziti. Ne hodim na koncerte, ni časa, ni denarja. Ne maram iti v gledališče, ker se počutim bedno. Kot da ne spadam tja, kot da me vsi čudno gledajo.

MARIA: Evelin, a bi nam nekaj zapela?

EVELIN: Ne vem ...

MARIA: Prosim! Daj, no.

EVELIN: Okej, če hočeš.

*Naredi, da bom ptica.
Ptica, ki krila razpre
in poleti drugam, daleč stran,
stran od puščave brez vode,
stran od teme brez sonca.
Naredi, da bom voda.
Voda, ki zalije pesek suh,
da bom dež, ki zalije puščavo.
Naredi, da bom sonce.
Da si svetim sama,
ko vse drugo ugasne.*

V ozadju se prižge velik televizijski zaslon.

SUZI: Televizija!

VERA: Katera je na vrsti za daljinca?

EVELIN: Jaz! Daj sem!

VERA: Ne, ne dam!

EVELIN: Jaz sem na vrsti, daj mi!

Evelin si izbori daljinca. Delavke se posedejo pred televizijo.

Naslednji dan (eden izmed mnogih)

Maria, Evelin, Suzi in Vera v uniformah pospravljajo po skladišču.

VERA: Maria, a lahko prestaviš tele gajbe? V tisti kot jih zloži.

MARIA: Takoj bom.

EVELIN: Kje mamo deklaracije za brezov čaj? Al se reče brezin čaj?

VERA: Dobiš.

SUZI: Že vem, kaj bom v nedeljo. Delala bom sirove štruklje. Otroka jih obožujeta. Pa fino jih bom zabelila z maslom in drobtinami. Nalašč bom dala velik sladkorja. Tašča ga ne mara. Itak nič ne naredim prav. Vedno mi soli pamet, kako je treba kuhat, kako je treba prat, kot da imam dvanajst let.

EVELIN: Ej, a ste že slišale tist vic? Kako sta šla Mujo in Haso gobe nabirat in sta srečala medveda?

SUZI: Pa ne moreš zdaj vica govorit, ko jaz razlagam, kako je grozna moja tašča.

EVELIN: Zakaj ne? Vedno ponavljaš eno in isto. Vsi že vse vejo o tvoji tašči. Bodi vesela, da ti kuha in pere.

SUZI: Tvoj butast vic pa sploh ni smešen.

EVELIN: Kako veš, če ga še nisem povedala?

SUZI: Že stokrat si ga povedala!

VERA: Ej, nehajta! Dela imamo za cel dan. Da ne govorim, da spet pride nova roba.

MARIA: Spet? Saj ne bomo imele kam dat.

VERA: Vedno se najde prostor za več robe.

SUZI: A ste slišale tole? Bajе da pride direktor regije pogledat našo poslovvalnico!

VERA: Ej, jaz to vedno povem! Jaz sem vodja izmene, ne pa ti!

SUZI: Saj res. Oprosti.

VERA: Bajе jutri še enkrat pride direktor regije na ogled. V pisarni so živčni, kot da Jezusa pričakujemo.

EVELIN: Stara misli, da je glavna. Pa ne bo več dolgo. Kmalu bom dobila napredovanje. Šefica mi je obljubila.

VERA: Pa kaj še! Nobenega napredovanja ne bo, dokler me bojo noge držale.

MARIA: *Noč na gori je bila mirna. Le tu in tam se je zaslišal piš vetra, ki je nosil snežinke po pobočju in se nežno zaganjal v šotorsko platno ...*

VERA: Kaj se pa tale predstavlja? A mamо slučajno odmor, a?

MARIA: Ne, nimamo.

VERA: Ne fantaziraj in zlagaj! Jutri začnemo z novimi popusti. Dajmo, hitro zlagat! Stoječa voda se usmradi! Kruha ne naredi moka, ampak ...

VSE: ROKA!

Vse štiri delavke vlačijo škatle z robo gor in dol, vozijo sem in tja poličnike na kolesih in zlagajo konzerve različnih velikosti. Evelin neha zlagati.

EVELIN: Sem Evelin in delam v skladišču. Ampak ne bom več dolgo. Ne bom se zataknila tukaj kot nekatere, a ne?

VERA: Zlagej naprej.

SUZI: Ko bom odprla svojo cvetličarno, bom hodila okrog na razstave cvetja.

VERA: Boš, boš. Samo še par let mam do penzije, babe.

MARIA: Zlaganje, pakiranje, deklariranje. Odpiramo, režemo, premetavamo škatle gor in dol, gor in dol, gooor in doool. Želim si pisat. Rada bi pisala.

EVELIN: A ne bi moral že zvonit zvonec za malco?

VERA: Ne še!

SUZI: Ja, ura je cajt.

EVELIN: Zakaj ni zvonca?

SUZI: Kje je zvonec?!

EVELIN: Hočemo zvonec!

VERA: Pšššt.

VSE SKUPAJ: Zvonec, zvonec, zvonec!

Zazvoni zvonec za malico.

Epilog

Pride Novinar.

NOVINAR: Mogoče bodo skladiščne delavke naslednjo nedeljo dobile prosto. Mogoče pa tudi ne. Ne vemo in nikoli ne bomo izvedeli. Najbrž se sprašujete, kaj se bo zgodilo z njimi čez toliko in toliko let. Kje bodo pristale? Kaj bodo počele? To vam lahko razkrijemo v naši oddaji. Maria bo še nekaj let delala v skladišču. Uspelo ji bo dokončati prvo knjigo, ki jo bo izdala v samozaložbi. Iskala bo drugo

službo, bližje svoji izobrazbi. Ne bo ji uspelo. Še naprej bo delala v skladišču. Njen prvi roman bodo kritiki sicer hvalili, a prodajal se bo slabo. Za drugo knjigo Maria ne bo več imela energije. Zapadala bo vedno hujši depresiji, iz katere ne bo več našla izhoda. Pri štiridesetih bo življenje končala s samomorom. Evelin bo uspela razviti pevsko kariero. Pela bo v mnogih ansamblih. Dobila bo tudi nekaj vlog kot igralka v televizijskih serijah. Nazadnje bo dobila stalno mesto igralka v pomembnem amaterskem gledališču. Ravno pred začetkom vaj za njeno prvo predstavo pa bodo gledališče zaprli zaradi pomanjkanja sredstev za kulturo. Veri bodo končno ponudili invalidsko upokožitev. Ko bo Vera zagledala črno na belem, kakšen mizeren znesek invalidske penzije so ji naračunali, ji bodo prišle solze v oči. Pogoltnila bo cmok v grlu in zavrnila invalidsko. Svojo hrbtenico si bo dokončno uničila v zadnjih letih garanja v skladišču. Suzi bo še dolga leta vztrajala v skladišču. Vso svojo življenjsko energijo in zmožnost za delo bo porabila tam. Postala bo izžeta in izsušena stara delavka. In postala bo vodja izmene. Tako je Suzanina zgodba v bistvu Verina zgodba. In je tudi zgodba od Evelin. Je tudi Marijina zgodba. In Marijina zgodba je tudi zgodba od Tanje in Nataše in od Aleša in Roka in Nine in Eve in Dejana in Tjaše in ...

**Sodobna
slovenska
dramatika**

Varja Hrvatin

Vse se je začelo z golažem iz zajčkov

*Nagrada za mlado dramatičarko v sklopu
50. Tedna slovenske drame*

KER JE VSE SAMO IGRA, DANES IGRATA:

DRAMSKI PISEC in BRALEC

+ ostali soigralci, ki v tišini pridno čakajo na stranski klopi

IGRIŠČE:

domači teren, strani dramskega besedila

TRAJANJE:

okoli 30 strani, odvisno od podaljškov

***** PROLOG, KI JE V RESNICI ZELO DOLGA OPOMBA *****

Dragi bralec,
to, čemur boš priča na naslednjih straneh,
je verjetno najboljše besedilo, ki si ga in ki ga boš kdaj prebral.
Ne zato, ker bi bilo napisano izpod vrhunskega peresa,
ampak ker ga boš napisal sam.
Pomagala ti bom s svojimi dolgoletnimi življenjskimi izkušnjami,
ti nastavljala situacije,
ti pa se boš odločal namesto mene
in tako napisal mojo zgodbo po svojih željah, pričakovanjih in potrebah.
A ni to super?
Sam pisati svoj tekst?
Samo odpreti strani in sam režirati potek zgodbe?
Saj ti pravim, da bo to najboljša igra, ki si jo kdaj prebral.
No, ampak,
ker pa seveda vsi bralci niste enaki
in ker se je v življenju včasih treba odločiti,
ker preveč izbire res nikamor ne vodi,
te prosim, da se odločiš za eno pot.
Vsak dramski lik ima drugačno motivacijo,
ki ga vodi skozi zgodbo,
zato ti svetujem, da izbereš eno možnost.
Ampak pomni,
moraš izbrati, moraš se usmeriti, moraš se definirati,
drugače ne moreš več igrati.
No, lahko pa, kot bi naredila večina,
ki v življenju izbere najlažjo pot,
tekst samo preletiš in poštekaš, kaj je point vsega,
skomigneš in greš potem nazaj domov gledat Netflix
in se nažirat z dozorjenim avokadom iz Hoferja.
Sej te štekam, brez zamere.
Vseeno pa moraš vedeti,
da si tudi v tem primeru ti avtor tega besedila.

1. Če se imaš za bolj razumsko osebo, ki prednost daje racionalnemu, si nagnjen k analiziranju ter sprejemaš odločitve na podlagi tega, kaj se ti najbolj splača, potem je zate najprimernejša MOŽNOST A. Skoči na stran **948** in kronološko sledi besedilu do konca brez preskakovanj.

2. Če se imaš za bolj emocionalno osebo, ki se hitro prepusti čustvom, si nagnjen k sanjarjenju ter sprejemaš odločitve na podlagi trenutnega razpoloženja, je zate najprimernejša MOŽNOST B. Preleti na stran **951**.

3. Če pa si eden od bolj impulzivnih ljudi, se rad znajdeš v nenavadnih naključnih situacijah, ravnaš spontano in se zanašaš na sprejemanje odločitev v trenutku, brez kakršnih koli pričakovanj, ti priporočam MOŽNOST C. Preleti na stran **953**.

Si izbral?

...

Ne?

...

Saj tudi če nisi človek MOŽNOSTI B, se lahko odločiš za MOŽNOST A.

Ne bom nikomur povedala.

Saj sva tukaj samo jaz in ti, nihče drug.

...

Si?

...

Ne še?

...

Saj vem, da sta si MOŽNOSTI B in C malo podobni, tako da se ti bo morda lažje opredeliti, če pomisliš, kakšna je tvoja prva reakcija, če ti nekdo ponudi zastonj alkohol?

...

Zdaj pa že veš, ane?

...

No, pa greva pisat zdaj.

*Vedno so mi rekli, da sem vsega kriva.
Da sem kriva, da sem delusional,
da sem kriva, da vse delam po svoje.
In tko pač zajebeš in si na koncu vsega kriv.
Ker se navadiš bit kriv.
In ker vedno nekdo mora biti kriv.
Jaz sem kriva, da sem se sama slabo vzgojila.
Jaz sem kriva, da ne jem.
Jaz sem kriva, da pijem.
Jaz sem kriva, da ne telovadim.
Jaz sem kriva, da sem narcisoidna attention whore.
Jaz sem kriva, da že drugo leto sedim na terapiji in se nikamor ne premaknem.
Jaz sem kriva, da še zmeraj nimam službe in da še nihče ni uprizoril mojega teksta.
Kriva sem bla že v jaslicah, ko sem sošolce učila hrvaško, ker sem takrat toliko časa preživela na morju pri babici in noni, da mi je hrvaško lažje teklo.
Ne vem, če sem takrat sploh že znala slovensko.
In so rekli mojim staršem, da sem kriva, da so sošolci zmedeni in ne vedo, kater jezik je pravi,
niti katere besede so prave.
Čeprav so šele otroci.
Ne dolgo za tem sem bila vsega kriva v vrtcu.
Spet kriva neprimernega obnašanja, ker sem se med počitkom oziroma popoldanskim spancem pač drgnila ob ležalnik, na katerem sem počivala, ker mi je pasalo.
In so rekli mojim staršem, da sem kriva pohujševanja sošolcev in da mora biti nekaj resno narobe z mano, da se drgnem v vrtcu.
V vrtcu, pri teh letih.
In niso bili krivi moji starši,
ti si kriva, ker si tako nevgojena, so mi rekli.
Sem si mislila, dobro, se bom pač drgnila doma, ponoči, ko ne bo nikogar motilo in bom kriva samo tega, da sem pač stara šele štiri leta in se očitno rada drgnem.
In potem smo v enem drugem vrtcu,
ker sem tisti prejšnji vrtec zapustila,
morda zaradi svojega ekscesnega obnašanja,
sigurno pa ne zato, ker smo se preselili eno ulico naprej,
smo v tem novem vrtcu šivali prevleke za povštre.
In moj je bil pač najlepši, jebi ga, sem že takrat imela občutek za estetiko*

in to je vedela tudi moja sošolka Ivana, ki že takrat in še posebej danes nima občutka za estetiko.

In mi je ukradla mojo prevleko za povšter in so jo vsi hvalili in občudovali zaradi tega že prej omenjenega občutka za estetiko.

In sem jo uščipnila.

Ja, zelo močno sem jo uščipnila.

Takrat se je pač ščipalo.

In sem spet bila vsega kriva jaz.

Ker sem ljubosumna in nasilna in ker že od nekdaj zavidam Ivani njen izjemen občutek za estetiko.

In potem sem začela hodit v osnovno šolo in sem si rekla, da zdaj pa jaz ne bom nič več kriva,

zdaj naj bodo malo krivi tudi drugi.

In sem med odmorom s selotejpom zalepila risalne žebličke na vse stole, tako da je vse fino zabodlo v rit, ko so prišli z igrišča in se razposajeno vrgli na sedeže.

In ravno ko je učiteljica Marina

hotela reči, da sem kriva,

ta ista Marina, ki je vedela za vse moje potegavščine,

ki sem jih pač zganjala iz dolgčasa,

ker se mi ni dalo skakati gunitvista in ristanca med odmori,

sem s solzami v očeh pokazala na debelo sošolko Emo,

ki je nihče ni maral,

ker je bila pač debela.

In ker Ema ni imela prijateljev,

ker je bila pač debela,

ji je bilo vseeno, če je bila vsega kriva,

in tako je posledično prevzela vlogo krivca.

Čeprav je Marina dobro vedela,

da je bila spet vsega kriva ... (tišina).

In potem je bila Ema še nekaj časa kriva namesto mene.

In to mi je bilo fino,

da zdaj nisem bila več vsega kriva jaz,

in Emi je bilo fino, da je lahko kriva za nekoga drugega,

ker je to pomenilo, da ima vsaj eno prijateljico.

Ampak potem je na neki točki,

na mojo nesrečo,

Ema shujšala.

In ker ni bila več debela,

ji ni bilo več treba biti kriva za nikogar drugega.

In je bila spet vsega kriva ... (tišina).

In od takrat se cikel ni več prekinil.

Dolgo časa.

In od takrat sem bila zmeraj kriva jaz.

Jaz.

Ker na neki točki zmanjka debelih ljudi,

ki bi bili krivi namesto tebe,

ker si na neki točki tudi debeli ljudje poiščejo mozoljaste ljudi,

ki so potem krivi namesto njih.

Ali pa tiste z aparatom.

In tako sem bila od tu dalje zopet kriva jaz.

A) ČE ŽELIŠ NADALJEVATI Z GENEZO MOJE KRIVDE, obrni na stran **953**.

B) ČE ŽELIŠ, DA ODRASTEM, obrni na stran **951**.

Odloči se.

Ne morem.

Moraš.

Ne morem.

Minevajo ure.

Odloči se.

Kaj pa, če se nočem odločit?

Zmeraj se je treba odločit.

Lahko sem pač tiho.

Tudi tišina je odločitev. Tišina včasih pove več od besed.

Moja tišina ne bo nič povedala, tudi če bo kričala.

Samo v svetu tišin je lahko tišina tiho. Ti pa živiš v svetu odločitev.

In odločitve so hrupne.

Minevajo ure.

Ampak jaz se res ne morem odločit.

Če se ne odločiš, ne moreš naprej in obtičiš na isti točki, medtem ko čas samo polzi.

Kako lahko pričakujete, da se človek odloči kaj takega?

Saj ne pričakujemo. Tako pač je. V zakonu.

Jebeni zakoni.

Nimamo več časa. Kako si se odločila?

Kaj bi pa vi naredili na mojem mestu?

Tega ti ne morem povedat.

Zakaj? A jaz se moram odločit, vi pa ne?

To ni moje življenje. To ni moja zgodba.

Saj tudi moja ni. Njegova je. In jaz naj se odločim zanj?

Vi ste njegova skrbnica.

Minevajo ure.

In ste prepričani, da ne bo okreval?

Zelo majhna verjetnost je.

Ampak je?

Ne zavlačuj. Odloči se. Znak odraslosti je sprejemanje odločitev.

Kaj pa, če nočem odrast?

Moraš.

Minevajo ure.

Ni več časa. Odloči se.

Niste vi tisti, ki boste s to odločitvijo morali živeti do konca življenja.

Tudi z neodločnostjo je treba živeti do konca življenja.

Jaz imam res dovolj. Umrl bo, preden se odločiš. Lahko se vsaj odločiš, kako bo umrl.

Ne morem ga ubiti.

To je za njega najboljše.

Ne morem brez njega.

Znak odraslosti je soočanje s smrtjo.

Minevajo ure.

ODLOČI SE!

Ok.

Prav ste se odločili. To je za njega najboljše. Nič ne bo čutil. Samo zaspal bo.

Vse bo v redu.

In zdaj so minevale samo še sekunde. Te dolge sekunde, daljše od vseh tistih minulih ur. In skozi vse te sekunde ga je božala. Božala ga je, ko so pripravili stekleničko z evtanazijo. Božala ga je, ko so pripravili injekcijo. Božala je njegovo mehko smrdljivo dlako, za katero so vsi trdili, da smrdi po vlagi, medtem ko je bil zanj to vonj ljubezni. Vonj doma. Dišal je po ljubezni. In ona ga je samo božala, medtem ko so se te dolge sekunde vlekle. In medtem ko je vonjala to ljubezen, ki je pred njenimi očmi pričarala spomine preteklih trinajstih let, ga je božala dalje. Vbrizgnili so evtanazijo in ona ga je božala dalje. Božala ga je iz sekunde v sekundo. In z vsako sekundo je bilo mehko manj. In vonja manj. Vse dokler se mehka dlaka ni spremenila v trdo teksturo predpražnika in vse dokler vonj ni izvedenel v gnilobo. Solze so tekle in ona ga je božala. In čeprav so se njegove oči zapirale in čeprav je pod prsti, ujetimi med trdo, posušeno dlako, čutila, kako ga izgublja, je še zmeraj vohala ljubezen. OBRNI NA STRAN 956.

*In potem se je nadaljevalo z otroško žlehtnobo.
In sem branila svojega nekoliko zaostalega sošolca Marka,
ker nekdo ga je pač moral braniti,
ker on pa res ni sam kriv za to, da je nekoliko zaostal.
In sem ga branila, ko so ga drugi sošolci zafrkavali.
Ker se mi je zdelo res nepošteno,
ker si Mark pač res ni sam kriv, da je nekoliko zaostal,
in sem jih malo zbrcala,
in ker je bilo to nedopustno,
da punca brca fante,
in ker se je pač predpostavljalo,
da moram bit zaljubljena v Marka,
ker ni bilo nobene druge možne razlage, zakaj bi ga jaz branila,
mi je en sošolec vrgel kamen v roko in mi jo zlomil.
In jaz, z zlomljeno roko na urgenci, sem bila spet vsega kriva,
ker se za punco pač ne spodobi, da brca fante,
in ker se vsak mora braniti sam
in se ne sme vtikat v druge.*

A) ČE MISLIŠ, DA SEM SE NAUČILA LEKCIJE POMETANJA PRED
SVOJIM PRAGOM, obrni na stran 956.

B) ČE MISLIŠ, DA POTREBUJEM ŠE NEKAJ ČASA ZA TO, DA
ODRASTEM, obrni na **naslednjo stran**.

*In potem sem še naprej bila vsega kriva in kasirala poškodbe,
ker sem branila sošolca Lukata, ki je imel pač malo večjo glavo
in je danes računalniški genij, zaposlen v Microsoftu,
in so mu v to isto genialno glavo metali jogurte,
ker je bilo to pač blazno smešno.*

*In sem metala jogurte nazaj v njih,
ker Luka pač res ni bil sam kriv, da ima veliko glavo,
in sem spet utrpela poškodbe in obtožbe,
da sem zaljubljena.*

*Ker če braniš nekoga, ki ni sam kriv za to, kakšen je,
ni druge razlage
kot to, da si zaljubljen vanj.*

*In ker me tudi to ni izučilo,
sem branila še svojega sošolca Roka, ki je mulat,
in se je sošolcem zdelo noro smešno prepevat predelavo reklame za jogobello,
ki je šla nekako takole:*

“Mama bela, oče črn, skupaj pa sta Roka imela.”

*In sem tudi njega branila,
ker Rok pa res ni sam kriv, da je mulat,
in sem spet kasirala udarce in norčevanje,
za kar mi je danes iskreno morda malo žal,
ker se Rok zdaj družī s temi istimi idioti,
ki so si to pesmico izmislili,
in čeprav Rok ni sam kriv, da je mulat,
je sam kriv, da se družī z idioti.*

In sem bila kriva tudi zanj.

*Saj mi ni bil problem,
na tej točki sem bila že toliko stvari kriva,
da sem že pozabila, kaj pomeni biti nedolžen.*

*In potem sta moja predraga starša,
ta ista človeka,
ki me nikoli zares nista imela časa vzgajati
in sta me potem krivila za nevezgojenost,
šla narazen.*

In sem nehala jest.

In govorit.

Za nekaj časa.

*Zelo slabo se spomnim tistega obdobja,
morda zato, ker sem večino časa preživela ob gledanju Veronice Mars in*

*podobnih serij,
ker pač nisem imela prijateljev,
ker nisem govorila
in ker nisem jedla.
Ampak vse, kar se spomnim, je seveda to,
da sem bila pač kriva.
Kriva, da sem anoreksična,
ker baje,
vsaj tako je pravila moja osebna zdravnica Marjeta,
ta ista zdravnica, ki je moji sestri rekla, da nikoli ne bo zrastle,
da če ne ješ mesa, pač postaneš anoreksičen.*

A) ČE HOČEŠ IZVEDETI, ZAKAJ SEM NEHALA JESTI MESO, obrni na stran 958.

B) ČE TI JE VSEENO, ZAKAJ SEM NEHALA JESTI MESO, obrni na stran 960.

*In potem so me utišali. Zmeraj ko hočem nekaj povedat, me utišajo.
Stala sem v vrsti za blagajno. Pred mano je stal zavaljen starejši moški s precej mlajšo žensko azijskih korenin. Začel se je dreti nanjo, povzdignil je roko in –
Tišina.*

*Hodila sem za mladim fantom, ki se je močno trudil, da bi izgledal kot punca.
Zaslišala sem krik za seboj. Mlad mišičast moški primitivnega glasu je dvignil steklenico vina v zrak in –
Tišina.*

*Sedela sem na klopici v parku. Mimo mene se je s starejšim oskubljenim mešančkom sprehajala starejša ženska, zavita v oblak alkoholnih hlapov.
Mešanček je zalajal, ženska je stegnila nogo in –
Tišina.*

*Pila sem kavo v lokalu. Najstniška natakariča je stregla starejšim biznismenom, ki so ob poldnevu stolkli že šest viskijev. Eden od moških je z dlanjo segel natakariči pod krilo in –
Tišina.*

*Na tržnici sem tipala zrelost breskev. Ob meni je tipala nektarine zakrita gospa. Proti njej se je obrnil bradati moški srednjih let, ki je ravno zahrkal smrkelj iz globin svojih sinusov, in –
Tišina.*

Poglejte – zašepetam.

Poslušajte – zašepčem.

Povejte – zašklepetam.

Pridušen vzkrík. Zadušen jok. Tiha maša. DING DONG. Molk. Zamolk.

Premolk. Tišina. BIM BAM BOM. Glas tišine. Glasba tišine. Pogled tišine.

Moč tišine. CING CING. Lomilci tišine.

Kapljanje || ... || mama utiša otrokov jok z dojko, polno mleka.

Javkanje || ... || delavcu na avtocesti poka hrustljava zažgana koža.

Renčanje || ... || fantek poklekne na vse štiri pred župnika.

Prasketanje || ... || žena nastavi lice možu in zapre oči.

Praskanje || ... || deklica s polomljenimi prsti za ogromnim strojem šiva kavbojke.

Šklepetanje || ... || prašiček, ujet v žico električne ograje, in piščanci v ozadju kričijo.

Škripanje || ... || shiran deček z napihnjenim trebuhom inhalira lepilo in halucinira.

Piskanje || ... || gospod s povzdignjeno roko gradi zid, ga obdaja z žico.

Škrtanje || ... || fant s slušalkami v ušesih in puško v rokah strelja po nedolžnih.

In takrat se kot pritajen cigaretni dim v moj osebni prostor prikrade oblak hlapov sveže skuhanega golaža. In takrat se spomnim na nono, ki mi je zmeraj kuhala golaž, ker je bila to moja najljubša jed in ker sem vsakič, ko sem prišla na obisk, pojedla tri krožnike golaža in se potem vsa nažrta po kosilu na vrtu igrala z noninimi zajčki. Mmmmmmm. Golaž in njeni domači istrski njoki.

JAZ: Nona, zakaj danes ni zajčkov na vrtu?

NONA (*me potreplja po napihnjem trebuščku*): Ja ker si vse popapala!

JAZ: Nisem jih pojedla, golaž smo jedli pa njoke!

NONA: In iz česa misliš, da se dela golaž?

JAZ: Ja iz mesa, doooooh!

NONA (*se zasmеji*): In iz česa se dela meso?

JAZ: Ja meso je pač meso. Tako, kot je korenje korenje.

NONA: Iz česa pa misliš, da se dela dunajski zrezek?

JAZ: Ja tudi iz mesa!

NONA: In meso se dela iz živali.

JAZ: Kako se dela iz živali? Če sem se še zadnjič igrala z zajčki.

NONA: In potem jih je tvoj nono ubil, jih odrl in potem si jih ti pojedla v golažu skupaj z njoki.

JAZ: Ampak to ni res, jaz nikoli ne bi pojedla zajčkov, ker jih imam rada. To je isto, kot če bi Maxa pojedla.

NONA: Ni isto, ker kužkov se ne je. Ker nimajo dobrega mesa.

JAZ (*histerično*): Zakaj mi nisi povedala, da je golaž iz zajčkov? Lagala si mi! Jaz nočem jest zajčkov. Nikoli več ne bom jedla zajčkov.

NONA: Nisem ti lagala. Nikoli me nisi vprašala. Vedno ti vse povem po resnici, če me vprašaš.

JAZ: Iz česa je pa dunajski zrezek?

NONA: Iz teličkov.

JAZ: Teh pa nimamo na vrtu.

NONA: Ne več.

In takrat sem se zaprla v sobo in tri dni jokala. Rekla sem, da nikoli več ne bom jedla živali, da nikoli več ne bom ubijala živali. In jih res nisem. Enajst let nisem jedla nobenega mesa, kar je moja nono strašno bolelo. Vsakič ko sem prišla, je vztrajno kuhala golaž posebej zame in jaz sem vztrajno jedla samo še puste domače njoke s parmezanom. Moja nona ni veliko govorila, je pa veliko kuhala. In ko nisem več jedla njenega golaža, tudi govoriti nisva več znali. In potem je umrla. Nenadoma, čez noč. Grozno me je bolelo, da se nisem poslovila. Da mi nikoli več ne bo vztrajno kuhala in vsiljevala golaža, čeprav je

vedela, da ga ne bom jedla. In ko me je tako grozno bolelo, sem pomislila, kako je moralo boleti njo vsakič, ko sem zavrnila njen golaž, najino edino vez, najin jezik. In takrat sem se odločila jesti meso, ker je bil le vonj golaža tisti, ki mi je lahko na vsake toliko časa priklical mojo nono nazaj. Mojega nonota sem si priklicala še težje. Ko sem se rodila, me je pogledal v mednožje in rekel

NONO (*razočarano*): Opet. Još jedna cura.

Nono nikoli ni prebolel, da ni dobil moških vnukov. Zato me je od majhnega tretiral kot fantka. Meni se je to zdelo kul, ker sem hotela bit fantek, bolj zabavno je bilo, kot biti punca.

A) ČE TUDI TI MISLIŠ, DA JE BOLJ ZABAVNO BITI FANTEK KOT PUNČKA, nadaljuj na strani **961**.

B) ČE NISI PREPRIČAN, obišči spletno stran <http://www.gender.com> in se potem **vrni**.

C) ČE TI GREJO NA ŽIVCE VEGETARIJANCI, VEGANI IN PRESNOJEDCI, obrni na **naslednjo stran**.

*In sem povedala, da ne morem jest mesa,
ker potem moja nona pobija zajčke na vrtu,
da iz njih naredi golaž,
in potem se z njimi ne morem več igrat.
In mi je rekla, da ne morem pri enajstih nehat jest mesa,
da sem sama kriva, da sem anoreksična,
ker sem pač razvajena in nevzgojena,
in da sem anoreksična samo zato, ker iščem pozornost in rabim psihiatra.
In sem spet bila sama kriva za to, da sem anoreksična
in da me sošolci kličejo anoreksična kurba
in si tlačijo prste v usta in uprizarjajo bruhanje, ko grem mimo.
In potem se je moj predragi oče preimenoval.*

A) ČE ŽELIŠ IZVEDETI, V KAJ SE JE PREIMENOVAL, obrni na stran 963.

B) ČE TI JE VSEENO, V KAJ SE JE PREIMENOVAL, obrni na
naslednjo stran.

A slišiš ti vse to?

Vidim vse to, ja.

*Sta se pogovarjala **boldiran** in neboldiran.*

A vidiš?

In kako zgleda?

Rumeno.

Kaj je to rumena?

Rumena je tisto, kar dela sonce.

Kaj je to sonce?

Tisto, kar daje luč.

Kako lahko slišim luč?

Ne vem. Videti je pa svetlo.

Opiši mi z zvoki.

Ne morem. Lahko ti opišem samo tisto, kar vidim.

Ampak tega, kar ti vidiš, jaz ne morem slišati.

In jaz ne morem videti tistega, kar ti slišiš.

Tudi glasbe?

Kaj je to glasba?

Ne veš, kaj je glasba?

Kako je videti glasba?

Morda je videti tako kot to tvoje sonce.

Misliš, da se sonce sliši kot glasba?

Mislím, da se glasba vidi kot sonce.

Misliš, da bom kdaj videlo glasbo?

Takrat, ko bom jaz slišalo sonce.

Prižge se sonce. Tišina.

A vidiš, a vidiš?

Ne slišim ničesar.

Sonce ugasne. Zasliši se glasba.

A slišiš, a slišiš?

Ne vidim ničesar.

Glasba izgine. Praznina in tišina.

Kje sva?

Jaz vidim samo praznino.

Jaz pa slišim samo tišino.

Kaj pa, če ti opišem?

Raje mi zapoj.

Črno je in votlo in ...

Čakaj! Nekaj slišim.

Kaj, kaj!

*Z neba pade podčrtan. Podčrtan začne pisati. Neboldiran poslušaj, **boldiran** ga opazuje.*

Besede.

Kakšne besede?

Ja, kot skupek črk, ki jih vidiš na papirju.

Nič ne vidim. (*Se napenja, da bi videl.*) **In kaj pravijo?**

Ne razumem jih. (*Se napenja, da bi slišal.*) Jih lahko prebereš?

A) **ČE NIMAŠ VEČ POJMA, KAJ SE DOGAJA, IN SI ŽELIŠ MALO STABILNOSTI, se vrni nazaj na stran 947 in še enkrat premisli.**

B) **ČE TI JE KUL IN BI RAD NADALJEVAL V TEM STILU, obrni na stran 964.**

*In se je preimenoval.
Kot da že vsega skupaj ni bilo dovolj, se je moral preimenovati,
zdaj se za mano niso več drli samo anoreksična kurba, ampak še janševka.
In sem spet bila jaz kriva, da imam takšnega očeta,
in jaz kriva, da nimam normalnih staršev, ki volijo Janeza Janšo,
jedo golaž iz zajčkov in zamižijo, kadar se nekomu godi krivica.
In potem, malo kasneje,
sem se v prvih mesecih gimnazije zaljubila v Žigo.
Bil je umetnik.
Tako kot moj oče.
In sva se imela fino.
Dokler se ni predoziral s kitajskimi praški, ki jih je naročil na internetu,
medtem ko sem bila jaz v bolnici v Braziliji zaradi opeklin druge stopnje,
ker sem od 12. do 16. ure sedela na soncu brez kape in kreme
sredi Copacabane,
za kar sem seveda spet bila kriva jaz.
In je Žiga pristal v Polju na zaprtem oddelku, diagnosticiran s psihozo,
za kar sem po mnenju njegovih prijateljev spet bila kriva jaz.
Ker me ni bilo,
ker sem bila v bolnici v Braziliji. Namočena v grški jogurt.
Vsega je bila kriva ... (tišina).
To mi je bilo zdaj že kristalno jasno.
Vsega bo zmeraj kriva ... (tišina).*

A) ČE VEŠ, KDO BO ZMERAJ KRIV VSEGA, obrni na stran 967.

B) ČE SI ŽE MALO NAVELIČAN VSE TE KRIVDE, obrni na stran 964.

Ob polnočni meglici sta se srečala Lunin krajec in Črna lilija. Srečala sta se tam nekje na koncu peščene poti, kjer je sameval košati grmiček. Po potki priteče zadihan Lunin krajec, se postavi v monumentalno pozo in posveti na grmiček. Sveti in sveti in čaka. Vrta se okoli grmička in teče in skače in se spet ustavi. Zdaj končno zasveti še grmiček in iz njega prav počasi pripleše Črna lilija.

LUNIN KRAJEC: Kje si bila? Povsod sem te iskal in tekal in skakljaj, da bi te le poiskal.

ČRNA LILIJA: Izgubila sem se.

LUNIN KRAJEC: Kako vendar? Vsak dan se srečava, vsak dan ubereš isto pot in vsak dan se izgubiš. Mar bi ti narisal zemljevid? Lahko te tudi pospremim, ti narišem vse postanke, označim pomembne prelomnice, da boš zmeraj poznala svojo pot!

ČRNA LILIJA: Rada se izgubljam.

LUNIN KRAJEC: Kako le? Potem nikdar ne veš, kje si, in živiš v strahu, da morda ne najdeš poti!

ČRNA LILIJA: Izgubim se, ker iščem. In ko iščem, se spomnim. Vsakič, ko se izgubim, se spomnim malo več.

LUNIN KRAJEC: Česa se spomniš?

ČRNA LILIJA: Preteklosti in tega, kar je nekoč bilo.

LUNIN KRAJEC: Zakaj bi se ukvarjala s preteklostjo? Živiš tukaj in zdaj, vsak dan je nova zgodba, pričara nov pripetljaj, ki ga živiš in doživiš in sprejmeš, in greš naprej.

ČRNA LILIJA: Zakaj se potem vsak dan srečava na istem mestu ob istem košatem grmičku?

LUNIN KRAJEC: Ker je košati grmiček tvoj dom.

ČRNA LILIJA: Ne spomnim se svojega doma.

LUNIN KRAJEC: Jaz se spomnim. Grmiček je tvoj dom in jaz sem tvoj dom in tu si doma.

ČRNA LILIJA: Rada bi se spomnila.

LUNIN KRAJEC: Namesto da bi se spominjala, bi lahko živela!

ČRNA LILIJA: Ampak saj sploh ne vem, če znam živeti. Ne vem, če vem, kaj je to življenje.

LUNIN KRAJEC: Če si tu in z mano klepetaj in se oziraš nad širnim svetom, potem živiš.

ČRNA LILIJA: In kaj je življenje?

LUNIN KRAJEC (*ujet nepripravljen, mrmra in brbota besede*): Ja ... Življenje je ... Lepo! In zabavno! In nepredvidljivo! In presenetljivo! In čarobno! In in in ...

ČRNA LILIJA (*prekine njeno dolgovezenje*): In nima smisla.

LUNIN KRAJEC: Seveda ima smisel!

ČRNA LILIJA: In kaj je ta smisel?

LUNIN KRAJEC: Smisel je ... Smisel je vse! Vse, kar je okoli tebe. Košati grmiček, ki ga vsak dan pozdraviva in zalivava. Nebo, ki ni nikdar iste barve kot dan prej. Oblaki, ki imajo vsak dan drugačno koreografijo.

ČRNA LILIJA: Ampak to je življenje grmička in neba in oblakov. Kaj pa moje življenje? In tvoje življenje?

LUNIN KRAJEC: Najini življenji sta čarobni prav tako kot vsa druga življenja.

ČRNA LILIJA: Kaj pa je tako čarobnega?

LUNIN KRAJEC: Jaz sem čaroben, ker sem biser na temnem platnu. Če ne bi bilo mene, mornarji ne bi našli poti sredi noči.

ČRNA LILIJA: In jaz?

LUNIN KRAJEC: In tebe ne bi bilo brez mene.

ČRNA LILIJA: Se pravi, da ne morem obstajati sama?

LUNIN KRAJEC: Ne.

ČRNA LILIJA: Potem nimam svojega življenja?

LUNIN KRAJEC: Ne.

ČRNA LILIJA: In kaj je potem smisel?

LUNIN KRAJEC: Smisel je, da potrebujeva drug drugega za obstoj. Ko se jaz povzpnem na nebo in posvetim na košati grmiček, se ta prebudi in lahko zrasteš ti. In tako lahko celo noč preživiva skupaj in se pogovarjava o smislih in nesmislih, o nebu in oblakih, o besedah in tišinah in tako tvoriva življenje.

ČRNA LILIJA: Kaj pa, če jaz hočem svoje življenje? Eno življenje, ki bo moje, samo moje in od nikogar drugega.

LUNIN KRAJEC: Lahko poskusiš.

ČRNA LILIJA: Kako?

LUNIN KRAJEC: Ne vem.

ČRNA LILIJA: Kako ne veš, če imaš odgovor na vse?

LUNIN KRAJEC: Tudi jaz sem samo del lune, poznam svet v temi, morda moraš vprašati sonce.

ČRNA LILIJA: Kdo je sonce?

LUNIN KRAJEC: Sonce je jaz podnevi.

ČRNA LILIJA: In kaj je podnevi?

LUNIN KRAJEC: Ko nebo ni tako črno kot ti. In je bolj belo kot jaz.

ČRNA LILIJA: Želim poskusiti.

LUNIN KRAJEC: Ne boš preživela.

ČRNA LILIJA: Zakaj?

LUNIN KRAJEC: Ker črne lilije rastejo samo v temi.

ČRNA LILIJA: Kaj pa grmiček?

LUNIN KRAJEC: Grmiček je zmeraj tu.

ČRNA LILIJA: Ampak jaz hočem videti svetlobo. Hočem spoznati sonce.

LUNIN KRAJEC: Ne boš preživela. Sonce je premočno in presvetlo. Scvrlo te bo in boš ovenela in se nikdar več ne bova srečala.

ČRNA LILIJA: Kaj nisi rekel, da je življenje presenetljivo in nepredvidljivo in zabavno?

LUNIN KRAJEC: To pomeni, da se z menoj ne zabavaš? Da ti nisem dovolj?

ČRNA LILIJA: Rada bi novo zgodbo in nov pripetljaj. Sam si rekel, da se je neumno samo spominjati.

LUNIN KRAJEC: Prav, lahko poskusiš. Ampak opozoril sem te.

ČRNA LILIJA: Se vidiva jutri.

Ko odzvenijo zadnje replike Črne lilije, se Lunin krajec povzpne na čedalje bolj svetlo nebo, se zlije z njegovo barvo in izgine med oblaki. Takrat posveti sonce in obarva košati grmiček na živo zeleno. Košati grmiček samuje in samuje. Nihče ga ne pride pozdravit. Nihče ga ne pride zalit.

Sonce se zdaj vse bolj spušča in izginja za ognjenim horizontom.

Mesečina se izostruje in izrisuje na vse bolj temnem nebu. Odbije polnoč. Bim bam bom. Po potki priteče zadihan Lunin krajec, se postavi v monumentalno pozo in posveti na grmiček. Sveti in sveti in čaka. Vrti se okoli grmička in teče in skače in se zopet ustavi. Zdaj končno zasveti še grmiček in iz njega prav počasi pripleše Črna lilija.

LUNIN KRAJEC: Kje si bila? Povsod sem te iskal in tekal in skakljal, da bi te le poiskal.

ČRNA LILIJA: Izgubila sem se.

LUNIN KRAJEC: Kako vendar? Vsak dan se srečava, vsak dan ubereš isto pot in vsak dan se izgubiš. Mar bi ti narisal zemljevid? Lahko te tudi pospremim, ti narišem vse postanke, označim pomembne prelomnice, da boš zmeraj poznala svojo pot!

ČRNA LILIJA: Rada se izgubljam.

KER SE VSAK OD NAS KDAJ IZGUBI, SE SAM ODLOČI, NA KATERO STRAN BOŠ ŠEL.

*In potem so se krivde vrstile ena za drugo,
dokler nisem ugotovila, da se krivdo v resnici da unovčiti.
Da je včasih fino bit kriv,
ker če si kriv, se imaš vsaj nečesa za oprjet.
Na primer, ko sem se iz perspektivno-ambicioznih razlogov
z oblikovne prepisala na gimnazijo Poljane,
ker sem vedela, da bom, če ostanem na oblikovni, zabredla,
in ker sem vedela, da nočem biti ne slikarka ne likovna pedagoginja,
sem se prepisala na Poljane.
In sem prvi mesec vse imela cvek ali šut.
In so mi rekli, da sem si sama kriva, da sem se prepisala,
da sem si sama kriva, ker sem preveč ambiciozna.
In potem sem se začela truditi,
kar mi dandanes ljudje še zmeraj očitajo,
ker bolj ko se trudiš,
bolj najebeš,
in si si za to čisto in popolnoma sam kriv.
In sem začela pit in kaditi, da bi bila bolj kul,
da bi končno unovčila to svojo krivdo
in vsaj kaj imela od nje,
to, da bi recimo končno bila kul
in ne bi bila več samo anoreksična kurba janševka.
In ker nisem imela meje, sem pretiravala.
In ko je moj oče prišel domov in ugotovil,
da je šestdeset flaš žganja,
ki jih je vsa ta leta pridno nabiral na premierah,
ker on seveda ne pije,
ker on seveda nikoli ničesar ni kriv,
napolnjenih z vodo in ledenim čajem,
ker sem pač vse spila
in pridno vse napolnila nazaj,
sem bila spet vsega kriva jaz.
Jaz sem bila kriva, da sem bila alkoholik pri šestnajstih.
In je flaše spraznil in vrgel v smeti
in o tem nikoli več nisva govorila.
Kriva sem bila pa še vseeno.
In kriva sem bila tudi takrat,
ko se je moj drugi fant,
s katerim nikoli zares nisva hodila,*

*zaljubil vame in varal svojo punco z menoj,
in sem bila jaz prasica, on je bil pa pač kralj,
jaz pa sem spet bila kriva.
Kriva, da se zapletam s fanti v zvezah,
medtem ko je on bil pač revež, razdvojen med dvema puncama.
In mi je rekel:
ti tako rada trpiš,
da sem ti v resnici naredil uslugo.
Ampak, bodimo iskreni,
v resnici je delal uslugo samemu sebi
in v resnici
sem si bila sama kriva, da sem verjela tem stvarem.
Malo kriva sem bila tudi takrat,
ko sem svojega fanta prevarala in mu lagala.
In tega danes še zmeraj ne ve.*

A) ČE SI TUDI TI KDAJ PREVARAL/-A SVOJEGA FANTA ALI PUNCO,
obrni na stran 970.

B) ČE SI ŽE MALO NAVELIČAN VSEGA TEGA LISTANJA IN
PRESKAKOVANJA, nadaljuj na naslednji strani.

Malo kriva sem bila tudi takrat,
ko sem goljufala na testu iz matematike in biologije.
Ker pač nikoli nisem bila naravosloven tip
in enostavno nisem imela pojma.
In sem naredila plonk listke zase in za svoje sošolce.
In so oni pisali tri, jaz pa cvek ali šut,
ker so mene pač dobili.
Ker nikoli nisem bila spretna pri plonkanju.
In na koncu sem bila spet vsega kriva jaz.
Plonkanja in cvekov in šutov.
Medtem ko so moji sošolci pridno kasirali z mojih plonk listkov.
In te teme so se skozi celo gimnazijo ponavljale in ponavljale.
Dokler ni prišel čas, da se odločim za vpis na fakulteto.
In sem kolebala med antropologijo in dramaturgijo.
In so mi vsi rekli, da ne vejo, ne kaj je eno ne kaj je drugo,
in da kaj mi ni jasno, zakaj ne grem študirat nekaj uporabnega.
In sem vprašala očeta, kaj se mu zdi,
in mi je rekel: Ne it študirat gledališča,
težko ti bo, a res hočeš imeti takšno življenje, kot sem ga imel jaz?
Ampak meni je bilo vseeno,
ker sem vedela, kaj hočem
in kaj me zanima.
In mi je rekel, sama si boš kriva,
ko se boš nenehno morala borit.
Pojdi raje študirat nekaj uporabnega.

A) ČE ŽELIŠ, DA GREM ŠTUDIRAT NEKAJ UPORABNEGA, obrni na stran 971.

B) ČE ŽELIŠ, DA SE VPIŠEM NA UMETNIŠKO AKADEMIJO, obrni na stran 972.

Ja potem si pač isti kot jaz. Čestitam.
Dej, pejt **dve strani nazaj** in izberi B), ker je ene stvari včasih boljše
zamolčati.

Tuja rana ne boli.

Ja, v tem primeru
poklicno postanem veterinarica, v prostem času pa bobnarica.
To, kar sem si vedno želela, že od majhnega.
Trenutno rešujem torzijo želodca pri ostarelem basset houndu,
zvečer pa imam s svojim bendom *Ljubljanske hčerke* koncert na
domorodnih četrtkih v Gali hali na Metelkovi.

Nisem šla na dramaturgijo,
nisem se začela ukvarjati s pisanjem dramskih besedil,
nisem začela pisati tega teksta.

Tega teksta nikoli ni bilo.

Vse je samo fikcija.

In tako sem živela srečno do konca svojih dni.

·
·
·

G A M E O V E R
(lahko zapreš tekst)

K O N E C

*In ga seveda nisem poslušala.
Ker ga nikoli nisem zares poslušala.
Ker sem se zmeraj želela dokazovati in posledično delati vse po svoje.
In sem šla na dramaturgijo.
In potem še na scenaristiko.
In pogledajte me zdaj,
brez službe in brez denarja
in sem si samo in izključno sama kriva za to.
Pa še opozoril me je.
Ampak jaz nisem poslušala
in zdaj sem si sama kriva za to.
V odraslem življenju ni več debelih ljudi, ki bi krivdo prevzemali zate,
in v odraslem življenju ni več kul bit kriv,
ker si pač odrasel in moraš bit urejen in organiziran,
in če si kriv, si pač luzer
in se tolažiš s tem, da je kriva družba in da je kriv svet
in si zaradi tega v bistvu še večji luzer.
In ko kar naenkrat nisi več kriv ti,
ampak sta kriva družba in svet ali pa je kriva celo politika,
je vse samo težje.
Ker če si sam kriv, je to zelo oprijemljiva pozicija krivde,
če pa je kriva družba ali svet ali celo politika,
je to tako abstraktno,
da je v bistvu res boljše, če si kriv čisto sam.
In potem se pri triindvajsetih usedeš nasproti psihoterapevta,
ker si počasi že res naveličan tega, da si ves čas vsega kriv ti,
in ker nimaš več pojma, kaj narediti s to krivdo in nekrivdo,
plačuješ 30–60 evrov na uro,
da ti psihoterapevt zatrjuje, da nisi ničesar kriv sam,
da so za vse tvoje probleme
in tvojo življenjsko situacijo krive travme iz otroštva,
torej tvoji starši,
tvoja vzgoja
in okolje, v katerem si odraščal.
In nekaj časa temu verjameš.
In te tolaži to, da nisi kriv,
da so v resnici že ves čas krivi vsi drugi.
In potem ko postaneš jezen,
ker si bil ves čas kriv za druge,*

*in se jeziš na psihoterapevta,
te spet potolaži, da nisi ničesar kriv sam,
da je kriva družba,
da je kriv kapitalizem,
da je krivo prekarstvo,
da je kriv svet.
In kar naenkrat plačuješ nekoga, da ti govori, da ničesar nisi kriv,
čeprav, ko greš domov, sam zelo dobro veš, da si kriv vsega.
Ker si se imel možnost vpisat na pravo, medicino, veterino ali kaj podobnega,
ampak si bil trmast in si se hotel it velikega umetnika in boema
in za to si si kriv čisto sam
in popolnoma nihče drug kot ti, sam.
In potem pri petindvajsetih sediš za računalnikom
in pišeš tekst o tem, kako se smiliš sam sebi,
in hkrati krivdo svojega življenja prelagaš nase,
hkrati krivdo prelagaš na vse okoli sebe razen nase,
in pišeš o tem
in si spet kriv tega, da pišeš o tem,
in ljudje zdaj to berejo
ali pa poslušajo,
v najboljšem primeru gledajo
in se smejiijo bedi tvoje krivde,
ki v resnici,
napram vsem krivdam sveta,
ne pomeni popolnoma nič,
in na koncu ugotoviš,
da je edina krivda, ki jo moraš čutiti, ta,
da si kriv narcisoidnosti
in tega, da ti ni mar za popolnoma nič drugega kot zase,
in da si kriv tega,
da si vase zagledan egoist,
ki ne more pisati o ničemer drugem razen o sebi.*

In takrat so me utišali. Ravno ko hočem povedati nekaj pomembnega, me utišajo.

A) ČE UŽIVAŠ OB HOLLYWOODSKIH KOMEDIJAH, MORALKAH, KI POBIRAJO OSKARJE, IN MELODRAMATIČNIH FILMIH, POSNETIH PO RESNIČNIH ZGODBAH, je zate najbolj primeren KONEC A – obrni na stran 975.

B) ČE STREMIŠ K RESNICI, TEŽKO VERJAMEŠ STVAREM, DOBRO PRENAŠAŠ KRUTOSTI SVETA IN NAJBOLJ UŽIVAŠ V ISKRENI SUROVOSTI, je zate najbolj primeren KONEC B – obrni na stran 976.

C) ČE SI BOLJ KONCEPTUALNE NARAVE, CENIŠ ESTETIKO, POETIKO IN RADIKALNOST, potem je zate najbolj primeren KONEC C – obrni na stran 977.

Dramsko besedilo *Vse se je začelo z golažem iz zajčkov* je na 50. Tednu slovenske drame leta 2020 prejelo Grumovo nagrado za mladega dramatika.

Leto kasneje je bilo besedilo odrsko uprizorjeno v spodnji dvorani Slovenskega mladinskega gledališča v režiji Eve Kokalj.

Predstava je prejela pozitivne kritike v Delu, Dnevniku, Večeru, na RTV MMC in celo na Radiu Študent.

Zaradi tega besedila in te predstave se danes nekaj punc na svetu počuti manj krive.

Jah, kruta realnost je pač ta, da je to konec teksta. To je to.

Varja Hrvatin

Vse se je začelo z golažem iz zajčkov

Zdaj se pa res konča.

LP Varja

**Sodobna
slovenska
dramatika**

Simona Hamer

Vse OK

... predigra ...

MIHAELA:

– Ja, saj vem ...

In vsi ti izgovori, ki mi jih naplavlja v uho.

– Ne, saj štekam ...

In opravičila, ki mi mehčajo možgane.

Razlogi, ki jih naj, plis, razumem.

– Saj te razumem, ampak ...

In ta strah,

ki bi rad zabetoniral meje mojih, sori, najinih obzorij.

Njegov jebeni strah,

da me bo ...

da bova ...

da ...

– Glej, saj mene je tudi strah, ampak to še ne ...

In spet, poplava!

– Poslušaj, bejbi, jaz bom mogla it. Sori. Sem že tu ... Ne, saj je kul. Ni panike. Sem ti že rekla. Vse ok. Ja ... Ja ... Se vidiva doma. Ja ... Jaz tudi tebe.

Odzveni v prazno.

Telefon zamenjam za cigareto.
Bo treba ... Treba bo. Enkrat.
Spet dež.
In ta mlakužnost.
Stisnem se k steni.
Na ulici, kjer sem pustila odmevati svoje korake, se prižigajo luči. Njihovo rumenilo škropi po megli. In dežju.
Kapljice na moji mapi. Portfolio akvarelov. Kakšna metafora, ta vseobsegajoča vodenost.
Stisnem jo k sebi, sebe pa še bolj k steni.
Sesam cigareto in počivam pogled na špalirju hiš na drugi strani ulice.
Okna se razsvetljujejo in žaluzije spuščajo. Folk prihaja domov. Odlagajo se na kavče in za mize ...
Zvonim! Pa kaj je spet?
– Ja, evo me! Sem že tle!
Čik utopim v luži.
Z vso silo se uprem v vrata te staromeščanske hiše.
1906, secesija.
Pogoltne me.
Z mapo vred.
Se poženem po stopnicah.
– Dober dan!
Glavi starega tečnega, ki valda spet špega izza vrat svoje luknje.
Vrne mi tišino.
Pretopotavam nadstropja.
Prvo, drugo.
Avtomatika luči osvetljuje mojo pot.
Tretje, četrto.
Šiht.
– Evo me!

LEON:
Skupina ljudi.

TANJA:
Šestindvajset, če smo natančni.

LEON:
S šampanjčki v rokah.

GREGOR:
Sodelavci.

ALJAŽ:
Folk v srednjih letih.
Tako rečemo razponu od poznih dvajsetih do zgodnjih petdesetih.

GREGOR:
Zaposleni v uspešnem start up podjetju. Peščica redno, ostali za določen čas, pogodbeno ali preko svojih s.p.-jev

REBEKA:
Soba, polna kravat in srajc.
Tu in tam kakšen kostimček in bluza.

GREGOR:
Distribucija, market research, product development, strategije za nove hitro rastoče trge in podobne storitve.

LEON:
Vsi v tistih isto drugačnih, nevpadljivih odtenkih pastelnih barv.
Svetlo modra, svetlo roza, svetlo siva, svetlo bela ...

TANJA:
Petek je.

ALJAŽ:
Ura je 17:20 in po celem dnevu na šihu –

TANJA:
Po celem tednu –

ALJAŽ:
Bi se najrajši počil na kavč, prižgal TV in si odprl pivo.

LEON:
Rabim odklop. Lajf!

REBEKA:
Samo spala bi. Cel vikend.

TANJA:

Rabim malo miru. Tišine. Ne pa –

GREGOR:

– Na teambuilding!

LEON:

– Čin!

TANJA:

Nazdravljamo.

Poslušamo šefe.

ALJAŽ:

Kimamo. Kot da imamo glave na fedre.

REBEKA:

Se smejčkamo.

Zelo zagreto. Da ne bi kdo posumil, kako zelo nam je to odveč.

LEON:

Grabimo po novih mehurčkih.

GREGOR:

In potem žrebamo ekipe.

Pet sob, pet ekip.

Blaž je prvi. Da se slučajno ne pozabi, kdo je capo di banda. Tipično.

TANJA:

Na vrsti sem takoj za šefom.

Vtaknem roko v mošnjiček. Verjetno ga še nikoli niso oprali. To je toliko enih bacilov.

ALJAŽ:

Tanja.

LEON:

In njena večno sitna faca.

GREGOR:
Financial managerka.

REBEKA:
Računovodkinja.

ALJAŽ:
Poročena. Z ljubeznijo iz srednje ekonomske šole. Ima sina.

REBEKA:
Luka. Drugi letnik bežigrajske gimnazije. Zlat fant! Tako pravi.

LEON:
Slišal sem, kako se je po telefonu kregala z možem glede njegovih ocen. Da morajo nujno takoj najti vrhunskega inštruktorja za matematiko in fiziko. Mož je očitno rekel, da je tamali samo len, ker je Tanja čisto ven padla. Len? Matjaž, on ne zmore! A razumeš? Ne zmore! Pomagat mu je treba.

ALJAŽ:
Baje ima očeta v bolnici.

GREGOR:
Vedno je nekaj. Če ni otrok, je foter ali pa prenavljanje kopalnice. Nonstop imajo za urejat neke familiarne zadeve, zaradi katerih bi bolniško ali pa dopust. Z moškimi ni teh problemov.

TANJA:
– Rumena.

ALJAŽ:
Žrebamo, še dobro. Če bi se morali sami pogrupirat, bi bilo mučno. Kot pri telovadbi, ko si čakal, da te izberejo za med dvema ognjema. Jaka Kovačič in jaz sva bila vedno zadnja. On zato, ker je bil debel, jaz pa zato, ker sem se bal žoge.

REBEKA:
Aljaž.

GREGOR:
Dizajn in kreativna.

LEON:
Ameba.

TANJA:
Poročen, dve mali punčki.

LEON:
Še dvanajst let kredita za vrstno hišico na robu mesta. Počasi bodo rabili tudi nov avto, pa pralni stoj se čudno oglašča in žena mu teži, da bi rada nekam šla za prvomajske. Če si vzame dva dni dopusta, bodo lahko cel teden nekje na morju. Ampak bo treba pohitet! Tadore pocenske ponudbe se rezervira že decembra.

TANJA:
Faliran umetnik.

GREGOR:
Študiral je kiparstvo, potem pa ugotovil, da v tem ni denarja, in je šel v marketing. Mu pa manjka killer instinct.

REBEKA:
Njegov zadnji umetniški projekt so bile pande na steni otroške sobe. Po pol leta se je Maja, njegova žena, naveličala gledanja nedokončanih čačk in je sama prepleskala sobo. Na roza.

ALJAŽ:
– Rumena.

LEON:
Drug za drugim v ravni vrsti, vtikamo roke v mošnjiček in se delimo med modre, zelene, rumene, rdeče in bele.

TANJA:
Leon.

REBEKA:
Key account manager.

TANJA:
Gobezdalo.

ALJAŽ:

Samooklicani žrebec firme.

Enkrat mi je razlagal, da bi namesto torkovega badmintona morali imeti rekreativni seks. Ker folk rata preveč siten, če jim sperma nabija v glavo.

GREGOR:

Naš najuspešnejši prodajnik. Mesečno naredi 20 % več prometa kot ostali.

TANJA:

Ima tretjo najvišjo plačo: oba šefa, pol pa on.

GREGOR:

Procenti od prodaje. Zanje se je spogajal, takoj ko je začel. Takrat še nisva vedela, da je tako dober. In da bo to toliko naneslo.

ALJAŽ:

Hud avto, ogromen flet v centru, dizajnerske cunje, vrhunske ure ... Ima se, može se. In kaže se.

REBEKA:

Vedno prijazen. In nasmejan. Kadar je v pisarni, seveda. Ker on nenehno mingla, networka, henga, kofetka, bruncha.

TANJA:

In žura. Potem pa hodi v službo čisto skurjen in neprespan.

LEON:

– Rumena! Dbest – ravno k vama sem hotel. Petka!

TANJA:

Petelin, vesoljec in jaz. Čeprav bi lahko bilo slabše. Lahko bi bila v Blaževi ekipi ali pa s kakšno kokljo iz marketinga. Ali pa ...

REBEKA:

Samo da ne bo zelena, samo da ne bo zelena.

Ker potem bom z direktorjem.

Samo to sem si želela, da ne bi bila zelena.

LEON:

– Pazi, kača!

REBEKA:

– Aaaa! Nehaj, no ... Rumena!

TANJA:

... tanova. V prekratki kikli.

LEON:

Rebeka, office managerka.

TANJA:

Tajnica.

GREGOR:

Blažev izbor. Njegov argument je bil, da lahko tiste brez izkušenj natreniraš po svoje.

LEON:

Mlada, naivna in pridna. Ubijalska kombinacija.

ALJAŽ:

Ne zna reči ne in potem jo vsi zasipavajo z dodatnim delom. Zadnjič sem jo peljal domov; deževalo je, čakala je na bus, pa sem vprašal, če jo zapeljem. Pri obvoznici živi, s cimro. Rekla je, da je več kot eno leto iskala šiht. Vmes je sicer nekaj prevajala – doštudirala je germanistiko – in delala na druge napotnice vse sorte študentskih jobov, ampak je bilo premalo. Se je že mislila preselit nazaj domov, pol pa ta jackpot. Prav tako je rekla: pol pa ta jackpot.

LEON:

– To! Daj petko!

ALJAŽ:

– Pa mamó žensko kvoto izpolnjeno.

GREGOR:

Jaz sem počakal na zadnjo rundo.

Be the game changer.

TANJA:

Gregor.

REBEKA:
Executive director.

LEON:
Drugi človek firme.
40 % solastnik tega in direktor še enega podjetja.

ALJAŽ:
Grebator, s. p.

TANJA:
Prek katerega po ovinkih pere denar iz naše firme.

ALJAŽ:
Deloholik.

LEON:
Poročen.

TANJA:
Z deloholičarko.

ALJAŽ:
Brez otrok, brez domačih živali, z ogromno bajto, vikendom na morju in 12-metrsko jadrnico.

LEON:
Prepričan je, da je eden tistih kul šefov, o katerih bere v raznih priročnikih in tako vedno govori "mi", uporablja besede, kot so development, kontingent in angleške bulšite tipa: *Fake it, till you make it!*

REBEKA:
V pisarno vleče vse mogoče igračke, od ročnega nogometa do helikopterjev na daljinsko upravljanje.

LEON:
To get our creative juices flowing.

REBEKA:
Športnik.

ALJAŽ:

Ekstremni športnik.

TANJA:

Vsako jutro priteče v službo, gre pod tuš in potem do svoje pisarne – mimo vseh nas – ogrnjen v brisačo. V brisačo!

LEON:

In vsi samo čakamo, da enkrat ta brisačka pade na tla, pa da vidimo ali ima naš šef jajca ali ne.

– Dajmo, Gregor! Rumeno! Rumeno!

ALJAŽ:

Dajmo, Gregor, dajmo, Gregor. Čudno, da nima še tistih navijaških cofov zraven.

REBEKA:

Samo da ne bo rumena, samo da ne bo rumena.

GREGOR:

– Rumena!

REBEKA:

In potem Gregor izžreba rumeno.

LEON:

– To, šefe!

REBEKA:

Fak.

TANJA:

Sranje.

REBEKA:

Fak.

ALJAŽ:

Naj se ritolizništvo začne!

GREGOR:

Leon, Tanja, Aljaž, tanova in jaz.
Ekipa, da te skipa.

LEON:

– Gremo ... Kanarčki!

TANJA:

– Neumnost ... Dajem veto na kanarčke.

LEON:

– Ok. Kaj pa: Gremo, sončki?

To povem še posebej prijazno. Čeprav si mislim, da je ona en tak oblaček, iz katerega nonstop grmi, bliska in ščije. Na njo bi bilo treba dati veto.

... *Lili ... Franci ...*

Pritličje. Hodnik.

Lili briše tla. Franci, s kupčkom reklam v roki, odpre vrata stanovanja.

FRANCI: Dober večer, gospa Lili!

LILI: O, gospod Debevec!

FRANCI: Kakšno so spet naredili, hm?

LILI: Kaj hočemo, dežuje. Še cel vikend bo.

FRANCI: Da si ne morejo niti čevljev obrisat. Ali zunaj otrest marele. Prej sem jih gledal; vsi zrihtani, kot da grejo na ohcet, obnašajo pa se kot svinje v hlevu. No, potem bo pa komu spodrsnilo in bo hudič! Gospa Stropnik – a veste, tista iz 2H?

LILI: Tista, ki živi sama s hčerko?

FRANCI: Ne, tisto je stara Grbarička, 4B. Stropnikova je drugi štuk, taveliko stanovanje na koncu hodnika. Ona je glih ta teden prišla iz bolnice. Operacija kolena. Spotaknila se je, ko je šla iz trgovine, si lahko mislite? Zdaj čaka na fizioterapije in na toplice. Dva tedna je dobila.

LILI: Kaj? Toplic?

FRANCI: Ja. Dolenjske ali pa neke olimpijske.

LILI: Terme Olimje mislite?

FRANCI: Ne vem, se ne spoznam na te stvari.

LILI: Tam je res lepo. Sem bila enkrat s hčerka, sto let nazaj ... Bi z veseljem šla za kakšen teden. Posebej zdaj, čez zimo. Sicer ne v zameno za zdravo koleno ...

FRANCI: Ja, to imate pa prav. Ampak vi ste še mladi, bo še trajalo, preden bo pri vas začelo kaj škripat.

LILI: Mlada! Vi pa ste za hece, gospod Debevec.

FRANCI: Po moje jih nimate več kot petdeset.

LILI: Štiriinpetdeset.

FRANCI: Ne ga srat! Nikoli ne bi rekel. Veste, da vam jih niti petdeset ne bi dal, če ne bi vedel, da imate odrasle otroke.

LILI: Zdaj se pa že norca delate!

FRANCI: Ne, resno mislim! To je verjetno zato, ker nonstop nekaj migate.

LILI: Ja, je treba ...

FRANCI: Nekaj vam povem; ko se človek enkrat uleže, je konec. Zapomnite si to. Sem videl pri moji Marjani. Vse je bilo v redu – operacija, kemoterapije –, potem pa se je najprej popoldan malo ulegla, pa ni več šla zraven v trgovino in do sina. In je bilo konec. V roku enega meseca, si lahko mislite? Telo postane preslabotno ali kaj jaz vem.

LILI: Ja, rak je hudič. Pogloda človeka, da sploh ne veš, kdaj. Z mojo mamo je bilo isto.

FRANCI: Kje ga je pa ona imela?

LILI: Pljuča. Pa nikoli v življenju ni prižgala cigarete.

FRANCI: Grozno.

LILI: Je pa zato oče kadil kot Turek. Pasivno kajenje je tudi kajenje, pravijo.

Kje pa ga je imela vaša gospa?

FRANCI: Na ženskih delih. Maternica.

LILI: Ja ... Tako to pride v življenju, ne ... Koliko časa je že?

FRANCI: Štiri leta bo. Se še kar nisem navadil, veste.

LILI: Verjamem. Te stvari niso nikoli enostavne.

FRANCI: Ne, res niso. Ni lušno, če je človek sam.

Tišina.

FRANCI: Mislite, da je že toliko suho, da lahko tole odnesem v smeti?

LILI: Seveda.

FRANCI: Saj imam copate. So čisti. Sicer pa ne vem, zakaj se vi s tem ukvarjate. Pustili bi do ponedeljka, čistilkam s servisa.

LILI: Zgoraj, v sobah so me prosili, če lahko še tu pobrišem. Saj jaz sem to en, dva, tri.

FRANCI: Joj, prej sem videl tisto z zelenimi lasmi.

LILI: Mihaela? Fejst punca.

FRANCI: S to frizuro, lepo vas prosim! In uhani povsod. Se mi zdi, da ga ima celo v nosu.

LILI: To je zdaj moderno, gospod Debevec.

FRANCI: To, moderno?! Veste kaj, včasih so živino tako prebadali, ne pa ljudi. Da sem jaz njen oče, ji ne bi pustil taki na cesto, ni govora.

LILI: Saj jaz tudi ne bi bila vesela, če bi moji prišli taki domov, ampak to je današnja mladina.

FRANCI: Mi ni treba praviti. Jih gledam zvečer. Tam čez, v parku se zbirajo. Pijejo, kadijo, se derejo in nabijajo muziko – če se temu sploh lahko tako reče. Parkrat sem celo poklical policijo, zdaj pa se mi ne da več. Nima smisla. Čez deset minut so že nazaj. Hujše kot ščurki, vam povem.

LILI: Mladina je zato, da jezi nas, tastare. Saj mi smo bili isti.

FRANCI: Jaz sem pri šestnajstih že delal. Nisem imel časa za neumnosti. Sicer sem pol fejest nadoknadil, bi rekla moja Marjana ...

Smeh.

Tišina.

FRANCI: Aja, bi mogoče rabili kakšen kupon? 10-odstotni popust za jutri. Velja tudi za izdelke v akciji. Zase sem dva izrezal, več jih ne porabim.

LILI: Lahko, če imate viška.

FRANCI: Vam dam kar dva? Ampak ju ne morete naenkrat koristiti. Razen če vam naredi dva računa. Tega pa nočejo. Vsaj te pri nas ne. Jaz grem pol dvakrat; enkrat zjutraj, enkrat popoldan. Tile na vogalu so po novem celo do devetih odprti. Čakajte, grem takoj iskat. Enega ali dva?

LILI: Pa lahko pol dva.

FRANCI: Seveda. Ni problema.

Franci gre v stanovanje.

FRANCI: Evo, izvolite.

LILI: Najlepša hvala, gospod Debevec.

FRANCI: Malenkost. Škoda bi bilo, da bi šlo v nič, ne?

Tišina.

FRANCI: Joj, veste kaj sem vas še hotel vprašati. Zadnjič ste mi govorili za sodo in kis za vodni kamen, se spomnite?

LILI: Ja, to najbolj dela.

FRANCI: Sem že hotel sprobat, potem pa so v štacuni imeli toliko enih kisov, da nisem vedel, kateri bo najboljši.

LILI: Alkoholni. Če piše gor za *vlaganje*, je tudi dober.

FRANCI: Dobro, hvala. Si bom napisal na listek. Grem jutri iskat.

Tišina.

LILI: Tako, grem še stopnice pobrisat, pol pa k Florjančičem.

FRANCI: Sem jo prej videl, kako je šla, vsa opicanjena.

LILI: V opero, je rekla. Do desetih imam mir. Veste, najhujše je delat, če ti kdo pod prste gleda.

FRANCI: Ja, to imate pa prav, gospa Lili.

LILI: Hvala za kupone, gospod Debevec.

FRANCI: Malenkost. Vam pa za kis. No, pa upam, da ne bodo tega spet takoj potacali ...

... level 1 ...

MIHAELA:

– Ok, to z ugankami in ključavnicami nam je jasno.

REBEKA:

Mihaela.

MIHAELA:

– Sicer lahko še vmes kaj vprašate. Vse slišim!

LEON:

Naša game-masterka.

MIHAELA:

– Zdaj pa še zgodba: vaša soba pobega se imenuje *Časomerjeva večnost*.

TANJA:

Lasje, kot da jo je napadla plesen. Jaz svojemu otroku tega ne bi pustila.

MIHAELA:

– Nekoč je nekje daleč na vzhodu živel časomerec s posebnim petelinom, ki je ljudem kikirikal čas.

LEON:

– Še dobro, da ga ni mijavkal.

ALJAŽ:

Joj, smo duhoviti danes.

MIHAELA:

– Imel pa je tudi delavnico, iz katere so se podnevi slišali nenavadni zvoki, ponoči pa videle čudne iskre.

LEON:

– U, čarovnik!

ALJAŽ:

– Prej terorist.

LEON:

– Pol pa sori, Gregor, grem jaz kar domov. Moje zavarovanje ne krije bomb.

MIHAELA:

– Nič skrbet, je izumil nekaj veliko boljšega.

TANJA:

Antidepressive,
skoraj bleknem.

REBEKA:

– Časovni stroj?

MIHAELA:

– Blizu. Pogruntal je, kako ustavit čas.

GREGOR:

– Super, to bi tudi jaz rad vedel.

MIHAELA:

– Za to so slišali tudi različni kralji, ki so se neuspešno hoteli polastiti njegove iznajdbe in potem je časomerec nekega dne skrivnostno izginil.

LEON:

– Mogoče je imel še kaj starega dopusta za porabit in zdaj namaka guzico v toplicah.

GREGOR:

– Naš pisarniški klovn, Leon! Če rabite koga za animacijo, vam ga z veseljem odstopimo.

LEON:

– Lepa!

mu dam petko.

In utihnem. Vem, kje je meja.

MIHAELA:

– Torej! Časomerec je izginil, v svoji delavnici pa pustil serijo logičnih, računskih in spretnostnih ugank. Vaša naloga je, da jih rešite in najdete ključ do večnosti.

ALJAŽ:

– Čakaj, a ne iščemo ključa od vrat?

MIHAELA:

– Ja. Ko boste ugotovili, kaj točno je tisto, kar lahko ustavi čas, boste našli tudi dejanski ključ. Ne skrbite, sliši se bolj komplicirano, kot je v resnici.

REBEKA:

Upam. Ker meni ni nič več jasno.

Fak.

MIHAELA:

– Ker bi se izuma radi polastili tudi drugi – in po naših informacijah so že na poti – imate samo eno uro časa, preden bodo pred vrati.

GREGOR:

– Ni panike, mi se ne bojimo konkurence!

MIHAELA:

– Ste pripravljeni?

LEON:

– Vedno!

TANJA:

Še lulat ...

REBEKA:

Pokimam.

Čeprav mi v glavi tulijo alarmi groze.
Prvič na teambuildingu. Prvič v sobah pobega. Kaj, če zajebe? Kaj, če ...

GREGOR:

– Gremo, sončki!

TANJA:

Vrata se odprejo.

LEON:

Korak.

TANJA:

Vrata se zaprejo.

ALJAŽ:

Čk-čk, naredi ključ.

GREGOR:

Smo v sobi.

TANJA:

Zaklenjeni.

REBEKA:

– Pa to je –

TANJA:

Grozno.

REBEKA:

– Kot v kakšni pravljici ...

TANJA:

Majhno, temno, nametano.

– Upam, da je to umetna pajčevina.

REBEKA:

– Kot da bi odpotovali nazaj v času. In vse izgleda totalno realno.

ALJAŽ:
Stara šara.

TANJA:
Če si slučajno umažem ta kostim, mi bo firma plačala čistilnico.

ALJAŽ:
Res avtentično.

GREGOR:
Misija: Rešiti uganke. Razkleniti ključavnice. Najti ključ.

REBEKA:
– Ne vem, če sem že kdaj videla toliko ur na kupu.

LEON:
– Tip je očitno imel kompleks hrčka.

REBEKA:
– Glej, peščena ...

ALJAŽ:
Dajmo spraznit podstrešja in kosovce pristop.

GREGOR:
Skeniram prostor.
Urni mehanizmi, sestavni deli, kazalci, orodje ...

LEON:
– Če bo treba komu kolesčke v glavi podmazat, tukaj je olje!

TANJA:
In to tiktakanje.
Še migreno bom dobila ...

GREGOR:
Izdelujem strategijo.

LEON:
– Da ne bo kdo kakšnih usranih gat potegnil iz omare.

TANJA:

– Joj, Leon ...

LEON:

– Kaj? Saj je rekla tale naša, da se je usral in pobegnil?

ALJAŽ:

Vsak kos pohištva iz svoje zgodbe.

Cunje z Rdečega križa.

Ure iz pralnih praškov. In smetnjakov.

Nagačen petelin. Trofeja kakšnega strica, jagra.

LEON:

– Zihér je nekje še ena skrivna soba. V Zagrebu je bilo tako, da se je odprl kamin ... Joj, ta petelin! Grem stavit, da bo na koncu ful pomemben.

REBEKA:

– Poglej to! Iz čajnika se še kadi! Kot da je pred petimi minutami nekdo še bil tukaj.

ALJAŽ:

Čajne šalce iz šolskih jedilnic, konec osemdesetih.

Črno-bele fotke, potegnjene z neta. Katastrofalne resolucije. Naprintane na tiskalnik za sto evrov.

– Kakšna čehijada! Pa ta ekran – tega še v Romuniji več ne vidiš.

GREGOR:

Na steni ekran, ki odštevá čas.

58:47.

58:46.

58:45.

– Če nam uspe podreti rekord, častim pivo. Ne, večerjo! Tako da: *Let's kill it!*

... časomerec ...

Živel je nekoč neki časomerec.

Ženo je imel,

*tri sinove in tri hčere,
ki jih je ljubil iz vsega srca.*

*Imel pa je tudi čarobnega petelina. Ta je pel trikrat na dan, oznanjajoč čas dela,
čas kosila in čas počitka. Ljudje so se ravnali po njem in dnevi so jim minevali
srečno in spokojno.*

*Pa se primeri, da se kralj skrega s kraljem, in ne mine dolgo, kar začnejo dvorni
odposlanci trkati na vrata:*

– Vojna bo. Kralj hoče soldatov!

*Časomerec, ki je dobro vedel, kaj pomeni vojska, saj je tako izgubil očeta, ta
svojega in oni svojega, je objel ženo rekoč:*

– Dobra družica si mi bila. Ako ne prej, se v večnosti znova najdeva.

Pa prasnejo vojskovodje v smeh:

*– Kaj naj s tabo, starec! Ti nam gineš sam, ne od sovražnikove roke. Sinove
hočemo!*

– Sinove? Saj jim šele puh poganja pod nosom ...

– Nič ne de. V vojski se hitro odraste.

*Ne moledovanje ne solze niso omehčale vojščakov. Ko pa so začeli pogledovati po
najmlajšem, ki je sam komajda videl na mizo, je dejal časomerec:*

*– Petelina imam. Čarobnega. Tisti, ki uravnava življenje po njegovem petju,
živi srečno in zadovoljno. Dam vam ga, če mi pustite vsaj njega. Poglejte, saj je
še od sablje krajši!*

– Prav, so rekli vojaki. Pa nam prinesi petelina.

*Časomerec je prinesel dragoceno žival, ki je kikirikala ritem ljudem že od pamti-
veka, in jo izročil soldatu. Ta pa je dvignil sabljo, odsekal petelinu vrat in skupaj
s sinovoma odmarširal.*

Ljudje so odsihmal živeli v strahu in grozi.

Vojaški boben je odmeval vse glasneje in vse bližje,

strašne zgodbe o mrtvih in mučenih so se šepetale v neprespanih nočeh,

*in ko je kralj zahteval novih vojakov – tokrat tudi osivelih in smrkavih – je ča-
somerec prodal vse svoje imetje za tri zlate novčiče in se*

z ženo,

sinom in tremi hčerami,

ki jih je ljubil iz vsega srca,

odpravil na pot.

... *level 2* ...

LEON:

Gregor nas je seveda takoj pokomandiral.

GREGOR:

A goal without a plan is just a wish.

LEON:

Sem se moral prav uščipniti, če sem na teambuildingu ali na ponedeljkovem sestanku.

TANJA:

Jaz in Aljaž skupaj,
je rekel šefe.

ALJAŽ:

Boljše z njo kot z njim.

LEON:

Tanja in Aljaž in Leon pa, pa ...

GREGOR:

– Leon pa, pa ...

LEON:

... pa, pa, pa ...

REBEKA:

Pozabil je, kako mi je ime.

ALJAŽ:

Mi skoraj uide smeh.

GREGOR:

– Pa ... Rebeka!

LEON:

Eureka!

TANJA:

Kako si naj zapomni, če jih pa menjava kot gate ...

GREGOR:

Pogledam na uro.

56:08

– Akcija!

Naloge so razdeljene, strategija jasna, realizacija v teku.

Business as usual.

TANJA:

In iščemo.

ALJAŽ:

Iščemo.

TANJA:

In tuhtamo.

REBEKA:

Tuhtamo.

TANJA:

In računamo.

LEON:

Jaz se delam, da delam. Tudi to je delo.

GREGOR:

To je idealna simulacija poslovnih procesov, sem rekel Blažu. On je namreč hotel, da gremo na paintball. Še ena v seriji njegovih briljantnih nebuloz.

REBEKA:

To, bejbi! je zakričal Leon, ko sem nalila vrelo vodo iz čajnika v šalčke in so se na njihovem dnu začele prikazovati številke. Še šef ga je slišal. Bravo, Rebeka! je rekel. Ne vem, kaj sem se toliko psihirala glede tega teambuildinga. Saj mi kar gre. Pa še Leon je res dbest.

LEON:

– Od tega tuhtanja me kar zažeja.

REBEKA:

Leon mi ponudi prisrčnico. Si pa upa.

LEON:

– Pol moram še na en žur, pa se ne bom imel časa pripraviti.

REBEKA:

Ne bi smela.

– Uf, močna!

LEON:

Saj v tem je point,
si mislim
in naredim še en požirek.
Na skrivaj, seveda.

GREGOR:

V sobi pobega se vse vidi: kdo je *problemsolver* in kdo *troublemaker*, kdo je res motiviran, kreativen, kdo razmišlja *outside the box* in da od sebe 110 procentov.
Pogledam na uro.

ALJAŽ:

S Tanjo se igrava s koleščki.

TANJA:

Številke vstavljam v enačbo, rešitev pa bo potem odklenila ključavnico.

ALJAŽ:

– Brini bi to bil cel žur.

TANJA:

– Koliko je zdaj stara?

ALJAŽ:

– Brina? Sedem.

Rečem in se takoj spomnim, da sem se zmotil. Prejšnji mesec je imela rojstni dan. Omega. Še vse najboljše smo ji zapeli v japonsščini, ker je to očitno hit pri mulcih. Kakšen kaos je bil! Maja je rekla, da gremo naslednje

leto vsi lepo za tri ure v kakšno igralnico z animatorji in da ji je vseeno, koliko stane. Ker ona se več ne misli s tem zajejavat. Pa še tamalim je tisto neprimerno večji žur, kot da se morajo sami nekaj igrat.

TANJA:

– Sedem? Kako gre hitro, ne ...

GREGOR:

Tu bo takoj jasno, koga res rabimo in hočemo v našem timu in komu bi počasi rekli: *You're fired!* Ker si na tej točki razvoja ne moremo privoščiti mrtve teže. Konec koncev smo resna firma, ne pa človekoljubna organizacija. Pogledam na uro.

LEON:

– Še?

Okleva.

REBEKA:

Nič še nisem jedla, pa tista dva kozarca šampanjca prej ...
In Leonov nasmeh.
Zapeče me po grlu in segreje mi želodec.

LEON:

Všeč mi je, tamala. Ni še do konca zakrknjena.

GREGOR:

Pogledam na uro: 44:36!

ALJAŽ:

Kako gre hitro, ne ... Naj kaj rečem?

Njen foter ima raka. Slišal sem, ko se je pogovarjala po telefonu. Na želodcu ali nekje. Zadnja faza. Nema spasa. *Kako gre hitro, ne?* Kaj se reče ob takšnih primerih? Za *Moje sožalje* je še prehitro. Za *Hitro okrevanje* pa prepozno.

Usta čisto suha.

– A maš mogoče kaj vode? Umril bom od žeje.

Umril. Napačna beseda.

Tanja se zasmije.

TANJA:
Zasmejim se, malo preveč na glas.

ALJAŽ:
Preveč na glas, skoraj histerično.

TANJA:
– Mene pa lulat.

ALJAŽ:
Ne štekam. Očitno sem bolj adijo, kot si mislim.

TANJA:
– Kakšen sanjski tim sva midva; ti moraš pit, jaz pa lulat!

ALJAŽ:
– Ajaaaaa hahaha!

GREGOR:
Ura je 42:16!
– Pa dobro, a smo na stand upu ali na teambuildingu!? *Less talk, more work, people!*

... *Lili ... Franci ...*

*Četrto nadstropje. Hodnik.
Lili briše tla. Franci, s srajco v rokah, prisopiha po stopnicah.*

LILI: O, gospod Debevec.

FRANCI: Uf ...

LILI: Pa ne, da greste sem?

FRANCI: Kaj? ... Ni govora.

LILI: Pa je zanimivo, veste. Vsaka soba čisto drug svet.

FRANCI: Se ne bi pustil zaklenit ... Pa da mi ... plačajo.

LILI: Jaz sem šla ravno vprašat za kak popust. Tamlajša bo imela rojstni dan. Vedno ji kupim kaj praktičnega, kar rabi, pa sem si rekla, da bi bila soba pobega fino presenečenje.

FRANCI: Koliko pa sploh stane tak hec?

LILI: Ne sprašujte! Jaz jim vse spucam, celih 120 kvadratov, pa WC-je, pa še okna, pet ur konkretnega dela, za ceno eno ure tam notri.

FRANCI: Bejžte no, da je to tako drago?

LILI: Ali pa sem jaz prepoceni.

FRANCI: Ampak gužva je pa vedno.

LILI: Ljudje rabijo malo razvedrila ...

Lili se skloni po vedro, da bo šla.

LILI: Tako, to smo.

FRANCI: Gospa Lili, nekaj sem vas hotel vprašat.

LILI: Ja, kaj takoj ne rečete, gospod Debevec.

FRANCI: Sem moral najprej ujet sapo ... Te stopnice, vam povem ...

LILI: So kar fina telovadba, ja.

FRANCI: Ne vem, kaj je to danes. Mogoče vreme. Nekam bolj utrujen sem kot po navadi.

LILI: Tema in vlaga. To vleče dol. Povejte.

FRANCI: Aja, glejte, ravno sem hotel dat prat, pa ne vidim, kaj tu piše. Je tako na malo.

LILI: Bo treba po očala, gospod Debevec.

FRANCI: Dokler lahko cajtnge berem, sem še dober. Čeprav mi zadnje čase že vse skače pred očmi.

LILI: Vidite, nujno k okulistu. Jaz mam za branje že deset let očala.

FRANCI: Mah, kdo se bo še s tem ukvarjal ... Pa še draga so. Mi je sin razlagal, da je tamalemu kupil očala za štiristo evrov. To je cela penzija!

LILI: Na pošti jih dobite za 10 evrov. Probate, katera dioptrija vam paše in je zadeva rešena.

FRANCI: Mogoče pa res ...

LILI: No, dajte mi srajco, da pogledam. Uf, pa je res na mičkeno ... Ja, čisto normalno lahko perete. Na 40.

FRANCI: Mislite, da ne bo barve spustila? Je nova. Dve sem kupil za sedem evrov, si lahko mislite? Druga je bela, za tisto me ni strah ...

LILI: Ne, nič ne bi smelo bit narobe. Lahko pa jo najprej malo namočite ...

FRANCI: Aha ... Za kako dolgo pa?

LILI: Se bo takoj videlo. Samo voda mora bit zadosti vroča.

FRANCI: Brez pralnega praška?

LILI: Brez ... Razen, če bi jo radi na roke oprali ... Mah, veste kaj. Kar meni jo dajte. Mam pri Florjančičih dva stroja za oprat in zlikat.

FRANCI: Ne, ne, ne pride v poštev!

LILI: To jaz en, dva, tri.

FRANCI: Že tako imate preveč dela.

LILI: Verjemite, pri tistih kupih perila sploh ne bom opazila. Vsakič se čudim, kako lahko ima ena tričlanska familija toliko cunj. Vam jo pol prinesem dol. Čez kakšne pol urce, saj še ne boste spali, ne?

FRANCI: Ah, kje ... Pred enajsto nikoli ne grem v posteljo. Pa še potem včasih vstanem in grem nazaj gledat televizijo. Boljše to, kot buljit v strop, ne?

LILI: Dobro, vam pridem pozvonit.

FRANCI: Vi ste res zlata vredni, gospa Lili.

LILI: Nič, bo treba it ...

FRANCI: Ja, seveda. Ne pustite se zadrževati. In hvala, res. Lahko pa jo pridem tudi sam iskat.

LILI: Ne, ne. Prinesem, nič skrbet.

FRANCI: Prav. Vas bom čakal.

... level 3 ...

GREGOR:

Ura je 41:06,
ko Tanja zakriči.

TANJA:

– Toooo!

ALJAŽ:

Skoraj mi razfuka bobniče.

TANJA:

Toooo!

ALJAŽ:

Potem pa
ghrhrhrhrhrhr,
škripanje in škrtanje,
sdfajdfajdifodjaf,
kot da se premikajo tektonske plošče.

REBEKA:

– Zadnja stena omare se je odprla! Še ena soba je tu!

LEON:

– Sem vam rekel. Že takoj na začetku sem rekel –

GREGOR:

– Bravo, Aljaž, bravo, Tanja!

TANJA:

Aljaž? Stal je zraven in lebdel v svojem vzporednem vesolju, to je vse, kar je naredil. Ampak ok, bom tiho.

GREGOR:

Pogledam na uro.

– Hitro, hitro!

LEON:

In gremo – drug za drugim, v ravni vrsti – *into the closet*.

REBEKA:

– Au!

se z glavo zabijem direktno v podboj teh malih vrat.

GREGOR:

– Pazite glave!

REBEKA:

Prepozno. Zihér bom imela buško.

GREGOR:

In smo v skrivni sobi.

Skeniram.

TANJA:

– Kakšen slab zrak. Joj, oprósti, Leon, sem te pohodila?

LEON:

– Ni panike,

rečem, čeprav teh njenih devetdeset razkošnih kil ni ravno refleksoterapija.

Kako en folk postane nemaren z leti.

REBEKA:

– Noro ...

LEON:

– Ja, če ti dogajajo mišje luknje.

REBEKA:

– Kot bunker. Tu se je skrival pred hudobneži. S celo familijo, si predstavljaš?

TANJA:

– Kot sardelice.

Rečem, medtem ko mi v nos butajo njihovi parfumi.

GREGOR:

– Ok, dajmo se zorganizirati.

ALJAŽ:

Ura je 38:37.

Sedim na stolu in se skušam skulirati.

Usta suha kot poper. Glava kot ringelšpil.

Ostali so šli v omaro. Kot v tisti risanki.

GREGOR:

– Daj! Še, še, še!

ALJAŽ:

Slišim jih.

GREGOR:

– Ja, super ti gre. Daj, še, še ... Tooooo! Še malo! Daj, daj! Jaaaa!

ALJAŽ:

Gregorja, ki fuka. Ali rojeva.

Nekje daleč.

Daleč.

Da me je tistih par dimov tako pribilo.

Fak.

Jezik, prilepljen na zobe.

Vse pleše.

Šit.

Zadet sem. Čisto preveč.

Ta ura. Se topi. V Dalíja. Golta vse.

Šit.

Mene.

Šit. Šit. Šit.

GREGOR:

In potem –

ALJAŽ:

Ka–bem!

GREGOR:

Smo v tamali sobi. Trudimo se dešifrirat sporočilo na steni;

Leon sveti, Tanja in Rebeka pretvarjata črke v številke, jaz pa jih vnašam v ključavnico,

totalni *team effort*,

takrat pa nekaj počī.

LEON:

– Kaj dfak ...?

GREGOR:

– Tresk!

se sliši iz taprve sobe. In šele takrat opazim, da ...

– Aljaž?

ALJAŽ: Spita.

MAJA: Logično. Saj je pol desetih.

ALJAŽ: Sem videl, da sta dali igrače spat v šotor.

MAJA: Ne, tja sta jih zagnali, ko sem rekla, naj pospravita za sabo.

Tišina, v katero brni televizor.

Aljaž brska po kuhinji.

MAJA: V loncu so ostanki rižote.

ALJAŽ: Kruha pa ni?

MAJA: Si ga kupil?

Tišina.

Aljaž je rižoto.

ALJAŽ: Dobra je.

MAJA: Ob petih, ko smo imeli kosilo, je bila še boljša.

ALJAŽ: Pa kaj bi rada? Sem ti že rekel, da mi je žal.

MAJA: To je že drugič ta teden.

ALJAŽ: Gužvo imamo ...

MAJA: Vedno imate gužvo!

ALJAŽ: Dobro, bom drugič rekel Blažu: Ej, šef, sori, ampak te urgentne jebe ne morem zdaj uredit, ker moram domov jest ženino rižoto z gobicami!

MAJA: Dobro veš, kaj mislim!

ALJAŽ: Misliš, da je meni fajn bit cele dneve na šihitu – vsi živčni pa tečni –, potem pa doma še tebe poslušat, kako mi nabijaš krivdo?

Tišina.

ALJAŽ: Oprosti. Vem, da je zadnje čase vse na tebi.

MAJA: Zadnja leta, Aljaž! Leta.

ALJAŽ: Ok, zadnja leta, ampak prosim te, da se malo poskusiš postaviti v mojo kožo in ...

MAJA: Aja – se ti kdaj v mojo? Veš, koliko vsega moram jaz narediti v enem dnevu; služba, tamali, ta bajta!?! Pojma nimaš! Ti se lepo priplaziš domov, ko ti zapaše ...

ALJAŽ: Eno pivo sem spil!

MAJA: Ne kriči, tamali boš zbudil.

Tišina.

ALJAŽ: Glej, res se nočem kregat ...

MAJA: Jaz pa se hočem, ali kaj? Jaz pa komaj čakam, da se lahko na koncu celega jebenega dne še skregam z možem. Tako, malo za zabavo?

Tišina.

ALJAŽ: Hotel sem samo reči, da mi je res žal. In da imaš prav.

MAJA: Seveda ima prav.

ALJAŽ: Dobro, lahko zdaj končno nehava?

GREGOR:

– Aljaž!

REBEKA:

Au!

In mi stopi na nogo najprej Gregor, pol pa še Tanja, ki se preriva ven iz skrivne sobe, takoj za njim. Da ja ne bi česa zamudila.

GREGOR:

– Aljaž?! Hej!

MIHAELA:

– Je kaj narobe?

TANJA:

V prvi sobi kaos!

Prevrnjen stol, odtrgana vrata kredence
in Aljaž. Zelen.

LEON:

Kot zombi.

TANJA:

S ključem v roki!

MIHAELA:

– Me slišite? Rezervni ključ je samo za nujne primere. Halo?

LEON:

Tipu se je odpeljalo.

ALJAŽ: Za koga je pa darilo?

MAJA: Ne mi reči, da si pozabil?

ALJAŽ: Kaj?

MAJA: Rojstni dan od Pije. Brinine sošolke. Stokrat sem ti povedala.

ALJAŽ: Šit.

MAJA: Kaj?

ALJAŽ: Jutri, ne?

MAJA: Ja, jutri. Ob šestih.

ALJAŽ: Jutri ob šestih ... Šit ...

MAJA: Ja, jutri ob šestih. Kaj je? Aljaž?

ALJAŽ: Teambuilding imamo. Pozabil sem ti povedat.

MAJA: Se hecaš?

ALJAŽ: Ne. Po šihitu. Saj mogoče bomo hitro konec in bom še ujel torto. Bajе gremo v escape room.

Tišina.

ALJAŽ: Oprosti, čisto sem pozabil, res ... Tak kaos je ...
MAJA: Zmenila sva se ...
ALJAŽ: Vem, oprosti ...
MAJA: Zmenila sva se, da gremo skupaj na ta rojstni dan ...
ALJAŽ: Vem! Ampak to je služba. Ne morem manjkat.
MAJA: Doma pa lahko?
ALJAŽ: Lahko nehaš, prosim? Res! Ker imam poln kurac vsega. Ne morem se duplicirat, razumeš! Ne gre.

GREGOR:
Aljaž hodi proti vratom, s ključem v roki.

REBEKA:
Kot da nič ne sliši. Kot mesečnik.

MIHAELA:
– Halo? Me slišite?

TANJA:
Je že pri vratih.
Dvigne ključ.
Roka se mu trese.

LEON:
In potem Gregor skoči čez celo sobo, kot hijena na crkovino.

ALJAŽ: Glej, zdaj bo vikend in bomo imeli malo več časa. Lahko bi se odpeljali na morje, če bo sonček, hm?
MAJA: Do mojih moramo.
ALJAŽ: Spet?
MAJA: Kako – spet? Ti že dva meseca nisi bil z nami.
ALJAŽ: Na rojstnem dnevu od tvojega fotra ...
MAJA: Ja, dva meseca nazaj.
ALJAŽ: Ok, pol pa gremo do tvojih.
Aljaž začne zvijati joint.
MAJA: Bi lahko en večer brez tega?
ALJAŽ: Maja, prosim te. Zjeban sem, dolg dan je bil in v glavi mi prav brni ...
Tišina.
MAJA: Veš kaj, Aljaž, poln kufer imam tvojih izgovorov.

Maja odide.

ALJAŽ: Maja? Maja, pa kaj je spet?

Aljaž globoko povleče joint, se na kavču nasloni in izdihne.

REBEKA:

Čk-čk naredi v vratih.

GREGOR:

Ravno, ko ga zgrabim za ramo.

LEON:

Prepozen je, naš big boss.

TANJA:

Vrata so odklenjena. In odprta!

MIHAELA:

– Je vse ok?

TANJA:

Na drugi strani vrat naša game masterka.

Nič ji ni jasno.

Tudi nam ne.

GREGOR:

– Kaj ti je?

REBEKA:

Kaj ti je? A si nor?!

kriči Gregor.

TANJA:

Kriči in stresa Aljaža, kot da je žakelj krompirja.

LEON:

A si nor?

se dere šefe Aljažu v uho.

Kaj ti je?

ALJAŽ:

– Žejen sem.

GREGOR:

Pogledam na uro.

Nič ne bo z rekordom.

... časomerec ...

Hodil je časomerec,

z ženo,

sinom in tremi hčerami,

ki jih je ljubil iz vsega srca,

tri polne lune,

dokler niso izmučeni dospeli do gora, ki jim ni bilo videti vrha. Ko tako razmišljajo, kaj jim je storiti, se pred njimi pojavi čuden možicelj, ves iz kamna.

Pobara jih, kdo neki da so in kam so namenjeni.

Povejo, da jih je na pot pognala vojna in da iščejo mirnega kotička, kjer bi si življenje znova umerili človeka vredno.

– Pojdite z menoj! reče Kamniti mož. Če boste našemu kralju povšeči, vam bo dovolil ostati.

Odmeri jim prostor v svoji kamniti koči v Kamnitnem mestu in jih povabi za mizo. Jejo in pijejo kot že dolgo ne, nato ležejo k počitku.

Tisto noč ima časomerjeva žena strašne sanje: Stopa po širnem polju, polnem trupel. Kri mezi skozi uniforme, da se več ne ve, čigavi vojski kdo pripada. Rije med telesi, da je vsa črna, dokler ne ugleda med drobovjem dveh parov znanih oči, v katerih komaj še brli življenje. Požene se naprej, in ko ju doseže, svoja sinova, objema mrtvaka.

Naslednjega jutra se časomerec odpravi v palačo, tako bogato obloženo z zlatom iz rudnikov pod Kamnitim mestom, da je v svetlobi žarkov popolnoma zaslepljujoča. Tam Zlati kralj ravno lošči svoje dragulje:

– Kaj bi rad? zagrmi z zlatega prestola. Mar ne vidiš, da smo zaposleni?

Časomerec mu pove, kdo je in kako bi mu lahko služil.

– Ako narediš, da bo v mojem kraljestvu večni dan in bo odblesk mojega zlata tako silen, da bodo še zvezde ljubosumne, lahko ostaneš.

– Dragi kralj, srčno rad bi vam ustregel, a kaj takega žal ni v človeški moči.

Zlatemu kralju odgovor ni povšeči, razhudi se in požene časomerca čez prag, rekoč:

– Srečo imaš, da te ne damo obesiti! Ker pa si nam tako nemarno kradel čas, zahtevamo za poplačilo eno tvojih hčera.

Časomercu je ob tem odgovoru nekaj zaškrtnalo v prsih, stemnilo se mu je pred očmi in ovedel se je šele pred kamnito kočo, kjer mu je Kamniti mož dejal:

– Žrli ste in pili in spali pri meni. Plačajte, potem se poberite!

Časomerec mu je dal zlat novčič,

nato pa šel z ženo,

sinom

in dvema hčerama,

ki jih je ljubil iz vsega srca,

naprej po svetu.

... level 4 ...

LEON:

Tišina.

REBEKA:

Samo, da mi ne začne zdaj krulit v želodcu.

GREGOR:

Ura je 33:17.

Stoji.

TANJA:

Čakamo Aljaža.

GREGOR:

6 neodgovorjenih klicev.

Zakaj me pa Ines kliče na službenega?

“Še na teambuildingu,”

natipkam nazaj.

67 mailov.

Time is money. Se lotim dela.

LEON:

Itak! Šefe lahko krši pravila, meni pa Fejs in Instič pregorevata v garderobni omarici. Res lepa!

TANJA:

Zdaj bi lahko šla lulat.

REBEKA:

Res dobro zgleda.

In zrihtat se zna ...

TANJA:

Samo na WC skočim, to bom rekla.

REBEKA:

Verjeto je kakšnih šest, sedem let starejši od mene?

GREGOR:

Kitajci bi se spet pogajali za procente.

Pišem mail.

Danci težijo zaradi dobavnih rokov.

Pišem mail.

Nove carinske dajatve – sranje.

Forvardiram Tanji.

Skladišča na Slovaškem. Sestanek. Potrdim.

Vključim tanovo za karte in nastanitev.

TANJA:

Joj, kot da sem v osnovni šoli in se bojim učiteljice.

LEON:

Povoham se. Ogabno. Jebeš te naravne deodorante. Eno uro ne zdržijo.

Ulica. Pred vrati Mihaela s čikom, Aljaž s čokoladico, Coca-Colo in kavo iz avtomata.

MIHAELA: Evo, sem vam rekla, da bo svež zrak pomagal. Imate že boljšo barvo ... Bi še eno?

ALJAŽ: Ne ...

MIHAELA: Ne, resno. Mam še. Evo, izvolite.

ALJAŽ: Hvala. To sem rabil ...

MIHAELA: Verjetno vam je samo cukер padel, a ne?

ALJAŽ: Ja, mogoče ...

MIHAELA: Se zgodi. Vi kar u izi ...

REBEKA:

Ziher ima same manekenke. Z joški, brez celulita. Pa depiliranimi nogami. In pičkami na črtico.

GREGOR:

Yes, yes. Seveda. Kakor hočete.

To pišem.

Fake it, till you make it. Naša formula uspeha.

Biznis danes je 90 procentov marketinga, pet tajminga, pet pa produkta.

Če imaš dobro zgodbo, si zmagal. Če imaš ljudi, ki jo brezsravno prodajajo, si pa bogatelj.

TANJA:

Mogoče pa so to že ta leta. Mogoče je to že menopavza. Sem brala, da se takoj po štiridesetem začnejo pojavljati prvi simptomi. Nemiren mehur, recimo.

REBEKA:

Jaz sem kot medved. Že dva meseca nimam časa za depilacijo. Pa tudi razloga ne. Pod pajsko potegnem z britvico, ostalega pa itak noben ne vidi.

GREGOR:

Nečimrnost in minljivost. Najhitreje rastoča trga, z največ keša. Če si tu zraven, si zmagal. Tudi če samo pobiraš drobtinice. Tako kot mi. *Kupujem i prodajem, oduzimam i dodajem.* Obresti, marže, procentek sem, procentek tja, pa se nabere. Posredništvo. Parazitiranje. Bela omela in veliki metljaj. To smo mi. Osnovna biologija.

LEON:

Pozabil sem it v čistilnico. Šit! Najboljše, da mi začnejo kar dostavljat. V pisarno. Bom Rebeki naročil, da to zrihta. Takoj v ponedeljek.

REBEKA:

Mogoče je ta živčnost res samo nakopičena seksualna energija. Treba se je dajat dol, je pisalo v tistem članku na netu. Za zdravje! Pri meni suša. Že ... leto in pol? Ker tisti tip, tisto ne šteje. Not in ven in hvala, adijo. Vse, kar sem imela od njega, je bil burek, preden sva šla k njemu.

LEON:

Ja, to bo najbolj pametno. Ne smem pozabit.

REBEKA:

Leon me gleda.

Fak.

LEON:

Šit! Bombončke sem pozabil naročit. Pizda, no! Telefon pa v garderobi. Nič, bom takoj po tem sranju skočil do Izija. Valda ma kaj finega. Petek je. In potem me Tanja ujame med požirkom. Boš? ji pomignem.

TANJA:

Kaj? A me zajebava?

Odkimam.

Vseeno smo še vedno v službi.

ALJAŽ: Kaj pa ti? Še študiraš?

MIHAELA: Absolventa sem vpisala.

ALJAŽ: Kje pa?

MIHAELA: ALU, slikarstvo.

ALJAŽ: Dej nehi!

MIHAELA: Ja, vem! Ali pa če bi si takoj pognala šus v glavo.

ALJAŽ: Jaz sem bil na kiparstvu.

MIHAELA: A res? Dbest!

ALJAŽ: Stari Jablanovec še uči?

MIHAELA: Ah, kje! Že davno v penziji. Zdaj je Novakova namesto njega.

ALJAŽ: Dobro. Ker je že takrat bil totalno za cajtom. Kaj pa Kolarič?

MIHAELA: Ja, čeprav je mene imel samo prvi dve leti. Na srečo.

ALJAŽ: Kaj delaš pa za diplomo?

MIHAELA: Magisterij, misliš? Akvarel. Študije neba. Oblaki, voda, takšne stvari. Bomo videli ...

ALJAŽ: Zanimivo. Kaj boš pa pol?

MIHAELA: Pojma nimam ... Razmišljam o tujini. Doktorat. Ali pa kakšna praksa. Ravno sem eno našla. V New Yorku.

ALJAŽ: Super!

MIHAELA: Ja ... Ne vem ... Bom vidla. Doma niso glih navdušeni. Pa fant tudi ne.

ALJAŽ: Nujno moraš it! Tu boš samo zaglivila ...

MIHAELA: Greva počasi nazaj?

ALJAŽ: Ja. Ej, hvala, res! Sem že dosti boljše.

MIHAELA: Ni panike. *It's my job.*

TANJA:

Verjetno Luka tudi zdaj pije. Matjaža, recimo, sploh ne skrbi. To je del odraščanja, pravi. Da mora sam preizkusit meje. Da ga midva lahko pri tem samo podpirava. Podpirava?! Najboljše, da mu kar sama dava alkohol in travo. Ali kakšnega dilerja povabiva domov, pa da čim prej vse sproba!

LEON:

Kaj je? Živi in pusti živeti!

Ne morem verjet, s kakšnim folkom delam. Sami zategnjenci.

REBEKA:

Kot da sem stara pet let.

Niti nasmehnit se ne znam nazaj ...

TANJA:

Zdaj pa res: lulat!

Gregor ...

LEON:

Eden večji od drugega.

GREGOR:

Nekaj sem še hotel preposlat tanovi ...

Kaj že?

TANJA:
Ne morem verjet,
zdaj bulji v Rebekine noge!

LEON:
In še v petek zvečer jih moram gledat.

REBEKA:
Šef me gleda.

TANJA:
Da ga ni sram.

LEON:
Za popizdit.

REBEKA:
Tuhta, kaj vse mi naj še on naloži za čez vikend. Fak. Še tabele mam za popedenat, pa updejtat adremo in power point za Gorazda. In prevode nekih promo materialov za Blaža. Saj ni dosti, je rekel. Bomo boljše izpadli, če bo v njihovem jeziku. In ti si to študirala, tako da ...

GREGOR:
Kako se oblači.
Ampak bog ne daj, da ji kaj rečem, ker bi takoj kdo skočil v luft, da je to spolno nadlegovanje. Ali pa mobing.

TANJA:
Saj ona pa tudi. Še malo, pa bomo videli, kakšne gate nosi. Vsaj končno vem, s čim ju je prepričala. Vsaj Blaža. Mogoče bo pa s to imel več sreče. Vsem je bilo jasno, zakaj je Nives tako na hitro šla.

GREGOR:
Pri nas je vsaka metla v firmi zaščitena bolj kot kočevski medved.

REBEKA:
Fak. Kruli mi.
Premaknem se. In ta kurčeva kikla! Številka 40, pa si jo komaj zapnem. S tem, da imam pas 10 centi višje! Od kar delam tukaj, sem se zredila za šest kil. Skoz žrem, nič ne migam. Če mi zdaj ne rata vsaj tri kile dol spravit ...

TANJA:

WC.

In potem – že odprem usta – slišim Aljaževe korake.

LEON:

– Končno!

... *Lili ... Franci ...*

Drugo nadstropje. Hodnik.

Franci popravlja utripajočo luč. Lili, z oprano srajco v rokah, pride po stopnicah navzdol.

LILI: Ja, kaj pa delate, gospod Debevec?

FRANCI: Luč popravljam.

LILI: Ne bi rajši pustili onim s servisa?

LILI: Eh! Njih do srede ne bo blizu. Vam povem, ta servis, to je ena sama šalabajzerija! Nobenega pregleda nad bajto, montirajo same tapocenske stvari, da se nonstop nekaj kvari, in če jih pokličeš, ti to ekstra zaračunajo. In isto je s čistilkami. Pridejo dvakrat na teden, plačamo pa toliko, kot je dobila moja Marjana, da je vsak dan brisala tla – in to večkrat, če je bilo treba.

LILI: Zdaj so drugi časi, gospod Debevec ...

FRANCI: Če kaj rečem, pa takoj začnejo: To ni več vaša stvar, Franci. To mi je zadnjič rekel tamladi Krbavčič, tisti iz tretjega štuka. Pri kaslih sva se srečala in sem omenil, da bi bilo dobro dat streho pregledat pred zimo. Nazadnje so jo pregledali pred devetimi leti in pri teh starih hišah ... Dva-trideset let je bila to moja stvar, ne morem kar naenkrat pustit, da vse propade, ne?

LILI: Verjetno ni mislil nič slabega. Da naj uživata v penziji.

FRANCI: Sem mu že hotel povedat, da se nima pravice oglašat, glede na to, da je vedno na nekih službenih poteh. Ta čas se mu žena kurba naokoli – oprostite izrazu. Veste, jaz marsikaj vidim. Pa sem bil rajši tiho. Zavoljo dobrih sosedskih odnosov. To mi je moja Marjana vedno govorila: Bodi tiho, to so ja naši sosede! No, potem ti pa na pogreb pridejo štirje od petindvajsetih stanovanj. To je vse ena in ista pokvarjena hohštaplerska banda, vam povem ... Nobenega spoštovanja do delovnega človeka. Ne

takrat ne zdaj.

Tišina.

LILI: Glejte, srajco sem vam prinesla.

FRANCI: Aja? Ste pa hitri!

LILI: Ni spustila barve, jo lahko normalno perete.

FRANCI: Na štirideset?

LILI: Ja.

FRANCI: Najlepša hvala, gospa Lili. Res, zelo prijazno od vas. Koliko sem vam dolžen?

LILI: Ne bodite smešni, gospod Debevec!

FRANCI: Res, povejte ...

LILI: Nič, sem vesela, da lahko pomagam.

FRANCI: Potem pa morate nujno z mano dol, na en čaj in piškote.

LILI: Hvala, gospod Debevec, kdaj drugič.

FRANCI: Imam že vse prištmano.

LILI: Hvala, kdaj drugič. Mam še toliko dela, veste.

FRANCI: Za deset minut? Da si spočijete?

LILI: Moram še pri Florjančičih zlikat in pobrisat, potem me pa še cel escape room čaka.

FRANCI: Vi čisto preveč garate, gospa Lili. Enega moškega bi rabili ...

LILI: Bog ne daj! Da bi morala še doma koga pedenat? Hvala lepa! Sicer bom pa te sobe čistila samo še do konca meseca. Bodo najeli servis. Tega, ki že cel blok čisti.

FRANCI: Aja?

LILI: Je bilo samo vprašanje časa ...

FRANCI: Kaj pa vi?

LILI: Bom že nekako. Na Zavodu so mi rekli, da imam dobre šanse za varnostnico na šoli. Z januarjem, za eno leto. Držite pesti.

FRANCI: Varnostnica? Ne vem, to je kar nevarna služba. V Ameriki streljajo po šolah.

LILI: Ah, dajte no, gospod Debevec ...

FRANCI: Nonstop je po televiziji. Sami mrtvi.

LILI: Pa ne pri nas, gospod Debevec ...

FRANCI: In ti mulci! Je treba imet železne živce.

LILI: Jih imam, brez skrbi. Veste, sem hotela bit učiteljica. Dva izpita in diplomo sem še imela za nardit, no, pol pa ta vojna. In tukaj bi morala vse od začetka, cel faks. Sem rajši šla delat. Z mamó sva ostali sami in je vsak tolar prav prišel. Pol pa poroka, otroci ... pa da vam dalje ne razlagam.

FRANCI: Ja, tako to pride v življenju.

LILI: Ja.

FRANCI: Kaj ste pa mislili učiti?

LILI: Zgodovino in geografijo.

FRANCI: Aja, potem pa normalno, da bi morali še enkrat v šolo. Vas so tam doli učili eno čisto drugo zgodovino.

Tišina.

FRANCI: Veste, da sem prejle videl tisto z zelenimi lasmi.

LILI: Mihaelo?

FRANCI: Ja. In enega, ki se je komaj vlekel dol po štengah. Je bil še bolj zelen kot njena glava. Narkoman, vam povem.

LILI: Verjetno mu je samo postalo slabo in sta šla na zrak.

FRANCI: Sem gledal po televiziji, veste. To je prava epidemija. Odvisnost. Rabijo vedno več droge in to stane, veste. Zato potem kradejo. In mi takšne spuščamo v bajto! Vam povem, stvari bodo začele izginjat; tu so sami bogatuni doma. Pol bo pa še kdo na mene pokazal – kot takrat, ko je gospodu Rožmanu izginil bicikl. Pri kom, mislite, so najprej zvonili? Pri hišniku! Da jih ni sram. No, na koncu bo še kdo s pištolo prišel ...

LILI: Gospod Debevec, vi čisto preveč televizijo gledate.

FRANCI: Človek mora biti na tekočem s tem, kaj se dogaja po svetu.

Tišina.

LILI: Nič, zdaj pa res moram it dalje.

FRANCI: Ste ziher, da ne bi vsaj kakšnega piškota?

LILI: Ja.

FRANCI: Malo toplega čaja? Šipek.

LILI: Res, hvala! Drugič.

FRANCI: Prav. Vi se kar oglasite. Sem vedno doma. In najlepša hvala za tole!

Lili odide. Franci nadaljuje s popravljanjem luči.

... level 5 ...

GREGOR:

Ura je 28:14.

In teče. Aljaž je nazaj.

LEON:

Z bednim opravičilom.

REBEKA:
In boljše barve.

ALJAŽ:
– Slab zrak in tista rižota z gobicami za malico.
To sem rekel v svoj zagovor.

LEON:
My ass! Zadet kot mamba!

TANJA:
Nadaljujemo, kot da ni bilo nič.

ALJAŽ:
Nihče ni nič rekel. Niti Gregor.
Ne vem, ali je to dobro ali slabo.

GREGOR:
Let's get back to business!
To je zdaj prioriteta. Vse ostalo pride na vrsto v ponedeljek.

TANJA:
Spet iščemo, tuhtamo in računamo.

REBEKA:
Spet razrešujemo uganke in razklenjujemo ključavnice.

ALJAŽ:
Totalno v igri.

LEON:
Fake it, till you make it.

TANJA:
In potem ...

GREGOR:
– Kaj za vraga?!

TANJA:

Tema.

ALJAŽ:

Puf – in je šla električna!

REBEKA:

Črno kot v rogu.

LEON:

– Buuuuu!

REBEKA:

– Aaa! Nehaj, Leon! Ni smešno.

GREGOR:

– Kaj je zdaj to?!

MIHAELA:

Dragi časolovci, prosim vas, da ostanete na svojih mestih. Kratek stik. Bomo takoj uredili.

REBEKA:

Zamrznem na mestu.

ALJAŽ:

Slep kot človeška ribica.

GREGOR:

– Kaj se dogaja?

TANJA:

– Kratek stik ...

Saj je rekla.

GREGOR:

– Sem tebe vprašal?

TANJA:

Utihnem.

GREGOR:

– Halo?! A me slišiš?

MIHAELA:

– Ja, oprostite. Ravno preverjam... Najbrž je šla varovalka.

GREGOR:

– Koliko časa pa naj bi to trajalo?

LEON:

Dovolj za požirek ali dva.

ALJAŽ:

– Če je samo varovalka, bo en, dva, tri.

LEON:

– Saj ura je tudi crknila, tako da relax. Bomo pač nadaljevali, ko popedenajo stvari.

MIHAELA:

– Ne vem. Par minut. Upam.

GREGOR:

– Ne veš?

REBEKA:

Napaka.

GREGOR:

– Ne veš!?

MIHAELA:

– Glejte, jaz se trudim ...

REBEKA:

Nikoli ne reči “ne vem”. To je bila prva stvar, ki sem se jo naučila v tej službi.

GREGOR:

– Kaj pa potem delaš tu, če ne veš!?!

ALJAŽ:

In potem Gregor znori.

TANJA:

Tipičen kolerik.

GREGOR:

– Sami nesposobneži! Ni šans, da vam kaj plačamo. Takoj hočem direktorja!

LEON:

Nonstop to dela. Se pritožuje in zahteva direktorje. Da mu potem ni treba plačat.

ALJAŽ:

Popizdi.

GREGOR:

– Pička glupa! Baba blesava.

REBEKA:

Pička glupa.

Baba blesava.

ALJAŽ:

Gregorjev osnovni nivo, ko ga kaj pogreje.

TANJA:

Pička glupa.

Baba blesava.

ALJAŽ:

Smo že navajeni – mi, tipi. Ženske so bolj občutljive. Preveč. Moja Maja se je sposobna dneve mulit zaradi kakšne napačne besede. Recimo, zadnjič pri kosilu: Ne bi smela več, reče in si vzame novo porcijo krompirja. Nobe ne hlače mi niso več prav. In sem ji rekel: Pol pa ne jej več. Tišina. Cel dan in še naslednje jutro. Sem se ji moral prav opravičiti. Da o tem, kako skrajno nevarno je omenjati kar koli v zvezi z menstruacijo, sploh ne začnem.

GREGOR:

– Au! Jebemu mater!

TANJA:

Pa lepo je rekla, naj ostanemo na svojih mestih.

LEON:

– Si ok?

ALJAŽ:

V jajčka se je. Grem stavit.

GREGOR:

– Mhm ...

LEON:

– Draguljčki?

GREGOR:

– Mhm ...

LEON:

– Uf, neugodno.

TANJA:

Mi skoraj uide. Smeh.

REBEKA:

Čisto prav mu je.

ALJAŽ:

Genialno! Vrhunec našega teambuildinga.

GREGOR:

– Jebemu mater ...

In potem se mi v tej kurčevi temi stemni pred očmi.

LEON:

– Gregor?

GREGOR:

Hecen občutek.

Teh prvih par korakov. Prvih par metrov.

Potem pa, kot da zamenjam vrsto.

Iz hodečega v bežečega.

leva desna

Tečem.

leva desna

Padem v ritem.

Ena noga pred drugo.

leva desna

Mišice se segrevajo,

srce se prebuja.

Moje telo je mašina.

leva desna

Tečem.

V ušesih glasba.

Nabija ritem.

leva desna

Pulz narašča,

pljuča mečejo kisik v kri,

podplati zbirajo metre v kilometre.

Moje telo je mogočen stroj, ki tepta zemljo v prah.

leva desna

Glava potopljena v kaos misli.

leva desna

Iztekel jih bom.

Izšvical.

Drvim skozi slike dneva.

leva desna

Prehitevam nesnago službe,

vse tiste glupe face,

telefone,

maile,

vse to sranje!

leva desna

Puščam za sabo.

leva desna

Čistim namizje.

leva desna
Osvežujem sistem.
leva desna
Telo me vleče naprej.
leva desna
Moje telo je perfekcija.
leva desna
Moje telo je čudež stvarstva.
In nisem jaz kriv!
Nisem.
Včasih pač ne gre, tako je rekel zdravnik.
Pa še eden in še eden in še eden. Vsi tako pravijo.
Čprav je vse ok.
Jaz ok. Ti ok.
Moje telo.
Teče.
leva desna
Mimo Ines
in zdravnikov v belih haljah.
– Skupaj sva v tem, draga.
Tečem.
Mimo ovulacij, urnikov in temperatur.
– Seveda te bom naskočil vsakič, ko bo treba, draga.
Jaz sem semenski žrebec.
Visokotehnološki robot, ki proizvaja prvovrstno spermo.
Na Kitajsko bi jo lahko izvažali,
pizda!
leva desna
leva desna
Tečem.
Stran od glasov.
Glave.
leva desna
Počasi zamirajo.
leva desna
Moje telo plava po zraku,
moja glava je gibanje.
Tečem,
v vakuum,
v tišino.

leva desna
In tam,
tc, tc, tc,
moje srce.

LEON:
– Gregor? Vse ok?
Tipam po temi.

REBEKA:
Ne premaknem se.

ALJAŽ:
Nič se ne vidi.

LEON:
– Gregor?
Najprej je stokal, kot kakšen ranjen jelen,
tiho in hlabro,
potem pa kar naenkrat tišina.

REBEKA:
Roka. Na mojem hrbtu. Gre nižje.
Fak.
Nižje.
Si pa upa, kar tako, tukaj.

MIHAELA:
– Evo, smo že našli problem. Še malo, pa ...

TANJA:
Luč!

LEON:
Elektrika je nazaj.

REBEKA:
Fak.

LEON:
Gregor na tleh, v fetus položaju
in Aljaž ...
– Aljaž?

REBEKA:
Aljaževa roka na moji riti.
Fak.

ALJAŽ:
Pismo. Še to? Ni za danes že dovolj blamaž?

TANJA:
Da ju ni sram. In to v službi.

LEON:
– A nisi ti ljubeč mož in očka?! Ti, porednež, ti.

REBEKA:
Rdečim kot Angleži na soncu.

ALJAŽ:
In sem kar tiho.
Kaj naj razlagam? Da sem se hotel samo uvesti, da nisem videl, da sem še
vedno malo zadet, da ...

GREGOR:
Jaz na tleh. Jajca, kot da jih je zmllel tovornjak.

ALJAŽ:
Ampak zakaj se ni umaknila?

LEON:
– Gregor? Vse OK?

GREGOR:
– Vse OK.
Ura je 20:54.
Teče.

... časomerec ...

*Klatili so se tako,
časomerec,
njegova žena,
sin*

*in dve hčeri,
ki jih je ljubil iz vsega srca,
sedem polnih lun,*

dokler niso izmučeni dospeli do puščave, ki ji ni bilo videti konca. Takrat se pred njimi pojavi čuden možicelj, ves iz peska. Odpelje jih v Peščeno mesto, kjer kraljuje Črni kralj. Odmeri jim prostor v svoji peščeni koči in jim da jesti in piti. Tisto noč ima časomerjeva žena strašne sanje. Hodi po zadušljivih rudnikih. Krog nje izmzgana telesa, po katerih pokajo biči. Tipa naprej po zlatokopu, ko v temi zagleda drobno luč oči svoje hčere. Plane k njej in v svoj objem ujame ... mrtvaka.

Naslednjega jutra se časomerec odpravi v palačo. Tam med fontanami, ki bru-hajo gosto nafto, sedi Črni kralj in bolšči predse.

– Kaj bi rad? zagrmi s črnega prestola. Mar ne vidiš, da smo zaposleni?

Časomerec mu pove, kdo je in kako bi mu lahko služil.

– Ako narediš, da bo v mojem kraljestvu večna noč in bodo vsi videli svet prav tako črno kot jaz, lahko ostaneš.

– Dragi kralj, srčno rad bi vam ustregel, a kaj takega žal ni v človeški moči.

Črnemu kralju odgovor ni povšeči. Časomerca požene čez prag, zase pa zahteva eno njegovih hčera.

Časomercu je ob tem odgovoru nekaj zaškrtalo v prsih, stemnilo se mu je pred očmi in ovedel se je šele pred peščeno kočo, kjer je Peščeni mož čakal z iztegnjeno dlanjo:

– Plačajte, potem se poberite!

Časomerec mu je dal zlat novčič,

nato pa šel z ženo,

sinom

in hčerjo,

ki jih je ljubil iz vsega srca,

naprej po svetlu.

... level 6 ...

REBEKA:

Ne morem verjet ...

TANJA:

Bam! Z vso močjo.

Tako sem se ustrašila, da je malo manjkalo, da se nisem polulala.

GREGOR:

Nekaj sta se špikala,
nič posebnega, moški način komunikacije pač,
in potem Leon zamahne po Aljažu.

LEON:

Ne vem, kaj mi je bilo.

Ko sem ga slišal, kot da mi je ena koprena padla čez glavo ...

In nisem bil več jaz.

GREGOR:

Dobro ga je. S pestjo. Na polno.

LEON:

Preveč alkohola.

Pa še zanič je.

fukam

nabijam

Pijačo bom začel s sabo nosit.

fukam

nabijam

Čprav se lahko to narobe razume. Kot romantično gesto.

fukam

nabijam

Samo še bombonjera manjka.

fukam

nabijam

Res dolgo traja.

Preveč sem pijan.

fukam

ALJAŽ:

Nikoli se nisem stepel. Ali koga udaril. Navadno sem bil jaz tisti, ki jih je fasal. Pustil sem, da pada po meni, ker sem itak vedel, da se nima smisla branit. Najbolj preklast v razredu. Grinta. Tako so me klicali celo osnovno šolo.

REBEKA:

Ne morem verjet

GREGOR:

In potem Aljaž udari nazaj.

TANJA:

Kreteni.

ALJAŽ:

Prvič v lajfu!

Mater, kakšen dober občutek!

LEON:

fukam

Tale seks je kar čuden.

nabijam

Že tisti pozdrav na vratih.

Pa small talk, ki je trajal in trajal.

fukam

In to ogabno vino.

nabijam

– Ej, mi ga malo pofafaš?

Pogleda me. Posmehljivo, se mi zdi.

Res dolgo rabim.

– Ok,

reče.

Kondom dam dol,

podrsam z roko po kurcu,

da se napne, zbudi. Nekam utrujeno zgleda.

In potem,

o

ja

gledam, kako moj kurac izginja,
to
in vznika.
ja
V usta.
o
Iz ust.
ja

GREGOR:

– Hej! Nehajta! Me slišita?!

TANJA:

Dva petelina,
dva podivjana bika.

REBEKA:

Ne morem verjet ...

TANJA:

In Gregor krene na mirovno misijo.

GREGOR:

– Sta znorela!? Letala bosta, oba! Jasno!? Nehajta!

TANJA:

Zagrabi Leona,
zagrabi Aljaža.

LEON:

to

ja

– Ti si na vrsti,

reče in neha.

Neha.

Ok.

Začnem z roko.

Jogi se mi zažre v kolena,

tudi neko poceni sranje, tako kot vino.

Z drugo roko ga drkam sebi.
Kar beden fuk.
drkam
Komaj čakam, da spizdim.
Tako, ko končam. Ker tiste postseks debate, to je šele bedno.
Premakne se.
Premakne me.
o
Nova poza.
ja
to
Paše.
ja
aa
aaa
Pride mi.
Spodobno pride.

GREGOR:

– Zdaj pa dovolj!

REBEKA:

Ne morem verjet ... Kakšna budala!

GREGOR:

– Pa kje smo mi? V vrtcu ali kaj?

TANJA:

Gregor kriči, medtem ko se Aljaž in Leon končno odlepita drug od drugega.

LEON:

Pridem iz kopalnice.

Dva kozarca, polna tega čip šit vina.

– Mudi se mi. Služba jutri, pa ...

– Kje pa delaš?

me vpraša.

– Prodaja,

rečem.

– Si se mi zdel nekam znan.

Cmok v grlu.

– Ni panike. Diskretnost zagotovljena.

Vzamem kozarec.

– A ne vejo?

– Ne. Mislim, vejo, ampak ne vejo za spol, rečem in poplaknem ta beden poskus šale.

In potem vse povem. Ne vem, ali zaradi vina, ali ker se zdi, da ga res zanima, ali ker pač moram nekomu povedati.

– Štekam. Ni kot da lahko po treh letih, na enem sestanku, rečeš Btw. I'm gay.

– Ja.

Ja.

– Tako da *Fake it, till you make it*. Moto naše firme.

Spijem še zadnji požirek.

– Zdaj pa res moram it.

– Ok. Pokliči še kaj, reče in se mi nasmehne.

ALJAŽ:

Peder.

LEON:

Peder!

ALJAŽ:

– Gregor, jaz bi na tvojem mestu malo pazil, ko ti Leon tako v rit leze. Njemu to paše, veš? to sem rekel.

LEON:

In sem ga mahnil.

... *Lili* ... *Franci* ...

Tretje nadstropje. Hodnik.

Vrata Florjančičevih.

LILI (*odpre vrata*): O, gospod Debevec! Kaj pa vi tukaj?

FRANCI: Sem prišel preverit, če ste v redu. Zaradi elektrike.

LILI: Ah, saj ni bilo nič.

FRANCI: Sem si mislil, v tujem stanovanju, ko sploh ne veste, kje imajo sveče ali baterijo ...

LILI: Mi ni bilo hudega. Sem si s telefonom posvetila.

FRANCI: Aja, na to sem pa čisto pozabil. Veste, jaz sem še stara šola. Imam samo stacionarni telefon. Je boljše. Ti mobiteli, to samo zvonit in piska. Povsod, v trgovini, lekarni, na avtobusih ...

Tišina.

FRANCI: Zdaj vse dela?

LILI: Ja. Edino sušilca sem morala še enkrat zalaufat. Še ni bilo čisto suho.

Tišina.

FRANCI: No, samo da ste v redu. Zdaj tako redko zmanjka elektrike, da se lahko človek hitro ustraši. Sem pomislil, da se mogoče bojite teme. Pri ženskah je to kar pogosto. Moja Marjana ni upala niti na stranišče ponoči, ne da bi prižgala luč.

LILI: Za mene vam res ni treba skrbet, gospod Debevec. Sem se nagledala teme v svojem življenju; pol vojne brez elektrike, pa zaklonišča, pa da vam dalje ne razlagam. Pač počakaš, da mine, ne?

FRANCI: Ja, to imate pa prav.

LILI: Ampak veste, kaj mene čudi, gospod Debevec? Kako to, da je samo v tej bajti zmanjkala elektrika? Cela ulica normalno razsvetljena, povsod luči, mi pa v temi.

FRANCI: To ... Ja ... To je pa en drug sistem. Drugačna napeljava ... Komplikirano.

Tišina.

FRANCI: Ja ... Gospa Lili, koliko časa ste pa že tukaj, da tako lepo govorite slovensko? Se vam skoraj nič ne sliši, da ste od dol.

LILI: Več kot petindvajset let.

FRANCI: Kaj pa hčerke?

LILI: Kaj?

FRANCI: Se pogovarjate po naše?

LILI: Odvisno. Ko smo same, ne. Veste, to človek potem kar avtomatsko preklopi.

FRANCI: Eni ja, eni ne. Kakšni so celo življenje tu, pa se ne naučijo jezika. Mi je sin pravil, da imajo na firmi polno teh južnjakov. Sem pridejo in bi kaj vem kaj vse radi – kot da se pri nas cedita med in mleko –, a potrudili se ne bi nič. Taki samo službe odžirajo poštenim Slovencem. No, saj zdaj

bomo šele videli hudiča, ko nas bodo ti muslimani preplavili. To so sami teroristi, vam povem. Z ladjami vred bi jih bilo treba potopit, pa da je mir! No, ne rečem; otroci so drugo. Njih se še da prevzgojit, še ni prepozno. Ti moški – in to so sami moški, veste, jih nonstop kažejo po televiziji – oni imajo pa čisto oprane glave.

LILI: Ni za verjet vsemu, kar je po televiziji, gospod Debevec.

FRANCI: Saj v cajtnjih je tudi. Pa po radiu. Vam povem, gospa Lili, to niso heci.

Tišina.

LILI: Moram it, veste ...

FRANCI: Ja, seveda ... Imate še dosti?

LILI: Še tri, štiri urce.

FRANCI: Čisto preveč ste pridni, gospa Lili.

LILI: Je treba ...

FRANCI: Jutri se pa le oglasite na čajju in piškotih. Za srajco.

LILI: Aja ... Jutri me ne bo. Grem na rojstni dan.

FRANCI: Lepo! Od koga pa, če smem vprašat?

LILI: Fant od moje tamlajše.

FRANCI: Kakšen pa je dečko? Ste zadovoljni?

LILI: Jaz? Saj je njen, mora ona bit.

FRANCI: Ja, to imate pa prav.

LILI: Je pa prijeten. Je ravno končal faks in išče službo. Upam, da ne bosta kam čez mejo pobegnila. Sabina mi je rekla, da je gledal nekaj v Nemčiji. Veste, je končal strojništvo in bi imel tam dosti boljše šanse. Plača, stanovanje, no, pa da vam dalje ne razlagam.

FRANCI: Kje ste pa rekli, da vaša tastarejša dela?

LILI: Na zavarovalnici. Saj zdaj bo počasi morala nehat ... Je noseča.

FRANCI: Ja, čestitke!

LILI: Hvala! Ne bi mogla bit bolj srečna, res!

FRANCI: Že vejo, kaj bo?

LILI: Ne, je še prezgodaj. Četrty mesec.

FRANCI: Kot bi rekli pri vas dol: Ni važno, kaj bo, samo, da bo sine zdrav, ne?

LILI: Točno to!

Smeh.

LILI: Edino žal mi je, da so tako daleč stran. Bo več z drugo babico. Ona gre jeseni v penzijo. En mesec, preden ima Janina rok. Sama sreča, vam povem! Z majhnim otročkom je težko, še posebej s taprvim.

FRANCI: Dokler so še majhni, še gre – potem je cel hudič! Svit, moj vnuk, je nemogoč. Res. Grdo govori, jezika, trmari. Komaj pozdravi, ko se vidimo ...

LILI: Koliko je star?

FRANCI: Šestnajst je bil.

LILI: Puberteta pač. Mine.

FRANCI: Upam ... Saj vnukinje pa sploh še nisem videl.

LILI: Kaj? So rodili?

FRANCI: Ne, to je od hčerke hčerka. Lisa.

LILI: Aja, nisem vedela ...

FRANCI: V Ameriki živijo.

LILI: To pa je daleč. Se verjetno res bolj malo vidite.

FRANCI: Ja. Nazadnje na pogrebu. Veste, nimamo ravno stikov. Dokler je bila Marjana, je še šlo, zdaj pa ... Trmasta je. Zmeraj je bila. Vedno kontra. Za nalašč drugače, kot sem jaz hotel. Ko je pripeljala domov tistega svojega, sem pa znorel. In sem ji rekel, da tega pa ne dovolim. Da se moja kri meša s takimi ... In od takrat ne govori z mano. Niti na poroko nisem šel ... Vem, kar mi sin kdaj pove ...

Tišina.

LILI: Koliko je pa stara tamala?

FRANCI: Zdaj bi morala bit ... Štiri.

LILI: Pošljite ji kartico. Iz Ljubljane.

FRANCI: Ah, dajte no! Saj niti brat še ne zna ...

Tišina.

LILI: Vam povem, gospod Debevec, življenje je prekratko za take zamere.

FRANCI: Ja ... Mogoče imate pa prav ...

LILI: Zdaj pa res moram it, gospod Debevec. Sušilec ključ.

FRANCI: Seveda. Lahko noč. In lepo se imejte jutri! Pa čestitam, še enkrat.

LILI: Hvala!

FRANCI: Se vidiva ... V ponedeljek? Kar pozvonite. Za čaj, ne? Bom doma.

LILI: Aja. Seveda. Na svidenje.

FRANCI: Na svidenje. In lepo se imejte jutri.

... level 7 ...

GREGOR:

Pogledam na uro: 16:57.

TANJA:

Leon in Aljaž se sestavljata nazaj.

Brišeta si znoj, tlačita srajce nazaj za pas in tipata buške.

REBEKA:

Fak, sem glupa ...

TANJA:

Leon krvavi.

Prebita ustnica, nič resnega.

GREGOR:

– Zdaj me pa dobro poslušajta ...

TANJA:

Čeprav ...

Pri teh se nikoli ne ve. AIDS, hepatitis, vse sorte enih bolezni.

REBEKA:

Kakšna krava!

GREGOR:

– To, kar se je zgodilo, je nedopustno! No go!

REBEKA:

Vse sem že videla; hišo, otroke, psa.

ALJAŽ:

Letel bom, ziher.

LEON:

Ni šans, da me odpusti.

ALJAŽ:

Maja me bo ubila. In se res ločila. Luzer, prav ima ...

LEON:

Preveč prometa mu nardim. Saj ni nor.

GREGOR:

– Če kdo kaj zine – komur koli – ga bom jaz sklofotal, jasno?!

TANJA:

Kaj? To je nasilje na delovnem mestu. Tega se ne sme tolerirat.

GREGOR:

– Lahko zdaj zaključimo s temi bedarijami in se lotimo dela?

TANJA:

– Ja. Seveda.

REBEKA:

Pokimam. Zelo zavzeto.

LEON:

– Jasno! ... Oprosti, stari.

ALJAŽ:

– Ne, ti meni oprosti.

TANJA:

In potem ta moški objem;
data si roke in se parkrat lopneta po hrbtu.
Močnejše se udariš,
raje se imaš ali kaj?

GREGOR:

Pogledam na uro.

– Dajmo! Akcija!

In potem zaslišim tisto nezgrešljivo zvočno kuliso.

ALJAŽ:

Buuuuaaaa, buaaaaa,
se sliši.

TANJA:

Tanova bruha.

LEON:

Bruha in hrka
kot kakšna divja žival med parjenjem.

TANJA:

Za bruhat, res.

ALJAŽ:

Buaaaa, buaaaaa.

LEON:

Niagarski slapovi se lahko skrijejo.

GREGOR:

In ta vonj. Šolski izlet, avtobus in smrad izbruhane poli salame.

Ogabno! Na nos si pritiskam rokav srajce. Spet ta sivka. Pa sem že rekel Ines, naj naroči pomočnici, da zamenja mehčalec.

LEON:

Kozla kot vidra.

ALJAŽ:

Do konca življenja jo bodo zafrkavali:

Ti, kako je pa bilo na vašem teambuildingu?

Povprečen dolgčas, dokler ni Rebeka, tanova tajnica, poskrbela za dodano vrednost, če lahko temu tako rečem.

TANJA:

Mogoče Luka tudi kje bruha. Ni vaje alkohola. Kaj, če se zastrupi in bo moral na spiranje želodca? Kaj, če bodo okrog njega vsi preveč pijani, da bi sploh opazili, kaj se dogaja? Najstniki umirajo zaradi takih stvari! In potem naj mi Matjaž samo še enkrat reče, naj pustim mulcu dihat!

LEON:

Hvala kurcu!

REBEKA:

Ugasnem luč. Zaprem oči.

tok tok

Potrka panika.

Ne, ne, ne, prosim, pusti me. Spat moram. Odidi.

tok tok

Vztraja.

Kdo je? se oglasi tesnoba. Moja nova cimra. Spala je. Trkanje jo je zbudilo.

Nič ni, nič, ji pravim. Pejd nazaj spat, jo podim.
tok tok
Z vdih in izdih zabarikadiram vrata.
Vse to je v moji glavi! Zaklenem in pogoltnem ključ.
Ne bo ti uspelo. Ni šans, si govorim.
tok tok
Ni te, ni.
Ni.
In potem seže panika s svojimi kremplji vame.
Zažonglira z mojim srcem do razpočenja.
Kot vrtavko me suče po robovih teme.
Utripam v ritmu groze.
Izgubljam
dih
in
pamet.
Možgani zakrknejo.
Ni več misli, ki ne bi bila pečena na strahu.
Na tesnobi. Ta žura. Na polno.
Stiska me za vrat,
se kot kakšen jamar spusti po grlu, v trebuh in tam – bam!
Z enim samim natančno odmerjenim udarcem vseka v zlato žilo
mojih strahov:
Keri luzer sem. Nič ne znam. Nič nimam. Ne lajfa. Ne tipa. Ne fleta.
Ne otrok. Totalna nula. Ki bo spet brez šihta. Ker ni dovolj, ni. Ni.
Se vali čezme,
kot lava,
žge in spreminja vse pod sabo v nič.
Mene v nič.
Predam se
paniki,
tesnobi,
grozi,
da me zmrcvariyo,
da iztepejo iz mene življenje,
izbičajo smisel do razcefranin.
Prepustim.
In ždim.
Prazna svoje votlosti.

V tem neskončju
razpadanja.
Ni me, ni.
Ni.
Potem
mine.
Najprej panika.
Odide.
Kar tako. Nič ne reče, niti pomaha ne v slovo. Ponikne kot voda, ki
jo poliješ v puščavi. Plup! In je ni.
Tesnoba se obira.
Ni še zaspana.
Imela je svoj žur, zdaj bo dala mir, si rečem.
Aja? me pogleda.
Ignoriram jo.
Vzamem kozarec vode. Naredim požirek.
A ti veš, koliko je že ura? vpraša.
Še en požirek.
Ob pol osmih moraš bit v službi!
tok tok
Panika.
Naprej!

LEON:

Hvala kurcu!

pomislim, ko jo gledam.

Ker bruhanje na teambuildingu je vsekakor večji no-go kot malo ravsanja
med dvema tipoma. Hvala kurcu!

... časomerec ...

*Tako rinejo naprej,
časomerec,
njegova žena,
sin
in hči,
ki jih je ljubil iz vsega srca,*

*devet polnih lun,
dokler izmučeni ne dospejo do morja, ki je tako globoko, da mu ni videti dna.
Takrat se pred njimi pojavi čuden možicelj, ves iz vode:*

– Plačajte, potem vas peljem čez.

In časomerec mu izroči poslednji zlati novčič.

– Premalo!

– To je vse, kar imamo.

– Tebe in sina vzamem. Onidve pa naj gresta v Blatno mesto in počakata, da se vrneš ponju. In tako so bili storili. Tisto noč ima časomerjeva žena strašne sanje. Brede po pesku črnih soban. Spotika se ob tančice brezštevilnih žensk. Hlasta za zrakom, ko v temi zasliši dih svoje hčere. Hip za tem v objem ujame ... mrtvaka. Nato krik. Razpara njeno uho. Sledi mu. Do šotoru. Pred šotorom moški. Hodijo not in ven. Brezštevilno njih. Šotorsko krilo se dvigne. Not in ven. In časomerjeva žena vidi na tleh otroka. Svojo najmlajšo. Zvezanih rok. Razkrečeni nog. Na njej dva, ki ji delata silo. Še en krik. Njen. Moški začnejo lajati vanjo v nepoznanem jeziku in takrat se zave, da ne sanja več. Da je vse to res. In takrat ji počí srce. In potem nikoli več ne sanja.

Na morju se pozibava barka.

*Že se vidi obala, že olajšanje poboža obraze jadrajočih,
kar se po nebesnem svodu pripodijo črni oblaki.*

Nevihta premetava lupinico,

oče drži sina,

oklepa se ga,

ga stiska,

priklenja nase ...

dokler mu ga požrešni val ne izliže iz naročja.

Časomerec skoči za otrokom,

plava, išče, nič,

nič!

In nato mu je nekaj zaškrtalo v prsih, stemnilo se mu je pred očmi in ovedel se je šele na obali.

Zatulil je,

časomerec

v sonce nad sabo, v morje, ki je lenobno ždelo, kot da se ni nič zgodilo,

nato pa šel,

zavoljo žene,

sinov in hčera,

ki jih je ljubil iz vsega srca,

naprej po svetu.

... level 8 ...

GREGOR:

Celo večnost je trajalo, da sta prišli nazaj.

LEON:

Rebeka čisto bleda.

Niti pogledat nas ne upa.

REBEKA:

Napila sem se in bruhala.

Na svojem prvem teambuildingu, v svoji prvi službi. Pred šefom!

Fak.

TANJA:

– Očitno je bilo res nekaj narobe s tisto rižoto z gobicami, rečem, ko prideva iz WC-ja.

REBEKA:

Zlata Tanja. Pomagala mi je sprat to kurčevo kiklo, mi dala čigumije in čokoladico, ki jo je imela v torbici. Je nisem pojedla. Dieta.

TANJA:

Se pa dosti boljše počutim s praznim mehurjem.

Ne bi zdržala do konca.

GREGOR:

Ura je 12:03.

Spet teče.

Nadaljujemo. Kljub temu neznosnemu smradu.

ALJAŽ:

Meni to ni več panika. Ko imaš enkrat mulce, se navadiš na vse sorte človeških izločkov.

Lina je dve leti bruhala, vsakič ko smo jo dali v avto.

LEON:

Spet se igramo, kot da ni bilo nič.

Gregor nas žene kot sužnje na galeji. Sodelujem. Veslam kot norec. Obala je blizu. Zdaj se je treba izkazat.

– Gremo, sončki!

Vse je v tajmingu. In vidnosti.

– Še malo! Dajmo! Dajmo!

ALJAŽ:

Zdaj bo pa še ta začel! Očitno ga nisem dovolj na gobec.

GREGOR:

– Dajmo! Zdaj je treba stisnit!

Pogledam na uro:

– Še deset minut!

REBEKA:

Okrog mene skakanje in kričanje. Vsi v akciji.

V meni scenariji ponedeljka. V vseh ostanem brez šihata. In pameti. Kakšen luzer, res.

GREGOR:

– Ne, to ne bo šlo ...

LEON:

Gregor in Tanja.

ALJAŽ:

Kot moji tamali, ko se pulita za igračo.

GREGOR:

– Ne. Najprej moraš ...

LEON:

Gregor pametuje. To pač Gregor počne. Zato je šef.

GREGOR:

– Si me slišala?

REBEKA:

Vsi smo te slišali.

TANJA:

Gregor laja vame.

GREGOR:

– A me ti sploh poslušáš?!

LEON:

Tanja ne uboga. Napaka.

GREGOR:

– Alo! Kaj sem ti rekel!?

TANJA:

Gregor laja vame.

Gregor laja vame.

Gregor ...

REBEKA:

Bam!

TANJA:

Jutri grem. Od treh do pol petih. Obiski so sicer do šestih, ampak ne zmorem. Sedeti tam in čutiti kako čas pada v prazno. V nič. Vsak drugi dan. Izmena z bratom. Še dobro.

Prišla bom. Dober dan, ata! Kako smo kaj danes? bom rekla že na vratih. Glasno. Z nasmehom. In: Dober dan, gospod Korošec! Če bo še tam, seveda.

Potem bom šla odpret okno. Na kip. Da se ta mešanica vonjev po iztrebkih in zdravih vsaj malo razredči. Nato postelja. Dvignila jo bom, z avtomatizmom izurjene medicinske sestre. Popravila bom odejo. Zrahljala povšter. Prestavljala stvari po nočni omarici. Odprla predale. Pregledala tablete. Vse, kar je mogoče najti, bom prijela v roke.

Si kaj jedel? bom spraševala. Boris mi je včeraj rekel, da si spet gladovno stavkal. To ni dobro, ata. Moraš jesti. Zdravniki so tako naročili. Kaj boš?

kaj takega bom regljala.

Mogoče bom poskusila s kakšno banano. Mogoče mi bo uspelo.

In potem se bom usedla. Prvič ošvrknila uro. Petnajst čez tri. O, Bog.

Luka. O njem bom govorila. O tem, da je šel včeraj prvič žurat. Ker je priden. In ker mu zaupava. To bom rekla. Potem bom zrecitirala

njegove ocene in plane. Že stotič. Vsak drugi dan imam ta monolog: Naš Luka to, naš Luka ono ... Kot da ga zanima! Kot da starega količkaj zanima naš Luka.

Pol štirih.

Služba. Teambuilding. Vse mu bom razložila. Celotno sobo pobega, v detajle.

Deset do štirih.

Jutrišnji jedilnik. Kislo zelje. Matjaževa želja.

Pet do štirih.

In potem se ne bom mogla spomniti ničesar več.

In bom utihnila.

In bo tista tišina. Piskanje aparatur, hropenje gospoda Korošca, trušč avtomobilov, pripeljan v sobo skozi na kip odprto okno.

Tišina, ki bo začela srkati vse.

To sobo. Mene, njega. Gospoda Korošca. Vse.

Ne bom zdržala. Tega vakuuma.

Vstala bom.

Na WC moram, bom rekla. Rabiš še kaj iz trgovine? Lahko hitro še skočim dol. Ata?

Zamomljal bo tisti Ne,

ga zakotalil po rjuhi navzdol, pred moje odhajajoče noge.

Ne.

Ura bo štiri, sedela bom na pokriti školjki, mencajoč tisto SOS vrvico in si ponavljala: Samo še malo zdrži, še pol urice ...

in jasno mi bo, naenkrat mi bo vse jasno.

Čakala bom. Do zadnjega. Dokler ga ne bo pobralo.

Čakala bom njegov Žal mi je. Niti izreči mu ga ne bi bilo treba.

Lahko bi me samo pogledal, samo pogledal bi me in jaz bi videla,

da mu je žal, da se kesa, da bi vse spremenil, če bi mogel, da ne bi

nikoli, nikoli, nikoli spil tistega prvega kozarčka,

dal tiste prve šamarčine mami,

pa potem meni,

pa bratu ...

To bom čakala.

Besedo.

Pogled.

Oprosti.

Oprostim.

Še tri mesece.

Vsaki drugi dan.
Od treh do pol petih.
Zaman.

REBEKA:
Klofuta.

ALJAŽ:
Fjuuuuu.
Zažvižga po zraku.

REBEKA:
Tanja mu primaže klofuto!

LEON:
Bam!
kot da bi kdo v orkestru udaril na činele.

REBEKA:
Tišina.

LEON:
Gregorjeva šokirana faca.

GREGOR:
Edini, ki me je kdaj oklofotal, je bil moj foter. Zanj je bila to vzgojna metoda. Nisi to: *bam!*, nisi ono: *bam!* In ena punca v lokalu, sto let nazaj, verjetno sem ji preveč težil. In zdaj moja računovodkinja.

LEON:
Tanjina šokirana faca.

TANJA:
– Oprosti, oprosti, ne vem, kaj mi je bilo, ne vem ...

GREGOR:
Nekaj bo treba reči.
Narediti.
Bo treba, nekaj.
Neka reakcija.

TANJA:

– Oprosti, preveč vsega, ne vem, oprosti, res ...

GREGOR:

Nekaj.

Reči.

– Ni panike.

ALJAŽ:

Ni panike, reče Gregor.

LEON:

Kaj?

GREGOR:

– Ni panike.

je edino, česar se spomnim.

Potem pogledam na uro in vidim, kako teče zadnjih pet minut.

... Lili ... Franci

LILI:

Ura je 19:25.

Stojim pred likalno desko.

Moja roka enakomerno križari po prostranstvih svetlo modre srajce.

Florjančičevih ni doma,

ona je v operi, on vprašanje, kje.

Sin je zunaj, s prijatelji. Zakaja se. Vem. Travo sem našla pod jogijem. In jo tam tudi pustila. Ne mislim na koncu jaz imeti problemov zaradi tega.

FRANCI:

Ura je 19:25.

Pogrezam se v kavč.

Noge prekrite z deko, ki jo je skvačkala Marjana. Leta, če ne desetletja nazaj.

Televizija mi govori o dogodkih dneva.

Razsvetljuje temo večera.

Teh 45 kvadratov polkletnega hišniškega stanovanja,
ki mu pravim dom že 32 let.

LILI:

Likam in gledam televizijo.
Nič pametnega.
Dnevnik.
Neka nesreča,
pa neki politični vrh in vse tiste iste face,
preplavljajo me slike, besede, zvoki,
butajo vame,
medtem ko slalomiram po blagu.

FRANCI:

Naredim požirek čaja.
Mrzel je že.
Oprimem se kavča,
da mi pomaga vstati.
Odvlečem svoje copate
do štedilnika.
Prižgem plin.
Čakam.

LILI:

Moja roka je dober pomorščak; ve za vsako gumbno čer, za vsako menjavo
toka blaga.
Stečaj in sum korupcije. Preiskujemo. Ne dajemo izjav. Naravna katastrofa,
BDP raste, vojna tam in tam in tam še kar traja.
In jaz vzamem novo svetlo modro srajco. Ta ima droben karo vzorec.
Teroristi pred vrati. Novi varnostni ukrepi na mejah. Vojska v pripravlje-
nosti.

FRANCI:

Stegnem se k stikalu
– temno je –
elektrika obarva lesteneč; poročno darilo Marjaninega brata. Takšnih ne
delajo več.
Oranžnost svetlobe se razlije po pultu, se zakotali čez jedilno mizo, čez
časopise in kupone, ki čakajo na jutrišnjo trgovino, čez telefon, ki nemo
sedi na svoji polički v kotu, čez obešalnik in modrino moje delovne halje ...

LILI:

In reklame.

Življenjsko zavarovanje, akcija, telefon, akcija, dnevne sobe in kuhinje, akcija, jogurt. Breskev in cimet.

Likalnik povleče za sabo gumb. Ga bo treba na novo prišit.

FRANCI:

Jogurt. Nov okus: breskev in cimet. V akciji. Rad imam jogurt.

Telo odpošljem po kuli. Če ne zapišem, pozabim.

LILI:

Televizija modruje dalje.

Zavarovati. Preprečiti. Onesposobiti. Eliminirati, govori znana srajca.

Svetlo modra. Z drobnim pepita vzorcem, prvič oprana prejšnji teden.

Gospod Florjančič po televiziji!

FRANCI:

Televizija še kar kramlja z mano.

Slišim, pa ne slišim.

Sem pred poličko s telefonom.

Moja roka, kot da je sama našla ta zvezek.

Marjanina pisava.

Skrbna. Lične črke, lične številke.

Obračam strani.

Imena,

naslovi,

Amerika

in čajnik, ki piska kot lokomotiva.

LILI:

Gledam to zlikano pojavo ...

Jebemu mater!

zakričim,

medtem ko gospod Florjančič reče: *Naša naloga je poskrbeti za varnost naših državljanov ...*

Jebemu mater!

... šele potem smo lahko človekoljubni!

še slišim, preden šumenje vode v kopalnici zaduši televizijo.

Hlad mi liže ožgano dlan,
čutim srce v opeklini,
tik tak
utripa.
Zateka.
tik tak
In potem se odjezim.

FRANCI:
In potem
nekaj,
tik tak
zaškrta,
tik tak
zaškripa,
Bam!
Me udari,
da popokam, kot da sem iz stekla,
in čutim, krušenje,
košček
za koščkom.

LILI:
Čez mene se razlijejo vsi tisti potlačeni spomini.
Smrt, kri, strah, bombe, ruševine, vojaki, lakota, solze, streljanje, kričanje,
ogelj, vrste, mraz, žeja, tema ...
Kot na televiziji.
Po kapljicah mezijo na plan vse drobtinice pogoltnjenih žaljivk: Kurba
čefurska! Če ti kaj ne paše, pa idi nazaj! Še premalo so vas! Ti se nimaš
pravice oglašat! Ti nisi naša!
Kot na televiziji.
Zavarovati. Preprečiti. Onesposobiti. Eliminirati.
Po televiziji.

FRANCI:
Razpadam.
Se drobim.
Na vse prepire z Marjano, na vsa leta najinoh vojn in premirij, na vsa kriča-
nja in loputanja z vrati, na vse odhode v bife namesto domov, na vse tihe

maše, na vse objokane poglede.
Izginjam.
V tisti *Rad te imam*, ki ga nisem nikoli izrekel.
Ne njej.
Ne sinu.
Ne hčerki.
In moj čas se ustavi
in je prepozno.

LILI:
Nekaj se smodi?
Jebemu mater ...

... level 9 ...

REBEKA:
Pet jih je?

LEON:
Ja. Še eden manjka!

REBEKA:
Si res vse ure pogledal?

LEON:
Ja!

TANJA:
3-6-1.

Gregor naravnava številke na ključavnici.

GREGOR:
To! *Odklene ključavnico*. Ne me jebat! Še ena skrinja je notri.

TANJA:
Sranje!

ALJAŽ:

A mi pride kdo pomagat s temi slikami?

GREGOR:

Pa ključavnica na pet cifer.

LEON (*Gregorju*):

Mogoče mava to midva. Glih iščeva peto cifro.

GREGOR:

Super!

TANJA (*Aljažu*): P

okaži.

REBEKA:

Evo! Našla!

LEON:

To! Petka!

*Vlekel se je naprej,
časomerec,
misleč na ženo,
sinove in hčere,
ki jih je ljubil iz vsega srca,
dvanajst polnih lun,
dokler ni izmučen došel do zidu, ki mu ni bilo videti konca.
– Stoj!
se zasliši izza zidov trdnjave.*

MIHAELA:

Dragi časolovci, še tri minute in odkikirikalo vam bo.

TANJA:

Petelin! Nekaj s petelinom!

LEON (*drži v roki nagačenega petelina*):

Jaz nič ne vidim.

REBEKA:

Mogoče je kaj s kikirikanjem ...

GREGOR:

Daj sem.

Gregor prime petelina, vleče, cuka, puli peresa.

MIHAELA:

Dragi časolovci, petelin je že mrtev. Ni vam ga treba še enkrat zaklati. Rajši poslušajte.

TANJA:

Ne razumem.

GREGOR:

Poslušamo kaj? Halo? Kaj?

REBEKA:

Mogoče ima kakšen mehanizem v sebi ...

– K vašemu kralju sem namenjen.

je dejal časomerec.

– Tukaj ni kraljev. Tu smo vsi enaki. Povej, kaj bi rad?

Časomerec pove zidu, da ga je na pot pognala vojna in da išče mirnega koticčka, kjer bi si življenje znova umeril človeka vredno. Zase in za svojo družino.

– Pri nas ni prostora. Odidi.

Tik tak.

Časomercu je ob tem odgovoru nekaj zaškrtalo v prsih.

Tik tak.

GREGOR:

Še tri minute!

REBEKA:

Fak!

GREGOR:

Dajmo!

TANJA:

Štiri, osem, šest, ena. Si?

LEON (*vnaša številke v ključavnico*):

Štiri, osem, šest, ena. Ne gre!

REBEKA:

Fak.

TANJA:

Kako ne gre?!

GREGOR:

Mora it!

ALJAŽ:

Daj še enkrat.

LEON:

Ni prava ...

GREGOR:

Daj sem!

REBEKA:

Še dve minuti! Fak!

Tik tak.

– Bomba!

se sliši z druge strani debelega kamna.

Tik tak.

In časomerca,

ki je imel ženo,

tri sinove in tri hčere,

ki jih je ljubil iz vsega srca,

so na pragu mogočne trdnjave prereševali na kosme.

MIHAELA:

Dragi časolovci. Za vas imam super novico! Teroriste, ki bi se radi polastili časomerjevega izuma, je navigacija na srečo odpeljala po ovinku, tako da imate dodatnih sedem minut časa, da najdete ključ do večnosti.

... game over ... start again ...

ALJAŽ:

Petek zvečer.

TANJA:

Ura je osem.

REBEKA:

Konec je.

LEON:

Hvala kurcu!

TANJA:

Preživeli smo.

GREGOR:

Totalni nateg. Čista bedarija. Slabo zastavljena zgodba, porazna izvedba in potem na koncu še ta patetični newageevski obrat.

LEON:

Smo v garderobi in grabimo po telefonih.

GREGOR:

Ključ do večnosti je ljubezen. Za crknit, no!

TANJA:

“Hej, ta soba pobega je bila super! Nujno moramo enkrat it vsi trije. Imej se lepo in pazi nase. Lp, mami.”

Potem “pazi nase” izbrišem. In razmišljam, ali naj mu sploh pišem. Če ne odpiše, me bo samo še bolj skrbelo. Vseeno pošljem. Eno neobremenjeno

sporočilo kul mame, ki počne zanimive stvari v petek zvečer. Vključim zvonjenje in ga pospravim nazaj v torbo. Brata bom pa kar iz avta poklicala, še ni prepozno. Saj ne, da mi bo kaj novega povedal.

– Po pričakovanjih; isto bolan, isto siten, si podajava med sabo zadnja dva meseca.

– A kaj rabi?

Ne, bo rekel in potem bo nastala tista majhna špranja tišine ... Ok, te pokličem jutri, bom rekla, preden padeva vanjo.

MIHAELA:

Saj ni slabo,

sploh ne,

za študentsko delo.

Spodobno plačano,

fajn ekipa,

zmerno kretenski šef.

Normalno.

Prebavljivo.

To razlagam.

Fremdom. Starcem. Tipu. Sebi.

In potem so tukaj še vse te anekdote. Kot ta klofuta.

– Ne me basat! Keri bolani folk! A pa prav orng šamarčina ali samo taka pljoska po licu?

slišim Jureta, kako se reži moji zgodbi tri ure kasneje,

ko nama – kot se za u izi petek spodobi – rola džojnt.

– Kaj bi jaz dal za tvoj šiht!

in ta smeh, ki ga tlačiva v najin najeti brlog,

med te stene,

ki sva jih pred letom in pol skupaj barvala.

Pastelno modra. Najin prvi resen kompromis.

In bova pozabila na današnji prepir.

– Valda, ni panike. To je ljubav.

Jaz bom pozabila na ta portfolio.

Morala bi ga odnesti na pošto. Zato ga že cel dan vlačim s sabo. Pa je še vedno tukaj. Pred mano. Moja mapa.

– Risbice, tako jim pravi mami.

Itak me ne bi sprejeli. Pa tudi, če bi me – to je toliko keša. Itak si tega ne bi mogla privoščiti. In kje je še stanovanje pa hrana pa vse ostalo ... Sanjarije.

– Saj tukaj ti čisto nič ne manjka, ne?
si rečem
in si verjamem.

LEON:

“Bom šel prej še domov. Se moram preoblečt.” Zahvaljujoč Aljažu. “Pa vsaj kakšen tuš bi mi tudi pasal.” To napišem v sporočilo. Nazaj dobim: “A ti ne bi bolj pasalo kaj takšnega?” In sliko lepega, pokončno stoječega kurca. Takoj jo frcnem stran, to sliko. Kaj če jo kdo vidi?! Telefon v paniki zatlačim v hlače. Potem si premislim. Vzamem ga ven in napišem: “Absolutno.” In smajli s srčki namesto oči. Pretirano mogoče. Ampak mi je vseeno. “A prideš kar do mene?” In napišem svoj naslov.

MIHAELA:

In potem magistriram.

– Čestitam! Maš magisterij iz slikarstva, pa še za pleskarska dela nisi kvalificirana ... reče sestrin tip na družinskem kosilu. In se vsi smejemo.

In neham delat tukaj,
ni statusa, ni študentskega dela.

– Je že čas, da se zresniš, mi kima foter.

– Saj se boš navadila, me spodbuja mama.

– Super bo. Končno nek reden keš. Rišeš lahko še vedno v prostem času, me bodri Jure.

– Bodi srečna, da si sploh kaj našla, poslušam frende, ki še kar pošiljajo svoje CV-je.

Začnem hodit na šiht.

Pomoč v marketingu.

Jim je všeč, da sem kreativna. Pa da se mi ne mudi domov.

– Na začetku je treba stisnit zobe, pol pa rata boljše, mi po telefonu zatrjuje najboljša prijateljica, s katero se nisva videli že štiri mesece.

– Sori, ful sem bizi!

Največkrat izrečen stavek naslednjih let.

REBEKA:

Na mailu dvanajst novih sporočil. Šest od Gregorja. Seveda. Želodec oreh. Noge me komaj držijo. Samo, da pridem domov. Tuš. Pižama. Postelja.

Upam, da bom spala. Naspat se moram. Se spočit. Mogoče pa res ... Tablete? Cimra je rekla, da ima ene za takrat, ko ne more spat.

MIHAELA:

In je kredit in tastari pomagajo in je prvi skupni flet. Se ne spleča najemnine stran metat, če lahko za isti denar dobiš nekaj svojega, ne?

In je fajn.

Seveda je fajn!

In je modra črtica na testu za nosečnost. Neham kadit.

In je otrok. In vsa tista sreča, ki se je ne da opisat ali izmerit, pa vse drame okrog dojenja, zob in cepljenj. Spet kadim.

In še eden. Neham kadit. In spet od začetka. Tokrat z manj drame.

In je šola in družinski izleti.

In čas leti mimo in jaz sem srečna.

Ko nisem na šihetu.

Tako kot vsi.

A ne?

In je ok.

Vse je ok.

ALJAŽ:

Vsak v svojem telefonu. Na mojem ničesar. Nobenega klica, nobenega sporočila. Nič. Gledam v sliko tamalih dveh.

– Ljubezen je edino, kar traja večno.

Je kar pravilno pogruntal tole, ta časomerec.

Pobožam ju. Podrsam do sporočil. Že mislim napisat Oprosti! ali kaj podobnega, pa si premislim. To bi bilo premalo. Znatno premalo. Jo bom poklical, takoj ko pridem do avta. Mogoče pa se bom kar odpeljal tja. V tisto vukojebino, do njenih. Prav ima, res se morava pogovorit.

MIHAELA:

In potem je neki petek, nekega novembra, na nekem teambuildingu.

Mogoče celo v sobi pobega,

to bi bila vrhunska ironija!

Čakajoč – kot tile tukaj – na šefovo dovoljenje za odhod domov, me prestreli spoznanje, da sem zombi. Kot tile tukaj! Da je moj lajf postal ena sama službena obveznost. Da sem zjebana, zgarana, živčna, depresivna ...

– Faking zombi.

V to sem zrasla.

In sploh nisem opazila. Kdaj sem nehala bit živa. Jaz.

GREGOR:

Stojim pred vhodnimi vrati v sobe pobega.

Ura je 20:13.

– Hej, evo. Mi smo končali.

Že? reče Blaž na drugi strani. Ne naklonim mu odgovora. Ne da se mi duhovičit. Namesto tega rečem samo:

– Prihajamo!

Boste ravno pravi čas za rebrca, še slišim.

Moral bi vztrajati, da se jim pove za večerjo. *Not all surprises are good surprises.*

MIHAELA:

– Hvala! Adijo, upam, da se še kdaj vidimo!

in te vljudnostne fraze, ki frčijo po zraku.

– No, saj imate še en gratis obisk za unovčit, ne?

in ti poskusi nasmeškov, ki se zaletavajo v stene hodnika.

– Lep večer še naprej in brez zamere!

Zaprem vrata.

Obslonim na njih.

tik tak

Grem.

zašepeta nekaj v meni.

– Jaz grem!

zakriči glas. Moj glas.

– Jaz grem!

In potem krmarim med sodelavci,
med njihovimi zmedenimi pogledi.

Besede letijo vame,

izstreljene, da bi me ustavile,

pa ne slišim drugega kot

tik tak.

Pograbim telefon, ki utripa od sporočil,

in mapo.

tik tak

Risbice. Oblakov. Moja obsesija.

tik tak
Pogledam na uro.
tik tak
Dežurna pošta je še odprta.
tik tak
Poslala bom prijavo!
Pa če mami faše živčnega,
pa če bom morala tam jesti samo kruh in pašteto,
pa če gre vse to z Juretom v franže,
šla bom.
Ker moram probat,
ne?
Vsaj probat moram,
drugače

**Sodobna
slovenska
dramatika**

Iza Strehar

Izkoristi in
zavrzi me

OSEBE

PETER
ŽAN
VIKTORIJA
LENI
DEJAN

1. slika: BRANJE POEZIJE – Dejanov nastop in hihitanje

Spot na Dejanu. Dejan živčno mežika, ima tremo, požira slino in končno izdavi:

DEJAN: Dejan Vozlič: VOJNA

*Slutnja vojne, slutnja klanja.
Dolžina čakanja je odvisna od tistega, ki čaka.
Včasih je večnost in včasih sekunda.
Opazujem soborca, ki spi poleg mene.
Vprašam se, ali to ni morda zadnjič, da ga vidim živega.
Smrt, o, črna grenka smrt je blizu, o, preblizu.
Opazujem črno zemljo za svojimi nohti in pomislim:
Mar nisem mrtev v grobu že nekaj časa?*

Že med pesmijo pritajen smeh. Aplavz in smeh od nekod. Dejan se med poklonom ozira in išče izvor smeha, ki potihne.

2. slika: KARAMBOL – Kaj se je zgodilo?

Noč. Avto divja po cesti. Sliši se škripanje zavor, nato glasen trk avta. Sledijo glasni in prestrašeni kriki. Sliši se pogovor, oseb še ne vidimo.

PETER: Fak. A ste vsi v redu? Viki?

VIKTORIJA: Ja. Tamala, si ti kul?

LENI: Bok me malo boli, ampak po mojem ni nič. Žan?

ŽAN: Kaj se je zgodil?

DEJAN (*panično*): Kaj je to? A je to kri? A men kri iz nosa teče?!

PETER: Cesta je mokra pa oster ovinek ...

ŽAN: Faaaaaaak.

PETER: Pa cesta ni v najboljšem stanju.

DEJAN: Jaz imam razbit nos!

VIKTORIJA: A smo ... Vsi smo celi. To je glavno.

DEJAN: Nismo, moj nos ...

PETER: Dejan, od krvavenja iz nosu ni še noben umrl!

DEJAN: Ampak jaz moram na urgenco!

ŽAN: Pizda, avto je totalka ...

PETER (*Dejanu*): Saj ni, kot da imaš del avta zapičenega v telo! Sam iz noska ti malo teče!

ŽAN: A vi vidite, kak je moj avto?!

VIKTORIJA: Žan, vse bo v redu.

ŽAN: Odjebi, ne bo.

DEJAN: Če se to ne zaceli pravilno, ne bo v redu! A gremo lahko na urgenco?

ŽAN: Avto zihér ni vozen. Fak. Faaaaak. Faaaaaaaak.

DEJAN: Potem pa, a lahko nekdo pokliče 112?

PETER: Ja, a lahko nekdo pokliče rešilca in reče, naj pridejo hitro, ker nekdo krvavi iz nosu? Pizda, si neumen.

ŽAN: Pozab na ta tvoj nos, avto poglej! Pa komaj sem ga dobil!

3. slika: ŠTUDENTSKI DOM – Selitev, ki gre v žurerski pogovor o službah in priložnostih

Žan, Peter in Leni sedijo v Žanovi študentski sobi. Viktorija prebira hrano v hladilniku in išče kaj za pojesti. Leni se trudi pleskati.

VIKTORIJA: Skoraj vsemu je že pretekel rok uporabe.

ŽAN: Rok uporabe je bolj priporočilo kot kar koli drugega.

VIKTORIJA: Ja, ampak tej pašteti je rok pretekel pred tremi leti.

PETER: Dam ti pet evrov, če jo poješ.

Viktorija zavije z očmi in vrže pašteto v koš.

LENI: A je to kri?

Leni pokaže na madež na steni.

ŽAN (*ponosno*): Menstruacija.

LENI: Se pravi ... kri.

PETER: Čigava?

ŽAN: Od Mance.

VIKTORIJA: Kdo je že Manca?

LENI: Tista računalničarka ... Pa ...

Leni z gibi nakaže, da je bila obilna.

PETER: Luzerka.

VIKTORIJA: Ni bila luzerka. Pa tudi debela ni bila. Kaj je z vami narobe?

PETER: Mal je bila. Delala je v podjetju, kjer je izračunavala osebne algoritme, komu naj se katere reklame prikazujejo na Facebooku.

VIKTORIJA: In zato je luzerka?

LENI: Ne, zato je debela.

PETER: Ona je služila s tvojimi kliki na reklame!

VIKTORIJA: Zato človek še ni luzer.

PETER: Ampak ona je bila.

VIKTORIJA: Žan, a si jo ti slučajno pustil samo zato, ker se je Petru zdela luzerka?

ŽAN: Am, ne?

VIKTORIJA: Jaz ne razumem čist koncepta luzerja. To naj bi bil človek, ki se ne znajde v sistemu in svetu. Jaz se s svetom in sistemom ne strinjам. Kar pomeni, da po mojih merilih ti ljudje niso luzerji, a ne?

ŽAN: Sem jo probal prepričat, naj ne je sladkorja pa sira pa smetane, sam ... So se kile še naprej nabirale.

VIKTORIJA: Kreten.

LENI: Jaz kar ne morem dojet, da se kmalu dejansko seliš iz študenca. Zate sem pa res mislila, da boš večni študent, ki je na črno v študencu do petintridesetega.

ŽAN (*užaljeno*): Zakaj si pa zame to mislila?

LENI: Pa tako ...

ŽAN: Ne, povej, zakaj.

LENI: To sem samo tako rekla.

ŽAN: Nikoli nisem imel slabih ocen. Faks sem še kar, no, redno izdeloval.

LENI: Oprosti, ker sem kar koli rekla.

ŽAN: Zakaj pa si to rekla?

PETER: Žan, pusti jo.

LENI: Samo zajebavala sem se, ne bit cel defenziven.

ŽAN: V vsaki šali je nekaj resnice in vsaka izrečena beseda ima svoj namen, tako da povej.

LENI: Hecala sem se.

ŽAN: Zdele si vsa pametna, ker si šele na začetku dvajsetih. Me zanima, kje boš ti čez pet let.

PETER: Pa dobro, a ti res ne moreš prenest ene same šale na tvoj račun?

ŽAN: Po mojem ti, Leni, ne boš niti na črno v študencu, ampak boš vlekla kurce na železniški.

Leni plane v smeh.

ŽAN: To ni bila šala. Če bi bila pametna, bi pustila enemu debilcu, da te napumpa pri osemnajstih in bi bila zdaj mama, namesto da se nekaj trudiš s študijem. Mislim, rusistika pa primerjalna književnost? Ti ne boš samo brezposelna, ampak nezaposljiva.

LENI: To smo se ženske res pojevale s to svojo emancipacijo. Prej smo lepo bile doma pa gnezdile, moški so pa denar nosili k hiši. Lepo je

bilu. Zdaj pa moramo neke službe imet pa kariere gradit. Pa komu se da! Meni ne.

VIKTORIJA: Saj ti nisi resna! Da bi raje otroke rojevala, kot pa imela kariero!

LENI: Sem.

VIKTORIJA: Nizko se ceniš.

LENI: Jebeš samospoštovanje. To je navadno sranje. Pa jebeš ponos. Ponos v ruščini pomeni driska, veš?

VIKTORIJA: Česar ti ne bi vedela, če bi doma prala plenice.

LENI: Ja, res mi koristi, da to vem. Koristilo mi bo tudi, da bom lahko študentski status vlekla v nedogled.

PETER: Lahko pa vlečeš tudi kaj drugega in boš mogoče dobila šiht.

LENI: Evo, to! A se lahko pogovorimo o tem?

ŽAN: O čem?

LENI: O fukanju za šiht! Ful nekih zgodb sem že slišala o tem, kako so ženske dobile šiht ali stanovanje, ker so nekemu dale fukat. Kako pride do tega?

VIKTORIJA: Ker živimo v patriarhalni, seksistični družbi.

LENI: Ne to. Jaz bi z veseljem dala fukat, če bi mi nekdo potem ponudil službo, ampak ne vem, kako se najde takega ponudnika oziroma kako namigneš na to ponudbo?

PETER: Delodajalcu rečeš, da bi naredila kar koli, ampak res kar koli, da dobiš to službo.

LENI: Ne more bit tako enostavno.

VIKTORIJA: Pa, a ti to resno, tamala?

PETER: Ne, samo provocira. Kot ponavadi.

LENI: In kaj potem, če to narediš, pa ne dobiš šihta?

ŽAN: Lahko tožiš.

VIKTORIJA: Ati ti te tožbe ne bi plačal.

LENI: Tebi je ne bi plačal. Jaz ga lahko naserjem za več stvari kot ti.

VIKTORIJA: To je žal res ...

ŽAN: En dan bom jaz na poziciji, da mi bojo ženske ponujale fafanje v zameno za šiht.

VIKTORIJA: Vau, Žan. A to so ti tvoji veliki cilji v življenju? Bravo. Niti malo patetično.

LENI: A ker drugače pa ženske ne moreš pripraviti do tega?

ŽAN: Drugačen občutek je. Tu gre za občutek totalne premoči nad njo. In je po mojem užitek večji.

VIKTORIJA: Ravnokar sem mal bruhnla v usta.

LENI: Žan ima pa trdega že samo od razmišljanja o tem.

VIKTORIJA: Peter, a greš z mano na čik?

PETER: Lahko, ja.

Peter in Viki se odpravljata.

ŽAN: Samo toliko; jaz bi moral službo dobit že pred dvema letoma. Ampak mi je Peter speljal pripravništvo.

PETER: Oprosti, kaj?

Peter obstoji, Viktorija razočarana ugotovi, da še ne bosta šla na cigareto.

ŽAN: Dobro veš, da bi dve leti nazaj jaz moral dobit pripravništvo, pa si ti svojega fotra prosil, da uporabi veze, in si ga dobil ti.

PETER: To ni res.

VIKTORIJA: Peter, čik.

ŽAN: Je res. Tako da to, da sem jaz zdaj dobil šiht, je veliko bolj pomembno in hvalevredno, kot kar si ti kadar koli dosegel. Ker vsak tvoj uspeh je v resnici samo uspeh tvojega fotra.

PETER: A ti to resno?

ŽAN: Ja. Ti ne bi nič dosegel, če ne bi imel fotra.

Viktorija postaja nejevoljna in nervozna.

VIKTORIJA: Pa, a res bosta spet o tem? Peter ...

PETER: No, tega pa ne vemo, a ne?

ŽAN: Ja, pa vemo.

PETER: Odjebi.

ŽAN: Uuuu, dobra. A to si si sam zmisлил ali ti je tudi to oči predlagal, da mi rečeš?

PETER: Žan, resno, a lahko, prosim, nehaš s tem.

ŽAN: Ker drugače boš pa kaj? Očija poklical? (*Žan imitira telefonski klic.*) Oči, oči, zajebavajo me pa nesramni so! Kaj naj naredim? Pridi me rešit, oči, reši me, prosim!

Peter se še komaj nadzira, videti je, kot da bi Žana najraje na gobec.

PETER: Sam toliko, da veš ...

ŽAN: Da oči zdajle nima časa, tako da bo tvoja mamica prišla.

PETER: Ne, že stokrat sem ti hotel povedat, da ...

ŽAN: Če pa še mamica nima časa, bo pa oči svojo tajnico poslal.

PETER: A me loh poslušáš?!

ŽAN: Ker če te ne bom, bo prišel tvoj gospod oči pravnik in me prisilil, a ne? Ker ti dobiš vseeeee, kar hočeš. In če ne dobiš, potem tvoj oči uredi, da dobiš vseeeeeeeee. Vseeee je tvoje in nikomur ne privoščiiiiš ničeeeesar.

Petru se dokončno dvigne pokrov, prime Žana in ga pritisne ob steno. Žan se prestraši in obmolkne.

PETER: Jaz tega pripravništva nisem hotel! Ogabna mi je ideja bit pravnik! Na razgovor sem prišel pijan in govoril totalne gluposti. Ampak je potem foter uredil, da sem pripravništvo vseeno dobil. A misliš, da sem res to hotel?! A misliš, da je lahko bit od mojega fotra sin?

Peter izpusti Žana.

PETER: Viki, greva zdaj na čik?

VIKTORIJA: Ma, zdaj pa nočem.

PETER: A zdaj me boš pa še ti jebala?

VIKTORIJA: Moment je minil.

PETER: Vsi po vrsti pejte v kurac.

LENI: A če bi jaz tvojemu fotru potegnila kurac, bi mi dal šiht?

Peter jo nepremično ubijalsko gleda nekaj sekund, ostali planejo v smeh.

PETER: Ne fafaš dost dobro.

LENI: Uuuuu, dobra.

ŽAN: A gremo na predstavitev Dejanove nove pesniške zbirke?

LENI: Kdaj pa je?

ŽAN: Čez dva mesca.

LENI: Kje pa?

ŽAN: V neki pički materni.

PETER: Po mojem bo zabavno. Lahko.

VIKTORIJA: Peter, greva zdaj na balkon?

PETER: Ti, ženska, res ne veš, kaj bi rada.

4. slika: ŠTUDENTSKI DOM – Viktorija in Peter ter milfa

Viktorija in Peter na balkonu.

PETER: No, kaj mi hočeš povedat?

VIKTORIJA: Sam mal. Da sformuliram.

Peter prejme SMS.

VIKTORIJA: Kdo pa je?

PETER: Bom pol.

VIKTORIJA: Ne, poglej.

Peter pogleda na telefon.

PETER: Petra mi spet piše.

Viktorijo, ki se poskuša zbrati, to povsem vrže iz tira.

VIKTORIJA: A je to tista ... Katera Petra?

PETER: Tista, ki sem ji pomagal s papirji. Ločitvenimi ...

VIKTORIJA: Ja, vem, katera.

PETER: No, in me je povabila ven. Še enkrat. Že prejšnji teden mi je pisala.

VIKTORIJA: Ven?

PETER: Na dejt.

VIKTORIJA: A si zihér, da je to mislila?

PETER: Ja.

VIKTORIJA: A nima ona ... ene petdeset let?

PETER: Nima petdeset. Po mojem je malo pod štirideset.

VIKTORIJA: No, saj ni slaba, če so ti take všeč.

PETER: Saj nisem rekel, da bom šel.

VIKTORIJA: Aha.

PETER: Po mojem ne bom šel.

VIKTORIJA: Če hočeš it, potem pojdi.

PETER: Pa ne vem, če mi je do nje. Kaj ti misliš?

VIKTORIJA: Tega pa jaz ne vem.

PETER: Po mojem ji bom kar rekel, da ne bi.

VIKTORIJA: Aha.

PETER: Kaj si mi hotela povedat?

VIKTORIJA: Kaj? Ah. Ne spomnim se.

Leni pride na balkon.

LENI: Kaj se pa pogovarjata?

VIKTORIJA: Petdesetletna ženska vabi Petra na zmenek.

PETER: Ni petdeset. Po mojem še niti štirideset ni.

LENI: A milfa, a? Ufuri ti to.

VIKTORIJA: Ja, Peter. Ufuri ti to.

PETER: Saj sem rekel, da mi v resnici ni do tega.

VIKTORIJA: Zakaj si mi pa potem povedal?

5. slika: KARAMBOL – Blame game

Peter in Žan sredi prepira. Viktorija ju posluša. Avto je povsem razbit in obrnjen na glavo, eno od koles je odletelo. Leni se poskuša voziti na kolesu, ki je odletelo od avta, ampak ves čas pada na rit. Dejan ustavlja kri, ki teče iz njegovega razbitega nosu, in z nasmeškom opazuje Leni.

PETER: Samo zato, ker sem jaz vozil, je avtomatsko moja krivda?

ŽAN: Voznik je v primeru nesreče vedno kriv. To smo se učili v avtošoli.

PETER: Dej, umiri se. Pijan si pa v šoku.

Žan in Peter snifata kokain, Viktorija pije viski, da bi se pomirila.

VIKTORIJA: Rekel si, da si dovolj trezen, da furaš nazaj.

PETER: Saj sem.

ŽAN: Ja, zate bo vse v redu. Tvoj avto je lepo doma v garaži, moj je pa razgonjen.

PETER: Saj ti bo zavarovalnica krila del škode.

ŽAN: Ja, ker imam zavarovanje.

PETER: A ti slučajno nisi zavarovan?

ŽAN: Komaj sem dovolj nabral za avto! Kaj bom še za zavarovanje dajal? En sam nateg so te zavarovalnice. Totalno kapitalistično izkoriščanje.

PETER: Saj se ves čas hvališ, kako imaš super novo službo in super lajf in super plačo.

ŽAN: Ja, ampak to plačo dobivam enkrat na mesec, in ne enkrat na teden!

LENI: Ampak. Ti si fural v tretji. Moral bi v drugi. Če ne celo v prvi po teh ovinkih.

ŽAN: V tretji si ga mel?!

PETER: Tako se pokuri manj bencina.

ŽAN: Pa si ti videl, kakšna cesta je to? Lahko bi dol zletel!

DEJAN: Peter, ti si fural najmanj osemdeset. Vem, ker ti je še Leni rekla, da daj malo počasneje.

PETER: Nisem. Saj nisem neumen. Drsi pa mokro je. Itak, da ne bi vozil osemdeset. Če bi vozil osemdeset, bi ga imel v peti. Leni?

6. slika: ŠTUDENTSKI DOM – Kako smo odkrili Dejana in stava

Študentski dom. Žan, Peter, Leni in Viktorija igrajo tarok. Leni se dolgočasi in se niti ne trudi slediti igri. V Žanovem predalu najde pornografske revije in plane v smeh.

LENI: Žan, a ti veš, da obstaja internet?

ŽAN: Jaz sem staromodni in romantičen ... A se lahko koncentrirata na igro?

Leni in Viktorija začneta listati po revijah.

ŽAN: Se spomniš, Peter, ko smo bili mali in je prišel katalog za perilo domov ...

PETER: O, ja. Tam nekje na tri četrt je bilo žensko spodnje perilo.

ŽAN: Lepi spomini.

PETER: Kako je bilo vse preprosto.

VIKTORIJA: Debila.

ŽAN: Kaj bi jaz dal, da bi bil spet deset in bi odkril drkanje.

PETER: Jaz sem tudi po desetkrat na dan takrat.

VIKTORIJA: Jaz pri desetih še niti vedela nisem, da imam tri luknje spodaj.

LENI: Jaz sem.

PETER: Žan do osemnajstega ni vedel, da imate ženske tri luknje spodaj.

ŽAN: Šestnajstega.

Viktorija vrže karto.

ŽAN: Čak, a ti si z mano? A se ti trudiš, da bi midva izgubila?

VIKTORIJA: Zakaj?

ŽAN: Zakaj nisi dvajsetke vrgla na babo? Kaj se šparaš?

LENI: Kdor se špara, ne prišpara.

VIKTORIJA: Žan, zakaj si vedno tok tekmovalen. Prav ni zabavno.

Viktorija pobere karte, premeša jih in razdeli. Leni pogleda po predalu in potegne iz njega literarno revijo.

ŽAN: Evo. V tej reviji sem prvič bral Dejana.

Žan glasno prebere pesem in se zraven smeji, podajajo si revijo, vsak prebere nekaj verzov, Viktorija ne sodeluje, ker se koncentrira na to, da vsakemu izroči pravilno število kart.

ŽAN: **Streli iz daljave. Približujejo se bolj in bolj.**

PETER: **Umirajoči vojak poleg mene.**

LENI: **Obljubim mu, da njegovo uro nesem
njegovemu novorojenemu sinu.**

Leni poda revijo Viktoriji, ampak ona noče brati, polglasno šteje karte, ki jih deli. Žan vzame revijo in bere naprej.

ŽAN: **Streli so vse bližje in vse bližje.
Toplo in svetlo postane ...**

PETER: **... ko še mene pokosi.**

LENI: Obupno.

ŽAN: On ima res rad glagol pokositi. Po mojem je vsaj v desetih njegovih pesmih.

Vsak vzame svoje karte in si jih razporedi.

LENI: Pa kaj je poanta, da obljubi umirajočemu, da bo njegovo uro nesel njegovemu sinu, če potem še on umre?! Mislim, halo? Kaj, zdaj bo ta ura ostala v njegovi riti in je tamal ne bo nikoli dobil ... Naprej.

PETER: Jaz grem dve.

ŽAN: Kje si pa ti dobila, da je ura v riti? Naprej.

VIKTORIJA: Dve.

PETER: Ena.

LENI: A niso tja dajali ure vojaki med vojno? Skratka, on bi moral poskrbet, da en drug dobi to uro, jo da v rit in nese temu otroku, preden še on umre.

VIKTORIJA: Naprej.

PETER: Sam ... On v tej pesmi umre. Kot se Dejan lepo in poetsko izrazi, pokosi ga.

LENI: Za kosilo ga pokosi.

PETER: Kako potem pripoveduje pesem, če je pa mrtev?! ... Ena v piku.

Viktorija odpre talon, Peter izbere, igrajo.

LENI: Mogoče ga pokosi in preživi ... Ali pa umre samo simbolno. Oziroma fizično umre, metafizično pa ne. A veš, ker glavna je ideja in ideja preživi. Za ideale je vredno umret, ker tako postaneš nesmrten. Ali pač neko podobno sranje, kaj jaz vem.

PETER: Najbolj žalostno je, kako zelo se on resno jemlje.

VIKTORIJA: Jaz ne verjamem, da se.

Žan vrže karto.

PETER: Stoposto se ... Sem mislil, da sem z Leni.

ŽAN: Leni se ne da igrat in se niti trudi ne, tako da je res težko razbrat, s kom je. Po mojem sama ne ve.

LENI: Če je pa bedna igra. Zakaj ne gremo raje plesat?

Leni začne prepevati in se zibati v ritmu glasbe.

ŽAN: Veste, kaj bi bilo šele zares zabavno? Ne samo, da gremo na branje njegove poezije, ampak da se potem družimo z njim pa postanemo frendi!

PETER: Frendi je malo huda, ampak lahko bi se družili z njim.

LENI: Me zanima, kakšen je.

ŽAN: Smešen.

Zadnji krog, vsi imajo v roki samo še eno karto. Žan besno pogleda Petra.

ŽAN: Kaj imaš v roki?

PETER: Am ...

ŽAN: A imaš ti slučajno v roki pagata, medtem ko so še trije taroki v igri?!

Vržejo karte.

PETER: Pač sem se zaštel. Če pa ves čas govorite ...

ŽAN: A ti mene namenoma skušaš zajebat?!

Peter vzame karte in šteje.

PETER: Saj sem tudi sebe!

ŽAN: Ne, zanalasč si izgubil. Da bom jaz šel v minus!

PETER: Fakin šit, no.

ŽAN: V lajfu me skušaš zajebat, pri taroku me zajebeš. Povsod me skušaš zajebat!

VIKTORIJA: Halo?

ŽAN: Ma, vsi me poskušate zajebat. Tudi ti nisi najbolje igrala prejšnjo rundo, Leni se itak ne da pa kar neki gor meče ... Bedno je igrat z vami, ker se niti malo ne potrudite, ampak me vedno znova samo zajebete.

PETER: Zmagali sta z deset razlike, se pravi minus trideset, ker sem šel v ena, pa deset razlike pa še petindvajset zaradi pagata ultima. Torej petinšestdeset pa še radlc imam, pol piši minus sto trideset.

ŽAN: Zakaj greš igrat, če nimaš kart za to, pa mi pol tak minus delaš?!

Žan jezno odide iz sobe, Viktorija vstane in gre za njim.

VIKTORIJA: Ga grem pomirit.

Peter in Leni ostaneta sama, Peter pogleda Leni.

LENI: Kaj pa je?

PETER: Dej ga ufuri pa pofukaj.

LENI: A Žana?

PETER: Dejana.

LENI: Zakaj?

PETER: Ker bi bilo smešno.

LENI: Kaj pa dobim v zameno?

PETER: Ne vem. Sto evrov.

LENI: Ma, denar me ne zanima.

PETER: Dva grama kouka?

LENI: Nočem nič, kar se da kupit. Nekaj drugega bi imela.

PETER: Kaj?

LENI: Hm. Pofukaj tisto obupano dvajset let starejšo milfo.

PETER: Dvanajst let.

LENI: Nima veze.

PETER: Pa ne vem ...

LENI: Viktoriji ziher ne bo prav ...

Viktorija in Žan se vrneta, Žan se še vedno nekoliko kuja.

VIKTORIJA: Peter, jaz moram res nujno govorit s tabo.

PETER: Viktorija, ne zdaj.

Viktorija užaljena sede poleg Žana na posteljo in vzame telefon.

PETER (*Leni*): Pa ne vem.

LENI: Razmisli.

PETER: Bom. Ti tudi ... Če bi slučajno imela kaj drugega.

LENI: Mhm.

VIKTORIJA (*Žanu*): Kaj naj napišem tipu, ki mi je poslal sliko svoje bradavičke?

Peter se namršči.

ŽAN: A ti je ta tip všeč?

VIKTORIJA: Recimo.

ŽAN: Napiši »mmm«.

VIKTORIJA: Mmm?

ŽAN: Ja.

Viktorija tipka.

VIKTORIJA: Zdaj me pa sprašuje, če imam roko v hlačah.

ŽAN: Napiši »ja«. Z velikimi črkami pa klicajem.

Peter postaja med njuno debato bolj in bolj nervozen, kar je Viktoriji nadvse všeč. Peter stegne roko proti Leni.

PETER: Zmenjeno.

Leni mu prav tako veselo poda roko.

VIKTORIJA: Ampak je nimam.

ŽAN: To nima veze.

7. slika: KARAMBOL – Kako hitro je vozil Peter?

Leni s svojim telefonom fotografira razbit avto. Dejanu pomigne, naj pride zraven, nato ga nastavlja, kako naj pozira na sliki.

ŽAN: Leni?

LENI: Kaj?

ŽAN: Koliko je vozil Peter?

LENI: Kdaj? (*Dejanu.*) Roko daj v žep.

VIKTORIJA: Ma, ona je neuporabna, a ne vidiš, da je čisto pijana.

PETER: Kar pomeni, da ne ve, koliko sem vozil.

Leni da Dejanu cigareto v usta in mu jo prižge.

LENI: Tak si kot James Dean!

Leni fotografira Dejana, on jo zaljubljeno gleda in se ji smehlja.

VIKTORIJA: Pa dobro, saj nima veze, koliko je kdo vozil! Kaj bomo? Domov moramo prit.

PETER: Ne vem.

ŽAN: Kaj pa, če vidve pokličeta svojega fotra?

VIKTORIJA: Ni šans. Znorel bi.

ŽAN: Peter? Tvoj oči ti vedno reši rit. Kaj, če bi ti jo še tokrat?

Leni se zapeljivo postavi zraven Dejana in naredi selfi.

PETER: No way.

LENI (*Dejanu*): Poglej naju, kako sva lepa.

DEJAN: Ampak ta moj razbit nos ...

LENI: Zaradi tega si še bolj seksi! Ker izgledaš kot bivši zapornik ali pa diler!

DEJAN: A taki so tebi všeč?

8. slika: ŠTUDENTSKI DOM – Separeji

Peter in Leni se pogovarjata pred sobo, Žan in Viktorija se pogovarjata v sobi, vzporedna prizora.

ŽAN: Tebi pa še vedno niso nič pametnega ponudili?

VIKTORIJA: Ne, sem pa začela delat ... V Mercatorju. Da malo dodatno zaslužim pa to.

ŽAN: Zakaj pa? Saj ti ati nakazuje denar?

LENI: Pa ti nisi normalen.

PETER: Ti nisi normalna. Rekel sem ti, ni mi več sedlo.

VIKTORIJA: Mah, sem ugotovila, da bi bilo dobro, če sama začnem služiti.
Pa čeprav v Mercatorju.

ŽAN: A, dobro zate. Nič sramotnega v tem.

VIKTORIJA: Zakaj bi bilo kar koli sramotnega v tem?

ŽAN: Saj sem rekel, da ni.

LENI: Kar tako? En dan bi in naslednji ne več?

PETER: Zakaj spet odpiráš to debato? Brez veze je bilo pa že zdavnaj.

VIKTORIJA: Sem se odločala ... Ali delo v trgovini ali kelnarjenje in ...

ŽAN: Ja?

VIKTORIJA: No, s kelnarjenjem bi definitivno zaslužila več, ampak se mi zdi, da če delaš kot natarica, se moraš sprijaznit z določeno mero spolnega nadlegovanja.

LENI: Pa dobro, no. Ne moreš človeka klicat pa izkoriščat, kadar koli ti zapaše, in ko ti ne paše več, samo reč, da ti ne paše več, in boli te kurac.

PETER: Oprosti.

LENI: Ti nisi hotel pofukat mene. Ti si hotel pofukat nekoga. Kogar koli.

ŽAN: No, tudi v kelnarjenju ni nič sramotnega.

VIKTORIJA: Zakaj bi bilo?

ŽAN: Saj sem rekel, da ni.

VIKTORIJA: Ja.

PETER: To je bilo pred tremi leti. Deal with it. Tako to gre.

LENI: Ne. Nekaj si si vzel od mene. Moral bi nosit odgovornost.

PETER: Nisem jaz prvi, ki je to naredil, in ti nisi prva, ki se ji je to zgodilo.
Malo pazi nase.

LENI: Samo zato, ker se tako pogosto dogaja, da je postalo normalno, še
ne pomeni, da je prav.

ŽAN: Nekdo mora početi tudi to.

VIKTORIJA: Kaj?

ŽAN: Streč kavo. Pa ... prodajat hrano. In podobno.

PETER: Leni, jaz sem stoposto, da nisem prvi tip, ki te je samo pofukal in
potem ni hotel imet nič več s tabo.

LENI: Enkrat se ti bo vrnilo.

PETER: Se mi bo res?

LENI: Slej ko prej. Čakala bom. Jaz sem potrpežljiva. In mlada.

PETER: En dan ne boš več mlada, ampak samo še zagrenjena.

VIKTORIJA: Saj je samo začasno.

ŽAN: Tudi če ne bi bilo. Nekdo mora to počet ... Tudi čistilke in gradbene delavce rabimo. Rabimo delovno silo. Zato je določen delež migrantov potreben, ker drugače ta dela ne bi bila opravljena.

VIKTORIJA: Am, okej.

ŽAN: Ne da te primerjam z migranti. Ali čistilkami. No, pa tudi, če bi te. Nič ni sramotnega v čiščenju. To je pošteno delo.

VIKTORIJA: Ja.

LENI: Sej meni je bilo vseeno.

PETER: Če ti je vseeno, zakaj potem že tri leta vsake par mescev odpiraš to debato?

LENI: Tako ali tako ima tvoja sperma obupen okus.

PETER: A resno greš na ta nivo?

ŽAN: Tudi z migranti ni nič narobe.

VIKTORIJA: Saj to bom delala samo začasno.

ŽAN: Vem, vem. In tudi nisem mislil, da nisi sposobna. Vse, kar sem mislil, je, da ... imamo pač preveč diplomiranih nesposobnežev.

VIKTORIJA: Ne vem, če je tako preprosto ...

LENI: Po gnilem ima okus.

PETER: Umiri se.

LENI: Nekaj med pokvarjenim sirom in mlekom s pretečenim rokom uporabe.

PETER: Dobro.

ŽAN: Vem, vem, poenostavljam, nisem tako mislil. Ne me narobe razumet.

VIKTORIJA: Prav.

ŽAN: Delaš na blagajni?

VIKTORIJA: Ne, am, pri mesu in kruhu pa tem.

LENI: Kako to, da ti še nobena ni povedala tega?

PETER: Ne provociraj.

LENI: Ne provociram, sem smrtno resna.

ŽAN: Kul, kul. Nič slabega v tem.

VIKTORIJA: Pa, pizda, kak kreten si ti, Žan.

ŽAN: Od kje pa zdaj ta jeza?

VIKTORIJA: Kaj zdaj? Je kaj narobe s tem, da režem salamo ali ni? Ker če ni, zakaj mi potem to mečeš naprej in poudarjaš, da je nekaj narobe s tem?

PETER: Prav, če smo že pri tem. Ti tudi nisi popolna. Saj drkaš še v redu, ampak fafaš pa obupno. Mislim, daj, pizda, umakni zobe, ko to počneš. Ker boli.

LENI: Pizda si kreten.

9. slika: KARAMBOL – Leteči telefon

ŽAN: Daj, Viki, kliči 113.

Žan ji vrže svoj telefon, Viktorija ga ujame.

VIKTORIJA: In jim rečem kaj? S kolegi smo se pijani furali z žura in se zabili?

Viktorija mu vrže telefon nazaj.

ŽAN: Peter je fural, pijan je bil in naj nosi vso odgovornost.

PETER: Če bi ti fural, bi tudi pijan fural, pa mogoče bi še koga ubil zraven!

Žan vrže svoj telefon nazaj Viktoriji, Viktorija mu ga nemudoma vrže nazaj.

ŽAN: Pokliči policijo, Viki, pa Peter naj piha.

PETER: Koji ti kurac!

ŽAN: Pol bom pa jaz poklical.

Žan vzame telefon in hoče vtipkati telefonsko številko. Peter prime njegov telefon in ga vrže stran.

10. slika: BRANJE POEZIJE – Kako smo spoznali Dejana

Leni, Peter, Žan in Viktorija po nastopu pogledujejo proti Dejanu. Dejan stoji sam, nekoliko ponosen se ozira naokoli, da bi videl, ali ga kdo gleda. Stopijo do njega.

PETER: Čestitke, Dejan, bravo.

ŽAN: Ja, super je bilo.

VIKTORIJA: Sploh druga pesem.

LENI: In četrta, ki je imela pridih erotike.

DEJAN: Ampak ... četrta pesem je bila o materi, ki dobi obvestilo, da se njen sin ne bo vrnil iz vojne.

LENI: Am, saj. Malo Freuda in Ojdipa.

PETER: Od kje ti črpaš svoj navdih? Ker v vojni najbrž nikoli nisi bil ... Ampak ko berem in poslušam tvojo poezijo, se mi pa zdi, da, pizda, ta človek je živel.

DEJAN: To pride.

LENI: Imaš mogoče fajrcajg?

DEJAN: Ne.

Leni iz žepa vzame svoj vžigalnik in mu ga da. Dejan zmedeno ne ve, kaj bi. Leni vzame cigareto in si jo da v usta, nato se nagne k Dejanu, da bi ji prižgal cigareto. Medtem ga zapeljivo gleda. Dejan se v situaciji več kot očitno ne znajde.

PETER: Prižgi ji cigareto.

DEJAN: Kaj? Ja, aja.

Dejan nerodno prižiga vžigalnik, v tretje mu uspe. Leni ga medtem ves čas gleda, kar Dejana še bolj zmede. Roka se mu nekoliko trese. Drugi ju muzajoče opazujejo. Končno mu uspe. Leni potegne cigareto in pihne dim ter se mu široko nasmehne.

LENI: Hvala.

ŽAN: Greš z nami?

DEJAN: Kam?

ŽAN: Na pijačo. Da nam malo poveš o svoji poeziji pa mogoče še kaj prebereš ...

DEJAN: Malo je že pozno ...

VIKTORIJA: Daj no. To je tvoj večer.

PETER: Danes si ti zvezda.

11. slika: BEZNICA – Politika

Peter in Žan v gostilni pojeta Ti si moje sonce skupine Bepop. Leni pleše med mizami. Dejan jih fasciniran opazuje in posluša.

VIKTORIJA: Vi ne razumete. To je bila najboljša muca na svetu. Nikol več nobene muce ne bom imela tako rada.

LENI: A lahko govoriš mačka namesto muca?

ŽAN: Mucka. Mucica.

VIKTORIJA: Poglejte, kok je bila kjut, no.

LENI (*s primorskim naglasom*): Mo, ma kej imam lepo muco?

VIKTORIJA: Pa tako fletno kosmata.

ŽAN: A si jo kdaj pobrila?

VIKTORIJA: Muck se ne brije.

PETER: Sam ovce.

LENI (*s štajerskim naglasom*): Jaz navadno ofce brijem, v bistvu tak rad ofce brijem, da če ni nobene ofce za pobrit, pa kar še kako muco fbrijem.

VIKTORIJA: Moja mala Hamas.

LENI (*z dolenskim naglasom*): U pizdu maternu je bla fletna.

PETER: Daj še prekmurski naglas.

LENI: Ne znam.

ŽAN: Kateri koli naglas jaz probam, zveni koroško ... Ej, a za Prekmurce smo mi Prekmurci?

Peter prinese od šanka deset šotov žganja.

PETER: Evo, za vsakega dva.

DEJAN: A niste vi z avtom?

Dejan prestrašeno gleda druge, ki na dušek izpijejo. Opogumi se in še sam izpije eno. Zaleti se mu in kašlja. Drugi se trudijo, da ne bi planili v smeh.

ŽAN: Dejan, ti si prava žival.

PETER: Saj če se ti bo zdelo, da si preveč spil, imamo kokain, da te malo strezni.

DEJAN: Kaj? Kokain imate? Ampak to ni ... to ni legalno?

ŽAN: Naš je tako dober, da je legalen.

DEJAN: Koliko pa stane kokain?

ŽAN: Ene sto evrov na gram.

DEJAN: Kaj? A toliko?

ŽAN: Še nikoli nisi?

DEJAN: Sem, sem.

Drugi se namuznejo. Žan vzame kokain in nariše črtice, Dejan ga impresionirano gleda. Žan mu ponudi slamico.

DEJAN: Ne bi zdaj.

Drugim gre spet na smeh, ampak se zadržijo. Sklonijo se in snifajo.

DEJAN (*Viktoriji*): Mački si dala ime po teroristični organizaciji?

VIKTORIJA: Kaj?

DEJAN: Hamas.

VIKTORIJA: Hamas ni teroristična organizacija.

DEJAN: Pa je. Kaj so oni delali Izraelcem!

VIKTORIJA: A ti slučajno misliš, da Izrael pripada Izraelcem?

DEJAN: Seveda.

LENI: Ne začet s tem, prosim.

VIKTORIJA: Gaza je ... Ah, kje začet. Skratka, pofukani Židje ...

DEJAN: A si ti antisemit?

VIKTORIJA: Ne, jaz sem antizionist.

DEJAN: Kaj si?

VIKTORIJA: V šestdesetih so Izraelci ...

LENI: Zakaj se moraš ti čist vedno glede politike z vsemi skregat? Kako se ti da?

VIKTORIJA (*užaljeno*): To ni res.

LENI: Koliko nedeljskih kosil je šlo v kurac, ker si se ti z atijem skregala glede tega, koga voli?

VIKTORIJA: Prav, pa ne bom povedala.

DEJAN: Daj, povej, me zanima.

VIKTORIJA: Američani so po drugi svetovni vojni podarili zemljo Izraelu. To je bila palestinska zemlja. V bistvu so pa to naredili tudi zato, da imajo zaveznika na Bližnjem vzhodu, da lahko mirno črpajo nafto.

DEJAN: A pa ti si pol ... A ti si tudi proti Ameriki?

VIKTORIJA: Ti nisi?

DEJAN: Če ne bi bilo Amerike, se druga svetovna sploh ne bi končala. Amerika je izvor svetovne demokracije.

Viktorija plane v smeh, Dejan je užaljen, Peter posreduje.

PETER: Ne jemlji je resno, samo zajebava se.

ŽAN: Ja, koga pa v resnici briga, komu pripada tisti kos zemlje. Povej ti nam raje ... če si že kaj razmišljal o tujini.

DEJAN: Da bi se preselil?

ŽAN: Ne, da bi svoje pesmi prevedel in zaslovel še izven meja.

DEJAN: Ampak že v Sloveniji ...

PETER: Slovenija je nazadnjaška. Tvoje pesmi in ti ste čisto preveč avant la lettre, da bi jih ljudje tu razumeli.

DEJAN: Kaj so? Avont ...

LENI: Dejan, pleši z mano.

Leni vstane in mu ponudi roko. Dejan jo prestrašeno gleda, nato izpije še drugi šot žganja, rahlo se mu dvigne, ampak globoko diha, da ne bi bruhal. Nato prime Leni za roko in jo nespretno pospremi.

12. slika: KARAMBOL – No exit

ŽAN: A resno? Avto in telefon mi misliš v istem večeru uničit?! Kaj je s tabo?

PETER: A ti hočeš, da men izpit vzamejo?!

VIKTORIJA: Ne moremo klicat policije, če smo pa vsi nažgani.

DEJAN: Pa saj ni problema. A nimaš ti, Peter, še nekaj kokaina? Prej ste mi razlagali, kako je kokain dober, če začneš komirat. Vsak ga malo posnifa in bomo zgedali trezni.

VIKTORIJA: A kokain imamo? Potem pa super, ni panike. Pokličimo policijo.

DEJAN: A je to sarkazem ali ...

VIKTORIJA: Kaj misliš?

DEJAN: Mislim, da je ... Ampak sem preveč pijan, da bi bil ziher.

LENI: Jaz bi pa rada videla, kako ti čez ta svoj razbit nos vlečeš kokain.

Leni pomežikne Dejanu, Dejan se ji poskuša šarmantno nasmehnuti.

ŽAN: Najbolje, da počakamo par ur. Se streznimo in potem kličemo. Itak smo sredi ničesar.

PETER: Jaz se strinjam. Mogoče, če se malo streznimo, lahko najdemo boljšo rešitev.

VIKTORIJA: Kaj pa, če se kdo pripelje mimo?

Peter in Žan se spogledata.

VIKTORIJA: Kaj? Kaj spet skrivata?

PETER: Nič.

VIKTORIJA: Poznam ta vajin pogled.

ŽAN: Ta cesta je zaprta za promet, ker jo obnavljajo in je nevarna.

VIKTORIJA: In vidva, kretena, sta se vseeno odločila peljat po njej? ... In nobenemu od nas nista omenila tega? Debila!

13. slika: BEZNICA – Zakaj sta Žan in Peter frenda?

Viktorija in Žan snifata kokain, Peter pride z WC-ja.

PETER: Evo, Leni je dobila stavo. Dejansko fukata na WC-ju. No, Dejan fuka, Leni pa neke fejk zvoke spušča.

VIKTORIJA: Kaj?

PETER: Z Leni sva stavila, če ji ga uspe pofukat.

VIKTORIJA: Ti pa Leni sta ... In tamala valda ne zna reč izzivu ne. C'mon. Kako sta tataradva lahko tako zajebala njeno vzgojo.

PETER: Zakaj? Tamala je zmagovalka.

VIKTORIJA: To je meni too much. A lahko nehamo pa samo gremo domov?

ŽAN: Pa če je zabavno.

VIKTORIJA: Meni to postaja Klara situacija.

PETER: Kako je to Klara situacija?

ŽAN: Kaka Klara?

PETER: Tista iz srednje šole.

ŽAN: Aha. Punca, ki je bila meni všeč. In sem to povedal Petru in on jo je pofukal.

PETER: Ja, ne, ni bilo tako.

ŽAN: Točno tako je bilo!

PETER: A lahko jaz povem, kako je bilo?

ŽAN: Ne. Viki, ti povej.

VIKTORIJA: Ja, no ... V bistvu ni bilo čisto tako, kot ti praviš.

PETER: Sem ti rekel.

VIKTORIJA: Sam ni bilo pa čisto tako, kot ti po mojem misliš, da je bilo, Peter.

PETER: Kako pa je potem bilo?

VIKTORIJA: Nobenemu od vaju ni bila Klara všeč! Enkrat sta bila pijana in sta razglabljala o tem, kako je nihče ne bi, ker je debela, kar v resnici ni bila, in kako smrdi! In potem sta stavila, kdo od vaju si jo upa.

ŽAN: To zveni ful kruto.

VIKTORIJA: Saj je bilo! In oba sta jo! Ker sta kretena!

PETER: Alo!

VIKTORIJA: In potem se je ona zaljubila v Žana in Žanu je v resnici ona dogajala, ampak si tega ni hotel priznati, ker bi bila po njegovem Klara zanj socialni samomor.

ŽAN: Ni mi dogajala.

PETER: Ja, ti je. Sprijazni se že enkrat, da imaš fetiš na debeluške.

ŽAN: Pa če ga nimam!

PETER: V bistvu nisem ziher. Na debeluške ali pa na luzerke.

VIKTORIJA: In Peter je Klari seveda povedal za stavo, ona pa je padla v depresijo in anoreksijo in se na koncu prešolala.

PETER: Ker te rajca, če je ženska par nivojev pod tabo, ali neumna, ali grda, ali pa nepričljubljena, in imaš ti nadvlado, a ne?

ŽAN: Ti pa tvoje teorije in provokacije.

PETER: Si pumpaš ego na luzerkah, a ne?

ŽAN: A ti si ga pa ne? (*Žan s pogledom ošine Viktorijo, Viktoriji je neprijetno.*)
Whatever. Ni bilo čisto tako.

VIKTORIJA: Skratka. Gremo lahko domov? Ker jaz ne bi še ene take situacije.

ŽAN: Ne, meni se ne da furat.

VIKTORIJA: Peter?

Viktorija resno gleda Petra, Peter popusti.

PETER: Ja, saj gremo, bom jaz vozil.

ŽAN: Moj avto?

PETER: Saj si rekel, da se tebi ne da.

ŽAN: Ampak, kaj če ga opraskaš?

PETER: Nisem pijan in ni šans, da ga opraskam, no.

14. slika: KARAMBOL – Instagram

Pri avtu, Viktorija brska po prevrnjenem avtu.

VIKTORIJA: A je kdo videl moj telefon?

LENI: A nisi prej poskušala klicat policije z njim?

VIKTORIJA: Tisto je bil Žanov.

ŽAN: A si ga pozabila doma?

VIKTORIJA: Pa ne, ker se še spomnim, da sem bila na WC-ju tam in potem mi je skoraj padel v sekret in ... Pizda.

ŽAN: Kaj?

VIKTORIJA: Na WC-ju sem ga pozabila.

ŽAN (*Dejanu*): A imaš ti telefon?

DEJAN: Nimam telefona. Iz principa.

ŽAN: Kako te pa pol pokličejo, kadar hočejo, da prideš brat svoje pesmi?

DEJAN: Stacionarca imam.

ŽAN: Kaj pa, če te ni doma?

DEJAN: Telefonska tajnica.

Leni gleda po svojem telefonu.

LENI: Hahaha, slika razfukanega avta in Petra, ki pizdi, je dobila že 134 lajkov.

PETER: To si ti slikala pa dala na Facebook?!

LENI: Ne, na Instagram.

Viktorija ji vzame telefon.

PETER: Pička ti materna, Leni. A ti res ne veš, kje so meje?

Dejan vzame telefon in pogleda zaslon.

DEJAN: Kaj? Hešteg katastrofalna poezija in še slabši fuk? Hešteg how low can I go?!

Leni plane do njega, da bi mu vzela telefon, Dejan steče stran.

LENI: Dejan, to ti jemlješ izven konteksta!

ŽAN: Po mojem v kontekstu ni nič lepše ali boljše.

15. slika: BEZNICA – Izpoved ljubezni

Leni, Dejan, Viktorija, Žan in Peter se odpravljajo iz beznice proti avtu. Dejan povleče Leni stran.

LENI: Pa kaj je s tabo?

DEJAN: Samo pogum zbiram.

LENI: Aha.

DEJAN: Pač. Gre za to, da ... No, jaz sem se ful zaljubil vate.

LENI: Aha.

DEJAN: Skratka. Rad bi, da bi bila moja punca. Da bi bila par. A bi ti hodila z mano?

Leni se začne smejati.

DEJAN: A to je smešno?

LENI: Ne, ne, oprosti.

DEJAN: Mislim, jaz ti izlijem svoje emocije, ti se pa smeješ.

LENI: Vem, oprosti.

Leni se ne more nehati smejati.

DEJAN: Tole res ni kul od tebe.

LENI (*se naprej smeji*): Vem.

DEJAN: A lahko potem nehaš?

LENI: Saj poskušam!

Leni že solze tečejo od smeha.

DEJAN: Leni!

LENI: Oprosti, ampak ... »a bi hodila z mano«? Kdo tako vpraša?

DEJAN: Tako se vpraša!

LENI: Ja, v osnovni šoli!

Dejan se nagne k njej in jo poskusi poljubiti, Leni se umakne.

DEJAN: A tudi poljubit te ne smem?

LENI: Ne.

DEJAN: Ampak pred eno uro si se pa ljubila z mano na stranišču.

Leni še enkrat umre od smeha.

LENI: »Ljubila« s tabo! Pofukala sva se.

DEJAN: A to lahko, poljubit te pa ne smem?

Dejan jezno odkoraka proč, Leni odhiti za njim.

LENI: Ne, ne, Dejan, oprost, res!

DEJAN: Kaj potem? Bi bila z mano?

LENI: Oprost, ne bi.

DEJAN: Najprej se mi smejiš, potem me pa še zavrneš. Pa ti si neverjetna.

LENI: Pa kako naj tebe jemljem resno? Ne moreš tako. Smrdiš po obupanosti. Nobeni puncici ni to privlačno.

DEJAN (*užaljeno*): Hvala. Smejiš se mi, me zavrneš in še ponižaš.

LENI: Saj si mi kul, ampak ...

DEJAN: Ma, jebi se.

Leni spet plane v smeh.

DEJAN: Pa ti nisi normalna.

16. slika: BEZNICA (nadaljevanje) – Žan se vmeša

ŽAN: Kaj se dogaja?

DEJAN: Pač.

LENI: Dejan mi je izpovedal ljubezen.

DEJAN: In ona se je samo smejala in smejala. Koji kurac!

ŽAN: Če pa smrdiš po obupanosti.

DEJAN: Pa, a je to nek uraden izraz, za katerega še nisem slišal?

ŽAN: Ja, to najdeš v slovarju frazemov, če pogledaš pod svoje ime.

DEJAN: Jebi se.

ŽAN: Narobe se lotevaš zadeve.

DEJAN: Kaj pa naj?

Žan zvije džojnt, potegne dim in da še preostalima.

17. slika: BEZNICA (nadaljevanje) – Viktorija in Peter ostaneta sama pri avtih. Vzporedni prizor z Leni, Dejanom in Žanom.

VIKTORIJA: Nisem dobila šihta.

PETER: A to je bil tisti razgovor?

VIKTORIJA: Ja.

Peter jo tolažeče objame.

PETER: Saj se bo nekaj našlo.

VIKTORIJA: Ampak kaj pa, če se ne bo?

PETER: Bo. Plus, saj zaslužiš nekaj v Mercatorju.

VIKTORIJA: Kar naenkrat bom petdeset in bom še vedno tam rezala salamo ljudem, ki se mi bojo še vedno pritoževali, da jo režem preveč na debelo.

PETER: Te bom jaz poročil in preživljal.

VIKTORIJA: Ni smešno.

ŽAN: Moški iščemo mladost in ženske iščejo varnost. To je razlika med nami. Skratka. Nekaj moraš naredit s svojim življenjem. A ne, Leni? Po možnosti še neko goro denarja zaslužiti. In jo boš imel.

LENI: Zihher.

ŽAN: Neki hvalevrednega naredi.

DEJAN: Kje pa je romantika pa sorodne duše pa to?

ŽAN: Romantiko se išče do petindvajsetega leta, potem pa ne več. Varnost. To se išče.

DEJAN: Hm.

ŽAN: Ali pa neki uspeh. Socialni status.

DEJAN: A če to naredim, boš moja?

LENI (*cinično*): Seveda.

Leni poda Dejanu džojnt. Dejan potegne dim in se skoraj zadavi s kašljanjem.

PETER: Jaz sem čisto resen. Jaz bom služil denar, ti boš pa doma kuhala in skrbela za otroke. Lepo bo.

VIKTORIJA: Ja, kot v petdesetih.

PETER: Saj bi ti dovolil, da greš tudi kaj ven žurat.

VIKTORIJA: Enkrat na teden.

PETER: To je malo veliko. Enkrat na mesec. Še žepnino ti bom dal, da si boš lahko kupila pivo.

VIKTORIJA: Ampak samo eno. Da ne bom pijana.

PETER: Če boš ful pridna, dobiš za dva.

VIKTORIJA: Uf, dve pivi enkrat na mesec. Potem pa prav. Dajva se poročit!

ŽAN: A ti drugače ne kadiš?

DEJAN: Kadim, kadim, malo sem nerodno potegnil.

Leni in Žan se zafrkljivo spogledata.

DEJAN: Najraje kadim, predem pišem poezijo. To mi res pomaga ... Pri razmišljanju in podobnem.

ŽAN: Kaj pa alkohol?

DEJAN: Tudi. Včasih se zbudim že ob štirih zjutraj, popijem dva viskija in samo spravljam vse iz sebe. Kot Hemingway.

ŽAN: Dejan. Daj nama preberi eno svojo pesem. Za slovo. Eno, ki je še nismo slišali.

DEJAN: V resnici sem res ravno včeraj dokončal novo.

LENI: Preberi!

DEJAN: *Britvica streliva kosi po bojišču,
kakor kosa po travniku v času mrve.
Kjer koli kosec zamahne, bilke mrtvo popadajo na tla,
kakor na bojišču popadajo po tleh borci,
ki se borijo za enakost, bratstvo in svoboda.
Enakost, bratstvo in svoboda,
mar ste res mogoči le v smrti?
Smo si res enaki le, ko naše srce preneha biti
in nas sovražniki zmečejo na kup,
kot navaden kup stare šare, po kateri kasneje šarijo Cigani?*

ŽAN: Vau. Globoka.

LENI: Spominja me na Lorco.

DEJAN: Trudil sem se, da bi spominjala na Lorco!

LENI: Zelo je ... trpka.

18. slika: KARAMBOL – Zatišje pred viharjem

Leni, Peter, Žan in Viki ostanejo sami.

ŽAN: A ga gremo iskat?

VIKTORIJA: Meni je ful spokojno, da ga ni.

PETER: A ne? Končno malo premora od vse drame.

Viktorija se nasloni na Petra in zapre oči. Peter se skloni k njej in jo poljubi na glavo. Leni in Žan začneta prepevati. Leni pogleda Petra in Viktorijo.

LENI: No, kako sta fletna.

ŽAN: Jaz ne razumem, kako ga ima lahko rada.

PETER: Kdo koga?

ŽAN: Viki tebe ... Sestro ti je pofukal.

LENI: Jaz sem pofukala njega.

PETER: To je bilo pred tremi leti!

VIKTORIJA: Super spomini. Dajmo jih še malo obujat.

ŽAN: Pa nisi je pofukal samo enkrat.

LENI: Jaz nisem pofukala njega samo enkrat.

PETER: Midva nisva par in nikoli nisva bila.

ŽAN: Vidva sta bolj par kot večina parov, ki jih poznam in ki so si dejansko uradno nadeli naziv par.

LENI: Jaz in Peter tudi nisva bila nikoli par. Samo enajstkrat sva fukala. Pardon. Samo enajstkrat sem ga pofukala.

PETER: Dooooooooost. Zakaj mi vedno razrešujemo ene in iste zadeve?!

LENI: Saj to je naredil samo zato, ker je Viki rekel, da bi rad bil z njo, ona je pa rekla »ne« iz same trme.

VIKTORIJA: To ni res.

PETER: Zmačkani in utrujeni smo. Zato so te teatralne scene. Zato Leni spet vleče na plano, da sem jo pofukal.

Dejan se vrne in sliši Petrovo zadnjo repliko.

DEJAN (Petru): Ti si njo pofukal?

Dejan odide do Petra in mu da klofuto.

PETER: Wtf?!

Peter prime Dejana za njegov polomljen nos, Dejanu se znova ulije kri.

DEJAN: A si zmešan?!

PETER: Ok. Stari, to je bilo, preden si ti Leni sploh spoznal!

DEJAN: Jaz bi tebe lahko samo ubil. A bi še kdo rad, da ga klofnem?

Dejan jih grozeče pogleda. Leni ga gleda, nato se začne glasno krohotati.

DEJAN: Pa kaj naj jaz naredim, da me boš ti resno jemala? Da se boš nehala delat norca iz mene. Sem prebral, ja. Lepo.

Dejan pokaže na Lenijin Instagram, nato ji vrže nazaj telefon, ki pade mimo nje. Leni vstane in ga gre pobrat.

LENI: Oprosti. Ne morem te resno jemati. Vse, kar počneš, in vse, kar si, je meni nerealno. Karikirano. Kot karikatura se mi zdiš in nerealna oseba.

Dejan obnemi. Nato Leni grdo odrine, da zelo grdo pade po tleh.

LENI: Aa, fak. Pizda.

DEJAN: Oprosti, si okej?

Dejan stopi k njej, da bi ji pomagal.

LENI: Ne se me dotikat! Ti se me ne smeš dotikat, prasec seksističen!

Viktorija, Peter in Žan pomagajo Leni. Dejan prestrašen stoji zraven njih.

ŽAN: Kaj je narobe s tabo? Ne moreš kar žensk pretepat.

DEJAN: Saj je nisem hotel ... Izzvala me je.

ŽAN: A če izziva, potem jo pa lahko tepeš?

PETER: Pacient. Dejan, a imaš ti malo probleme z nadzorovanjem jeze?

DEJAN: Nisem je hotel ... Smejala se mi je ...

Žan in Peter začneta pretepati Dejano, on se neuspešno brani.

PETER: Dejan, mi smo bili prijazni do tebe. Prišli smo poslušat tvoje pesmi, potem smo se družili s tabo, nato smo ti pa ponudili še prevoz domov.

DEJAN: Sem videl posnetek na Lenijinem telefonu! Vi ste bili tisti, ki ste se med mojim branjem ves čas smejali!

ŽAN: Cel večer smo ti dovolili, da snifaš naš kout.

PETER: Res je.

ŽAN: Prišli smo poslušat tvojo obupno poezijo. Koliko ljudi je prišlo? Dvanajst! Preštel sem!

PETER: Zatem smo se družili s tabo. S kom bi se družil, če nas ne bi bilo? Ni izgledalo, kot da imaš tam kakršnega koli prijatelja, s katerim bi se lahko družil!

ŽAN: In ti greš in pretepeš Leni.

DEJAN: Kaj točno si vi mislite o mojih pesmih?

Žan dvigne Leni.

ŽAN: Do bolnice jo moramo spraviti.

DEJAN: Nihče ne gre nikamor, dokler mi ne poveste, zakaj hodite na moja branja!

PETER: Dejan, nihče od nas v resnici ne mara tvoje poezije. Smešna nam je. En dan jo je Žan odkril po naključju, nakar smo jo začeli iz same zajebancije pijani brat in recitirat. Nato pa smo šli še stopnjo dlje in prišli na tvoje branje, da bi se zabavali.

DEJAN: A vi to resno?

ŽAN: Ne.

DEJAN: Vi me hodite gledat ... in se mi ... smejat v glavo.

VIKTORIJA: Ne poslušaj Petra. Ne ve, kaj govori.

PETER: Pizda. Ne, nisi dober. Ne zdi se mi, da imaš kar koli za povedat. Premalo si izkusil v življenju, da bi lahko bil dober. Nisi doživel prave izgube ali pa vojne, lakote, stiske bolečine.

DEJAN: Jaz čutim stisko.

PETER: Vsi jo čutimo. Ampak to ni dovolj za dobro umetnost.

ŽAN: Leni ima zlomljeno nogo. V bolnico bo treba.

DEJAN: A za moj nos pa ni bilo panike?

PETER: Odjebi ali pa ti še rebra polomim!

Dejan užaljeno obmolkne in odide stran. Peter vzame Lenijin telefon in odide nekoliko proč od nje.

Peter nekoliko stran govori po Lenjinem telefonu.

PETER: A zbudil sem te? Oprosti, srčica ...

19. slika: KARAMBOL – Peter naznani prevoz

Peter se vrne.

PETER: Jaz imam tega počasi dovolj. Poklical sem Petro, pride sem z avtom
čez kako uro.

Viktorija prebledi.

ŽAN: A to je tista milfa, ki jo fukaš?

PETER: Ni milfa.

Viktorija skuša čim bolj neopazno oditi stran. Leni to vidi in gre za njo, Peter s pogledom spremlja Viktorijo.

ŽAN: Dvajset let je starejša od tebe.

PETER: Dvanajst.

Viktorija bruha; ko konča, jo Leni sočutno objame.

VIKTORIJA: A če bi mu rekla takrat, naj ne gre z njo ven, potem ne bi šel z njo ven?

LENI: Ali pa bi šel ravno zato, ker bi mu rekla, naj ne gre ...

VIKTORIJA: Zakaj si to delam?

LENI: Ker misliš, da boš v zameno dobila ljubezen. Saj vedno to misliš.

Žan in Peter.

PETER: Dobro, ja. Dvajset. Zadovoljen?

ŽAN: Ja.

PETER: Ampak, a ni to idealno? Otroke že ima, denar ima, kariero ima, stanovanje ima; vse, kar hoče od tipa, je samo malo ljubezni. Jackpot.

Viktorija in Leni.

VIKTORIJA: Kaj pa je to ljubezen?

Leni plane v smeh.

VIKTORIJA: Jaz te to resno sprašujem.

Leni se še vedno smeji.

VIKTORIJA: A se lahko enkrat v življenju malo zresniš pa mi resno odgovoriš na eno samo vprašanje, ki ti ga zastavim?

LENI: Ampak če ti *mene* sprašuješ, kaj je to ljubezen.

VIKTORIJA: Ja.

Leni se zresni.

LENI: Pa ne vem. To, ko je cel dan slab, potem pa vidiš določenega človeka in je kar vse okej. To je po mojem ljubezen.

Peter in Žan.

ŽAN: Ti si z žensko, ki služi več kot ti.

PETER: Trenutno služi več kot jaz.

ŽAN: To pa ni ravno moško, a ne?

PETER: Obstaja še kakšno drugo merilo moškosti kot višina plače.

ŽAN: Na primer?

Viktorija in Leni.

LENI: Včasih sem mislila, da je to, kar imata ti in Peter, ljubezen, pa zdaj ugotavljam, da v resnici ni.

Viktorija nekaj časa nepremično gleda Leni, nato jo pograbi za lase in jo začne lasati. Leni jo klofne, Viktorija jo izpusti.

LENI: Koji kurac?!

VIKTORIJA: Kako niti enkrat samkrat ne zmoreš, da ne bi provocirala, prasica mala! Prav ne moreš si pomagat!

Žan in Peter.

PETER: Prevzemanje odgovornosti. Odločitev za tisto, kar je prav, in ne za tisto, kar je lažje.

ŽAN: Whatever. Tvoja punca služi več od tebe. A ti je vsaj dejansko všeč? Ali jo samo izkoriščaš?

PETER: Obstaja več vrst navezanosti.

ŽAN: Torej je nimaš rad.

PETER: Saj sem rekel. Obstaja več vrst navezanosti. Pa itak je prezgodaj, da bi že vedel.

20. slika: Abortus

Dejana ni videti nikjer, pa tudi nihče se ne ukvarja z njim.

PETER: Petra pride kmalu. Ima plac za štiri, tako da ...

VIKTORIJA: Ne, fak off, jaz ne grem z njo, ni šans, ne grem!

Viktorija gre stran, Peter za njo, Žan odnese Leni.

PETER: Viki ...

VIKTORIJA: Pri miru me pusti.

PETER: Leni rabi bolnico in tebe ne bom pustil tukaj.

VIKTORIJA: Nočem se furat s to žensko!

PETER: Saj je niti ne poznaš!

VIKTORIJA: Ne bom se vozila z njo pa pika!

PETER: Zakaj?

VIKTORIJA: Ker mi ni prav, da se ti daješ dol z njo, a prav? Nočem. Nočem. Nočem. Že ko si me vprašal, kaj si mislim o tem, da bi šel z njo ven, sem ti to hotela reč, ampak nisem.

Peter se nasmehne.

PETER: Lej. Drugega prevoza trenutno nimamo. Dajmo se z njo peljat. Obljubim, da bom prekinil z njo takoj, ko pridemo v Ljubljano.

VIKTORIJA: Ne verjamem ti.

Tišina. Peter jo poljubi.

VIKTORIJA: Naredila sem splav.

PETER: Kaj?

VIKTORIJA: Splav sem naredila.

PETER: Kdaj?

VIKTORIJA: Pred enim mescem.

PETER: A je bil moj?

VIKTORIJA: Ja.

PETER: Zakaj mi pa nisi povedala?

VIKTORIJA: Saj sem ti probala ... Ko smo v študentskem domu pri Žanu pospravljali.

PETER: Šit!

Peter si puli lase, Viktorija ga opazuje.

PETER: Zakaj si mi ti to zdajle povedala?!

VIKTORIJA: Kaj?

PETER: Okej, nisi mi mogla povedat v študencu, ampak lahko bi mi kdaj drugič.

VIKTORIJA: Ni bilo priložnosti.

PETER: Ker, kaj točno naj bi zdaj jaz po tvoje naredil?

VIKTORIJA: Kaj?

PETER: Za kondom uporabiti je prepozno, da bi šel s tabo na kliniko, je prepozno, da bi ti rekel, da bi imel s tabo otroka, je pa tudi prepozno, a ne?

VIKTORIJA: Pač ...

PETER: A ti si ga hotela obdržat?

VIKTORIJA: Ne vem.

PETER: Če ne veš, če si ga hotela obdržat, zakaj si pa potem splavila?!

VIKTORIJA: Jaz bi ga hotela obdržat, če bi ga ti hotel obdržat!

PETER: Kako naj bi ga jaz hotel obdržat, če nisem vedel, da obstaja?!

VIKTORIJA: Nisem hotela, da ga hočeš na tak način.

PETER: Kakšen?

VIKTORIJA: Da sem jaz že tako ali tako noseča in ti rečeš, o, potem ga pa mogoče imejva ...

PETER: Ja?

VIKTORIJA: Ampak da mi ti rečeš, ej, kaj pa če bi midva imela otroka, in potem jaz rečem, no, v bistvu ...

PETER: To je moteno.

VIKTORIJA: Ni bil najboljši načrt, priznam.

PETER: To, da mi pa poveš zdaj, ko je že prepozno, je pa tudi ... Ne vem. Glupo. Kaj hočeš? Opravičilo?

VIKTORIJA: Ne.

PETER: Da se slabo počutim?

VIKTORIJA: Ne.

PETER: Kaj pa potem? Kaj je bila tvoja motivacija, da mi to poveš?

VIKTORIJA: Želela sem, da veš.

PETER: Ma, fak, no.

Peter jezen odkoraka, Viktoriji se ulijejo solze.

21. slika: Epilog

Žan, Peter, Leni in Viktorija sedijo ob avtu in čakajo. Vstanejo, ko slišijo, da se približuje avto. Prestrašeni obstojijo, ko ugotovijo, da gre za policijskega. Dejan se pojavi nekoliko proč od njih.

DEJAN: Jebite se, vsi po vrsti.

PETER: A ni rekel, da nima telefona?

VIKTORIJA: Očitno je lagal.

ZASTOR

Sodobna slovenska dramatika

Foto: Domen Martinčič

Foto: Domen Martinčič

Katarina Morano in Žiga Divjak

Sedem dni

Benu Gecu v spomin.

Upava, da imajo dober sound system tam, kjer si, da je lahko na glas in da so kabli v redu zloženi. Tudi tu je glasno, včasih nevzdržno, ko smrdi, smrdi, in ko je lepo, je še vedno čarobno, no, saj se spomniš, bolj ali manj je enako, prazno in polno, manjkaš, ampak te še slišimo, ko te iščemo.

Pošlji nam kaj, če najdeš način, drugače pa: razigraj se v dobri družbi in se vidimo, ko se!

PROLOG

Vseh šest igralcev pride na oder, vsak s svojim stolom pod roko in s skodelico kave/čaja/soka v drugi roki. Dolga tišina.

JETTE: Jaz mam rada ponedeljke ... ker mam rada svoje sodelavke in sodelavce ... fino mi je prit v službo, ker mam rada svoje sodelavke in sodelavce.

Rada pridem v pisarno, ker ... zdej smo dobil take lepe lučke, nove, take ... zelene ... ja, mal so zelene.

Pa iz pisarne mam tak lep razgled ... na en blok pa te balkone ... pa te rože na balkonih ... pa en vrtec se sliš ... ja, lepo.

Dolga tišina.

JETTE: Rada mam ponedeljke.

Ker mam rada svoje sodelavke in sodelavce.

Rada mam svojo pisarno.

Ker mam zdej ene nove lučke. Lepe.

Pa ob ponedeljkih mam ponavadi skupen zajtrk. Pa vsak kej prinese ...
Eni kej kupijo, eni pa prinesejo kej, kar so spekli.

To je lepo. Rada mam te zajtrke.

Dolga tišina. Vsak vzame svoj stol in odide z odra.

PONEDELJEK

LUKA: Ej, v redu bo, jz mam dober filing.

ANJA: Ja?

LUKA: Ja, se mi zdi, da sva ji bla simpatična ...

ANJA: A res mislš?

LUKA: Ja.

ANJA: A res res mislš? Ni to, da me zdej neki tolažš al pa neki?

LUKA: Ne, no, res mislm.

ANJA: Okej ...

LUKA: Okej.

ANJA: Ker jz sem drugač kul ... mislm tko, me ne rabš še neki tolažt pa to ...

LUKA: Anja, lej me. V redu bo. Poklicala naju bo, tko kt je rekla, sam mal morva še počakat. Vse bo okej. Okej?

ANJA: Okej.

LUKA: Okej.

ANJA: Joooj, kolk si želim, da ... a ne ... da bi ... pa da bi ... a ne, ker zdej bo ful ...

LUKA: Ja.

ANJA: Zdej bo ...

LUKA: Ja.

ANJA: Dogajal se bo pač ...

LUKA: Vem, ja.

ANJA: To bo zdej ful ...

LUKA: Jp ...

ANJA: To bo ...

LUKA: Super bo.

ANJA: Bo, a ne?

LUKA: Ja, super bo.

ANJA: Ja, super bo.

Luka in Anja se objameta, vznemirjena sta ... Ko se umirita, nagovorita publiko.

ANJA: Ker midva zdej ... Uf, mam kr mal tremo ... tko, mravlinci pa srce mi ... Torej, midva.

LUKA: No ...

ANJA: Ja, midva ...

LUKA: V glavnem, zgleđa, da bo fantek.

ANJA: Ej!

LUKA: Kaj? Sam mal sem ti pomagu.

ANJA: Če sva se zmenila, da tega ne bova govorila, ker še ni čist ziher, da bo.

LUKA: Pa kaj, če je blo videt?

ANJA: Ja, sam to se v tej fazi ful še zmotjo.

LUKA: Mislm, če je bil lulček, je bil lulček.

ANJA: Ja lahko je blo pa kej družga, sej je sama rekla, da to ni čist zihr, da se ponavad na nuhalni to sploh še ne vid.

LUKA: Ja, ampak midva sva pa pač vidla. Še obkrožla je.

ANJA (*publiki, ponosna je*): No, v glavnem, midva sva noseča. No, jz sem noseča, on ni tok.

LUKA: Ja, bolj je ona kt jz.

ANJA: Ja, no, zlo sva še ... no ... zgodi, v glavnem, se mi še ne vid neki, verjetn niste niti opazl, mislm tko, vid se tko, pred špeglom, če se gledam, se vid že neki, sploh če tkole mal sprostim trebuh, a ne, tko se mejčken vid, sam čez obleko, sploh če je še tko mal širša, pa ne še tok. Nisva še čist ... nisva še nobenmu zares povedala, tud staršem ne.

LUKA: No, jz sem povedu cimru, sam čist mal, v bistvu je bolj on uganu. Pa ti si Mojci povedala.

ANJA: Dobr, to, ampak pač nisva še tko, pač zares, a ne? Recimo staršem, ko poveš, je res tko nekaj uradno. Pa ko bova noni pa mami Joži povedala, to bo pol tko: evo, noseča sva.

LUKA: To bova zdej, ta vikend.

ANJA: Ja.

LUKA: Veseli bojo.

ANJA: Ja.

LUKA: Fak, čist se jim bo zmešal.

ANJA: Ja.

LUKA: To je uno, ko vsi čakajo, sam noben nč ne reče ...

ANJA: Tvoja nona reče.

LUKA: Ja, ona je že vse štiri mela pr najinih letih.

ANJA: Ja.

LUKA: Ona bo ponorela.

ANJA: Ja.

LUKA: Smešn bo.

ANJA: Ja, smešn.

LUKA: Fak.

ANJA: Ja. Fak.

Tišina.

ANJA (*publiki*): V glavnem ... Midva zdej zaenkrat živiva še s tremi, no, tremi do šestimi cimri v fletu, ja, mal se menja to skozi, ampak ja, sva si nekak rekla, da bi mogoče najela neki svojga. Mislim, itak nam je najemnino ful dvignu, tko da sva si pa pol res rekla, itak že zdej kr ful plačujeva, zakaj ne bi pol pa res še mal dodala, pa da smo na svojem. Da bi bla sama. To še nisva bla, v bistvu. Sama. No, sami. Mi trije, a ne, zdej, ko bomo.

LUKA: Nista dvojčka, to smo tud že vidl, to mi je kr odlegl.

ANJA: Ja, no, in tko se je začel ... To iskanje fleta. (*Luku.*) Jz bi, da je spalnica pa dnevna, pa pol, da je ena taka manjša otroška soba, a ne ...

LUKA: Ja, pa da je balkon.

ANJA: Ja, pa jz bi, če lahko, da je parket, men je to tok lepo ... Ker to je pol res čist drug filing.

LUKA: Pa parking.

ANJA: Pa da je zraven tko kak park.

LUKA: Al pa otroško igrišče, ne?

ANJA: Ja! Pa nujno, da je tko, da grem lahko tud z vozičkom, tko da grem lahko kam tud peš, če grem sama, pa da je lepo ...

LUKA: Center, a ne?

ANJA (*navdušena*): Ja, da maš še ti bliz do službe, pa da ti lahk midva pol kdaj malco prpeleva z vozičkom ...

LUKA: Kolk je to?

ANJA: 900 plus stroški.

LUKA: 1200 plus stroški.

ANJA: 1300.

LUKA: 1100.

ANJA: 970.

LUKA: 1050.

ANJA: 890.

ANJA: 1200.

ANJA: Hahaha, o fak, lej tega! 1800!

LUKA: Tega ne bova, ta zihr nima parketa.

ANJA (*se smeji*): Ma ja, to pa res, kr neki je.

LUKA: Edino ne vem, mogoče tole, GARSONJERA, 30 KVADRATOV, 750 PLUS STROŠKI.

ANJA: Sam ... garsonjera ... Pa drago je v bistvu za to, kar je ...

LUKA: Ma ja ...

ANJA: Ja ...

LUKA: Razen če bi mogoče kej bolj v smislu ... Šiška?

ANJA: Mogoče res bolj, ja ...

LUKA: Mislm, sej Lublana je tok mejhna, da si itak takoj v Tivoliju al pa
kjer kol ...

ANJA: Bežigrad?

LUKA: Men je Bežigrad kul ...

ANJA: A tale?

LUKA: Sam to je pa že ful čez obvoznco.

Tišina.

LUKA: Kaj pa tale?

ANJA: Lepo ...

LUKA: 900.

ANJA: Uf!

Tišina.

ANJA: Mislm, sej on al pa ona v bistvu še ne rab sobe na začetku ...

LUKA: To je pa tud res ... On je ne rab.

ANJA: Ne, resno, no ... da je pač spalnca pa dnevna ... men bi blo sam to
res kul, da mam spalnco posebi, to mi je v bistvu najbolj važn ...

LUKA: Valda, men tud.

ANJA: Itak.

LUKA: Sej to je sam za par let ... pol pa lahk pač že kej družga ...

ANJA: Kaj pa tale?

LUKA: Dej povej številko ... Oddano.

ANJA: Kaj pa ta?

LUKA: Oddano.

ANJA: Pa ta?

LUKA: Oddano.

ANJA: Pa ta?

LUKA: Oddano. ... Sej v bistvu je lahk tud vse skupi ena soba za začetek ...

ANJA: Dravlje, garsonjera, 28 kvadratov, 500 evrov plus stroški.

LUKA: Sam ta flet pa res tko zgleđa, da se premaknt not ne morš.

ANJA: Ma ja, sej res ... Dej vseen poklič, čist tko, da vidva mal ...

LUKA: Oddano.

ANJA: Oddano.

LUKA: Oddano.

ANJA: Nikol ne bova našla.

LUKA: Itak da bova.

ANJA: Oddano, razen če dava 100 evrov več.

LUKA: Sam, to je pol ...

ANJA: Ja, sej vem ...

LUKA: Ej, a pa res rabva balkon?

ANJA: Ma ne, sej ne rabva. Itak bomo skoz zuni. Pa otrok, balkon, balkon ma ograjo, otrok lahk čez pade ...

Kaj pa ta? Šiška, enosobno, neopremljeno stanovanje, 36 kvadratov, 750 plus stroški. Ma ne, to ni šans, še postle nimava svoje.

LUKA: Bizovik, 1,5-sobno stanovanje, 900 evrov plus stroški.

Kaj pa je to? A to je kao soba?

ANJA: Ne, to je po mojem shramba ...

LUKA: Ne, lej, ker piše, da je soba.

ANJA: Ma ne!

LUKA: Pa poglej, no ...

ANJA: Pa res! Fak.

LUKA: Lej, to je pa ta ista omara, kt jo ma tvoja babi!

ANJA: Ne, no, v kleti pa res ne, no!

LUKA: Spodnja Šiška, garsonjera, 25 kvadratov, brez priključka za pralni stroj, 500 evrov plus stroški.

ANJA: Ja, dober dan, jz pa kličem zarad oglasa ...

LUKA: In?

ANJA: Sam trideset ogledov bojo mel, midva sva pa že tm petdeseta, k sva klicala.

Faaaak, na konc bova pr mojih, že vidm, da bova pr mojih, ne morva bit pr mojih, res ne morva bit pr mojih, ker se mi bo zmešal.

LUKA: Pa ne bova pr tvojih, našla bova neki.

ANJA: Ja, sam da bom jz prej rodila.

LUKA: Pa ne boš prej rodila.

ANJA: Laži bi blo, če bi tud ti mal iskal ...

LUKA: Sej iščem.

ANJA: Nč ne iščeš, sam mene čakaš, da ti pošljem, pol pa vse gre ... Nč ne bova našla. Ne morem vse sama.

LUKA: Miška, v redu je ... Bova pa kupla avtodom, pa ko jih jebe ...

ANJA: Oddano.

LUKA: Oddano.

ANJA: Oddano.

LUKA: Ne javjo se.

ANJA: Nč, so že oddal ...

LUKA: Oddano.

ANJA: Halo?

LUKA: Oddano.

ANJA: Oddano.

LUKA: Ta številka ne obstaja.

ANJA: So že umaknil oglas.

LUKA: Oddano.

ANJA: V bistvu se sam ena soba oddaja do poletja.

LUKA: Isto, oddano.

ANJA: Oddano.

LUKA: Fak, ker idiot, kt da sem na zaslišanju.

ANJA: Ja, halo?

LUKA: Oddano.

ANJA: Ne vem, jz je nisem nč razumela, mislm, da me je skenslala, dej ti poklič še enkrat.

LUKA: Oddano.

ANJA: Oddano.

Umirita pripoved.

ANJA: No, tko.

LUKA: Ja.

ANJA: To je kr trajal ... Tko kr, kr trajal.

LUKA: Ampak ...

ANJA: Ja, ampak pol enkrat, po ne vem kok tednih iskanja, preprirov in obupavanja, a ne?

LUKA: Ja, je kr blo ...

ANJA: No, sva pa le pršla do enga ogleda.

LUKA: Ja. V Tacnu.

ANJA: Ja. Sva tud bla tm pr repu nekje, ampak naju je vseen vzela, ker sva mlad par, nekadilca, pa ker nimava domačih živali, pa ker mava hvala bogu mal našparan in dava lahko tri najemnine za varščino vnaprej. Kar je sicer mal bedno, ker je to bla mal dojenček rezerva, ampak lej, sej je kul. Ni glih tko bliz centra, kt bi si želela, ampak

končno en normalen flet, 45 kvadratov, k ma res eno spalnco posebi in clo balkon. 650 plus stroški ... Tko, kr neverjetno.

LUKA: Pa dobra povezava je z busom, ne vem, kera številka glih pele, to morm še prevert, ampak ja ... lepa narava je tm, Sava verjetn, al kaj tm teče, tko po eni strani se mi zdi res carsko za otroka vzgajat. Jz sem bil ful za.

ANJA: Ne, nisi bil takoj za.

LUKA: Ja sem bil.

ANJA: Ne, nisi! Ti si najprej reku, da ne mislš za vikende čakati pol ure, da zapeleš iz ulce, dokler pol Ljubljane ne zleze dol s Šmarne ...

LUKA: Nisem jz to reku, to je Uroš reku v kuhni, ko si kazala.

ANJA: Ne, Luka, to si ti reku, Uroš je o boreliozah, ti pa o Šmarni.

LUKA: Dobr, nima veze.

ANJA: Večkrat si reku, da sovražš Šmarno.

LUKA: V redu, nima veze zdej, no.

ANJA: A mi daš še en čigumi, slabo mi je.

Luka da Anji žvečilni gumi. Mimo pride Par, mož drži ženi torbico, medtem ko si ona oblači plašč, žena opozori moža, da si ni dobro zavezal vezalke, pozdravijo se z Anjo in Luko, par odide mimo njiju. Takoj za njima pride še visoko noseča Najemodajalka, rokujejo se.

NAJEMODAJALKA: Dober dan, pozdravljena, vi ste verjetno Anja?

ANJA: Ja, midve sva govorili ... to je pa Luka ...

NAJEMODAJALKA: Živjo. Vesna.

LUKA: Ja, Luka. Me veseli.

NAJEMODAJALKA: Sta v redu našla?

ANJA: Ja, super, zdej je vse laži, ker je zmer kkšn Hofer al Lidl al pa Spar za orientacijo, a ne?

NAJEMODAJALKA: Ja, to pa res. Kar izvolita.

Najemodajalka ju povabi v stanovanje. Anja in Luka se ozreta okoli sebe.

ANJA: Vav, lepo je.

NAJEMODAJALKA: Ja, smo glih prebarval, no, prejšnji najemniki so.

ANJA: A se kej sezujeva?

NAJEMODAJALKA: Ja, dejta, prosm, dons jih mam še cel kup planiranih, tko da bi se hitr zapacal vse, če se ne bi sezuval ...

ANJA: Ja, normalno.

Anja in Luka se nerodno sezujeta in poskušata poravnati svoje čevlje ob rob, tako, da bi bili čim manj v napoto. Utesnjeno je. Najemodajalka jima razkaže stanovanje.

NAJEMODAJALKA: Vse, kar je v stanovanju od pohištva, ostane, razen če bi sami želel kej dat stran, mam dol še eno klet, pet kvadratov, pa bi lahk tja shranil, a ne ... Pa pejmo kr po vrsti, tko, kt je, tole je kopalnica, bojler rab mal časa, tko da ga je smiselno kr met pržganga, če sta doma, tuš je drugač klasičen, zavesco sem pa zdej menjala, tko da je nova, no, sej ni kej rečt posebnga, a ne ...

Tole je dnevni prostor s kuhno, gorilnik je na plin, dve rinke, sej se da, številka od Butana je kle napisana, pa to vam pol oni vse prnesejo, zamenjajo, tko, sej poznate, a ne? Hladilnik, pečica, pečica je super, takih več ne delajo, boljša je kt moja ta nova, res, ker se je tale pokvarla lani enkrat pa je serviser pršu, sem ga vprašala, če jo je smiselno sploh popravlat al nej raj kr novo, pa je reku, gospa, vse, kar je starej od petnajst let, je smiselno popravlat, ker nč, kar dons kupte, ne bo nikol tok staro. Mikrovalovna, jedilni pult. Tko, aja, žarnico za tole bo pol moj mož prnesu, to sem šele dons opazla. Kkšno vprašanje?

Anja in Luka odkimata.

NAJEMODAJALKA: Ja, sej ni kej. V glavnem dnevna, priključek za televizijo je, to pol, ko bi televizijo prnesla pa zbrala, kater internet pa to, bi pol sami zrihtal, a ne?

LUKA: A je optika v bloku?

NAJEMODAJALKA: Je, so lani vse napelal. Mi mamo tud, jz gor živim z možem drgač, tko da če bi blo kar kol, se pol hit zmenmo tud, a ne? Balkon, vrata se mal zatikajo, ampak k človk sistem pogrunta, je čist lahko.

Najemodajalka stežka odpre vrata balkona, vsi skupaj izstopijo na balkon in se razgledajo po okolici. Lepo je.

ANJA: Tko lepo zelen je pr vas.

NAJEMODAJALKA: Ja, to pa je ja, sami parki, sej vidta, Šmarna je pa itak en dva tri. Moj mož gre vsak dan. Jz pa tko, no, če utegnem, sem pa tja tud, ampak nisem tok za hribe. Vidva hodta kej?

ANJA: Ja, Luka zlo rad gre.

LUKA: Že dolg nisem šel.

ANJA: Lani sva bla na Sedmerih jezerih, je blo zlo lepo.

NAJEMODAJALKA: O, a res? To mene mož skoz, da bi šla namest na morje na Sedmera pa tm okol, ne vem, kam, sam ... ne vem, jz to morje tko težko žrtvujem ...

LUKA IN ANJA: Ja, res.

NAJEMODAJALKA: No, pejmo še kabinet oziroma spalnico pogledat. Tkole, tole je pa spalnica, pa vgradna omara je kr velika, si lahko pogledata, vse gre not. Je pa tud res po meri, tko da je dobr izkoriščena. Sej vse skupi ni nč kej posebnga za pokazat, je, kar je.

ANJA: Zlo je lepo.

NAJEMODAJALKA: No, pa mogoče pejmo kr nazaj v uno sobo, pa da vidva še kej vprašata, če mata ...

LUKA: Kakšni so pa stroški?

NAJEMODAJALKA: Joj, seveda, sem pa čist že zmešana, tolkrat sem dons tole že povedala, da sploh ne vem več, komu sem kej. V glavnem, gretje je na toplarno, tko da mamo kr nizke stroške, tud jz lahk rečem, mam gor mejhen večji stanvanje, no, ena soba več je, pa damo poleti za stroške vse skupi nekje 70, pozimi pa 140. Ni treba prov velik gret, se mi zdi, da mamo kle ene gospe k grejejo kt v peklu, tko da se mi včas zdi, da cel blok kr one ogrejejo.

Vsi se zasmejijo.

NAJEMODAJALKA: Zdej glede klime je pa tko, mi je nimamo, jz je ne maram neki, tud moj mož ma skoz neki vneta ušesa, je tud ne prenese, ne vem. Te, ki so bli prej kle, se tud niso prtožval, tko da, če bi hotla, v redu, sam to je pol na vas, ampak res mislm, no, sej bi vidl, da to sploh ni klele aktualno. Čeprov vsi to sprašujejo, zanimiv.

ANJA: Eh, jz tud ne maram neki klime, midva mava še avto brez klime, sva še navajena.

LUKA: Pa sever-jug je lega, a ne, tud ni verjetn prov direktnga sonca polet.

NAJEMODAJALKA: Ja, res, bravo, tud to ja, pa res. Jz mam gor, k smo na uno stran, klele gre pa tko čez, ja ... V glavnem mam sam še par minutk, vaju še kej zanima?

ANJA: Ne, kar se mene tiče, je vse jasno. Luka?

LUKA: Ja, men tud, mislm, da ste vse super povedala.

NAJEMODAJALKA (*se zasmeji, naklonjena jima je*): No, pa sej se lahko tikamo, nismo tok narazen, a ne?

ANJA IN LUKA: Ja, seveda.

NAJEMODAJALKA: V stanovanju se ne kadi, niti na balkonu, domačih živali ne dovolmo, ampak to sva midve že po telefonu vse, a ne? Nimate živali nobene, a ne?

ANJA: Ne. Tud kadiva ne.

NAJEMODAJALKA: Super. S čim se pa ukvarjata, sem hotla še vprašat ...

ANJA: Jz sem frizerka, mam svoj stol v enmu salonu na Tržaški ...

NAJEMODAJALKA: O, super, frizerko met v hiši bi mi lahko pomagal uredit tole moje gnezdo.

ANJA: O ne, vi mate pa zlo lepe lase ...

NAJEMODAJALKA: Prej nč od nč, v nosečnosti pa kr na vse strani ... To se sam čudš pol. No, ja, pa vi, no, pa ti?

LUKA: Jz pa delam na računalniškem servisu, računalnike popravlam ... pa telefone, take stvari ...

NAJEMODAJALKA: O, same koristne stvari, fino, fino ... Sta to redno zaposlena?

ANJA: Jz mam s. p., Luka je pa na pogodbi, glih mu je podalšu še za pet let ...

LUKA: Ampak nama gre, no, ni se nama še zgodil, da bi nama zmanjkal za najemnino al pa kej ...

NAJEMODAJALKA: Ja, ampak midva sva vseen tkole rekla, lej, nikol ne veš, mi smo mel že vse sorte, varščina so tri najemnine, tok je tud odpovedni rok, pa če se kej zaštrika, da smo pokriti. Pogodba je pa za dve leti, to sva se tud že strinjale, a ne, vama je v redu?

ANJA: Ja, super, si ne želiva skoz neki iskat, bi se rada nekje mal ustalila, a ne?

LUKA: Ja.

NAJEMODAJALKA: Zdej pa tko, če sta zainteresirana, vidva res res res kar čim prej javta, ker je tako povpraševanje, da bomo to en, dva, tri, no, jutri še mamō neke oglede popoldne, pol pojutrišnjem bomo pa verjetn že lahko zbral med tistimi, ki so, ste bli zainteresirani, zaenkrat so še vsi bli, pa je blo že 15 ogledov, se mi zdi ...

Anja in Luka se spogledata in si nakažeta, da sta oba za.

ANJA: Ja midva sva kr zlo zainteresirana, a ne, Luka?

LUKA: Ja, men je ful ful všeč, tko da mislm, ja, bi bla zlo vesela, če bi lahko tuki, a ne ...

ANJA: Ja, res.

NAJEMODAJALKA: No, superca ... tvojo številko mam ... Ja nč, se vama prov kmal javm, velja?

LUKA: Super.

Luka in Anja se obuvata in oblačita.

ANJA: A bo fantek al punčka?

NAJEMODAJALKA: Oooo, ja, fantek bo.

ANJA: O, lepo.

NAJEMODAJALKA: Ja, sam da se ne bo prov obiru.

ANJA: Kok pa še mate?

NAJEMODAJALKA: Še dva mesca.

ANJA: Uf, hitr bo.

NAJEMODAJALKA: Upejmo.

ANJA: Eh, otroci so super.

NAJEMODAJALKA: Res so.

Pri vratih pozvoni, Najemodajalka jih odpre in pred njimi že čaka nov Par. Para se nerodno drenjata v majhni veži, novo prispeli par se začne sezuvati, ko vidi, da se Anja in Luka obuvata.

NAJEMODAJALKA: Dober dan, vi ste pa verjetno ... da pogledam ... Lucija?

LUCIJA: Ja, midve sva govorili, to je pa moj partner Marko.

MARKO: Marko. Me veseli.

NAJEMODAJALKA: Vesna, ja.

Najemodajalka se obrne k Anji in Luki.

NAJEMODAJALKA: Dobro, mi se slišmo, a ne?

ANJA IN LUKA: Ja, seveda, se že veseliva.

ANJA: Na svidenje.

NAJEMODAJALKA: Ja, adijo. Dobro, tako, zdej pa mi.

LUCIJA: Lepo je.

NAJEMODAJALKA: Vse, kar je v stanovanju od pohištva, ostane, razen če bi sami želel kej dat stran, mamo pa dol še eno klet, pet kvadratov, pa se lahko še tm kej shrani, če bi bla potreba.

Najemodajalka in novo prispeli par izginejo v stanovanju, Anja in Luka obstojita sama pred vrati. Navdušena sta. Poskušata pridušiti zvoke svojega navdušenja, da se ju ne bi slišalo v stanovanje.

ANJA: Na Šmarno boš hodu.

LUKA (*se smeji*): Ne, ne bom.

ANJA: O, ja, pa boš.

LUKA: Ne, ne bom.

ANJA: Hahaha, po mojem prov boš.

LUKA: Ti boš, ker boš debela.

ANJA: Veš, kaj ... ti se boš glih tok zredil kt jz, ker do zdej si še čist vse, kar sem se jz spomnila al pa si zaželela, na konc tud ti jedu.

LUKA: Aja? A tko k včeri makaroni s pestom ob polnoči?

ANJA: Dobr, razen to.

Luka in Anja se smejita, srečna sta. Potem se zresnita in spet nagovorita publiko.

ANJA: Mene je hitr že zgrabu ta filing, da bi ji mogla povedat. To, da sva noseča. Tko prvič sem zares začutla, da bi nekomu povedala. Pa ker je ona tud noseča pa to, takoj sem že vidla, kako se naši otroci skupi igrajo zuni pa kako je njihov tamau mal pr nas pa naš mal pr njih, da si jih mal počuvamo pa to, in ja, mogoče gremo skupi na Šmarno, kaj vem. Tko prijetna se mi je zdela. Taka simpatična, no. Sam, ne vem ... nasledn dan sva bla naročena za to nuhalno in jz sem se tko nekak zapičila v to ... da bi rada prvo vidla, če je vse okej, mislm, mela sem en pregled, tm mesec pa pol nazaj, pol pa nč. Pol pa sam neki mi je slabo, pa spim pa spim, pa je prvo ful čudn, pol je pa že čist navadn, pol se ti pa zdi, da sploh ne veš, a to zdej kej je al ni, al kaj. No, in nekak sva si rekla, počakava to nuhalno, pa pol ...

Mislm, niti staršem še nisva povedala, tko ... pač res je glih tak čuden tajming ... čeprov se mi je zdel, da bi ji mogoče to mal pomagal pr odločitvi ...

Mislm, jz zdej ful to razmišlam, kdo bo še rodil takrt nekje kt jz, da se bomo družl pa vozičkal skupi, ne vem, da si bomo pomagal, no ... Zaenkrat jih nimam tok velik, no, v bistvu mam eno, oziroma bol pol, ker si nisva zdej glih tok bliz, ampak lej, ne veš ...

V glavnem ... to sem se mal sekirala, sam ne vem, tko sva se odločila, mislm, da smo se tud kr ujel nekak, jz sem mela dobr filing vseen.

LUKA: Jz nisem mel tok filinga, da bi ji mogla povedat, mislm, sej je sama noseča pa to ... Mislm, če kdo šteka to, zakaj ljudje počakajo do treh mescov, preden povejo, je to ona, sej je šla glihkar čez to, a ne?

Ker men se je to vse itak zdel še čist nerealn. Kako bi to reku? Ti kt pač partner, a ne, poleg tega, da je skoz utrujena pa da lahko praktično kjer kol pa kadar kol zaspi pa da se vse okol hrane čist nepredvidljiv vrti, tist, kar smo mel radi, zdej ne mormo pa smrdi, tist, kr ne maramo, nam zdej paše, itak pa bolj ne bi nč, ker ji je po vsem slabo, ampak vseen bi pa neki oziroma bi sam tist neki, pa to skoz ... No, poleg teh stvari si ti kt partner res bolj tko, no, v temi. Mislm, kaj pa vem, okej, un test na začetku ... Pol na un prvi pregled pr ginekologinji me una njena itak ni pustila, pol pride s tisto slikco, okej, ampak tist se tud bolj ne vid, al kaj, pol pa, kaj jz vem ... deleč je nekaj, mislm, teb se zdi nekaj delč.

No, do te nuhalne, a ne. To, kr sva mela pol nasledn dan. Ker to je pa pol ta šok. Fak. To je že vse. On ma prstke, en, dva, tri, štir, pet, no, ne vem, nismo štel, tok se glih ne vid, ampak ma, vse ma, stopala, on tko dviga roke pa tko neki dela po očeh pa cel se premi-ka, ni mu neki blo udobn, no, al pa mu je blo tok ful udobn, a veš uno, ko se včasih kr rineš not v deko, kok je dobr, tko nekaj, noro. Lulčka ma. Ja, ga ma. Obkrožla ga je na tisti smešni televiziji z zlatim okvirjem, ja, fak res, ta televizija, kjer sva midva to vse gledala, a ne, ko je ona to iz tega ultrazvoka projicirala, je bla v enem takem zlatem okvirju, in ti pol gledaš tm tega otroka, pa roke pa lulčka, v tem zlatem okvirju, to je res kr smešn drugač, ne vem, no, men je to blo res smešn. Pa kul je, prov kul je. Una pa tko resna, mislm, ta njena ginekologinja. To je blo tud kr smešn. Pa reče pol Anji, ne se zdej ustraš, morm mal potrest, da gre otrok v ta prav položaj, da mu ona izmer tist, kar more pač, in res tko nardi po trebuhu, tum, tum, tum, in un na televiziji se res začne premikat. Prov ni mu blo kul, da ga je tko zmotla, prov tist, joooj, morm se prestavt zdej, al kaj, dejte mi mir! V zlatem okvirju, kul.

Anja in Luka se spogledata, smejita se.

LUKA: Ja pol sva šla pa mal v Baby Center v Šiški, čist tko ... da mal vidva ...
A ne?

ANJA (srečna): Ja.

LUKA: Pa sva sam hodila med temi stvarmi, pa vse nama je blo tko luštn ...

ANJA: Pa ene take nogavičke z orkicami sva kupila.

Luka in Anja se smejita. Anja pogleda na telefon, vznemirjena skače okoli Luke, živčna je, ne ve, ali bi se smejala ali bi se kam skrila.

ANJA: O fak, o fak, o fak, o fak!

LUKA: Ja, dej jav se.

ANJA: O fak, o fak, o fak!

LUKA: Anja.

ANJA (*globoko vdihne*): Ja, dober dan, gospa Vesna!

NAJEMODAJALKA: Živjo, Anja, sem prov poklicala?

ANJA: Ja, ja, seveda. Kako ste, no, si?

NAJEMODAJALKA: Ja v redu, v redu, se opravičujem, mal dlje je trajal, kt sem misnla ...

ANJA: Oh, ne, sej je v redu, ni panike ...

NAJEMODAJALKA: Hotla sem rečt, da ... men sta vidva bla zlo všeč in res zgledata taka prijetna, tko da sem se, no, z možem, odločila, da vama oddava stanovanje. Sej sta še zainteresirana, a ne?

ANJA (*navdušena*): Jaaaaaaaa! O mojbog, seveda! Luka, dobila sva stanovanje!

LUKA: Juhuuuuuuu!

Luka navdušeno skače okoli Anje, dvigne jo v zrak.

ANJA: Ja hvala, hvala, hvala, hvala, midva sva presrečna!

NAJEMODAJALKA: Tud jz sem vesela, da smo se lepo ujel in ... ja, pridta, da podpišemo pogodbo in vse uredimo, in ja ... dobrodošla!

ANJA: Joj, kr ne morem verjet! Hvala, hvala, res! Midva lahko že jutro popoldne prideva, mava oba dopoldansko, tko da ... če vam je v redu?

NAJEMODAJALKA: Ja super, bosta še mojga Matijo spoznala, kaj rečemo, ob petih?

ANJA (*Luku*): Jutr ob petih?

LUKA: Ja, kul.

ANJA: Ja, nama je super!

Luka Anji nakazuje, naj ji pove še novico. Anja najprej ni čisto prepričana, smejeta se ...

NAJEMODAJALKA: Pa lahko kr k nama gor prideta, midva sva samo en štuk viši, ampak ne tko, kt je ta vhod za spodnje stanovanje, ampak tist levo, če zaviješ na koncu. Sej bosta spodi pozvonila pa bosta vidla. Vodnik piše na zvoncu.

ANJA: Super, velja ... Vesna? Nekej sem vam, no, ti sam še hotla povedat ... pač na tej točki ... Zadnjič ni blo čist priložnosti, pa tud midva nisva še točen vedla, kako pa kaj, no, ampak zdej pa tud nobenmu še nisva čist zares povedala ... v glavnem, jz sem tud noseča. Drug teden bo tri mesce. Ja, to sva rekla, da morva še povedat ... tko, no ...

Tišina.

ANJA: Halo?

NAJEMODAJALKA: Ja ... Ja ... Bravo, ja, čestitam ...

ANJA: Ja, hvala, se kar nekak poklopjo stvari, a ne, v življenju? Najprej naju je mal presenetl, ampak zdej pa, sej je res ... to je v bistvu tko lepo, a ne ... Halo?

NAJEMODAJALKA: Je ... je ... je, ja ... Veš, kaj ... to je pa ... to mejčkn spremeni mogoče zdej ... Mislm, jz ne vem, bi mogla v bistvu še z očetom govorit, ker je v bistvu njegovo stanovanje, midva sam oddajava, pa ... veš, kaj, bom te mogla nazaj poklicat, prov?

ANJA: Jaaaa ... okej ...

NAJEMODAJALKA: Dobr, se slišva, adijo!

ANJA: Adijo.

Anja obstoji, Luka jo gleda s pričakovanjem.

ANJA: More se še pogovort, pa me bo nazaj poklicala.

LUKA: Kaj pogovort?

ANJA: S fotrom, ker je v bistvu lastnik, al neki.

LUKA: Aha.

ANJA: Ja.

Tišina.

LUKA: Ma neeeee. To je sam pač, valda, to je zvedla, more povedat, ne more kr na svojo pest, sej je logično, pa halo, pa sej je ona tut no-seča, njim bo dbest.

ANJA: Ja upam ...

LUKA: Itak, da jim bo!

ANJA: Ja.

LUKA: Mislm, mora jim bit, a ne?

ANJA: Itak ...

LUKA: Ker če kdo razume ...

ANJA: Mhm ...

LUKA: Ej, ne sekiri se, res, kul bo ...

ANJA: Ma ja, sej vem ... sam tko res čudn je rekla to, da pokliče, pa ... res sem nas že vidla tm ... ta Sava, pa Šmarna ... Pa trgovke tm v trgovini so ble res prjazne, sem že prov vidla, kako se mali plaz tm pr konzervah, pa ... A veš? A teb se ni zdel?

NAJEMODAJALKA: Ja, živjo, Anja, pozdravljena, Vesna pri telefonu. Jz vas kličem, da sporočim, da smo stanovanje žal enmu drugmu oddal. Men je zlo žal, ampak ... no, tko pač je.

ANJA: ... Aha ... ja ... ja, aha, ja, ne vem, hvala, da ste sporočil.

NAJEMODAJALKA: Ja, seveda. No, pa sej boste sigurno kej družga najdl ... Pa vso srečo, a ne?

ANJA: Ja, hvala ... Tud vam ja. Srečno!

Zvok prekinjene telefonske zveze. Potem tišina.

ANJA: Srečno?!?! Jz njej srečno?!?! Tud vam srečno?!
Jz ..., jz ...

Tišina.

ANJA (*Luki*): Zakaj ji nisem nč rekla? Mogla bi ji kej rečt, mogla bi ji, ne vem. Srečno? Resno? Jz njej, njej, k vse ma ...

LUKA: Sej bova ... Bova že kej našla ...

Objameta se.

MIKROFON 1: Joj, to mi je pa strašno žal, ampak veste, to stanovanje pa res ni primerno za otroke.

MIKROFON 2: To pa ne vem, kako bo šlo. Mislm, sej nimate niti vozička kam dat, veste kaj, to se men ne zdi najbolj pametno. To je vseen

premejhno, pol boste pa iskal neke rešitve pa se bo vse premikal, ne, ne, to ni pametna ideja ...

LUKA: No, tko nekak se je pol to začel ...

MIKROFON 3: A tko, ja to pa ne vem, to pa po mojem ne bo šlo, žal. Veste, mamozlo lepo pohištvo, tako mal starinsko, pa ne bi mi zdejo otroka v to, sej razumete, to se lahko še tako trudte, otroc to vse uničjo ...

MIKROFON 2: Oddano.

MIKROFON 4: Vas bom nazaj poklicala, ampak mamozkr povpraševanje, tko da ne vem, po mojem najbolj, da še mal iščete.

LUKA: Ne vem ... sej skrit pa tud ne morš ...

MIKROFON 5: To pa ne bo šlo.

MIKROFON 2: Smozže oddal.

MIKROFON 1: Gospod, a niste prebral oglasa?

MIKROFON 4: Oddano.

MIKROFON 3: Ni šans.

MIKROFON 1: Oddano.

LUKA: Vsi bi oddal mirnemu mladmu paru, nekadilskemu, nežurerskemu, brez otrok in živali in prijatlov, pa ki zna lebdet, da ne obrablja parketa.

MIKROFON 5: Ja ne vem, lahko, sam bi junija mogl it ven do oktobra, ker damo takrat za Airbnb.

MIKROFON 3: Veste, tuki mamozlo občutljive sosede, ena gospa je bolana tle zraven pa se bojim, da bi pa otroški jok lahko bil prenaporen zanjo.

MIKROFON 2: A niste prebral pogojev, tm zlo jasno piše, nekadilcem, brez otrok, brez živali, brez obiskov, z redno službo, za dve leti.

MIKROFON 4: Joj, to pa ne, to pa, veste, mamu novo sedežno noter in to pa ne, ne, ne, to pa ne gre – smo napisal brez premikanja pohištva.

LUKA: Noni sva povedala za otroka ... Čist se ji je zmešal ... Je šla kr po svojem imeniku ... Vse je poklicala. Zvečer, ko sva pršla nazaj domov v Ljubljano, sem jo klicu, da ji povem, da sva v redu pršla, je mela še zmeri zaseden.

MIKROFON 3: Otrok, ni šans, to se vas pol ne morem rešit, mi bote še sodišče poslal na glavo, ne, ne, ne grem se jz tega.

MIKROFON 2: Vse sami opremte, noter ni nč.

MIKROFON 1: Ne.

MIKROFON 5: Oddano.

ANJA: Sam še pondeljki so.

MIKROFON 3: Ne.

ANJA: En pondelk pa drug pondelk.

MIKROFON 2: Oddano.

MIKROFON 4: Ne.

MIKROFON 2: Ne.

ANJA: Trebuh je zmeri večji, midva se pa zmeri manj veseliva.

MIKROFON 5: Ne.

ANJA: Vsaj men se tko zdi.

TOREK

V žensko stranišče trgovskega centra priteče obilna maskota krave v roza oblekici z ogromno okroglo glavo in se zaklene v kabino. Maskota sname ogromno glavo in jo z vso silo zabriše v vrata. Pod njo je Stane, preznojen, jezen zaposleni, ki med strašnim besnenjem razbije previjalno mizo in ogledalo, razmeče toaletni papir.

STANE: Kaj je men tega treba? Kaj je men tega treba? Kaj je men tega treba?
Kaj je men tega treba?!

Za njim priteče Mlada sodelavka, oblečena je v ogromno Čebelo planinko.

MLADA SODELAVKA: V ženskem je!

V stranišče priteče še sodelavec Rado, oblečen je v Gospo kokoš s slamnikom in jajci.

STANE: Ne, ne, ne ... Kaj je men tega treba?!

RADO: Stane, odpri vrata, pa boš povedu, kaj je ... Se bomo vse zmenil ...

STANE: Ne, ne, men tega ni treba! Niti mal mi ni treba tega, Rado!

RADO: Vem, Stane ... Lej, prid ti lepo ven pa bova ...

STANE: Ne grem, ne, ne grem ven, nikol več ne grem ven, jz bom tuki do penzije, še vseh pet let bom tuki in tud nadure si bom pisu, res bom, me prov nč ne briga!

MLADA SODELAVKA: Na, Stane, a boš mal vode?

STANE: Ne bom, nč ne bom, ne bom pil, ne bom jedu, ne bom, nč več ne bom.

RADO: Stanko, dej no ... Odpri vrata pa greva na en čikec, pa sam mal dihat, pa boš vidu, da ...

STANE: Jz sem bil mojster!

RADO: Vem, Stane!

STANE: Mene so mojster klical, če je kdo kej rabu, so vsi rekl *Pejt k Stančiju, Stanči bo zrihtu, Stanči zna, Stanči te bo nauču*, to sem bil jz, jz sem bil mojster!

RADO: Vem, Stane ...

STANE: A ti veš, da sem bil jz državni prvak v varilstvu?

RADO: Vem, Stanko ... Dej sam stop ven, no, sam da ...

STANE: A kle mogoče kdo kej zna? A sploh kdo kej zna v tej trgovini?

RADO: Ne vem, Stane, sej znajo, ne vem, lej, ne zdej tko razmišlat ...

STANE: Rado, ni to za naju, veš, ni to za naju ...

RADO: Lej, Stanko, ne smeš zdej tko razmišlat, zdej je treba tole narest, sej je vseen okej, nobenmu ni blo nč, zdej je treba mal zadihat, en čikec, mal sončka tamle zadi, pol pa tole še oddelamo, pa gotovo ...

V žensko stranišče vstopi Supervisor s telefonom v roki.

SUPERVIZOR: Kaj se zdej dogaja tuki?

Ko Stane sliši Supervisorjev glas, začne spet rohneti in razbijati. Rado in Mlada sodelavka poskušata pomiriti Supervizorja.

STANE: Ti pa spizdi ven, da te ne vidm, mulc en, a me slišš? Spizdi! Prokleti prasci, pr petinpetdesetih me rinete v to kurčevo kravo. A ti sploh veš, kako vroče je tle not? Nč zraka ni. Boš vidu, sej boš vidu, ko boš končou puberteto!

SUPERVIZOR: Jz bom poklicu varnostnika, ne mormo mi tkole!

RADO: Ne, ne, ne, ne, takoj bomo tole, okej, nč tazga ni blo ...

SUPERVIZOR: Kako nč tazga? Jz mam škodo, cel karton mleka je razlit, otroc jokajo, mame se derejo ...

STANE: Briga vas to, a ne? Briga vas, kako je Stanetu, a ne? Sej če ga bo infarkt, pa še tolk boljš, a ne, se ga bomo vsaj znebil. Kdo pa rab Staneta? Itak so sam problemi z njim. Nej ga enkrat že infarkt pa da neha tlačt to zemljo. Pa da mamo vsi mir pred njim. Itak ni bil glih dobra krava, a ne?

RADO: Prosm, lejte, vse bomo uredil, samo par minutk rabmo, kt da smo na pavzi, okej?

SUPERVIZOR: Pa kakšna pavza? A vi mene zajebavate, a se vm to zdi normaln?

MLADA SODELAVKA: Dejte, lejte, nej se Rado pogovori z njim, sej je že skor v redu ...

SUPERVIZOR: Minuto mate, da pridete ven!

Stane ponori vsakič, ko sliši Supervizorjev glas.

STANE: Ti boš men govoru! Jz sem zate gospod! Gospod Mojster sem jz zate.

Rado gre nazaj k vratom mirit Staneta. Mlada sodelavka miri Supervizorja.

RADO: Stanko, dejmo mal umirit tole, pa ...

STANE: Jz sem pr osemnajstih začel delat, celo življenje sem delal, da zdej pr petinpetdesetih pa nisem dobra krava.

RADO: Vem, Stane ...

STANE: Celo življenje, da se zdej ti smrdljivi razvajenci obešajo name, da bi jim mame kuple čokoladno mleko, pa me vlečejo za te seske, pizda, al kaj je sploh to, pa za rep pa povsod.

RADO: Vem ...

STANE: Jz pa ne smem nič!

RADO: Vem, Stanko.

STANE: Zanč je en skoču name, jiha, jiha. Jebem ti, jiha, jiha.

RADO: Vem ...

STANE: Prsežem, da bom enkrat zgrabu enga smrkavca nesramnega pa mu zbil zobe. Prjel ga bom za lase pa ga bom fuknu tja čez v Barilla polnozrnatne mašnce.

RADO: Vem ...

STANE: Mami, zakaj pa ma ta krava tak trebuh, a bo dobila male kravice ... Mami, zakaj ma pa ta krava tak glas, mami, zakaj se pa ta kravica nikol ne preobleče, mami, kako pride ven čokoladno mleko, mami, mami, mami ...

RADO: Vem, Stanko ... Dej prid ven na en čikec, no, pa boš vidu, da ...

STANE: A ti vidš kkšen smisu?

RADO: Pa ne vem ... Ja, mogoče ...

STANE: Rado, dej me poglej. Krava sem. Niti bik nisem. Kurčeva krava s povešenimi joški. Jebem mu mater! A ti mene razumeš?

RADO: Ja, jz te razumem.

STANE: Kaj sem bil jz?

RADO: Ti si prvak varilstva.

STANE: Kako so me klical?

RADO: Mojster, stari.

SUPERVIZOR: Gospod, vi ste na javnem WC-ju.

STANE: Pa v pičku mater, kaj se ti oglašáš? Da mi zgineš nekam pa da te nikol več ne vidm, a je jasn? A me razumeš ti?! Ti si en policist navaden, en carinik, tuki se spravlaš na navadne, delovne ljudi pa jim pod prste gledaš! Marš!

MLADA SODELAVKA: Sej on ne misl tko, utrujen je dans ... Pa tak nizek pritisk je ...

SUPERVIZOR: Me ne zanima, lejte, to tko ne more bit!

MLADA SODELAVKA: Sej vem, ampak on bo zdej zdej v redu ...

SUPERVIZOR: Jz nimam časa klele se z vami zajebavat. Vi mate čez deset minut točko.

RADO: Sej bomo, sej bomo, smo že skor tm tm, lejte, en čikec, pa smo ...

V stranišče pride Gospa z vrečkami. Močno jo tišči na stran, presenečena je nad dogajanjem v stranišču. Supervizor jo poskuša nekako preusmeriti, Gospa ni zadovoljna.

RADO: Stanko, no, dej, na ženskem WC-ju si ...

STANE: Pa kaj ma to veze, kje sem?

RADO: Nima veze, Stane, sam kle morjo ene gospe lulat ...

STANE: Nej lulajo, ja, hvala bogu, nej lulajo, nej lulajo povsod, sej smo sami domači, lulejte, gospe, lulejte, samo svobodno, lulejte, samo vi lulejte!

GOSPA Z VREČKAMI: Ja, gospod, a ne morte vi na moškem stranišču razgrajat?

STANE: Lahko, gospa! Povsod lahko! Ampak ne gre pa vse naenkrat, mi gremo ena po ena, gospa, sploh tkole, če je človk sam, pa nima nobene pomoči, gre sploh počas. Muuuuuuuuuuuuuuuu, muuuuuuuuuuuuuuu,

RADO: Vidla.

STANE: Kaj sem jz zajebu?

RADO: Nč nisi zajebu ...

STANE: Jz sem bil državni prvak.

RADO: Vem.

STANE: On je sam ožel pa spizdil.

RADO: Vem, Stanko.

STANE: Ožel pa spizdil.

RADO: Vem.

STANE: Ožel pa spizdil.

RADO: Vem.

STANE: Ožel pa spizdil.

RADO: Vem.

STANE: Ožel pa spizdil.

RADO: Vem.

STANE: Ožel pa spizdil.

RADO: Vem. Prid, Stane, ura je že ...

STANE: Vem.

Stane pride iz kabine. Krava, Kokoš in Čbelica imajo promocijski nastop za otroke in druge mimoidoče.

SREDA

Zavod za zdravstveno zavarovanje. Miza, za mizo sedita Uslužbenka po imenu Marta in Amir. Telefoni zvonijo, tiskalniki tiskajo, skenerji skenirajo.

USLUŽBENKA: V resnici tud kuhajo ne, tko da moraš pol na koncu ti še zmerej skrbet za vse te odrasle otroke, ki imajo sicer že svoje otroke in ... Zato jaz v nedeljo naredim enolončnico za štiri družine in dam to v te tupperware pa v zmrzovalnik, pol pa cel ponedeljek to prevažam, včasih še torek, sredo ... odvisno, kdaj imajo čas, ker če ne, pol ne jejo, ne znajo kuhat, ne vem, v glavnem jim je treba nekej ponudit.

Pol pa, ko sem že tam, pa še kej spucam pa zlikam, ker tud likajo ne več. In kupujejo raje take stvari, da se ne likajo ... Mislim, ne vem, no ... Pol pa jaz kar grem pa likam, jaz tudi spodnje perilo zlikam, to je popolnoma drug občutek, ko zlikano oblečeš ... Če me hči vidi, se sicer nekej kao jezi pa reče, mama ne tega delat, pa ne tega, pa ne tega, jaz pa pravim, ja kdo pa bo, če ne jaz, a ne? Kdo pa bo? Boste hodili okrog kot eni klošarji? Ne, ne boste! Ste le moji otroci, a ne, pa vnuki ... Pol pa gre ona kej po svoje, jaz pa hitro naprej likat in pol, ko pride nazaj, je vseeno vesela, da sem zlikala, srajce pa to, ker ... ne, ne, ne, ne ... je kar treba mal ...

Pa še ta vrt njihov, to je en sam plevel ... Pa grem pol še v kakšen Bauhaus pa kej kupim, da na primer vsaj kake jagode posadim, če že imajo prostor tam, da ni prazno pa da ne stoji zemlja brez veze, pa da so pol vnučki veseli, da imajo kej delat, da se kdaj sploh zemlje dotaknejo, sej to sploh nimajo več časa ... Pa še to pol kdaj vidm, da jim to kar gnije na vrtu, to kr gnije, pa pol jaz to pobiram pa si mislm, boljše bi blo, da bi imeli samo krompir, to je še najmanj dela, pa bi jaz samo enkrat prišla pa pobrala, pa da bi imeli pol ... Pa slive, to vse gnije ... Pol skuham marmelade še pa še, kr ene osemnajst kozarcov je blo lani ... To so domače marmelade, to ni kr tko ... Pol to vsaj majo. Sicer sladko ne jejo, pa pol tud to vse ostane. Ja jz ne vem ...

Pol pa še ... Ena je veganka, ena je semiveganka, eni ne marajo zelenjave, eni so celo in vegani in ne marajo zelenjave ... Joj, to mam

mi vse ... Sin sploh ne vem, kaj še je, še pes je po novem vegan ... To se sploh ne da več narest normalnega kosila. Pa eni alergični na oreščke, pa ne vem še kaj ... Ampak jaz to kar ignoriram ... Sam zložim jim te tupperware v zmrzovalnike, da le majo nekej za čez teden, pa kar koli že to je, in naslednji teden, ko pridem, je skrinja že prazna, se nč kej ne prtožujejo, to jim vse prov pride ... Te, ki so vegani, pa se mi sploh zdi, da nimajo časa kuhat ... In jaz tam stojim s to svojo juho in pol snaha reče, ne, ne, samo surovo zdej jemo ... Samo surovo? Ja kaj nej? Pol si pa res vsaj vrt zrihtejte, a ne, si mislm ... Ampak prov, dobro, pol pa samo surovo, pa nardim pač kkšno solato ... A je kdo že vidu surovo govejo juho? Ne, nismo, ne ... Skratka, sedimo tam in jemo neke solate. Lušno se imamo, ampak težko je to ... Me skrbi, da bojo vsi zbolel ... No, ampak to je bila tud neka faza bolj, zdej spet jejo kuhano ... kuhano, ampak vegansko. Razen parmezana, to ne morjo brez, jaz si pa rečem, super, vsaj nekej. Pol pa, ko so vnuki pri meni, jim vseeno dam govejo juho, joj, kako jo pojejo! Pol pa ugotovi, da so jedli govejo juho in je cela štala. Pol pa ne pridejo več k meni. Pa sin reče, ja, mama, pa veš, kakšna je Cindy ... In zdej se trenutno ne družimo tok. Mislm, pridejo še na kosilo, ampak tko, manj je tega čuvanja pa tega ...

Čeprov, to je spet sam faza, se mi zdi ... No, ampak jaz sem zdej na enem forumu Kako preživet, če je snaha veganka. To smo vse bolj moja generacija in si pol izmenjujemo mal te izkušnje, kako pripraviti sobotno kosilo, in se pol cel teden ukvarjamo s temi recepti pa si jih mal menjamo pa debatiramo pa jih dopolnjujemo ... Neke kalčke pa vse to nardimo ... to je treba splaknit trikrat na dan! Pa jaz ta tofu ne razumem, ampak res ta tofu, to res nima okusa, in pol se učim, kako ta tofu pripraviti. To res ni einföh naredit, da ma okus. Sem mogla kar vadit. Ampak moji zdej ful pohvalijo. Še snaha me sprašuje, kako to nardim. Pa rečem, da ni nč tazga, pa ji povem, kako ... Ampak ja, v resnici moraš pa kar trenirat. Jaz mam rada drugač Cindy, ampak ... Hvala bogu, da mam to skupino, ker drugač res ... In pol pa ti tako pride, da grem zvečer v kino in se spomnim, da nisem splaknila teh ... kalčkov ... Pol pa tud ne vem, no ...

AMIR: Ampak jz tega ne razumem, mislm, kako je to možno?

Uslužbenka zmedeno pogleda v liste pred seboj.

USLUŽBENKA: Ja je, tako, kot sem rekla, je, odjava z 12. 6., torej slaba dva meseca nazaj.

AMIR: Ampak, gospa, kako je to možno, jz sem takrat delu.

USLUŽBENKA: Poglejte, tukaj je odjava od obveznega zavarovanja, vidite, tukaj je datum, in tole je priloga sporazuma o prenehanju delovnega razmerja.

AMIR: Ampak, gospa, jz to prvič vidm.

USLUŽBENKA: Tukaj je datum pa tule je vaš podpis.

AMIR: Kje?

USLUŽBENKA: Tukaj.

AMIR: A to?

USLUŽBENKA: Ja, tu, kjer piše *delavec*.

AMIR: Ampak, gospa, to ni moj podpis.

USLUŽBENKA: Kako ni?

AMIR: Ja ni. Poglejte. To ni moj podpis.

USLUŽBENKA: Tukaj piše vaše ime in vaš podpis.

AMIR: Ne, ne, to ni moj podpis. Tukej piše Ljubljana, 11. 6. Jz takrat sploh nisem bil v Ljubljani, jz sem bil v Münchnu na gradbišču. Ne, gospa, to ne more bit tko. To ni moj podpis.

USLUŽBENKA: Gospod.

AMIR: Prosm vas. Poglejte!

USLUŽBENKA: Gospod, jaz ne morem ...

AMIR: Prosm, pogledjte, res prosm, pogledjte. Lejte tole, a ne, moja pogodba o zaposlitvi, a ne, in to je moj podpis, a vidte. To, na tem pa ne vem, kaj je, ampak moj podpis pa ni.

USLUŽBENKA: Gospod, prosim. Jaz nisem tu, da presojam, a je to vaš podpis ali ni.

AMIR: No, ampak pogledjte, to bi še otrok vidu, da to ni moj podpis. To sta čist druga podpisa, a vidte, pogledjte! To je goljufija, gospa. A bi vi lahko mene na tem računalniku prijavli nazaj pa povedal, da je napaka?

USLUŽBENKA: Gospod, mi smo prejel od vašega delodajalca obrazec M-2 za odjavo obveznega zdravstvenega zavarovanja in podpisan sporazum o prekinitvi delovnega razmerja in smo vas 12. 6. odjavli.

AMIR: Ampak jz tega nisem nikol podpisu.

USLUŽBENKA: Mi se s tem ne ukvarjamo. Mi samo beležimo prijave in odjave, sprejemamo obrazce in obvezne priloge. Mi nimamo ne časa ne pooblastil, da bi se ukvarjal z avtentičnostjo oziroma neavtentičnostjo podpisov.

AMIR: Ampak, gospa, jz sem delu. Jz sem ves čs delu.

USLUŽBENKA: Jaz vam žal ne morem pomagat.

AMIR: Kako mi ne morte pomagat, če ste me vi odjavl?

USLUŽBENKA: Nisem vas jaz odjavla, jaz sem samo prejela zahtevek za izpis.

AMIR: Ampak, gospa, jz tega nisem podpisu, jz tega nisem niti vedu, jz sem ves ta čas delu.

USLUŽBENKA: Če vi tega niste podpisal, lahko tožite svojega delodajalca za ponarejanje podpisa in za posledično nezakonito prekinitvev delovnega razmerja.

AMIR: Pa, gospa, prosm, pogledjte ta dva podpisa. Sej se vid! A vidte, gospa, to sta čist različna podpisa! Jz ne razumem, kako ste me lahko odjavl.

USLUŽBENKA: O avtentičnosti podpisa lahko odloča samo sodišče, tko da, kot sem vam že rekla, mislm, da vam ne preostane družga, kot da ga tožite.

AMIR: Tožm? In kok dolg bo to trajal?

USLUŽBENKA: To pa ne vem. Par mescov sigurno.

AMIR: Kako par mescov ... Jz ne morem par mescov ... Kako bom jz to? Gospa, a vi sploh veste, kaj to pomen zame? Za mojo familijo?

USLUŽBENKA: Jaz vam žal ne morem nič pomagat.

AMIR: Pa kako mi ne morte nič pomagat! Če pa vidte, da sta to čist različna podpisa. To bi lahko že takrat vidl ... Jz ne razumem ...

USLUŽBENKA: Glejte, jaz sem pristojna samo za to, da vam na vašo željo izročim te dokumente.

AMIR: Ampak če ste me odjavl, zakaj pa me ne prjavte nazaj? Če vidte, da sem delal?

USLUŽBENKA: Lejte, gospod ... Tko ne bova nikamor pršla ...

AMIR: Ne, ne, ne, gospa, prosm, pogledjte, tukej mam na telefonu sporočila od gazde. Pogledjte, to je od prejšnega tedna. Evo, kombi vas pobere ob šestih na Herbertstrasse. Glejte, grem še nazaj, a vidte, to je vsak dan, lejte, avgust, avgust, avgust, 31. julij, julij, gospa, čaki, sej bo, lejte to, lejte vse to, evo, kako ste rekl, 15. 6., evo. Jutri odhod pol ure prej, Herbertstrasse. A vidte, gospa? A vidte, vse to, lej ...

USLUŽBENKA: Gospod, jaz ...

AMIR: Al pa lej, tukej mam slike. Z gradbišča, glejte, to sem jz pa kolegi. Mi smo skupi ves čas, mi skoz delamo, oni me vsi poznajo, lahko njih vprašamo, oni bojo povedal, mi smo skoz delal. Glejte, datum te

slike, pa vse, lejte, fasada, pa to sem sliku, ploščice, ko sem naredu, to sinu jz pošljem mal, da vid, kaj delam, jz mam teh slik milijardo, gospa, lej, pa te stopnice, to sem vse jz delu, pa še ene stopnice, te so zajebane, ker grejo not v hrib, to vse jz mojmu tamaumu pošiljam, evo, to pa on men nazaj, ker on isto pol ponavlja za hišo pr baki, ker ma pesek tm, on rd tko pol mal kot jz, prav, da bo delavc, tko kot foter, lejte, ta obok, pa kolega moj, ki se mu je pločnik se-sedu pa smo pol vsi to rešval ...

USLUŽBENKA: Gospod ...

AMIR: Pa lejte to, mam sporočila, evo, od žene, junij, kaj delajo, evo, slika, tamala moja, mi lupčke pošilja v Nemčijo pa upa, da me hrbet ne boli več ... Evo, a vidte, k ma kle izpuščaje, nč ni pomagal, pol ji je pa baka dala neko zelenje za žvečt, pa je blo dobr, a vidte, pol je pa še men hotla, da pošlejo, za moj hrbet ...

USLUŽBENKA: Lejte, še enkrat vam povem ...

AMIR: Lejte, gospa, kok mam jz tega, lejte mojga tamalga, kaj mi pošilja.

Amir iz telefona predvaja zvočno sporočilo svojega sina.

AMIRJEV SIN (*zvočni posnetek*): *Vierzig, einundvierzig, zweiundvierzig, dreiundvierzig, vierundvierzig, fünfundvierzig, sechsundvierzig ...*

AMIR: On zna tko že do sto.

AMIRJEV SIN (*zvočni posnetek*): *... siebenundvierzig, achtundvierzig, neunundvierzig, fünfzig ...*

USLUŽBENKA: Dovolj je, gospod, jaz razumem, da ...

AMIR: Gospa, jz sem že za njih gor stanovanje iskal ... Oni čakajo ... Zdej pa nč, men to leto ne vela več. Kako nej jz zdej to svoji ženi razložim? Pa otrokom, gospa ...

USLUŽBENKA: Jaz vas razumem, ampak vam žal ne morem pomagat. Tožite ga pa dokažite, da ni šlo za prekinitve delovnega razmerja.

AMIR: Gospa, jz sem delu za to. Jz eno leto nisem vidu mojih, jz mam male otroke, a vi veste, kaj je to eno leto za petletnega otroka?

Vstopi Uslužbenec.

USLUŽBENEC: Živjo, Marta, sori, da motm, bom čist na hitr ...

USLUŽBENKA: Ne, sej je v redu ...

USLUŽBENEC: Tole za Janeza sem pršu, za darilo ... da se še podpišeš.

USLUŽBENKA: Aha!

USLUŽBENEC: Sej denar si že dala Manici, a ne?

USLUŽBENKA: Aha, ja, ja.

USLUŽBENEC: Škatla je mal prevelika pa štorasta, pa sem pol kr eno kartico ... da bi dal zraven, tako eno sem vzel ... konji pa neki.

USLUŽBENKA: Super, konje ma rad.

USLUŽBENEC: Ja ... Tuki pod Nejo se podpiš.

USLUŽBENKA: Kako ste se pol ...

USLUŽBENEC: Aja, ja, vse se je pol zrihtal, tud v Celovcu majo trgovino, tm so pa še mel dva na zalogi, tko da je Dragica tastu rekla, ki gor dela, da je še to prpelu dol za vikend, ker se voz.

USLUŽBENKA: O, super!

USLUŽBENEC: Ja vidš, kako se vse zrihta.

USLUŽBENKA: Ja, res. Evo.

USLUŽBENEC: Super, maš gužvo, a ne? Ja, sej ... A veš, da mu prov mal zavidam našmu Janezu ... pr teh letih, mislm, sej je še mladenič.

USLUŽBENKA: Ja, ja, ja.

USLUŽBENEC: Marta, jz bi tud šel. Jz mam dost.

Tišina. Uslužbenec strmi v Marto, Marta ga gleda nazaj, ne ve, kaj naj si misli, Uslužbenec pa kar stoji tam in jo gleda.

USLUŽBENEC: Okej, ja nič ... Se vidmo. Pa še enkrat pardon, da sem zmotu.

USLUŽBENKA: Ja ... adijo ...

AMIR: Na svidenje. Gospa, a vi veste, kaj to pomen za mene? Za mojo družino? Če jz nisem delu eno leto, ne morem nč ... Morm nazaj. Brez vsega ... morm od začetka. Vse ... Pa jz sem bil gor že vse zmenjen! Men bo to vse propadlo, mene on ne bo čakal ...

USLUŽBENKA: Lejte, gospod ...

AMIR: Ne, gospa! Jz sem celo leto delu, po deset, dvanajst ur, v dežju, v soncu, v snegu ... Nisem dobil plače že tri mesce, ampak sem delu, ker mi je nemški gazda reku, da me bo pol on vzal. Ampak če pa kle piše, da sem jz dal odpoved dva mesca nazaj, me on ne more zaposlit. Morm nazaj v Bosno. Ne morem nč ... Jz še nadomestila ne bom dobil. Pa zakaj me niste vsaj poklical, ko me je odjavu?

USLUŽBENKA: Gospod, še enkrat, jaz vam ne morem pomagat.

AMIR: Pa kako mi ne morte pomagat? Samo tm kliknete pa rečete, da je bla napaka.

USLUŽBENKA: To pa ne gre kr tko. Jaz lahko to naredim samo, če prejmem zahtevek z obrazcem in obveznimi prilogami. Ne morem jaz kar tako. So pravila pa zakoni. Zdej vas pa prosm, da ...

Uslužbenka želi popiti požirek vode iz kozarca, vendar je prilepljen na mizo. Ugotavlja, da je vse prilepljeno na mizo, računalniška miška, tipkovnica, vse ... Zmedena je.

AMIR: Pa kakšna pravila pa zakoni, če ste me odjavl, jz sem pa delal? Pa sploh ni bil moj podpis?

USLUŽBENKA: To bo sodišče ugotavljalo ...

AMIR: Jz sem mislu, da bo tle bolš, da ste vi urejena država.

Vstopi Druga uslužbenka z megafonom v roki in se začne dreti na Marto.

DRUGA USLUŽBENKA: Marta, a greš ti zdej na malco?

USLUŽBENKA: Ja ... takoj, sam še par minut, da tole zaključm.

AMIR: Ampak, gospa, jz sem delou. Jz sem cele dneve delu za nč denarja.

DRUGA USLUŽBENKA: Ker je sreda pa ...

USLUŽBENKA: Gospod, jaz vam ne morem pomagat, predlagam, da ga tožite.

DRUGA USLUŽBENKA: Sreda je.

AMIR: Gospa, jz še za bus do Bosne nimam, kako ga nej tožm?

DRUGA USLUŽBENKA: ... pa sem misnla, ker je lazanja dons, da bi šle dost zgodi, predno se usujejo uni iz tretjega štuka, da ne bojo vse pobral ...

USLUŽBENKA: Ja, evo, takoj.

DRUGA USLUŽBENKA: Marta, lazanja je!

AMIR: Gospa, če vi mene ne bi odjavl, bi jaz lahko zdej že delu v Nemčiji. Jz sem že vse zmenjen. Gospa, če bi vi pogledal, da to ni moj podpis, pa bi zahteval, da pogledajo ...

USLUŽBENKA: Gospod, jaz sem vam že vse povedala.

DRUGA USLUŽBENKA: Marta, lazanja!

USLUŽBENKA: Takoj!

AMIR: Gospa, če bi me kdo od vas obvestil, bi jz lahko takoj šel na zavod pa bi se zdej lahko zaposlil, pa bi dobil nadomestilo. Gospa, jz morem zdej nazaj. Pa nimam nč.

Marta poskuša vzeti svojo torbico z mize, vendar je tudi ta zalepljena.

DRUGA USLUŽBENKA: Marta, lazanja!!! Jz grem!!!

USLUŽBENKA: Ne, no, sej grem! Midva sva tko al tko končala, a ne?

Marti v ihti uspe strgati tipkovnico z mize, jo da pod roko in zapusti pisarno.

ČETRTEK

ČLOVEK, KI SE NE SME USTAVITI:

šest neodgovorjenih klicev
osem neprebranih mailov
trije prestavljeni sestanki
pet nedokončanih ponudb
dva razpisna roka
in deadline čez pet dni

tko se mi zdi, da ...
mmmmmm,
ma ne vem, ta tla ...
pa ...
pa ja, mene tla ...
ta tla ...
tla me ...

tko me mal ...
ne vem ...
mislm ...

mogoče morm sam mal drgač ...
ja, sprememba,
nujno.
nujno sprememba
drug ritem
drug proces
drug ...
pač drgač

zgodí vstanem
popijem kavo
popijem limonado
se razgibam
in začnem

začnem
kr začnem
kr takoj začnem
sam začnem.
začet je treba.

skenslano kosilo
skenslana pjača
skenslan dejt
skenslano
skenslano
skenslano

kdo ma rojstni dan?
okej, sam na hitr
ma ne, ne ne morm
res. sori
delam

fak. nč nimam.

sprememba delovnega okolja
drug prostor
druga energija
ja
ja
drug prostor
to je to
to rabim
to je to
to je druga energija

deset neodgovorjenih klicev
štrnajst neprebranih mailov
deadline čez tri dni
vdih, izdih
ne smem zajebat
res ne smem zajebat
če to zajebem ...
pol ...

vdih, izdih

ne bom zajebal
vaje za sproščanje
vaje za koncentracijo
vaje za kreativnost

štrnajst neodgovorjenih klicev
šestnajt neprebranih mailov
deadline čez dva dni
vdih, izdih
fak

vaje za sproščanje
vaje za koncentracijo
vaje za kreativnost
fak
fak
fak

tko se mi zdi, da ...
mmmm
men se zdi, da ne čutim nog
hočem se premaknit, ampak ne gre
sploh ne gre
ta tla ...
mene tla ...
tla me požirajo

vaje za sproščanje
vaje za koncentracijo
vaje za kreativnost

in pol klik

fak, morm it

vstanem
pizda, skor da poletim

odprem vrata in sam stečem
tečem
tečem
fak

zuni sem
fak
diham
ja, diham

fak, ja!

Hej živjo, ja, ja, ne, vse v redu, ja, sem dobil, ja ... samo ... ja, ja, res, se strinjam, ne, ne kličem zato, kličem, ker ... sem vas hotu vprašat, a bi šlo, da bi jz to za en teden premaknu. Ne, obljubm, da to bo, do takrt bo zihr in super bo, sam še čist mal več časa rabm ... Ja? Ja ne, to bi blo super, en teden je super! Vem, ja, se opravičujem, jz to zlo nerad ... Ja? Okej, super, ja, velja. Hvala!

uf
diham
en teden. to je velik. to pa bo, to zdej bo
super bo
delat

kavo, prosm, kratko, brez vsega,
al pa veš, kaj, bom kr pivo,
točeno, ne sori,
jz bi raj en gin tonic,
mah kurc, veš, kaj, daj mi kr en viski
gin
viski
pivo
viski
pivo
viski s kokakolo
brez ledu

ne, hvala
še enga
ja
ja
še ene cigarete
prosm
nisem še
oprosti, a lahko še eno rundo?

kaj? koji kurac zaprti, kdo pa si ti, da boš men reku, da ste zaprti, pizda, veš, kolk časa že jz hodm sem, pizda, jz sem bil tle reden gost, še preden si se ti rodila ...

Matkota poklič, takoj zdej! Poklič Matkota, pizda, pa mu reč, da TI, kdor kol že pač si, nočeš MEN dat še ene runde ... Kurčeva študentka, kaj pa ti študiraš? Verjetno niti ne študiraš, dvomim, da maš v svojih malih možgančkih skrit kanček kapacitete za to, da bi študirala ...

Pa dej no ... še eno pivo, no ... prosm ...

Siri, set the alarm for seven thirty

aspirin plus c
sveže stisnjen pomarančni sok
dvojna kava
jajce na oko
tuš
deodorant
parfum
čigumi
in grem
grem

za neki časa bom nehu pit, ker to je brez veze, res
mislm, ne rabm jz tega

grem
sam grem

nabijanje v glavi
rahla slabost
koncentriranje na sam eno stvar naenkrat
kakšno olajšanje, fak, kakšno olajšanje
kakšen užitek
kakšna muka
pizda kakšn idiot sm bil

mogoče bi pa mogu kam it
Berlin
Berlin, nujno moram v Berlin
Skyscanner
če bi šel v četrtek, pa do nedelje
mogoče v petek,
četrtek direkt iz Ljubljane, super
to je to, ja
to mal rabm
mal pravga mesta, da zadiham
ne pa te vukojebine zaplankane
to je to
jz rabm veliko mesto, da lahko zadiham,
že čutm, da se mi pljuča širjo,
ja, ja
to je to
to je to

hej, ej, ja, jz sem, ej, a mi lahko ti tist tvoj kufer tamau posodš? ja, mah grem
mal v Berlin, a veš, mal zadihat, mal iz te pripizdine, ja, ja, dbest, pridem
iskat. popoldne, proti večeru, ok? ja, super. hvala ti. vidmo.

a kej rabm?
kaj kej rabim?

devet neodgovorjenih klicev
osemnajst neprebranih mailov
fak, jebeš Berlin. brez veze, res ...

mail recived 5 days ago - are you sure you don't want to reply?

mogu bi poklicat
misl, morm se javt
morm jim rečt, da pač ...
kaj pa je to še en teden?
misl, to, da se ne javljam, sam še poslabša vse, ker ni glih tko, da lahk to
odklopš pa se ne sekiraš,
ne, ne, ne, to je skos zraven
pa ti sledi
za ovratnik ti, pizda, diha
bom, bom, sej bom

spet zvoni
faaaak

kaj pa, če ga samo izklop
al pa še bolš, če ga fuknem v WC-školjko, pa kar bo, bo
lahko bi pa ... ne vem, se nauču surfat
ja, lahko bi šel na Kanarce pa bi surfal pa bi odprl šolo surfanja po tem,
ko bi se nauču, pa bi to blo to, ja, pa bi bil lepo celo leto na plaži pa na izi
pa ...

eno pivo prosim
ej, oprosti za zadnjič
pijan sem bil pa ...

hvala

šport
ja!
to je to
več se morm ukvarjat s športom
to pomaga
tečt bom začel
a mate mogoče številko 44?
kaj pa v tej barvi?
sej ta model je tud tko za mal bolj zahteven teren, mislm, tko, za v gozd?

narava, to pomaga, to zmeri pomaga
te pol pokličem, ok, tle je mal slab signal, pa kaj jz delam tle

pljuča se mi bojo sesedla od čistga zraka,
resno, jz tečem sred gozda, ne me faking jebat pizda
pizda

bolj zdrava hrana
nujno rabm vitamine ...
dober dan, jz bi pa en smuti, tak ... mmm, ja, tega bi, energybuster z rdečo
peso ... ogabno

pa več morm brat
ko bom mel čas
ja
sej, sam da mi tole rata, pa da ...
sam da tole nardim, sam da tole oddam ...

kaj, kdaj pridem? kovček? kakšen kovček? aja, kovček. aja, ne, ne, sori, ma
ne, ne da se men to, pa veš kaj, kr neki ful enga keša, pa tm pol se vlečt po
mestu pa si rihtat za spat, pa ne, ne da se men to, mislm, brez veze, pa itak
mam ful dela, tko da, ja, ja, sori, ja, pozabu sem ja, itak ...

deadline
fak
ven
med ljudi
nujno morm ven

je dober ne?
pravim, da je dober
da dobr rola
ja tko mal Berlin underground, a ni?
Berlin underground
nisi še bla, to pa morš it ... to mora pa vsaka
svobodna mlada duša doživet,
res, tm je svoboda,
to je to, ne pa tle,
a veš, bom te naslednjič vzal s sabo, boš vidla ...

kondom?
kakšen kondom?
ma odjebi, ne rabm jz tega

mogoče pa rabm novo frizuro ... al pa otroka
mogoče bi pa mogu met otroka, ja
pol bi se manj ukvarju s sabo, ja
pol bi moral skrbet, pa ne bi mel več tolk časa, pa hodila bi na izlete pa
v park pa ...
ja, to bi blo dbest

mislm, če ga mislm met, je zdej počas čas
mislm, zdej je že skor skrajn čas
dokler si še tko mladosten, da se ti še mal da

ker to je kr velik dela
pa totalno prilagajanje
v bistvu te ni
v bistvu cel svoj lajf posvetiš enmu drugmu bitju, za katerga sploh ne veš,
kakšen bo, pa ti mogoče na konc niti nč ne vrne,
clo hujš, vse ti vzame in pol te niti ne pokliče

fak, poklicat bi mogu mamu, šit

pa, mislm, rabm še pač osebo, ne, mislm, partnerko ...
mogoče bom raj psa, je vseen mal laži ...
al pa mačko
mogoče raj ribico

tisto
ne, ne, tisto tm, ta smešno
tisto, no, bolj okroglo, prosim
hvala

spet stojim na mestu z ribico v plastični vrečki, zakaj sem kupu ribico?

pizda, jz sem res, mislm, to z ribico je blo pa
mogoče ...

ma super sem
super je

mogoče bi se pa mogu s kom dobit ...

hej ... ja valda, lej, ko boš mel čas, poklič ...
halo, ej, kaj dogaja? ja valda ... poklič, ko boš, a ne?
ko lahko
kadar kol
hej, o fak, a te glih motm?
ni panike, se slišva čez kak teden pol
halo? aha, aha, valda, slišmo!
ko boš, boš.
ne, kr tko kličem, ni frke,
bomo, ko bomo
bomo, ko bomo
ko bomo
bomo

zbrisu sem Facebook,
brez veze, res
totalen fake
totalna potrata časa
res
počistu sem hladilnik
spraznu zamrzovalnik
oprал obleke
zliku srajce
štumfom poisku pare
pomil okno
posesal
pobrisu prah
prezraču stanovanje

lepo je
res lepo

živjo, mami, ja vem, ful sem bil v gužvi, ja, delovno,
ja, moram it, te pokličem
bom
ko bom
adijo

res je lepo tle, tkole, če je vse ...
ja ... mogoče bi pa vseen mogu it v Berlin
al pa v Lizbono

Skyscanner, New York
u, pizda ...
velik!

mah, sigurno je precenjen ta New York, nej gre v kurac

riba me gleda
jz gledam ribo
samo sranje gledam
nč ne berem
nč ne delam

fak, ta Ljubljana, to me res, to res ni kul
fak
jutr
jutr začnem ... juttr bom ...

dvanajst neodgovorjenih klicev
devetnajst neprebranih mailov

fak, res bi se jim mogu javt ...

samopostrežna menza, ja, zakaj pa ne?

oprostite, gospa, a ste vi to probal? ja, in kako se vam zdi? ja, kako se vam zdi? ne vem, a se vam zdi to okusno, mislm, okusno, a se vam zdi, da je to za kej? kaj, a mislte, da če človek nima denarja, da tud okusa nima, al kaj? kaj, a revni si pa ne zaslužjo normalne hrane, al kaj? no, kr dej, poklič šefa, dej. mislm, pr takih se to začne, gospa, vi ste v prvi bojni liniji, od vas je odvisno in vi se boste zdej skril za šefom, bravo. ne vem, a svojim otrokom bi dala kej tazga za jest? katastrofa.

z veseljem, z veseljem grem
z največjim veseljem grem

vsi prisotni, v suženjstvo zakleti, prosim vas, da za trenutek odložite žlice
in vilice in mi prisluhnete!

prosm, prisluhnite za moment, ne žrite tega!

resno

gospe in gospodje, zaslužite si več!
fuknte po tleh to, kar vas tile prepričujejo, da je zrezek

zlijte stran to, čemur pravjo juha

gospa, a to? a to bi naj bla omaka?

resno

zlijte

vržte

puste to

niste živali, ljudje ste

vržte in za mano

resno, gospod, resno

za mano, gremo

častim

evo

gremo v Asa

pridte

pridte, gospod

ne to jest, to ni za nikamor

pridte, resno mislm,

vse vas povabm v Asa, kr lepo za mano

dober večer, mizo za trinajst, prosim

ne, nimam rezervacije, pa tud potrpljenja nimam, mizo za družbo trinajstih
nadvse galantnih in finih ljudi bi, za družbo trinajstih sladokuscev, samih
izkušenih gurmanov

gospod, a je problem?

a niso dovolj lepi?

niso dovolj urejeni za vas?

a ne dišijo? a se ne bleščijo?

na tvojem mestu bi nas hitr spustu naprej, preden nardim sceno in te pred
vsemi gosti začnem zmerjat s fašistično kapitalistično pizdo, kaj mislš?

ne, ne nasedej prijaznemu obrazu
resno mislm

ni res
gospod policaj, to preprosto ni res
nisem mu grozil
ne, zanikam
niti slučajno
nisem se drl
lepo vas prosm,
ni res

ne pretiravejte
dobr ja, to se je prevrnilo, ampak ponesreči, sem se tud opraviču, tud po-
magu sem pobrat za sabo
pa tud mislm, lepo vas prosm, a ste pogledal mal cenik, a?
bojo že preživel par razbitih flaš pa
kozarcev

resno?
zakaj pa mi ne bi smel sem not?
ja, ne vem, lahko gospodiču plačam čiščenje srajce, če
si ne more sam privoščit, ker je res težko tole
življenje, jest po teh fensi restavracijah, a ne ...

resno, gospod?
a ste vi kdaj jedli tle?
mislm, ste svojo ženo lahko kdaj sem peljal?
verjetno ne, a ne?
in zdej boste men napisal kazen?
resno
za njih
veste, kaj
super
prav
se strinjam, dejte
veste, včasih je svoboda kar poceni

pa dober tek, zbrana družčina, nej se vm kakšna kost
zatakne v grlu,
sej grem, sej grem

grem
grem
grem

mogoče bi mogu pa kej družga študirat pa bi blo zdej vse drgač
al bi pa zdej mogu vse spremenit pa se začet
ukvarajt z nečim novim
ne vem
mogoče bi mogu delat kej bolj preprostga

kaj je kej z Mojco, kje je ona zdej ... a ma še
Čarlija, ne, on bi mel zdej že vsaj osemnajst let, ne, ziher je že poginu ...
to je bil res carski pes

štrnajst neodgovorjenih klicev
sej jih bom poklicu, res

ne bom več jedu mesa
tud živalskih izdelkov ne bom več
ja
zakaj me vsi gledajo
kaj je gospa, ste očala doma pozabl?
petnajst neodgovorjenih klicov
pa kdo kupuje te kurčeve tigraste vzorce
za faking štirsto evrov?
ne me jebat
sej bom, zdej se bom javu

živjo, ja, povem vam, to bo super, res bo super. ja mal dlje traja, ampak bo
fajn, res bo, veste, tko je pač s temi stvarmi, če hočmo, da so neki posebn-
ga, potem mal dlje traja, a ne, da se ... kako to mislte ... ne, pa sam ... res ...
samo en ... čakte ...
pa a vi veste, kdo sem jz ... ja prov ... briga me ...
pa crknte v svoji povprečnosti ... jz vas ne rabm ... adijo ...

tko mal mi je
tle me
prov stiska me
fak, pa utrip
srce mi prov ...
razbija mi
totalno mi
fak
mogoče bi pa mogu k zdravniku
fak
mogoče mam pa infarkt
fak
evo, to je to
to je ta konc
zgleda, da bom umrl
evo, konc
fak
to je to
a tko to zgleda?
to je konc?
umrl bom
umrl
konc

nič?
kako nič?
kako to mislte, nič?
ja tuki not ... pa tuki ... pa povsod ...
a ste prepričani?
a ne bi mogu dat še kri, al pa kej?

a tko, drugač?
ne, ne, ne, drugač sem super
super
fak, super sem
ja
super
nikol boljš
res

res
super
super sem
super
ja
super
vse super
super sem. super.

ne, nisem plaču vozovnice in je tud ne mislm. ker jz bi jo mogoče še plaču, če bi se peljal na LPP-ju, ne pa na EPP-ju. v bistvu bi mogl vi men plačat, glede na to, da sem zadnje pol ure nastopu v precej bedni reklami. jz, nič hudega sluteč, stopm na bus, in kam se bom usedu? ja seveda na edino mesto, ki nima okna, ki je čist polepleno, da lahko človek normalno ven gleda, a ne. mislm, a ni poanta busa to, da gledaš ven? ker če bi bla v Ljubljani poanta busa, da prideš hitro od ene točke do druge, potem, bodmo iskreni, se res noben ne bi vozu z vami ... no, in kam se lahko človek usede, če želi videt ven? al tuki al pa tm spred, ampak tist sedež je rezerviran za dementne babice pa trinožne dedke. no, in ker še ne hodm naokrog s palco, nimam druge izbire, kot da se usedem tukej. na točno ta sedež, in da je moja glava točno tukej. in zdej moja glava, nič hudega sluteča, gleda ven, se smeji, si ogleduje okolico, počne vse to, kar naj bi v osnovi počela vsaka glava na takem busu, če bi lahko kej vidla skoz polepljene šipe, in ona sploh ne ve, da nastopa na faking reklami za faking Coldrex. moj obraz prijazno pozdravlja in se nasmiha mimoidočim in sploh ne ve, da je ta nasmeh ugrabljen za neko patetično, kičasto, brezokusno reklamo. zdej pa ne vem. kdo bi mogu komu plačat? kaj, jz nej plačam za avtobus zato, da lahko potem po celi Ljubljani nastopam kot reklama za faking farmaceutvsko industrijo? da ne rečem, da je moja glava del tega telesa, mislim teh oblek, pa lepo vas prosm, oblikovalcu te reklame bi blo treba kazensko dat za preštudirat celotno umetnostno zgodovino, ker več kot očitno je samoiniciativno nikol ne bo.

ogabno.

tko da nič, tukej je moj tekoči račun in sem lahko nakažete moj honorar za nastopanje v reklami

zdej pa, če mi oprostite, bi jz kar šel, ker se mi pa že res mudi. hvala

spet stojim
gospodična,
a se vam to zdi mrzu pir?
mislm, ne vem, a je preveč, če človek prčakuje, da če
bo že plačal za pivo skor tolik, kot bi za kosilo, da bo
vsaj hladnga dobil?

aspirin plus c, prosm
kolk?
a mate mogoče manjšo pakungo

ej, kaj dogaja, ti, veš, kaj me zanima, a maš ti mogoče kavč frej, ne, ne, vse
ok, mal sem se zajebu, sem mislu, da bom ta teden šel mal na počitnice pa
sem dal flet na airbnb, zdej pa mam tolik dela pa mi ni ratal it, pa ne morm
zdej folk last minute zajebat, pa sem mislu, če mogoče ... ne, valda

hej, ej, a maš ti še frej uno sobo
mah ne, neki sem,
ja, itak

mogoče bi pa mogu prodat vse, kar tle mam, pa se res
preselit v Berlin
al pa nekam na vas pa gojit koze
pa ko jebe vse
eno kavo, prosm
a vi temu rečete kava
tej brozgi ti rečeš kava
ti maš jajca men za tole sranje računat evro pa pol
spizdi, spizdi s to kavo
marš v kurac

eno pivo, prosm
oprosti za zadnjič,
ja
je, dost je hladen
ja
hvala
oprosti

mogoče bi pa mogu nazaj k Ani
mislm, Ana je bla kul
prjazna je bla, ne
mislm, to je lepo, a ne, prjazna

še eno pivo, prosm
sej sam da mine četrtek
četrtki so najhujši
a niso četrtki najhujši?
ej, hvala, ker se pogovarjaš z mano
odkar me tla požirajo, se bolj mal ljudi pogovarja z mano ...

PETEK

Prizor, v katerem igralci sedijo na stolih in sinhrono izvajajo vaje za sproščanje napetosti v telesu. Vaje se stopnjujejo tako, da napetost narašča, ne pa pada.

Zadržujejo dih, dokler zdržijo, vsak po svojih zmožnostih, nato odidejo z odra.

SOBOTA

Mož in Žena pripovedujeta vsak svojo zgodbo.

MOŽ: V bistvu že celo to pakiranje zjutri ... To je pr nas čisti darmar, mislm, to je vsepovsod, to greš na skret pa tm kr pogrižen kruh z Nutello, pa greš si skuhat kavo pa je tm prevret mleko, da morš to najprej spucat, pa hladilnik kr odprt, kdo ve, kok že časa, pa stari, to piska, to ne spregledaš kr tko, mislm, ne vem, no, to so pižame po tleh, štumfi v umivalniku, vse neki pocast, to so taki neki madeži, da sam gledaš, pa kaj sploh je to? ... Mislm, res kaos, jz sam hodm po fletu pa pobiram. In že vidm, kako bo ... Mislm, jz sem tko ... če smo rekl, gremo ob osmih, pejmo ob osmih. In jz sem bil deset do ready. Ampak na koncu to valda zgleda tko, da mi trije s tamalima sedimo v avtu in čakamo njo še pol ure, da se zrihta. Zmeri isto. Mislm, sej nč tko, sam pol pa dejmo rečt ob devetih, pa pejmo ob devetih, a ne? Ne vem, no, to me čist znervira. Sam nisem nč reku. Sam pejmo že.

ŽENA: Fak, a sem zaklenila?

MOŽ: Kako nej jz vem, če je zaklenila?

ŽENA: Ne, sej sem ... Fak, a sem?

MOŽ: Ne vem, lubica, kako nej jz vem, če si zaklenila?

ŽENA: Ne, no, sej sem. Uf, okej, a mam vse?

MOŽ: Mam. Gremo.

ŽENA: Sploh nisi pomislu zares ...

MOŽ: Ja, sej sem pomislu ... kar se mene tiče, mam vse. Pejmo.

ŽENA: A maš brisačo?

MOŽ: Ja, a nisi ti brisač vzela?

ŽENA: Ja, sem, sam, a vidš, če jih ne bi, je ne bi mel.

MOŽ: Ja, sam če sem vedu, da si ti brisače vzela, zakaj bi jo še jz?

ŽENA: Mislm, kako nej rečem ... kt da bi mela tri otroke za zbudit, za nahrung, dejansko tud oblečt, ker me seveda mož vsaj trikrat vpraša, a mislm, da bo mraz zvečer, če bi mogu jakno vzet. Ne vem, kdaj sem jz ratala ta specialist za vreme pr nas, ampak ja, jz se skoz moram odločat, kašno bo vreme. Pizda, kako nej jz vem, isto mi na telefonu piše kt teb.

MOŽ: To je pol zdej to, a ne, spet ... gremo, ne gremo, gremo, ne gremo, gremo, ne gremo ...

ŽENA: Ma ne, no, gremo.

MOŽ: No, in smo šli. Fak, mene je sam spreletel, da je šele jutro, še začel se ni, ampak jz sem bil pa že čist zmatran.

ŽENA: Tkole, a ne, če si predstavlam, jz vozm, vzad tamala dva, za mano v stolčku Lina, tamlajša, tkole Gašper, tud je še v sedežu, ampak ga bo zdej zdej prerastu, upamo, no, vsaj on zlo upa, ker je bolj ... med bolj mejhnimi je, no ... in se kr sekira zarad tega. Zraven mene moj mož, spi, spi, še preden pridemo do obvoznce, o tem zdele ne bom ... ne, bom, ker je povezan s tem, kar hočem povedat ... V glavnem, mi se na tej točki vozm, ene dvejsset minut, smo že skor pr Trojanah, ko jz pogledam po avtu, vsi spijo, sam Gašper ne spi, neki gleda skoz okno, pa mu rečem, mah, ene krofe pa bomo, a ne? Gašper ves vesel, ustavn, gužva, ampak najdemo parking nekak med vsemi temi avtobusi, okej, zbudimo Lino, ona bo krof, seveda, rečem Gašperju, nej še atija zbudi, midve pa, da greva kr v vrsto, da bomo čim prej ... No, in stojiva midve v vrsti, ful je nekih Kitajcov okrog, sprašujem se, pa kdo njih sem prpele, mislm, po kakem ključu oni pridejo do teh krofov, in v tem pride Gašper, da ati ne bo krofa, da bo on raj mal še spal. In men tkole notr. On bo raj mal še spal. Na koncu mi sedimo na tisti vlažni klopici, jemo krofe in gledamo atija, kako spi v avtu. Ja. Ati spi v avtu, okrog njega pa tisoč enih Kitajcov neki slika. Tko se je nš družinski izlet začel.

MOŽ: Če si iz Ljubljane, ne, so te Trojane v bistvu ful bedno postavljene, ne. Mislm, vem, da se ne da zdej to kr prestavt, sam ne vem, no, ti glih lepo štartaš, če je poletje, se avto glih lepo mal ohladi, al pa če je mrzlo, se glih lepo segreje pa odrosi, mogoče kr mal bundico že odpneš, se mal razkomotš, muzko naštimaš in glih je ta filing, opa, gremo zdej, na poti smo, dbest in pol ... Trojane. Ne vem, prezgodi. Zmeri se mi je tko zdel. Recimo moj fotr, ki je kupu avto, jz sem bil takrt, ne vem, ja glih tm konc osnovne, no, on je zmeri, ko smo šli na morje al pa h kaki babici, pa eno teto smo mel, ki smo jo kr obiskval, no, on je zmeri šel en dan prej tankat. En dan prej al pa isti dan, medtem ko smo se mi še rihtal, je šel on lepo tankat, da pol, ko se enkrat usedeš pa ko greš, da greš. Da se ni treba nč ustavljat, da je mir. Ne vem, no, te Trojane ... Mogoče bolj nazaj grede, al kaj?

ŽENA: Okej, mi nekak pojemo, jz morm valda še za Lino pojest, kt da mi je res treba zmeri čist vse za otroki požret, a ne morm enkrat sam stran fuknt, no, sej je vseen. V glavnem, mi se nekak zbašemo nazaj v avto in gremo naprej, še kr tišina, večinoma spijo, no, in ko jz ustavm še tm nekje pr Celju, da grem tankat, se gospod zbudi in me vpraša:

MOŽ: Ej, a mamo kej sladkega?

ŽENA: Takrt bi ga ...

MOŽ: Včas bi ona zame krof vzela, tud če ga ne bi takrt jedu, in bi mi ga pač kasnej dala.

ŽENA: Včas bi on šel na krof z nami, tud če ne bi spal že pet dni skupi. A ti mislš cel dan prespat?

MOŽ: Ja, to je zdej mal tko, ne. Jz sem mel nočno in res nisem mogu še neki odspat. Od šestih do šestih je izmena in sem, no, bolj eno urco pa pol sem nekak, sam ni to glih to, no ... Ampak bi mogu bit frej, zarad tega izleta pa to, in tud sem mel frej, sem si prov pisu in zmenu in vse ... Sam, sej veste, kako je to v službi, ni nas velik, v bistvu nas je zmeri manj, in včasih res ni od tebe odvisn ... Mislm, pa tud, kaj bom? V teh časih sem lahk sam srečen, da mam redno službo, ki

mi prbližn kukr tok plača račune pa kredit. Je pa valda ona vsa iz sebe, ker, okej, mogoče sem oblubu, sam sem pa tud poskusu, res sem. In kaj nej še?

Nisem čist skoz spal.

ŽENA: Kaj?

MOŽ: Pravm, da nisem čist skoz spal.

ŽENA: Kako, nisi?

MOŽ: Ja kej sem se tud zbudu vmes.

ŽENA: Aha, in si kaj ... mal gledu pokrajino ...

MOŽ: Ja, mal sem pa tud jo.

ŽENA: No, kje smo zdej?

MOŽ: Kako to mislš?

ŽENA: No, približno, kje smo?

MOŽ: Mislm, jz sem delu, a ne? Delu. Obnaša se pa, kt da bi ga žuru celo noč. Mislm, ko bi vsaj.

Ne vem, pr Celju nek, al kaj?

ŽENA: Na kurac mi gre, da ma tko dobro orientacijo. Je pa spal. To je dejstvo. Nč, šla sem plačat pa briga me.

MOŽ (*se zadere za njo*): Ej, a mi lohk prneseš en Snickers?

ŽENA: Za sekundo me ma, da bi ga kr zignorirala, znervirana sem čist ... sam ne, lej, dons se mormo met lepo. Razmišlam, če je sploh že opazu, da sem šla včeri prov posebi zanga v Spar po tist njegov jebeni Upgrade, ampak si rečem, lej, sej je vseen.

A še kej?

MOŽ: Pa en Upgrade.

ŽENA: Fak. Ubila bi ga.

(Žena ga gleda s prebadajočim pogledom.)

MOŽ: Kaj?

ŽENA: Vsaj v torbo bi lahk pogledu.
Zaloputnem vrata in grem.

MOŽ: Pa dobr, pizda, no. To je skoz neki, ne vem, no ... Pogledam v torbo ... okej, zagledam ta Upgrade, štekam, sam vseen ... Kako nej bi jz to vedu? Al pa če bi mi povedala ona, ej, kupila sem ti Upgrade! Pa bi jz lahk reku, vau, hvala, kok lepo. Hvala, res, kok si carska. O, super, kok lepo, da si se spomnla. Al neki. Ne vem, no ... a je treba to tko? Mal bi tud jz loputu z vrati, sam ne, no, dons se mormo met lepo.

ŽENA: Ja, kaj, pa sem mu prnesla ta Snickers.
Neki me kao poboža po nogi.
Na kurac mi gre, ker se me sploh ne zna več dotaknt.

MOŽ: Čeprov, a ne, ko sem jo tko gledu ... se mi je zdela ... ne vem ... no, jezna je bla, to itak, sam ne vem, tko se mi je zdela, taka, ne vem, tko kt enkrat, ko sem jo razjezil neki, ne vem, kaj je že blo, ko sva šla z obletnce njenih ta starih, pa sem neki zinu, verjetn že pač čez mejo, no, mal sem tud spil, prov gotov, no, in je mela ta izraz, da nisem bil zih, če naju ne bo zdej s sto petdeset na uro treščla v betonsko ograjo, pol je pa sam zapelala dol v eno gmajno, pa sva se poseksala ... To ma ona včasih, to neki, ko ne veš, divja je. To mi je blo zmer ful všeč. Gledam jo, kako zgleda drobna v tem puloverju, mojem puloverju, sam fak, ta pulover, res ... to je moj pulover, ki je str kt zemla ... Pizda, to so tud te stvari ... ko jz hočem fuknt eno obleko stran, jo hočem fuknt zato, ker mi je že bedna, ne pa zato, da bom njo gledu v njej še deset let.

ŽENA: Mi se vozmo naprej in tamaumu je blo ful slabo na ovinkih, ni pa nč povedu, da mu je, da bi se ustavl al pa kej, da bi mu vrečko dala,

al neki, ne vem, zakaj on to tko, jz sem ga še neki clo sprašvala, če mu je slabo, pa je reku, da mu ni, pol pa kr naenkrat sam na polno bruhne po celih zadnjih sedežih, tko, kompletno povsod. Še tamalo je pobruhu, sam je ona to prespala, ker Lina je pa kontra, njo daš v avto in čez tri minute – tišina, ona spi, že ko je bla dojenčica, je tko ... In on men v tem bruhanju in smradu:

MOŽ: Veš, kaj, mal cukaš ti na ovinkih, mal prej ga morš zabremzat.

ŽENA: On je letos na dvejseti obletnici mature v Emonski kleti reku Perotu, da je bla srednja šola najlepše obdobje njegovga lajfa. Da mu tko lepo ne bo nikol več. Perotu, ki smo ga v sredni Viski klical. Z mano je mel še dvejset faking let in mava skupi dva otroka, on bi se pa vrnu na balinčke s fanti. Jz sem bla tok iz sebe, una bedra bi prjela pa bi mu jih v nos zabila, pička ti matrna, idiot en, to je bil tuđ moj lajf! Ampak na koncu sem pristala s faking Tamaro na faking flaši resnice in čakala, da faking pride do mene, da mu vsaj to flašo lahko razbijem na glavi, ampak on sploh ni pršou. Cel večer se sploh ni spomnu name. In jz ga v eni točki pogledam, ko se tm zajebava z Lukatom pa Primzijem in je ful srečen in oni ga vsi spet gledajo kt največga carja ... On ni noben car.

MOŽ: A štekaš, ker slabo ti je najbolj zarad teh zum, zum ... A veš to, naprej-nazaj, naprej-nazaj, gas-bremza, gas-bremza?

ŽENA: Jz pucam to bruhanje z ogabnih, svetleče roza Frozen čevljev moje speče hčerke z mojimi ekstra dragimi DM vlažilnimi robčki za intimno nego, ker je pač vsega družga že zmanjkal, on puca z Gašperjeve strani, prov, ne bom mu povedala, da ma on tuđ bruhanje zadi na kapuci, in ko ga tko gledam, si mislm ...

MOŽ: Sej to ni zdej kritika, sam povem pač ...

ŽENA: A si mu ti dal dramino?

MOŽ: Kaj?

ŽENA: Zjutri, pr zajtrku, ko sem ti rekla, ne, ko sem ti rekla in naštimala tabletko na mizo, ko ste vi še jedl ... A si mu jo dal?

MOŽ: Ne vem, Gašper, a si pojedu tableto, ki ti jo je mami naštimala?

ŽENA: Ne, ne, ne Gašperja, tebe sprašujem, a si ti poskrbel, da je Gašper pojedu jebeno tableto?

MOŽ: Osem let ma pa ni invalid, tok te je slišu kt jz, sej ve, kaj more, nisem zdej valda šel posebi gledat mu v usta, če je pogoltnu vse, kar je mel, a ne? To, da si ga ti še celo pot s krofi filala, pa tud verjetn ni najbolj pomagal, a ne?

ŽENA: Veš, kaj, jebi se!

MOŽ: Jz?

ŽENA: Ja, ti!

MOŽ: Jz nej se jebem? Ti se jebi pa ta tvoj pofukan izlet! Stari, na maturi sem bil bolj sproščen kt s tabo v tem jebenem avtu. Pr zobozdravniku sem bolj sproščen kt sem ob teb. Vsi smo, pizda, zafrustrirani od tebe, fak, če mene vprašaš, tamau lahk tud od tebe bruha, ker gnojiš že cel dan, pa bogve kok že dni, sej ne more noben dihat normalno, ker nismo čist zihr, če ne kršmo s čim tvojih jebenih načrtov. Pizda, ja, še men se bruha.

Za trenutek obstaneta v tišini.

ŽENA: Midva se včasih nisva tkole pogovarjala. Nama so skoz vsi zavidal, da sva najlepši par. On zdej ne zgleda glih neki vir energije, sam ko sva se midva spoznala, je bil on najbolj živ, najbolj zanimiv, najbolj lep, nežen in prjazen človk, ki sem ga kdaj spoznala. Razen, okej, ti balinčki mi niso bli čist jasni, prej sem bolj misnla, da je to bolj za starčke, ki nočjo bit doma z družinami, ampak ne, so bli res ful lepa družba, tko, še iz otroštva ekipa, pa so si kr nardil tko ... No, da so bli lepi časi. Velik lepga sva tm preživela ... Hja, res velik ...

Fuknla sem mu najprej te pobruhane robce v faco, pol pa še ključe in se usedla na sovoznikov sedež.

Lina je še zmeri spala, Gašperja pa sploh nisem upala pogledat, on je tak občutljivček ...

MOŽ: Pizda. Če se jz zdej usedem pa furam, kt da ni blo nč, sem čisti lolek in je dobila, kar je hotla. To mi ni kul. Če ji pa fuknem te ključke nazaj v faco, tko kt jih je ona men, pa se lahko kr lepo obrnemo in gremo nazaj domov. Pogledu sem Gašperja, pizda, a sem bil mal pregrob? Itak mu je blo že tko bed, ker je bruhu, on je res tak občutljivček, sam tko, ko se pa midva kregava, pa sploh dobi takoj solzne oči. Pa dons je v bistvu njegov izlet. Jz bom zdej to vse skupi mal umiril, da se bomo mel lepo. Mormo se met lepo. Mormo. Sam res me je razjezila. Vseen sem mal grdo spelu, zanalašč, da jo je mal fuknl naprej. Sam pol mi je blo takoj bed zarad Gašperja, da ne bo še enkrat bruhnu, in sem pol res lepo vozu. Tud da ona vid, kako se ovinke voz. Sam, pizda, sem bil zmatran, dve uri sem spal ponoč, res mi ni blo za vozt. Čez en čas sem jo tko mal postran pošpegu in vidu, da ma čist solzne oči. Fak. To me je pa kr ... Ne prenesem tega, če ona joka, je ... Fak, mormo se met lepo.

ŽENA: Ta izlet je bil drugač najino rojstnodnevno darilo Gašperju. Osem mescov nazaj ga je mel ... Ker je fant hotu it za ta en dan v Terme 3000, na te tobogane pa to, pol pa zvečer na kalamare in pomfri. Pa pol kepce stračatele, pol pa nutelle. Januarja se je to slišal mal bolj divje kt zdej, ker drugač ne jemo neki sladoleda pozim. Razen enkrat, ko so mu zob ruval, takrt so mu pa še svetval, nej čim več sladoleda poje, pa mu, revčku, sploh ni pasu. To mu je blo pol ful žou. No, ja, januarja. Ja, tko so naši urniki.

MOŽ: No, kdo ma kako glasbeno željo?

Tišina.

Joj, zakaj Lina spi, najraj bi jo kr zbudu.

A bomo enga Kreslina? A, Gašper?

Noben nč, probam hitr najdt na telefonu, vem, da jo ful jezi, če to delam med vožnjo, hočem čim prej, pizda, ta kabel. Evo.

In začne pesem:

(Mož poje, zelo fuša in zelo se trudi, da ne bi.)

*Nočne sence se poslavljajo v dan,
v megli nad vodo star mlin,
poslednje sanje se umikajo stran,
nazaj v lepši spomin.*

Ta je Gašperjeva najljubša. Dej, Gašper, pomagi! Gašper je ful fan od Kreslina, že ful časa naju pros, da bi šli skupi na koncert. Fak, morva ga pelat! V Cankarjevem domu je baje vsako leto, sej vidm kdaj plakate pa to. Res ga bom pelu, naslednjič ga bom pa res. Vsi bomo šli, skupi. In lepo se bomo mel.

Dejmo, Gašper, sej znaš vse!
Ampak Gašper nč.
Pa jz še mal probam:

*Prvi žvižg se zareže v mrak
in žarek se zarosi,
nad strehe,
mesta,
v glave,
srca in kleti
še en nov dan se rodi.
Novo jutro, nov dan!
Novo jutro, nov dan!*

Gašper?
Gašper nč.
Pogledam ženo. Ona joka. Pa pizdu mater! Jz ne vem ...

ŽENA: Enkrat sva šla skor na Portugalsko. On je takrat delu še v gostinstvu pa se je neki s šefom dogovarju, če bi šel eno poletje zanga delat. Nekam v Algarve, surferji pa to. In sva mela celo debato, ker je mene na smrt strah letenja, in sem mela prov paničen napad, kako bom jz to, pa da bi se lahko tud tm dobila pa bi jz šla z vlakom al kako drugač ... In on mi je reku, tega ne bom nikol pozabla, lubica, tale strah bova pač mogla premagat, veš, kok sveta mava še za videt. In to se mi je zdel tok noro lepo, da je tko reku ...

Ja, ful sveta mava še za videt, to je najbolj neumen strah. Tko se mi je zdel vse ...

No, tist biznis se ni čist izšel, midva pa tud ... Ne vem, bla sva enkrat v Toskani, pa po Balkanu sva šla tm do Grčije, pa v Savudrijo gremo vsak let. Nikol pa nisva pol letela.

Na kurac mi gre, da si si dal Facebook na telefon. Ker si reku, da si ga ne boš nikol zloadu. Veš, kok si grd, ko skrolaš po tem Facebooku, veš, kako faco dobiš, obrača se mi, ko te gledam.

MOŽ: Odloču sem se, da bom raj ignoriru to, probu sem še z enim komadom, ni šlo čist. Ugasnu sem radio in v tišini smo se peljal naprej. Tadvu sta jokala, tamala je še zmeri spala. Tud men so se meglile oči, sam kurc, res sem bil tud neprespan.

A si ti pol klicala na servis zarad te lučke?

ŽENA: Ne.

MOŽ: Ker se mi zdi, da je tud en zvok zdej začel, a ni neki tko? Tptp. Tptp. Tptp. A slišš?

ŽENA: Ne.

MOŽ: Bom jz jutrpoklicu, ko sem frej.

ŽENA: Jutrp je nedelja.

MOŽ: Aja, fak. Čez teden mam pa jz dopoldansko ... Kako pa ti delaš?

ŽENA: Popoldan sem cel teden.

MOŽ: Pa jutrp?

ŽENA: Ta dolgo.

MOŽ: Ampak vikende maš zmer dopoldan ...

ŽENA: Menjala sem, da sem lahko dons frej.

MOŽ: Bom v pondelk poklicu pa da vidm, kdaj lahk prpeleva. Sam on ma raj, če dopoldan prpeleš.

ŽENA: Bom pa jz.

MOŽ: Lej, bom poklicu.

ŽENA: Kul.

MOŽ: Kul.

ŽENA: Gašper je bil celo pot tih. Ko smo pršli do toplic, smo zbudil Lino, ona je bla pa čist iz družga filma ... Skakala je in kričala, smo jo mogli kr mal mirit, vsi so jo gledal, pa res smo že bli v toplicah, ni bla zdej prvič al neki. Mislm pa, da smo ji bli vsi mal hvaležni. Oni trije so te tobogane bolj al manj oblegal, jz to ne maram tok, ker takoj dobim vodo v ušes, sem jih pa gledala pa navijala pa jih probala slikat, tik preden prletijo v vodo. Ni mi tok uspel, no, ena je še kr. Pol je Gašper prevzel slikanje, njemu je tud ena ratala. Čeprov jz sem vse njegove pohvalila. Mu je ful pomenil.

NEDELJA

Brat in sestra sedita na kavču v dnevni sobi svoje mame. Sestra ima ob sebi kovček s stvarmi, na njem so letalske oznake. Z zanimanjem opazujeta nekaj v kotu sobe. Najprej v tišini.

KARMEN: Sam to po mojem ni čist normalno.

ROBI: Ma ne, ona se res skoz tko.

Tišina.

KARMEN: Sam lej, kok se močno.

Še nekaj časa v tišini opazujeta.

ROBI: Dobr, zdej se mogoče mal bolj kt ponavad, sam res ni nč tazga.

KARMEN: Mislm, po mojem neki ni okej, če se tok ... A dobi ona kej prot bolham?

ROBI: Ja, dobi ... Ma ne, res ni to, sam ne vem, ona se pač praska.

Skremžita se.

KARMEN: Bljah. To kr neki odpada.

ROBI: Stara je že ... pa mogoče zdej mal tud zarad tega gretja pa to.

KARMEN: Mogoče ji pa hrana ne odgovarja.

ROBI: Ma ne, ma prov neko dietno, ker so ji ledvice neki odpovedvale, al kaj, ne vem, mami ve, no, pa je prov neka hrana za to ... Fak, to morm it še kupt.

Tišina.

KARMEN: Kdo jo pa zdej pele na sprehod?

ROBI: Prejšn teden sem jo jz hodu sprehajat, ker še nisem vedu, kako bo z mami pa to ... Sam mi je ful vzel to ... A veš, čez cel mest, pa trikrat na dan, ker zuni na terasi je pa ne morš same pustit, ker to pa pol res nonstop laja in so pol skoz listki v kaslcu ... Tko da sem se zdej s sosedom zmenu, da jo pride on zrihtat, pa mu bom pač dal neki konc mesca ... Sej ne gre deleč, pr pošti se že obrne, ne da se ji, stara je že ...

KARMEN: Kater sosed?

ROBI: Pa ta Zdravko kle.

KARMEN: A nam ni on mačke zastrupu?

ROBI: Ma ne, ne on, on je tud mel neke mačke. Men se zdi ...

Tišina.

KARMEN: Kaj pa mami prav?

ROBI: Ja, mami misl, da jo mam jz. Sam Tanja ... pa tud če ne bi ona bla proti ... Ma kdaj pa, sej nas nč ni, nimamo mi časa za te stvari.

KARMEN: Kaj pa, če bi jo dal komu?

ROBI: Komu?

Razmišljata. Gledata psico v tišini.

KARMEN: Mislm, ne vem, mame ne bo več nazaj, to se zavedamo, a ne?

ROBI: Ja, men je to blo takoj jasn, sam, sej veš, njej tega ne morš rečt.

KARMEN: Pač, prej je blo, kt je blo, sam zdej bo pa mogla mal spustit, midva morva zdej te stvari zrihtat, a ne?

Gledata psico v tišini.

KARMEN: Ja, zdej dokler sem jz kle, jo lahk jz ... Sam mal je ogabno tole praskanje, mogoče bi blo vseen bolš, da bi jo kr na teraso dal.

ROBI: Sam res laja.

KARMEN: Ja kje pa piše, da pes ne sme lajat?

ROBI: Lej, boš vidla, pol se ti pa kake tete obesjo, da te bojo prjavle, ker je premrzlo pa nima zuni urejen dost, vse smo že mel. Pa še ni niti dva tedna.

KARMEN: Ja, neki bo treba ...

Tišina.

KARMEN: Lahk pa jo damo uspavat pa rečeva mami, da sem jo jz na Švedsko vzela.

ROBI: Uspavat?

KARMEN: Ja kaj pa boš?

ROBI: Mami naju ubije!

KARMEN: Ja nekak bi ji blo treba razložiti, pač, ne vem ... Kaj pa misl ona, da bomo?

ROBI: Lej, Karmen, sej boš vidla, no, dons te je bla ful vesela pa to pa je bla mal bolš, sam drugač se je pa zdele res ful težko z njo pogovarjat.

KARMEN: Fak, res me je bla vesela, a ne? Me je kr tko mal stisnl ... zmeri je bla taka ... no ..., taka, sej veš, zdej pa tm leži, taka se mi je zdela, čist mejhna, pa me gleda s temi očmi, ki so zmer ble tko stroge, zdej pa kr bolj take okrogle, pa me gleda napol solzna pa se mi kr neki smeji pa me kliče Karamela. To me že od otroštva ni ... Tud ni bla nč neki huda name, ker sem dons šele lahko pršla.

ROBI: Super ...

KARMEN: Kaj, a teb je kej rekla?

ROBI: Nč ni rekla.

KARMEN: Kaj pa je rekla?

ROBI: Nč ni rekla, okej?

KARMEN: A to, ker sem šele zdej pršla?

ROBI: Ne.

KARMEN: Jz sem jo vsak dan poklicala.

ROBI: Vem.

KARMEN: Pa sem ji vsak dan razložila, zakaj bom šele dons. Pa je rekla, da razume ...

ROBI: Vem, Karmen.

KARMEN: Zmeri je bla taka zahrbtna. Men neki, teb pa neki družga.

ROBI: Res, Karmen, nima smisla, pustva to zdej.

KARMEN: Manipulatorka je. Zmeri je bla.

ROBI: Lej, nima smisla ... Tole ji je bil šok, pa še večji šok bo, ko bo doжела, da se ne bo več na noge postavla. Zdej je res pač sam vprašanje, kaj bomo. A sem negovalko, sam pol more en tuki bit, to ne bo šlo, o domu se tud nismo še nč pogovarjal ...

KARMEN: Ja, pa se bo treba ...

Tišina. Gledata psico. Robi pogleda na uro na telefonu.

ROBI: Faaaak, jz bi mogu res it, po tamale morm, ker sta na pripravah, pol mam pa še en skype ob sedmih.

To reče in ob tem nepremično sedi. Robiju se res ne da iti. Oba sedita. Tišina.

KARMEN: Kaj je to za ena pasma sploh?

ROBI: Ne vem ... mešanka je po mojem ... med kkšnim labradorcem pa ... kaj pa vem ...

KARMEN: Ko sva bla mejhna, nama pa ni pustila met psa ...

ROBI: A ni blo tko, da ona bi, pa oči ni pustil?

KARMEN: Aja ... čaki, kako je že blo, ti si kr enkrat pršu z enim mladičkom ... Kdo ti ga je že dal? Kdo je že bil un tvoj?

ROBI: Žan Polanc.

KARMEN: Ja, sej res ... Žan Polanc. Ti si ga kr dam prpelu! (*Karmen se smeji.*) Popizdila sta čist, ti ga pa nisi hotu spustit, pa si ga tko držu, da je kr cvilu. Pa ga je na konc vseen fotr nesu nazaj, ti si pa hodu za njim po ulci pa si se drl, da boš polcijo poklicu, da ga bojo zaprl. Pol pa cela drama. Nisi hotu jest pa nč.

Tišina. Karmen se nasmehne.

ROBI: Ja ... Marko sem mu dal ime.

KARMEN: Sej res, pes Marko!

ROBI: Pol si pa ti pršla k men v sobo in si mi rekla, da bom enkrat velk in bom lahk vse tko, kt bom jz hotu.

KARMEN (*se smeji*): A res?

ROBI: Ja ...

KARMEN: Hm ...

ROBI: Ja ...

Tišina.

KARMEN: A ga vidš še kej?

ROBI: Koga?

KARMEN: Žana.

ROBI: Ah kje, uf, kje je že to ... V srednji sva se še ene dvakrat dobila pa zakadila in to je blo to.

KARMEN: A ti še kej kdaj?

ROBI: Kaj? Poham?

KARMEN: Ja.

ROBI: Ja, občasno. Ti?

KARMEN: Uf, neeee. Nisem že sto let. Lej me, no. Jz sem že babica, šit, a si lahk mislš?

Zasmejita se. Robiju zvoni telefon. Pogleda, kdo je, in izklopi zvonjenje.

ROBI: Pizda. Morm it ...

Sedita. Gledata po kuhinji.

KARMEN: A pa maš kej?

ROBI: Za pohat?

KARMEN: Ja, no.

ROBI: Ja, mam, ja ...

KARMEN: Sej mene nč ne mot, če bi.

ROBI: A zdej, ne, sej ne bi zdej. Kaj? A bi ti?

KARMEN: Neeeeee, sam tko rečem.

ROBI: A to te zdej ta kuhna pa ta bajta pa to ...

KARMEN: Ma ne, no, sam pogovarjam se ... Razen če bi tud ti ...

ROBI (*se smeji*): Valda, da bi. Enga bolj švoh, pol pa grem, res.

Robi iz žepa vzame rizle, podlago, tobak in travo ter začne zvijati džojnt. Karmen gleda po kuhinji.

KARMEN: Zih so neki piškoti nekje.

ROBI: Ne nč jest iz skrinje, če ni original pakiran pa zaprt pa z datumom pa to.

KARMEN: A spet nalaga?

ROBI: Jp. Dol v kleti sta še dve tavelki, čist polni. To je treba it mal čez.

KARMEN: A je kkšna fižolova mineštra?

ROBI: Zihr.

KARMEN: Fak, to pa res pogrešam. Jz nikakor ne morem take narest. Pa sem stokrat preverla z njo, vse isto nardim, pa ni ... To ona neki skriva.

ROBI: Al pa fižol ni isti ...

KARMEN: Ma dej, to je pa ta tipična slovenska fora ... pr nas je vse tok dobr, bogi uni v tujini, le kaj jejo?

ROBI: Ja kaj, a je isti?

KARMEN: Ja, isti je. Valda. Mislm, na Švedskem je.

Tišina. Robi zvija džojnt, Karmen si ogleduje kuhinjo.

KARMEN: Sam fak, odkar se spomnm, vse isto. Ta babuška, ti okrasni krožniki, ta prticek, ti podstavki, zavese, fak, še teglci, vse isto. Jz sem svojo kuhno že trikrat renovirala. Al pa krožniki ... Jz ne vem, mi to ful razbijemo. Tuki pa odpreš omarco in isti kozarci, iz kerih si pil kot otrok, te še kr ven gledajo. Tko, čudn, a ni?

ROBI: Vse isto, sam nekak manjš. A ni?

KARMEN: Ja, sam res. Vse isto, sam manjš.

Karmen zvoni telefon. Nekaj časa ga išče.

KARMEN: Tanja me kliče ... Zakaj pa mene?

ROBI: Dej, ne se javt.

KARMEN: Kako, ne se javt? To je pol še bolj čudn.

ROBI: Dej nehi, no, res, ne se javt.

KARMEN (*se oglasi na telefon*): Ja Tanja, živjo! Ja, je, ja. A res? Ja pa nisva nč slišala ... Veš kaj, mogoče, ker tuki rešujeva bojler ... Ne, sam ker ni tople vode, pa da se bom lahk normaln stuširala, sej veš ... Ja, prov ne dela, mislm dela, sam voda se pa ne segreje ... Ja to sem jz tud rekla. Vem, ja ... Ja, sej veš, je hotu probat ... Sej bova poklicala enga, sam najprej, sej veš ... Bova ja, vem. Ne, dobr je blo, ja, ja, je bla vesela ... ja tist obliž protibolečinski so ji dans glih zamenjal, tko da je bla mal, kot da bi bla zadeta, tko da se nisva neki zlo velik, ampak sej, bova pa juttr kej več ... ja, dons tud bolj tko, ja ... pol se pa neki kr smeji, a ne? ... V bistvu lepo, ja ... Bom pršla, valda ... ja, se bova zmenila, men je vseen, kater dan, tko kot vam paše, jz sem zdejtak tuki ... Aha, ne, to me pa že ne bo več ... ja škoda. Ja, nimaš kej, teli rojstni dnevi so zmer neki tko, da narobe hodjo, a ne? Lej, sej se bomo pa prej ... Ja, ja ... Ja ... Dobr, okej, mu bom rekla, ja ... Te bo poklicu. Prov. Velja. Dobr, Tanja, se slišmo, a ne? Super, ja. Važi, hvala ti. Čao.

Robi prižge džojnt.

KARMEN: Zakaj se pa ne javš?

ROBI: Pa ne, sej se bom, sam zdejt se nisem.

KARMEN: A pa je kej narobe?

ROBI: Ne, sam tko ... Lej, ne bi zdejt to. Vse je kul.

Robi poda džojnt Karmen. Karmen potegne dim. Že dolgo ni kadila. Malo se počuti smešno, na smeh ji gre.

KARMEN: Fak, da bi naju mami zdej vidla. "Nikol nisem nobenmu pustila notr kadit, še teta Stanka je mogla ven, pa je bla na vozičku!"

ROBI: Ojoj, teta Stanka, sej res, kok dolg že nisem na njo pomislu.

Karmen globoko potegne vase dim.

KARMEN: Jz pa vsak dan.

ROBI: Kaj?

KARMEN: Jz mam njene noge.

Robi se smeji.

KARMEN: Ja res, debele, boleče, pa take valjaste, kot del ene tovarne. Zdej pa še te žile.

Robi se smeji na vso moč.

KARMEN: Kaj? Če pa res ...

Karmen viha hlačnico in mu kaže valjaste noge in krčne žile, Robi se smeji.

ROBI: Hahahaha, noge od tete Stanke.

KARMEN: Ja sej, točno. Jz sem vse najslabš dobila. Ti goste lase po fotru, jz pa debele noge tete Stanke. Če bi bla jz tip, bi bla zih plešasta tko kot deda.

Smejita se in kadita džojnt. Ko se umirita, sedita v tišini in gledata psico.

KARMEN: Pa nej bo dons še mal noter, čist se je zmatrala.

ROBI: Jz bi mogu it ...

Sedita, kadita in gledata psico.

ROBI: A te je povabla na rojstn dan?

KARMEN: Ja.

ROBI: Pa kaj še?

KARMEN: Ne vem ... da jo poklič. Pa da nej se midva zmenva, kdaj pridem na kosilo.

ROBI: Dej reč, da bi jedla njeno lasanjo.

KARMEN: Zakaj pa ji ti ne rečeš?

ROBI: Pol zanalašč ne bo.

KARMEN: Ja pa si ti nared lasanjo.

ROBI: Ja pa si ti nared fižolovo mineštro.

KARMEN: Okej, no ... Kaj pa je z vama? Kaj se dogaja?

ROBI: Nč ni. Sam to je.

KARMEN: Ja, sam ...

ROBI: Ej, ne bi zdej to, okej?

KARMEN: Okej.

Sedita v tišini, kadita džojnt.

KARMEN: Fak ... Hitr je šlo ... Kok bosta zdej stari?

ROBI: Deset.

KARMEN: Deset. Pa sta še tok frendici?

ROBI: Ja. No ... Kaj pa vem. Skoz se dereta. Sam sta pa tud skoz skupi, tko da ne vem, lej ...

KARMEN: Kaj pa nej jima kupm za rojstn dan?

ROBI: Ne vem ... kkšna pomirjevala.

KARMEN: Dej no, resno.

ROBI: Ne vem, no, te čarovnike ful gledata po teveju. Mogoče kej za čarat, kaj jz vem. Al pa kej s kiti. Al pa z Dončićem. Sam ne sladkarij nost. To jima Tanja ne pusti, pol pa na koncu vse jz pojem.

KARMEN: Jutr bom šla itak mal do centra, nisem bla že, uf ... Zmer tko na hitr pridem, da ... me prov zanima, kaj je kej novga pa to ... Bom že kej našla.

ROBI: Nč ni neki novga. Vse je razrit, tko kt zmeri.

KARMEN: Ampak osmka pa še voz?

ROBI: Ja, voz.

Sedita. Kadita. Tišina.

ROBI: A veš, tko, k si mejhen pa si predstavljaš, kako bo, k boš velik ... Zdej je pa tko, k da je itak že pol šlo, ti pa nisi niti več mlad, da bi blo še vse možno, niti nisi še dost star, da bi sam nehu razmišlat o vseh nekih kao možnostih, maš otroke, za katere si si zmeri predstavlu, da jih boš čist drugač vzgaju kt tvoji tastari, da boš čist hud fotr, čist hud partner, frend, človk. Da boš mel čas za vse, energije neomejeno, da boš poleti naredu celo kraljestvo v kampu, pa da boš že znal dobr surfat, k jih bo to mal začel zanimat, da boš pol vsem mulcem v kampu posojal surf, pa jim kazu, pa jih učil, pa te bojo vsi tko gledal, z občudovanjem, a veš, tko, kt te sam otrok gleda, ker si mu res res kul, tko, kt sem jz gledu une motoriste na trajektu, ko sem bil mulc, kok so mi bli kul. Pa da jima bom v hribih znal naštet vsaj teh par vrhov okrog, kater je kater, pa mogoče, katera roža je užitna, al pa vsaj, da ju bom sploh pelu kdaj v hribe, pa ja, na kkšen koncert, tak, za kerga sta kao še čist premladi in jima je čist noro, da sta lahk sploh tm, da sta tm med temi bradami šestdesetletnimi na nekih, ne vem, Rollingih, ne Rollingih, na nekih razbijačih, neki Metallici, ma ne Metallici, to jz sploh nisem nikol poslušu, ne vem, no, da bom znal kkšne zanimive zgodbe jima povedat, po možnosti clo moje, da jima bo tko, dej povej, še enkrat uno, ko je bil plaz, pa niste mogli nikamor pa ste si zgradil igluje in igral enko štir dni, ne vem ... V bistvu pa na konc še zmeri sam čakaš, da boš vse to ... pol enkrat ... ko bo čas. Sam da tamale sploh nista več tok mejhne, pa da si tazadnje skupno morje itak kompletno prespal, ker si bil tok zjeban od vsega, da jih je na konc neki deda iz neke najbolj zjebane

prkolce učil se potaplat z masko. Sploh se ti pa niti ne da več po kampih, ker te vse boli, pa mravle pridejo v šotor ne glede na vse, kar nardiš, da ne bi. Fak, komi čakam, da bom star.

Tišina.

KARMEN: Ni tok dobr, ko si star.

ROBI: Sej ti nisi še stara.

KARMEN: Če sem že babica.

ROBI: Ja, no, taka, mlajša.

KARMEN: In pol prvič po ful dolgem času vidš več svoje otroke, čeprav sam zato, da ti naložijo svoje otroke, ker kej pač majo, al službo al pa kar kol.

ROBI: Ej, a bi šla ti sedmnajstga z mano na hokej?

KARMEN: Na hokej?

ROBI: Ja, tko kt naju je oči včasih pelu.

KARMEN: Fak, nisem bla na nobeni tekmi, odkar je Toby igral nogomet v osnovni.

ROBI: No, sej.

KARMEN: V bistvu bi ful šla ... sam jz letim petnajstga nazaj.

ROBI: A že?

KARMEN: Ja, mam tamalo, ker gre Lena v Porto.

ROBI: Aja, valda ...

Sedita v tišini.

KARMEN: Nisem vedla, da ti hodš na tekme pa to.

ROBI: Ja ne, sej drugač ne ... čist tko sem ...

Sedita.

KARMEN: Ej, a poiščeva to mineštro?

ROBI: Ma ne, dej, jz morm res it ... Sej se jutr kej, a ne?

KARMEN: Ja, itak, jz bom kle, nekje. Zjutri grem k mami, pol se pa slišva.
A ti prideš?

ROBI: Mogoče po službi, če se mi ne zavleče, sam neki mislm, da morm tamale pelat ... Ne vem zdele, kako sva se pol zmenila ... Dej, se jutr slišva, prov?

KARMEN: Ja, dej poklič, ko boš lahk, pa vidva.

ROBI: Okej. Grem. Maš vse?

KARMEN: Mam.

ROBI: Pa tuki zgori raj išč za jest, niži ko greš, hujš je.

KARMEN: Okej, bom, hvala.

ROBI: Okej, se slišva.

Robi že odide skozi vrata. Karmen zakliče za njim.

KARMEN: Ej, Robi?

ROBI: Kaj?

KARMEN: Ma ne, sej nč ... Pozdrav doma.

ROBI: Ja ... bom, ti tud, če se boste kej slišal.

**Sodobna
slovenska
dramatika**

Vinko Möderndorfer

Roza Luksemburg
stanuje v sosednji
ulici

*Dokumentarna drama
s suspenzom kriminalke*

*Vse se je zgodilo, kot je napisano.
Nič se ni zgodilo, kot je napisano.
Vse se bo zgodilo, kot je napisano.*

OSEBE

ROZA

MILENA

GABER

JURIJ

OTROKA: Brina, Timi

MOŠKI Z OČALI

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM

FANT Z RAČUNALNIKOM

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM

KADIRA

ADIL

Prevajalec, Vojak 1, 2, 3, 4, Policist/Speciallec 1, 2, 3, 4, Avstrijski uradnik, Ženska, Državna tožilka, Državni sekretar, Minister, Študent 1, 2, 3, Študentka 1, 2, 3, Uniformirani policist, Policist v civilu, Dekan, Tajnica, Državni sekretar z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Stari gospod, Turški sultan, Miklova Zala, Iskender, Zdravnik

Prizor pred začetkom

Bela soba.

Ženska v beli sobi. Oblečena v belo.

Ženska nas gleda. Naravnost v oči.

Molk.

ROZA: Jaz *nisem* Roza Luksemburg.

Molk.

ROZA: Jaz *sem* Roza Luksemburg.

Molk.

ROZA: Vsaka ženska je Roza Luksemburg.

Molk.

ROZA: Vsaka ženska bi *moral*a biti Roza Luksemburg.

Molk.

ROZA: To je noro, vem. Ampak jaz sem nora. V norem svetu nora. Tako mi pravijo. Tako so naredili, da mi lahko tako pravijo. In je muka. Muka, ker je vse tako, kot ne bi smelo biti. Mučim se, ker se zavedam, da sem nora. Da sem Roza Luksemburg. Da nisem Roza Luksemburg. Peče!! To peče! V glavi peče!! Ljudje pa umirajo. Umiram. Napolnjena z ... Napolnjena skozi ... žilo. Z drekom. Svet je drek in po naših žilah se pretaka ... To je noro. To je norooooo!!

Molk.

ROZA: Jaz sem Roza Luksemburg. Jaz nisem Roza Luksemburg.

Zatemnitev.

PRVO DEJANJE

Prvi prizor

Tiskovna konferenca.

Dolga miza. Za mizo predstavniki nevladne humanitarne organizacije. Nasproti novinarji. Različni ljudje. Veliko mladih. Nagneteni so. Za tiskovno konferenco vlada velik interes.

Roza sedi na sredini. Očitno je osrednja govorka tiskovne konference. Oblečena je zelo barvito. Rahlo ekstravagantno. Govori z žarom.

ROZA: Človek je svobodno bitje. Vsak človek si zasluži, da odide drugam, če ne more živeti doma. To je njegova osnovna pravica. Že od pradavnine. In če ljudem države kratijo pravico do svobodnega gibanja, potem kratijo pravico do svobode, še več, jemljejo jim pravico do življenja. Kot pravi pesem: Če doma jim dobro ni, žerjavi se čez morje vzdignejo ... Tako tudi človek. Moramo se zavedati, da nihče ne zapusti rad svojega doma. Ljudje gredo od doma, kadar doma ne morejo živeti. Ljudje si tako rešujejo življenja ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Kaj pa tisti, ki hočejo samo zaslužek?

MILENA: Prosim, ne prekinjajte tiskovne konference. Na koncu boste imeli priložnost za vprašanja.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Veliko je takšnih – nekateri smo prepričani, da so takšni v večini –, ki hočejo v Evropo samo zaradi zaslužka.

MILENA: Prosim, počakajte ...

ROZA: Bom odgovorila ... Tudi tako imenovana ekonomska emigracija je pravica. Ljudje, ki ne morejo prehraniti svoje družine, ker zaradi

različnih vzrokov v njihovi domovini ni dela, imajo pravico poiskati delo drugje. Tudi to je osnovna človekova svoboščina.

Ljudje odobravajo. Kratek aplavz.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Kaj pa kriminalci?

MILENA: Še enkrat vas prosim ... Počakajte do konca tiskovne konference.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Povečalo se je število kaznivih dejanj. Ob meji so zabeležili kar nekaj vlomov.

MILENA: Ki pa so jih zagrešili domačini. Policija je to že pojasnila.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Dva poskusa umora. Rop bencinske črpalke. Streljanje ...

Gaber, eden od organizatorjev tiskovne konference, jezno vstane.

GABER: Te novice objavlja portal *Naša dežela*. In nihče drug.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Kar ne pomeni, da vse to ni res.

GABER: Isti portal je objavil tudi, da se je Hitler do osemdesetih let skrival na Brionih in da je igral šah s Titom.

Publika zaploska in se zasmehi.

ROZA: Če mi dovolite, bi nadaljevala ... Gre za resne zadeve. Za nepravilnosti, ki smo jim priča v zadnjem času ...

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Moja punca je noseča. Zadnjič mi je rekla, da jo je strah vseh teh čudnih tujcev, ki jih srečuje na naših ulicah.

MILENA: Še enkrat vas prosim, da ne prekinjate tiskovne konference.

GABER: Če ste prišli zato, da bi provocirali ...

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Nočem, da bi moj otrok, ki se bo rodil čez dva tedna, najprej zagledal črnca ...

MILENA: Lepo vas prosim!

GABER: Če je njegov oče črnc, je prav, da ga zagleda.

Ljudje se zasmejijo.

Ljudje zaploskajo.

Mladenič z nahrbtnikom osramočeno odide.

MILENA: Nadaljevali bomo s tiskovno konferenco. Roza ... Prosim.

Ljudje se umirijo.

Roza vstane. Stopi naprej proti ljudem in med ljudi. Vidimo, da ima eno nogo krajšo. Šepa.

ROZA: Spoštovani ... če si boste vzeli čas, bom kasneje odgovorila na vsa vaša vprašanja. Razumem strahove ljudi, ki pa jih namenoma sproža določena politika. Ne samo lokalna politika, tudi uradna politika mnogih držav Evropske unije. Vendar zdaj ne gre za politiko. Gre za človeško ravnanje. Gre za ljudi, ki bežijo pred vojno, ki si skušajo rešiti življenje, Evropa pa jih odganja od svojega praga kot garjave pse. V mnogih državah, ki jih reveži prečkajo na svoji poti, jih varnostni organi pretepajo, norčujejo se iz njihovega trpljenja ... V resnici so to ljudje, ki so izgubili vse. Razen svojega življenja nimajo ničesar. Res je, med njimi so tudi takšni, ki si želijo samo boljše življenje, in ja, med njimi so morda tudi takšni, ki imajo slabe namene ... Vendar, spoštovani, jih bomo preštevali? Jih bomo prebirali, kot da so krompir, ta je gnil, ta je dober, ta je premalo debel? Naša dolžnost je, da pogledamo na sočloveka kot na sebi enakovredno bitje, da mu pomagamo in da ..., zato smo se tudi zbrali na tem mestu, da javno protestiramo proti nehumanosti naše države in tudi evropske skupnosti, katere del smo, ker represivni organi kratijo ljudem osnovno človeško pravico, pravico do azila in življenja.

Ljudje zaploskajo.

Možakar, ki je videti kot novinar, dvigne roko.

MILENA: Prosim.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Gospa Roza ...

ROZA: Rozalija.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Oprostite ... Mislil sem ... Tako vas vsi kličejo ...

ROZA: Rozalija.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Gospa Rozalija ... Rad bi nekaj vprašal.

ROZA: Izvolite.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Pa saj vi dobro živite, mar ne?

Tišina.

Zatemnitev.

Drugi prizor

Na ulici.

Možakar, ki je videti kot novinar, Mladenič z nahrbtnikom.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Zmedel me je.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Vaja dela mojstra.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Drugega dela nisem speljal.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Zelo malo si speljal.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Kaj pa zdaj?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Razmišljam.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Ampak ... začetek je bil pa dober?

Možakar, ki je videti kot novinar, molči.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: A ni bil?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Naj ti bo. Tokrat.

Možakar, ki je videti kot novinar, potegne iz žepa papir in ga pomoli Mladeniču z nahrbtnikom.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Podpiši.

Mladenič z nahrbtnikom podpiše.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Še kje?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Samo enkrat.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Kaj pa moja kopija?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ni kopije.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Prav.

Moški spravi papir v žep. Iz drugega žepa potegne denarnico. Mladeniču našteje nekaj bankovcev. Mladenič jih spravi v žep.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Če me boš še kaj rabil ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ob četrtkih imaš predavanja.
Ob sedemnajstih.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Ne hodim redno.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Letos si bil samo trikrat.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Moj naslov ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ne skrbi.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Čakal bom.

Možakar, ki je videti kot novinar, odide.

Zatemnitev.

Tretji prizor

Ulica.

Otroka. Deklica osem let. Deček šest. Čakata.

Roza priteče. Šepa.

BRINA: Čakala sva te!

ROZA: Hvala bogu! Še sta tu!

TIMI: Vsi so že šli domov.

ROZA: Nisem mogla prej.

BRINA: Zakaj pa oči ni prišel, če ti nimaš časa?

ROZA: Ker sem rekla, da vaju bom jaz prišla iskat. Gremo!

TIMI: Ampak si zamudila.

ROZA: Ne bom več. Obljubljam.

BRINA: Oči nikoli ne zamudi.

ROZA: Gremo.

Odidejo.

Dež se ulije.

Četrti prizor

Pisarna. Nekje na neznanem kraju.

Ob oknu stoji Moški z očali. Na stolu pred mizo sedi Možakar, ki je videti kot novinar, z aktovko v naročju.

MOŠKI Z OČALI: Čisto sem moker. Preklet dež zafukan! Še pljučnico bom staknil. Me že pika v prsih. A ni to butasto! Greš takole iz hiše, pogledaš v nebo in si rečeš: Danes ne bo deževalo, zato ne bom vlačil dežnika s sabo. In kaj se zgodi?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Dežuje.

MOŠKI Z OČALI: Če bi s sabo vlačil dežnik ves kurčev dan, gotovo ne bi deževalo.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Jaz ga imam vedno v torbi. Zložljivega. Nič prostora ne zavzame. Po pet evrov jih imajo.

MOŠKI Z OČALI: Vse lahko imamo pod nadzorom, samo zafukanega vremena ne.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Kaj pa vremenarji? Oni obvladajo.

MOŠKI Z OČALI: Drek pa obvladajo! Narava je nepredvidljiva. Narava ni kot ljudje, pri katerih lahko predvidiš, kakšen bo njihov naslednji korak. Grejo na pico pa na pivo in kaj sledi? Scanje in sranje. Kar gre not, gre ven. Če malo počakaš, bodo slej ko prej šli na stranišče scat in srat. Hop! Pa jih imaš. Ljudje so predvidljivi. Narava pa ni šahovska igra, pri kateri lahko načrtuješ naslednjo potezo.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: In vseeno izgubiš.

MOŠKI Z OČALI: Jaz nikoli.

Moški z očali v kozarec z vodo vrže tableto, ki se počasi in šumeče raztaplja. Kalcij? Vitamini?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ja.

Možakar, ki je videti kot novinar, potegne iz žepa šop listov in jih izroči Moškemu z očali. Moški z očali jih pazljivo pregleda.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Vsi so podpisali.

MOŠKI Z OČALI: Je to vse?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ostalo vrnem v blagajno?

MOŠKI Z OČALI: Pri sebi imej. Boš še rabil. Popolnoma ti zaupam.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Poročilo bom napisal do jutri.

MOŠKI Z OČALI: Na klasičen način. Mejle lahko vsak prebere.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ja, na klasičen način ... Kar je zoprno. Sem se že odvadil pisati na roko.

MOŠKI Z OČALI: Klasičen način je najboljši! En list papirja, eno poročilo, nobene kopije. Ene oči ga vidijo, ene roke ga lahko uničijo. Mejli pa so neulovljivi, nekontrolirano jih deliš okoli, pobegnejo

ti, vsak malo bolj nadarjen heker ti lahko vdre v pošto. Poleg tega, ko pišemo mejle, vedno prehitro pritisnemo *send* in nam je potem žal. Kadar pa pišemo na roko, premislimo, mislimo, se odločamo, popravimo, zmečkamo, vržemo v koš, začnemo znova ... Zavedamo se, da je to dokument, in ne hipna odločitev. Zato: vsa poročila na roko! Niti ne na pisalni stroj, s svojo pisavo jamčiš za resnico, črnilo je kot kri, kot da bi pisal s krvjo ... Razumeš? Kurc, saj vem, da ne razumeš. Nikoli nisi razumel. Pa saj je vseeno. Na roko, sem rekel. No ... Je še kaj?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Klasika. Malo so tečni, ampak brez haska. Malo protestirajo in se potem dobro počutijo. Tisti alternativci delujejo borbena. Celo agresivno. V resnici so pa nezainteresirani. Forma. Nobene prave vsebine. Najprej kričijo, potem gredo pa na pivo. Če jim plačaš pivo, spremenijo stališča. Če jim plačaš še sadjevec, so že na tvoji strani.

MOŠKI Z OČALI: Zmeraj so bili taki.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Mogoče je nekaj.

MOŠKI Z OČALI: Ja?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Rečejo ji Roza Luksemburg. Ime ji je Rozalija.

MOŠKI Z OČALI: Kateri starš bi dal tako butasto ime svojemu otroku? Rozalija! Zajebeš ga za vse življenje.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Študentje so jo začeli tako klicati, čeprav z Rozo Luksemburg nimata veliko skupnega. No, oblači se pisano, nenavadno. Sem pogledal na internet, tudi Roza Luksemburg je bila takšna.

MOŠKI Z OČALI: Posnema jo.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ne bi rekel. Že prej se je čudno oblačila. Mislim, da zaradi noge. Z ekstravaganco poskuša prikriti šepanje.

MOŠKI Z OČALI: Levičarka?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Desničarka.

MOŠKI Z OČALI: Kako gre to skupaj z Rozo Luksemburg?

Možakar, ki je videti kot novinar, se hudomušno nasmehne.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Z desno drži žlico. Z desno odpira vrata. Češe se z desno. Po nosu si vrta z desno. Čistokrvna desničarka!

MOŠKI Z OČALI: Ne zajebavaj! Veš, kaj sem mislil.

Možakar, ki je videti kot novinar, se zresni.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Oprosti. Nisem se mogel premagati. Že dolgo ni nikjer nobenih levičarjev, mi jih pa še vedno iščemo.

MOŠKI Z OČALI: Kaj pa je potem?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Humanistka. Humanitarka. Prostovoljka.

MOŠKI Z OČALI: No, ti so še bolj zoprni.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: In profesorica. Dvojni doktorat. Pametna. Se mi zdi.

MOŠKI Z OČALI: S pametnimi je vedno največ problemov.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Mislil sem, da bo na tiskovno prišlo samo par ljudi, pa je bila polna dvorana. Zares ji gre. In ljudje to čutijo.

MOŠKI Z OČALI: Na tiste, ki jim gre zares, je treba še posebej paziti.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Zdi se mi, da imajo nekaj za bregom.

Možakar, ki je videti kot novinar, zavzdihne.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: No, to je pa tudi vse. Na otvoritvi slikarske razstave ... same packarije, če mene vprašaš ...

MOŠKI Z OČALI: Umetnost nikoli ni bila tvoje področje.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Nekaj so bili glasni. Pijani slikarji. Sem posnel. Bom prepisal. Potem je tu še skupina ... Dobiva se vsak torek *Pri podhodu* ... To je gostilna. Vinotoč.

MOŠKI Z OČALI: Vem.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Profesorji, dva pisatelja ... Znajo kaj pametnega povedati, ampak jih noben ne poslušša.

MOŠKI Z OČALI: Samo ti.

Možakar, ki je videti kot novinar, se zahahlja.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ja, samo jaz. Ampak jaz sem itak član njihove skupine. Že dvajset let. Dolgoletni prijatelj tako rekoč.

Moški z očali si v usta vrže nekaj tablet in jih poplakne z vodo.

Možakar, ki je videti kot novinar, se zresni.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Vsi imajo redne službe, hiše, žene, preskrbljene otroke, ljubice ... Bom natančno popisal. Dobro se jim godi. Takšni imajo spremembe zgolj na jeziku, svojega *dobrega življenja* se sebično držijo kot klop.

Moški z očali se zamisli.

MOŠKI Z OČALI: Roza Luksemburg.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Če ne bi bil to, kar sem, bi ji celo verjel.

Moški z očali prikima.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Všeč ji je, da ji pravijo Roza Luksemburg. Čeprav imata, kot sem rekel, zelo malo skupnega. Roza Luksemburg je vse življenje bežala po Evropi, bila je Židinja, preganjali so jo in pred smrtjo je bila v zaporu. Vsa svoja dela je napisala v ječi. Poznala je Lenina in umrla je mučeniške smrti. Naši Rozaliji pa se je vedno dobro godilo. Nikoli ji ni nič manjkalo. Ne razumem, zakaj se tako žene za tiste, ki nimajo nič, ker ona ima vse. No, vsaj več kot drugi. Službo imata oba z možem. Dve dobri plači. On je redni profesor, ona je sicer na pogodbi. Imata dva otroka. Mama ji je zapustila hišo. Bila je edinka. Dobro živijo. Prepričan sem, da se tako žene samo zato, ker ji študentje pravijo Roza Luksemburg.

MOŠKI Z OČALI: Preklet dež kurčev. Tisočkrat sem si že rekel, da bom imel v pisarni dežnik.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Jaz ga imam v torbi. Zložljivega.

Molčita. Moški z očali gleda skozi okno. Dež.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Predlagaš kakšen poseben postopek?

Moški z očali ne posluša več.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: V zvezi z Rozo Luksemburg?

MOŠKI Z OČALI: Spet bom moker kot poscan cucek.

Možakar, ki je videti kot novinar, vstane, pospravi papirje v svojo aktovko in v tišini odide.

Moški z očali nekaj časa sam. Gleda skozi okno. Dežuje.

Pri drugih vratih tiho vstopi Mladenič z nahrbtnikom. Moški z očali ga pogleda.

MOŠKI Z OČALI: Koliko ti je dal?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Štirikrat po dvajset.

Moški z očali pogleda na list papirja, ki mu ga je izročil Možakar, ki je videti kot novinar. Moški z očali se nasmehne.

MOŠKI Z OČALI: Drobiž.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Prosim?

MOŠKI Z OČALI: Da se mu spleča! Napisal je, da ti je izročil petkrat po dvajset.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Itak.

MOŠKI Z OČALI: Pa si vseeno podpisal?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Ste rekli.

MOŠKI Z OČALI: Pravilno. Imaš dežnik?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Zložljivega. V nahrbtniku.

Moški z očali se zelo približa Mladeniču z nahrbtnikom. Skoraj obraz ob obrazu.

MOŠKI Z OČALI: Me vzameš pod svoj dežnik?

Mladenič z nahrbtnikom se v zadregi nasmehne.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Itak.

MOŠKI Z OČALI: Te povabim na pico. Jaz častim.

Zatemnitev.

Peti prizor

Pri Rozi doma.

Za mizo. Roza, otroka Timi in Brina, Jurij. Večerjajo. Roza je navdušena, prežarjena. Vsa v ognju. Hlasta. Misli ji preskakujejo.

ROZA: Naš glas se končno sliši! Veliko ljudi je prišlo. Tudi novinarji. Zanimirana javnost. Pomembno je, da ljudem v tej deželi jasno povemo, kakšen odnos ima oblast do tistih, ki nimajo nič. Oblast deluje mimo zakonov. Tudi mimo ustave. Prišlo je veliko mojih študentov. Oblast ljudi ustrahuje, šikanira, zavrača jih, jim laže ...

TIMI: Kaj je to šika...?

Starejša hči Brina strmi v krožnik. Jurij ji ponudi kos pice.

JURIJ: Boš še en kos?

BRINA: Mrzla je.

TIMI: Kaj je to šikiranje?

ROZA: Javnomenenjske raziskave so nam naklonjene. Nekaj se premika. Nismo politična stranka, vendar so nas ljudje postavili v sam vrh pomembnosti in priljubljenosti. Kar pomeni, da se nekaj dogaja. Ljudje razumejo stisko drugih ljudi. In prav na tem, na empatiji, se lahko zgradi nova družba, nov svet! Kadar čutimo drugega, kadar razumemo drugega, njegove težave, njegovo bolečino, je vse ostalo lahko. Živimo v svetu blagostanja, primanjkuje pa nam *pogled* na drugega ... *Občutek* za drugega.

TIMI: *Patija* ... Kaj je to?

JURIJ: Brina, zakaj ne ješ?

BRINA: Pica ni zdrava.

JURIJ: Pica je ja super! Veš, koliko otrok bi si želelo imeti pico in kokakolo za večerjo?

BRINA: Včeraj smo imeli pico.

JURIJ: Ampak danes je drugačna. Z gobicami in artičokami.

TIMI: *Patija ... Kaj je to?*

ROZA: Zadovoljna sem. Prvič po vseh letih, odkar smo ustanovili nevladni Odbor za zaščito človekovega dostojanstva, sem zadovoljna.

Timi se igra z vilicami. Brska po krožniku.

TIMI: *Patija ... Pataja ... Patuja ... Pipika paraja pamaja ...*

Roza reagira nervozno.

ROZA: Timi, nehaj!

JURIJ: Povej otroku!

ROZA: Kaj?

JURIJ: Kar te sprašuje!

ROZA: No, kaj bi rad, Timi?

Otrok je užaljen in trmast.

TIMI: Nič.

BRINA: Pica ni zdrava.

ROZA: V soboto bom skuhala njoke.

JURIJ: Mamica bo skuhala njoke. Bravo!

Jurij teatralno zaploska.

ROZA: Se motim ... ali si malce ironičen?

JURIJ: Jaz? Jaz sploh ne znam biti ironičen.

ROZA: Saj vem ... Oprosti. Zamujam ... Ni me doma ... Med tednom ne kuham ...

JURIJ: Glavno, da nam pereš in likaš!

ROZA: Spet si ironičen.

JURIJ: Ne. Ljubim te.

Otroka se hihitata.

BRINA: Ljubim, je rekel ...

TIMI: Ljubim, bubim, snubim, kubim, čubim ...

Roza stegne roke čez mizo. Prime otroka in moža. Z rokami sklenejo krog.

ROZA: Rada vas imam. Vi ste moje vse!

TIMI: Ubim, mubim, ljubim ...

ROZA: Vem, da zanje čase nisem dobra mamica niti žena ...

JURIJ: Zadnje čase?

ROZA: Nehaj!

JURIJ: Oprosti.

ROZA: Ampak če smo se že lotili vsega tega, moramo zdaj zdržati do konca.

JURIJ: Ti si se lotila.

ROZA: Ljudje rabijo pomoč. Pa ne gre samo za pomoč. Gre za osveščanje. Gre za prihodnost sveta, ki je popolnoma izgubil kompas.

JURIJ: Patetična si.

TIMI: Kaj je to *patečna*?

ROZA: Obljubim, da bom v soboto skuhala njoke. In ragu. Takšnega, kot ga je delala moja mama.

BRINA: Babica je kuhala najboljše njoke na svetu.

TIMI: Niso bili njoki, luleki so bili.

Otroka se zasmejita.

JURIJ: Mamica je obljubila! Zpomnita si to. Ker če je obljubila, potem to vedno stoprocentno drži.

Roza se nenadoma zresni.

ROZA: V soboto ne morem.

JURIJ: No, kaj sem rekel!?

ROZA: Spomnila sem se. V soboto ...

JURIJ: Ja?

ROZA: Sobota je pomembna.

JURIJ: Za njoke?

TIMI: Za luleke.

Otroka se hihitata.

ROZA: Za Kadiro Hadji Ibn Haji Dawud al Gossarah.

Šesti prizor

V prostorih nevladne organizacije.

Vsepovsod škatle, na sredi preprosta miza. Računalniki. Delovno, aktivistično vzdušje.

Za mizo Kadira. Ženska je oblečena v črno burko. Nosi sitar, muslimansko žensko pokrivalo; tančica povsem zakriva njen obraz. Skozi ozko režo se slutijo samo oči.

V sobi so še Roza, Milena, Gaber in Salim – prevajalec.

Na stojalu pred njimi video kamera.

KADIRA: Kadira Hadji Ibn Haji Dawud al Gossarah.

Prevajalec Salim prevaja.

SALIM: To je njeno ime.

MILENA: Gospa Kadira ... Uporabili bomo samo vašo zgodbo ... Vaše ime bo širši javnosti neznano in bo strogo varovano. Snemali bomo zgolj zaradi tega, da nam kasneje ne bodo očitali, da smo si zgodbo izmislili. Razumete?

SALIM (*zapis šiitskega narečja je fonetičen*): In yukhbiruu bi'asmayihim li'avi shakhs, 'iinahum. 'iinahum bihajjat 'iilaa tasjil sutiin faqat li'anahum l yadeun 'ana alqisat ghyr sahihatin. Hal tafahum?

Kadira prikima.

MILENA: Kje bomo začeli?

GABER: Najbolje, da kar od začetka.

ROZA: Gospa Kadira ... Od kod prihajate?

SALIM: Min ay balad'ant?

KADIRA: Gabl eamayn, harabna min surija. Taeradna lilsariqat min 60 shakhsaan min'afrad al'usra. Laqat harabat'ana wazuji waeumar bin haji watisesat 'atfalin.

Salim prevaja.

SALIM: Pred dvema letoma smo odšli iz Sirije. V Siriji so pobili šestdeset članov moje družine. Jaz, moj mož, Omar Ben Hadji, in najjinih devet otrok smo pobegnili.

GABER: Kje vse ste bili v teh dveh letih?

SALIM: 'Ayn kunt?

KADIRA: Qharaq thlatht 'atfalin. Lagad tam 'iinqadhuna min gibal al'atrak. kan almukhayam aldhy 'aetuna 'iaah fi alhaqiqat ealaa eumala' al'asd. 'khinduu kl almali. Aikhtafaa zujiun fi almuaskar ...

SALIM: Trije otroci so utonili, ko se je potopil čoln. Rešili so nas Turki. Pobrli so nam ves denar. Taborišče, kamor so nas dali, so imeli v resnici čez Asadovi agentje. Nismo vedeli tega. In tako je nekega večera izginil moj mož. Šel je po vodo. Naslednje jutro so mi povedali, da so ga zaklali in vrgli v morje.

KADIRA: Tisto noč so me prvič posilili. Zvlekli so me k skupnim straniščem. Naslednjo noč so prišli spet. In še naslednjo. Četrto noč me niso več vlekli iz barake. Posilili so me vpricho otrok.

VOJAK 1: Kaj se dereš, kurba!

KADIRA: Ne pred otroki, ne pred otroki!

VOJAK 2: Naj gledajo! Naj si zapomnijo!

KADIRA: Zaprite oči! Zaprite oči!

VOJAK 3: Prekleta šiitska prasica!

KADIRA: Zaprite oči! Otroci! Zaprite oči!

VOJAK 4: Gledajo naj, kar naj gledajo!! Kuzle male šiitske.

KADIRA: Najstarejšima dvojčicama so porezali veke, zato da nista mogli zapreti oči. Nista jokali, moji punčki. Nista. Tudi ko so ju posiljevali, nista jokali.

MILENA: Tega ne morem poslušati.

Milena si v grozi zatisne ušesa in se obrne stran.

ROZA: Kadira ... Lahko nehaš. Ni treba ... Razumem ...

Kadira izbruhne.

KADIRA: Ne razumeš! Nič ne razumeš! Kdor ne doživi, ne more razumeti.

ROZA: Obljubim ti ...

KADIRA: Dovolj imam obljub. Alah mi je obljubil, da me bo skupaj z mojimi otročki vzel k sebi. Ni me vzel. Nisem vredna, da bi me vzel. Nisem jih čuvala, mojih punčk, mojega fanta ...

ROZA: Kadira ...

KADIRA: Niso jokale. Ponosne moje deklince. Niso jokale ... Fant je jokal. Štiri leta je imel. Posilili so ga z ročajem metle. Kričal je: *Musaeadat 'amiyin, musaeadat 'amy!*

SALIM: *Mama pomagaj, mama pomagaj!*

GABER: Nehajmo.

KADIRA: Nočem nehati!

ROZA: Pomembno je, da svet izve.

KADIRA: Svet noče vedeti, noče slišati, noče videti!! Svetu je vseeno za moje otroke. Iztrgali so jih iz mojega naročja. Odvlekli stran. To je

zadnje, kar se spomnim. Omedlela sem. Izginila. Poniknila v temo. Zagnila me je groza in potem mrak. Nisem zdržala. Umrla sem. Vrgli so me v neko barako. Ne vem, kdo je skrbel zame. Ničesar se ne spomnim. Ko sem po nekaj tednih prišla k sebi, nisem vedela, kam naj grem, kje sem. Nihče me ni razumel. Taborišče so izpraznili. Mojih otrok ni bilo več. Kar tavalala sem. Najprej v neskončnih krogih po izpraznjenem taborišču, potem pa so me vzeli s sabo. Ne vem, kdo ... Kar šla sem. Hodili smo peš. Bili so ljudje iz mojih krajev. Za njimi sem hodila. Ženska, ki je sama, je tudi med svojimi ljudmi manj kot pes. Ona je kriva, da je sama, da so ji ubili moža, da so ji vzeli otroka ... Ženska je kriva!! Prišli smo do Evrope. Takoj sem stopila k uradnikom, k policistom ... Hotela sem jim povedati, da so mi ukradli otroke, hotela sem jim povedati, kaj vse se je dogajalo z mano ...

AVSTRIJSKI URADNIK: Ihre persönlichen Dokumenten! Wohin reisen Sie?

KADIRA: Saraq al'atfal manya. aghtasbuni. eadhbuni.

AVSTRIJSKI URADNIK: Ich verstehe es nicht. Sprichst du Englisch, Deutsch, Französisch?

KADIRA: Povedala sem jim, da so me mučili, posilili, da so mi odpeljali otroke, ubili moža ...

AVSTRIJSKI URADNIK: Ich verstehe es nicht. Ohne Dokumenten ... Sie können auch Albaner für mich sein. Abgelehnt!

Avstrijski uradnik udari stampiljko.

KADIRA: Niso mi verjeli. Nisem znala angleško, nisem znala nemško. Nisem imela dokumentov, ničesar nisem imela. Prevajalec, ki so mi ga dali, je bil sunit in je sovražil šiite. Narobe je prevajal ... Smejal se je. Nihče me ni razumel. Poslali so me nazaj. Na vlak in nazaj. Spet v Grčijo, spet v Turčijo. Pobegnila sem. Ne spomnim se, kolikokrat so me posilili. Dokler mi ni neka ženska, zasmilila sem se ji, čeprav je vedela, da me je posilil tudi njen mož, dala burke. Rekla je ...

Ženska v burki. S pokritim obrazom ter zavešeno režo za oči.

ŽENSKA V BURKI: 'Artadi mulabisi taghtiat einik. Pokrij si obraz. Pred burko imajo spoštovanje. Burka te bo zaščitila.

KADIRA: V naši družini ženske nismo nosile burk, samo jilbab. Obraz smo imele odkrit. Naša družina je bila premožna. Ženske nismo skrivale oči. Ampak zdaj sem oblekla burko. Pokrila obraz in oči. Se zakrila. In je pomagalo. Vsaj malo. In sem šla nazaj. Nazaj v Evropo! Stran od doma, ker ... mojega doma ni bilo več. Nebo in zemlja gorita v mojem domu. Otroški kriki so namesto zraka in kri teče namesto rek v mojem domu. Po zraku letajo mrtve ptice z obrazi dojenčkov v mojem domu. Ženske rojevajo kamne v mojem domu. In moški se spreminjajo v krvave zmaje v mojem domu. Kjer je bil nekoč moj dom z molitvenimi preprogami, z ornamenti rastlin in vijugami Mohamedove pisave ... je zdaj železno nebo. Nisem imela kam. In sem šla proti severu. Evropa! V Evropi so drugačni ljudje. Evropa spoštuje ženske. Evropa čuva otroke. Evropa je dobra, Evropa je kot luna, ki sveti na vse enako, v Evropi ni bolečine ... In so me vrnili. Štirikrat. Dve leti potujem. Samo potujem. Kot v krogu brez izhoda. Nikamor ne morem pobegniti. In zdaj sem spet tu.

ROZA: Povejte ... Samo še to ... Kaj se je zgodilo ...? Pri nas? Kaj se vam je zgodilo tu?

POLICIST 1: Nima dokumentov.

POLICIST 2: Kaj vemo, kdo se skriva pod temi črnimi cunjami.

KADIRA: Potegnili so me z vlaka.

POLICIST 3: Zaradi mene je lahko spodaj tudi moški.

POLICIST 4: Opasan z eksplozivom.

POLICIST 2: Ali s heroinom.

POLICIST 3: Boljše heroin kot eksploziv.

POLICIST 1: Dol! Daj to dol!!

KADIRA: Razumela sem, kaj hočejo. Radi bi videli moj obraz.

POLICIST 4: Noče.

POLICIST 3: Kar za mano!

KADIRA: Vlak je odpeljal. Zvlekli so me zadaj, v temo, za kontejnerje. Nikjer ni bilo nikogar. Upirala sem se. Nisem hotela sneti burke. Bala sem se, da se bo ponovilo ... Na vseh mejah se ponavlja ...

POLICIST 1: Greš stavit, da je spodaj moški?

POLICIST 2: Daj to dol, ti rečem!!

KADIRA: In mi je poskušal sneti burko. Zakričala sem.

POLICIST 1: Ženska je.

POLICIST 4: Pička!

POLICIST 3: Mlada pizdica!

POLICIST 2: Pri nas nič ne skrivamo.

POLICIST 3: V Evropi ne skrivamo obrazov!

KADIRA: In me je vrgel na tla in mi dvignil obleko.

POLICIST 2: Pri nas nismo zakriti.

KADIRA: In me je udaril.

POLICIST 2: Vsakemu pogledamo v obraz.

KADIRA: In me je udaril.

POLICIST 3: Če si pošten, potem pokažeš obraz. Razumeš?

POLICIST 4: In pičko!

KADIRA: Nisem kričala. Če se upiraš, je še huje.

POLICIST 1: Všeč ji je! Všeč ji je!!

KADIRA: Mislila sem na konec, na Evropo, na to, kako se vse poplača, na svoje otroke ...

GABER: Potem smo prišli in jo rešili.

MILENA: Po naključju smo bili tam.

GABER: Nekdo je prišel k nam. Tujec. Maročan. Pokazal je, da se tam daleč, na polju, v temi za kontejnerji nekaj čudnega dogaja.

MILENA: Stekli smo tja.

GABER: S sabo smo imeli snemalca.

MILENA: *Kaj se dogaja?! Kaj se dogaja?! Sem kričala v temo.*

KADIRA: Slišali so, ko ste prihajali. Porinili so me za kontejner. In mi rekli, naj se oblečem.

GABER: *Mi smo nevladna organizacija za zaščito pravic beguncev. To so naši dokumenti. Delujemo pod okriljem mednarodne organizacije ...*

POLICIST 3: Pazi, snema nas.

POLICIST 1: Gre za teroristko.

POLICIST 4: Daj sem kamero!

GABER: Hoteli so nam vzeti kamero.

MILENA: *Vsi sem!! Pridite sem!! Vsiii!!! Sem kričala v temo, čeprav za nami ni bilo nikogar več.*

POLICIST 4: Kaj kričiš, baba zmešana!

MILENA: Prestrašili so se.

GABER: Umaknili so se. Policist je izza kontejnerja pripeljal Kadiro.

POLICIST 2: Nič ji nočemo.

GABER: Kaj ste počeli z njo?

POLICIST 1: Rutinska vprašanja. Sama naj pove! Je tako? Vse v redu? Smo bili prijazni?

KADIRA: Prikimala sem.

POLICIST 1: No, vidite!

KADIRA: Vseeno mi je bilo. Tolikokrat se je že zgodilo ... Bala sem se. Samo da je konec, sem mislila, samo da je konec.

MILENA: *Izročite nam jo. Mi smo nevladna organizacija ...*

POLICIST 3: Ovirate delo varnostnih sil.

VOJAK 1: Naj jo odpeljejo. Kaj me briga za muslimansko prasico!

MILENA: *Kaj ste rekli?*

VOJAK 2: Narobe ste slišali.

VOJAK 3: Pusti. Gremo.

MILENA: Rešili smo jo. Odpeljali. V zbirni center ...

KADIRA: Zdaj me hočejo spet poslati nazaj. Jaz pa nimam več moči ... Nimam.

ROZA: Vse bo v redu. Kadira, ne boš šla več nazaj. Ostala boš tu. To, kar si povedala ... Javnost bo zahtevala ... Dobila boš zaščito. In otroke bomo poiskali. Obljubim.

KADIRA: Nimam več moči. Nimam več moči! Nimam več moči!! Nimam več moči ...

Roza objame Kadira.

Nekaj časa sta objeti.

Gaber se jima previdno približa.

GABER: Za posnetek bi potrebovali ...

ROZA: Kadira ... Te lahko prosim, da snameš burko? Samo za posnetek. Zaradi tožilstva. Naredili bomo ovadbo ... Veliko bolj verodostojno bo ...

Kadira pogleda prevajalca Salima.

Salim prikima in zapusti prostor.

Kadira sname burko.

Zagledamo mlado, zelo lepo žensko z dolgimi črnimi lasmi. Njene oči so žareče. V njih je velika žalost.

KADIRA: Hadha 'ana hadhjih qasti.

Sedmi prizor

V pisarni državne tožilke.

ROZA: *To sem jaz. To je moja zgodba.* S tem je Kadira Hadji Ibn Haji Dawud al Gossarah končala svojo pripoved.

Državni tožilka, Državni sekretar, Roza, Milena, Gaber.

DRŽAVNA TOŽILKA: Presunljivo.

ROZA: In ni osamljen primer.

DRŽAVNA TOŽILKA: Kaj pa drugi dokazi?

DRŽAVNI SEKRETAR: Bolj stvarni. Bolj neposredni.

ROZA: Njeno pričevanje ...

DRŽAVNA TOŽILKA: Takoj bi jo moral pregledati zdravnik. Po več kot treh tednih je zelo težko ugotavljati fizična dejstva posilstva.

ROZA: Morali smo si pridobiti njeno zaupanje. Kadira prihaja iz drugačnega kulturnega okolja. Muči jo občutek krivde ...

DRŽAVNI SEKRETAR: Ker je privolila?

MILENA: Lepo vas prosim!!

ROZA: Mislite, da Kadira Hadji Ibn Haji ne govori resnice?

DRŽAVNA TOŽILKA: Gre za stvarne, neizpodbitne dokaze.

MILENA: Pa kaj mislite, kaj so delali z njo v temi, sredi polja, za kontejnerji?! Če ne bi bilo nas ... Rešili smo jo pred brutalnostjo policije.

DRŽAVNI SEKRETAR: Oprostite ... Kot državni sekretar moram protestirati. Naši policijski organi niso agresivni.

GABER: No, to so pa najbrž edini represivni organ v Evropi, v katerem so v resnici mirovniki.

DRŽAVNA TOŽILKA: To ni pravi nivo pogovora.

GABER: Oprostite.

DRŽAVNI SEKRETAR: Nevarnost terorističnih napadov je velika. Naši fantje nosijo glavo v torbi vsak dan.

MILENA: Kako je lahko ženska v burki teroristična nevarnost?!

DRŽAVNI SEKRETAR: Znani so primeri, ko so bile ženske pod burkami opasane z razstrelivom. Takšen primer se je zgodil nedavno, pred ameriškim veleposlaništvom v Kabulu. Umrlo je dvaintrideset ljudi. V minulih dveh letih so se kot teroristke samomorilke pojavile ženske v burkah, zaradi njihovih napadov je umrlo šesto petintrideset ljudi, dva tisoč tristo pet ljudi je bilo ranjenih ...

GABER: Zelo temeljito ste se pripravili na naš obisk.

ROZA: Gospa državna tožilka ... Pričevanje Kadire Hadji Ibn Haji je resnično in pretresljivo.

DRŽAVNA TOŽILKA: Samó pričevanje.

ROZA: Kako to mislite, *samó pričevanje*?

DRŽAVNI SEKRETAR: Ti ljudje so dobro poučeni, kaj morajo povedati. Za njimi stoji organizacija.

ROZA: Hočete reči, da Kadira laže?

DRŽAVNI SEKRETAR: Gre za dosego ciljev. Vedo, na kaj Evropejci, še posebej občutljive aktivistične Evropejke, oprostite izrazu, *padejo*. Na otroke, na posilstva, na agresijo ... In tako jih poučijo, kaj morajo govoriti. Nobenega stvarnega dokaza ni. Cilj je zasedba Evrope, uničenje našega načina življenja ...

ROZA: No, zdaj ste povedali vse! To, kar ste rekli, govori največ o vas, o vašem značaju in seveda političnem prepričanju.

MILENA: Ksenofob ste.

GABER: In rasist.

DRŽAVNA TOŽILKA: Če boste nadaljevali v takšnem tonu, bom sestanek prekinila.

ROZA: Oprostite.

DRŽAVNA TOŽILKA: Kaj pravzaprav hočete?

ROZA: Naša organizacija ...

DRŽAVNI SEKRETAR: Kdo vas financira?

MILENA: Zakaj pa je to pomembno?!

ROZA: Financira nas Evropska unija iz progama Evropa Amnesty International. Ustanovljeni smo bili leta 1988. To je bila prva skupina na območju nekdanje Jugoslavije ...

DRŽAVNI SEKRETAR: Takrat sem bil star pet let.

GABER: Še zdaj ste.

DRŽAVNA TOŽILKA: Lepo vas prosim!

GABER: Se opravičujem.

ROZA: Od takrat smo zrasi v največjo nevladno organizacijo za človekove pravice. Subvencionira nas Evropa iz posebnih skladov, ki se ukvarjajo z zaščito človekovih pravic.

DRŽAVNI SEKRETAR: Dobivate pa tudi subvencije s treh naših ministrstev, z Ministrstva za delo, Ministrstva za kulturo in Ministrstva za zunanje zadeve. Mimogrede: finančna sredstva prispevajo tudi tako imenovane leve, opozicijske stranke.

MILENA: Drobiž.

GABER: Zakaj potem sploh sprašujete, če ste o vsem tako *dobro* obveščeni?

DRŽAVNI SEKRETAR: Da bi bilo jasno, da vam ne gre slabo in da *kar dobro živite*. V resnici vam sploh ni za *uboge ljudi*, zanje vam je vseeno ...

Gaber, Milena in Roza ne morejo skriti presenečenja in ogorčenja nad besedami Državnega sekretarja.

GABER: Kaj si rekel?! Kaj si rekel?!

MILENA: Tega si pa ne dovolim ...!

ROZA: To je noro!!

DRŽAVNA TOŽILKA: Ustavimo konje!

ROZA: Prosim, da državnega sekretarja opozorite zaradi žaljivega tona njegovih intervencij. Javnost ne bo vesela, ko ji bomo poročali o tem sestanku.

DRŽAVNI SEKRETAR: Ste slišali, gospa državna tožilka, grozijo!

DRŽAVNA TOŽILKA: Prosim, da takoj nehate z obtoževanjem. Nimam časa za takšne neumnosti.

ROZA: Prav.

Vsi se pomirijo. Čeprav razburjenje ne izgine povsem.

DRŽAVNA TOŽILKA: Kaj je pravzaprav namen vašega obiska?

ROZA: Želimo, da vložite obtožnico zoper Ministrstvo za notranje zadeve, ker krši zakonska in tudi ustavna določila, po katerih je treba ljudem, ki zaprosijo za zatočišče v naši državi, to tudi nuditi. Namesto tega jih policisti na mejah šikanirajo in pošiljajo nazaj, kljub temu da mnogi izrazijo željo po političnem azilu in mednarodni zaščiti. Nekatera pričevanja so prav grozljiva. Na meji so jim pobrali denar, telefone, jih celo pretepli ... In ne nazadnje, zahtevamo, da vložite tudi konkretno obtožnico zoper štiri policiste zaradi posilstva.

DRŽAVNI SEKRETAR: Suma posilstva.

DRŽAVNA TOŽILKA: Imamo zgolj pričevanje begunke.

MILENA: Zelo prepričljivo pričevanje.

DRŽAVNI SEKRETAR: Gre za osamljen primer.

ROZA: Ne gre za osamljen primer, sploh ne!

MILENA: Evidentirana imamo še mnoga pričevanja ...

GABER: Posneta in dokumentirana.

MILENA: Imamo pričevanja sto dvaintridesetih ljudi, ki so jim bile sistematično kršene človekove pravice.

DRŽAVNA TOŽILKA: Zakaj pa potem omenjate samo primer ... kako ji je že ime ...?

GABER: Kadira.

ROZA: Preko enega primera, ki je res tragičen, želimo sprožiti spremembe v obravnavanju prosilcev za azil. Če bi obravnavali vse hkrati, bi se v množici izgubila osebna tragika, ki jo ima lahko zgolj posamični primer.

DRŽAVNI SEKRETAR: Posameznik – tragedija. Milijon – statistika.

ROZA: Tako nekako.

DRŽAVNI SEKRETAR: Adolf Eichmann.

ROZA: Nekaj podobnega so rekli tudi Churchill pa Stalin pa še kdo. Vsi brezobzirni politiki, ki jim ni mar za posameznika, govorijo takšne resnice.

DRŽAVNA TOŽILKA: Tudi vi.

ROZA: Ne. Za začetek želimo izpostaviti zgolj eno, grozljivo usodo, in to zato, da bi tudi ostale lažje videli v vsej njihovi tragičnosti. Brez skrbi, kasneje bomo obtožnici dodali še vseh sto dvaintrideset zgodb.

DRŽAVNI SEKRETAR: Kot državni sekretar vam zagotavljam, da so naši varnostni organi korektni, osebno zavzeti za težek položaj ljudi ...

GABER: Aja?

MILENA: Imamo posnetke šikaniranja, zmerjanja in slabega ravnanja.

DRŽAVNI SEKRETAR: To je laž! Spodkopavanje avtoritete policije in vojske. To je napad na državo.

ROZA: Če ne boste ukrepali, spoštovana državna tožilka, bomo šli v javnost. Verjemite, javnost je na naši strani.

DRŽAVNI SEKRETAR: To vi mislite. Javnost ima dovolj tujcev, ki kradejo, lažejo o posilstvih, mendrajo naše travnike in onesnažujejo okolje. Veste, da se iztrebljajo vsepovsod. Javnost že ve, kako je. Javnost ljubi domovino.

ROZA: Govorite kot strankarski aktivist.

DRŽAVNI SEKRETAR: Ni prepovedano izražati svojega političnega prepričanja, tudi če si v službi v javni upravi.

ROZA: Nasprotujete pravici do življenja.

MILENA: In pravici do nedotakljivosti telesa.

DRŽAVNI SEKRETAR: Nikakor. Če gre za našega človeka.

GABER: Kaj?! To pomeni, da ljudje, ki niso *naše* narodnosti, nimajo pravice do življenja?

MILENA: Ne morem verjeti!

Državna tožilka vstane.

DRŽAVNA TOŽILKA: Dovolj je. Proučila bom material in se odločila.

ROZA: Mudi se! Kadiri grozi izgon. Že peti izgon!

DRŽAVNA TOŽILKA: Vzela si bom toliko časa, kolikor ga bom potrebovala.

ROZA: Koliko je to?

GABER: Vse mi je jasno. Toliko, da bodo Kadiro spet poslali nazaj v pekel.

DRŽAVNA TOŽILKA: Hvala. O moji odločitvi bo vaša organizacija pisno obveščena.

Roza, Milena in Gaber odidejo.

Ostaneta Državna tožilka in Državni sekretar.

DRŽAVNA TOŽILKA: Kreten!

DRŽAVNI SEKRETAR: Totalno so me razpizdili.

DRŽAVNA TOŽILKA: Če ne znaš skriti, kaj zares misliš, si poišči drugo službo.

DRŽAVNI SEKRETAR: Ne bo se ponovilo.

DRŽAVNA TOŽILKA: Resno mislim.

DRŽAVNI SEKRETAR: Pazil bom ...

DRŽAVNA TOŽILKA: In to do ponedeljka.

Državni sekretar in Državna tožilka se gledata.

DRŽAVNI SEKRETAR: Mojemu šefu to ne bo všeč.

DRŽAVNA TOŽILKA: Bova videla.

Državni sekretar vdano prikima, pospravi svoje stvari in odide.

Državna tožilka iz torbice potegne zavojček cigaret. Nervozna je. Hoče si prižgati cigareto ... Odprejo se vrata. Minister. Obstoji na pragu.

DRŽAVNA TOŽILKA: Gospod minister.

MINISTER: Tečni so.

DRŽAVNA TOŽILKA: Ne bom vložila obtožnice. Samo govorice. Ni dokazov.

MINISTER: So jo res ... posilili, ali kaj že?

Državna tožilka skomigne.

MINISTER: Mogoče pa ne bi bilo slabo, da zvalimo krivdo na tiste policiste, jih kaznujemo, odpustimo ... pa mirna Bosna.

DRŽAVNA TOŽILKA: Preveč hrupa. Če odpustimo nekaj policistov, bo opozicija rekla: *No, vidite! Policisti posiljujejo, kaj šele počnejo njihovi šefi!* Saj veste, česa vsega so sposobni. Lahko se nam pozna na volitvah.

Minister prikima.

Še vedno stoji med vrati. Roka na kljuki.

MINISTER: Kaj pa potem?

DRŽAVNA TOŽILKA: Če tisti ženski ... kako ji je že ime ...

MINISTER: Kadira Hadji Ibn Haji Dawud al Gossarah.

DRŽAVNA TOŽILKA: Če ji damo zaščito. Magari državljanstvo ... Ampak se bojim, da vseeno ne bodo dali miru. Isto bodo zahtevali še za ostale. Tale Roza ...

MINISTER: Intelektualka! Humanistka! Kuzla!

DRŽAVNA TOŽILKA: Hoče kri.

Minister in Državna tožilka z neprižgano cigareto v roki se gledata.

MINISTER: Moral bom urediti drugače.

Minister zapira vrata za sabo.

MINISTER: Če te bo kdo gnjavil, jim povej, da sem jaz rekel ..., da lahko kadiš.

Minister zapre vrata.

Državna tožilka si prižge cigareto. Nekajkrat potegne dim. Pomiri se.

Zatemnitev.

Osmi prizor

Predavalnica na univerzi.

Roza pred katedrom. Dvorana je nabito polna mladih študentov.

ROZA: Človeško telo je rezultat evolucije, ki je trajala milijone let. In zdaj vprašanje ... Kateri del človeškega telesa je za ohranitev vrste *homo sapiens* najbolj pomemben? No, kaj mislite?

Študentje se muzajo.

Študentke se hihitajo.

ROZA: Vem, kaj mislite ... Seveda, organi za razmnoževanje so pomembni. Vendar je še nekaj, kar nas je ohranilo skozi stotisoče let in nas dvignilo nad ostale vrste človečnjakov, s katerimi smo v pradednini delili ta planet.

ŠTUDENT: Možgani.

ROZA: Seveda. Možgani so omogočili človeku, da ne razmišlja zgolj o hrani in ...

ŠTUDENT 2: Razmnoževanju.

Smeš.

ROZA: In razmnoževanju, seveda. Ampak tudi o kreativnosti. Človeški možgani so sposobni kreativnega razmišljanja. Je pa še nekaj, kar nas je obvarovalo pred izumrtjem ... Spet isto vprašanje: kateri del telesa je evolucijsko najpomembnejši, kateri del telesa nas je ohranil ob hudih naravnih kataklizmah, izbruhih vulkanov, v času ledene dobe, lakote, velikih požarov, potresov, vojn, epidemij ...? Kaj je človeka ohranilo, medtem ko so druge vrste človečnjakov izumrle ...? Neandertalci, na primer, avstralopitek, kromanjonski človek, vse vrste hobitov ... Vsi so izumrli, samo *homo sapiens* je obstal. Zakaj?

Študentje mrmrajo.

Tišina.

ROZA: Zaradi nog.

Študentje mrmrajo.

ROZA: Več kot polovico našega telesa predstavljajo noge. Dolge noge. Namenjene hoji. Vztrajni hoji. In pa možgani, seveda, ki dajo nogam ukaz, naj gredo drugam, kadar je življenje nevzdržno.

Študentje mrmrajo.

ROZA: Ljudje gredo drugam zato, da preživijo. Kadar jim je dovolj trpljenja, jih preživitveni nagon spravi na pot. Peš. Zato imamo noge, da lahko odidemo. Človek je popotnik ...

ŠTUDENT 2: Turist.

Študentje se zasmеjejo.

Roza se nasmehne.

ROZA: Tudi turist, če hočete. Prišli smo iz Afrike in osvojili svet. Preživeli smo ledeno dobo, potrese, lakoto, bolezni, vojne ... samo zato, ker imamo noge, ki so namenjene hoji. Človek je begunec.

Nekdo zaploska.

Potem utihne.

Študentje so tiho.

ROZA: Zato moramo razumeti ljudi, ki hočejo drugam. Moramo vedeti, da nihče ne zapusti svojega doma z veseljem. Ljudje zelo težko zapustijo hišo, v kateri so se rodili, težko zapustijo polja, travnike, oaze, celo puščave so dom, ljudje težko odidejo stran od prijateljev, znancev ... Ljudje, ki danes bežijo od doma, so begunci zato, ker se borijo za svoje življenje.

Študentje so tiho.

ROZA: In še nekaj obstaja v človeški naravi, kar nas na evlucijski lestvici dviga visoko nad ostala živa bitja ... Sočutje. Razumevanje. Empatija. To, da razumeš drugega, da se lahko vživiš v nesrečo drugega, da lahko sočustvuješ z njim ... Tudi to je lastnost, ki je pomagala vrsti *homo sapiens*, da je preživela. Nikoli ne smemo pozabiti tega. Danes so begunci drugi, jutri smo lahko begunci sami. Sprejmimo jih. Razumimo jih. Pomagajmo jim. S tem pomagamo sebi, civilizaciji in človeški vrsti.

Študentje molčijo.

Roza iz torbe vzame šop listov in jih položi na rob mize.

ROZA: Prinesla sem prijavnice ... Kdor hoče, lahko dobi prijavnico in jo izpolni. Gre za prostovoljno delo pri nevladni humanitarni organizaciji ...

Študentka prekine profesorico.

ŠTUDENTKA: Gospa profesorica ...

ROZA: Ja?

ŠTUDENTKA: Zanima nas, kaj bo za izpit.

ROZA: Prosim?

ŠTUDENTKA: Zanima nas, kaj bomo imeli za izpit. Literatura nas zanima. Iz česa naj se učimo?

ŠTUDENT 3: Vaš predmet je primerjalna verzologija romantičnega pesnjenja ... in nas zanima, kaj bo za izpit.

ŠTUDENTKA: Glede na to, da že ves semester predavate druge reči.

ROZA: Živimo v skupnem svetu in prav je, da se ga zavedamo. In da nanj angažirano reagiramo. To je bolj pomembno kot izpit iz verzologije.

ŠTUDENT 3: Večina bi nas rada samo diplomirala.

ŠTUDENTKA: Zanima nas, kdaj boste predavali primerjalno verzologijo romantičnega pesnjenja. Smo tik pred koncem semestra ...

ŠTUDENT 2: Opraviti moramo izpit iz primerjalne verzologije, ne pa iz begunstva.

ROZA: Ne smemo se obnašati egoistično. Kot da smo sami na svetu.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Gospa profesorica ...

ROZA: Ja?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Pa saj vi dobro živite.

ROZA: Prosim?!

Konec predavanja. Študentje zapuščajo predavalnico.

Roza za katedrom. Nihče od študentov ne seže po listih, ki jih je položila na rob mize.

Zatemnitev.

Deveti prizor

Pisarna. Nekje na neznanem kraju.

Moški z očali, Možakar, ki je videti kot novinar, Mladenič z nahrbtnikom, Fant z računalnikom, na koncu se jim pridruži še Lepa punca z bujnim oprsjem.

Moški z očali si v usta vrže nekaj tablet in jih poplakne z vodo. Potem si pazljivo obriše usta in si popravi očala.

MOŠKI Z OČALI: Ponavljanje istih vprašanj in istih trditev ima lahko močan psihološki učinek. Človek jih posvoji kot svoje misli. Seveda je isto sintagmo treba ponavljati na različne načine.

FANT Z RAČUNALNIKOM: V obliki reklam na internetnih straneh. Že deluje.

MOŠKI Z OČALI: Sodobna tehnologija nam omogoča več kot včasih. Čeprav osebno še vedno verjamem v klasične metode ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Vem, ja. Na roko pisana poročila.

Moški z očali se nasmehne. Vsi se muzajo.

MOŠKI Z OČALI: Malo humorja pri našem poklicu nikoli ne škodi. Ja, računalniška tehnologija ima svojo moč. Odpreš internetno stran in ob robu zagledaš reklamno okno ...

FANT Z NAHRBTNIKOM: *Ali dobro živite?*

FANT Z RAČUNALNIKOM: Imamo podatke, katere strani posamezniki najpogosteje odpirajo. In potem se na teh straneh pojavijo reklamni slogani: Če dobro živite, boste živeli še bolje, če boste kupili naše vzmetnice ...

MOŠKI Z OČALI: Bravo!

FANT Z RAČUNALNIKOM: Reklamne oglase lahko pošiljamo tudi na osebne mejle: *Ali dobro živite?*

MOŠKI Z OČALI: To je vaše področje, mladenič. Jaz sem, sem že povedal, rahlo še iz hladnih časov.

Vsi se namuznejo.

MOŠKI Z OČALI: Stara šola. Zame je najpomembnejše *predvidevanje!* Šah. Poteze, ki jih preigravamo vnaprej. To se ni spremenilo že od punskih vojn.

FANT Z NAHRBTNIKOM: Katerih?

MOŠKI Z OČALI: Vem, da niste še nikoli slišali.

FANT Z RAČUNALNIKOM: Na internet poglej.

Možakar, ki je videti kot novinar, dvigne roko.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ta teden bodo sklicali skupni zbor vseh nevladnih humanitarnih organizacij. Kakšni napotki?

MOŠKI Z OČALI: Ja, seveda. Napotki. Moj edini napotek pred novim delovnim dnevom je: predvidevanje! Ker predvidevanje je vplivanje.

Mladenič z nahrbtnikom in Fant z računalnikom si začneta vestno, kot pridna in ambiciozna sodelavca, zapisovati vsak v svoj prenosni računalnik. Moški z očali vidno uživa v predavateljskem tonu.

MOŠKI Z OČALI: Vse je namreč zgolj predvidevanje. Statistika. Ljudje so predvidljivi. Javno mnenje je predvidljivo. Obrazci se ponavljajo v minimalnih različicah. Na primer Martin Luter King. Poznate? Če ne poznate, je na internetu vse o njem. Če ga ne bi ubili, bi postal predsednik Združenih držav Amerike.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Nemogoče. Za črnca takrat še ni bil čas.

MOŠKI Z OČALI: Zato so ga pa izločili. Ali pa John Lennon?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Da bi postal predsednik? Poppevkar! Ni šans!

MOŠKI Z OČALI: Imel je podporo ljudi, mladih. Bil je skoraj politično gibanje. Mirovniško-hipijevske ideje je propagiral, kar je bilo takrat zelo nevarno. In ljudje so mu verjeli. Če bi se spustil v politiko, pravzaprav se tudi je, bi bilo danes lahko marsikaj drugače. Pa oba brata Kennedy. In tudi v današnjem času: odstranitev ruske novinarke Ane Politkovske. Če bi vstopila v politiko, bi bila nekaterim hud trn v peti. Imela je velik moralni kapital. Ljudje so ji zaupali. Bila je posebljenje resnice v popolnoma lažnivem svetu. Ali pa

ruski opozicijski voditelj Boris Nemcov. Bil je prodoren politik, za povrh še čeden. Lepotec. Volijo pa največ ženske. Karizmatičen je bil. Načelen. Dalo se je predvideti, kakšen odstotek glasov bi pobral na naslednjih volitvah. Veste, dragi kolegi, demokracija je v resnici bolj predvidljiva od totalitarizma. Totalitarizem je odvisen od tega, kako je tiran spal in kakšna je njegova prebava. Nepredvidljivo. Demokracijo pa obvladuje statistika, predvolilne napovedi ... No, in takšnih primerov, ko smo lahko predvideli politično prihodnost, je bilo še in še. Tudi v zgodovini. In tudi danes. Na primer: Skupina ljudi se bori za čistočo mesta, za čisto vodo, za pomoč lačnim otrokom, za varstvo okolja ... Nenadoma dobijo visoko javno podporo in se jim zazdi, da bi lahko urejali tudi svet. Iz društva za ločevanje odpadkov tako nastane politična stranka, ki pride celo v parlament, postane odločilna pri sestavljanju vlade in tako po nepotrebnem meša štrene in moti ravnovesje ... Kolegi, predvidevanje! Predvidevanje in preprečevanje. Bolje pravočasno odstraniti, kot dolgo zdraviti.

FANT Z RAČUNALNIKOM: Fizična eliminacija.

FANT Z NAHRBTNIKOM: Umor, ja.

Moški z očali se razburi. Iz prijaznega očalarja se v trenutku spremeni v avtoritativnega kričača.

MOŠKI Z OČALI: Kaj vama pade na pamet! Kaj pa govorita! Jasno, da ne! Nikakor. Da ne slišim več takšne neumnosti iz vajinih ust!! Nikoli več!!

FANT Z NAHRBTNIKOM: Oprostite.

Moški z očali se pomiri.

MOŠKI Z OČALI: Treba jih je prepričati, da se sami umaknejo. Da sami spoznajo, kje so njihove meje. To je humano! To je smisel!

Vrata se odprejo. Vstopi Lepa punca z bujnim oprsjem. Elegantna oseba. V sivem kostimu. Spominja na vojakinjo.

Lepa punca z bujnim oprsjem prijazno prikima, Moški z očali ji pomežikne.

MOŠKI Z OČALI: Dragi kolegi, dovolite, da vam predstavim našo dolgoletno sodelavko, poročnico in magistrico socialnega dela. Kdaj bo doktorat, poročnica?

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Jeseni.

MOŠKI Z OČALI: Bravo! Vnaprej čestitam!

Moški z očali se spet obrne k ostalim.

MOŠKI Z OČALI: Kolegica se je pravkar vrnila iz Bruslja, kjer je sodelovala na neformalnem posvetovanju različnih evropskih uradov za preprečevanje terorizma in tako dalje. Zato sem jo prosil, da nam na kratko predstavi nekatere metode, ki jih pri svojem delu uporabljajo evropske varnostne službe. Kolegica, sam sem že nekaj malega govoril o *predvidevanju* ... Izvolite!

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Ne bom ponavljala nekaterih splošnih dejstev, saj vem, da so vam že bile strokovno nazorno predstavljene.

Moški z očali se zadovoljno nasmehne in prikima.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Torej, kako ljudi prepričati, da odnehajo? Namreč, *sami* se morajo odločiti, da nekaj ni primerno zanje, da so stopili v prevelike čevlje, da ne zmorejo uresničiti tistega, kar so si zadali. To lahko dosežemo predvsem z natančno analizo njihovega značaja. Izkoristimo njihove značajske slabosti. Nekdo ima na primer kakšno telesno hibo, ki je lahko, kot nas uči klinična psihologija, huda značajska obremenitev. Izvor mnogih frustracij in kompleksov. V pravem trenutku ga spomnimo na njegovo pomanjkljivost, ga na ta način vržemo iz tira in ga pripravimo, da začne dvomiti o sebi. Ljudje imajo tudi druge težave, različne družinske korenine, različno preteklost ... Nekatere je strah samote, druge teme, spet tretji so imeli agresivnega očeta.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Nekateri so hipohondri.

Moški z očali se nasmehne.

MOŠKI Z OČALI: Kolega, s katerim sva sodelavca že ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Kakšnih sto let.

MOŠKI Z OČALI: Ja. Skoraj. Kolega namiguje na mojo preobčutljivost za prehlade, glavobole in podobno. Namiguje na moj strah pred boleznijo.

Vsi se nasmihajo.

MOŠKI Z OČALI: In prav ima. Vedno moramo izkoristi človekove psihološke značilnosti, njihove osebnostne danosti. Če se nekdo, kot na primer jaz, boji bolezni, bi bilo najbrž primerno, da mu ta strah še okrepimo in s tem oslabimo njegovo operativno moč. V resnici moramo na naše delo gledati kot na nekakšno pomoč. Ljudem moramo ...

FANT Z NAHRBTNIKOM: Pomagati.

MOŠKI Z OČALI: Tako je. Da ne zaidejo v težave. Da se ne lotevajo projektov, ki so škodljivi za družbo in tudi zanje osebno. Naj bodo lepo doma in se ukvarjajo z družino! Je manj stresno.

Vsi se zahahljajo.

MOŠKI Z OČALI: Kolegica, prosim nadaljujte!

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Seveda pa niso vse metode enako uspešne. Glede na moje izkušnje je najboljša metoda: strah. Pa ne strah v klasičnem smislu. Minili so časi primitivnega ustrahovanja in fizičnega nasilja. Najboljše je tisto delovanje, ki posameznika prepriča, da je z njim nekaj narobe. Samo strah čuti. Neoprijemljiv strah, ki ga žene v norost. Človek mora biti na koncu popolnoma gotov, da je samemu sebi največja ovira. Da je on kriv za svoj neuspeh in za neuspehe skupine. Najbolj učinkovit je nedoločljiv strah. Strah brez razloga. Strah pred samim sabo.

FANT Z NAHRBTNIKOM: Oprostite, kolegica ... Kako pa to dosežemo? Mislim, konkretno? Kakšen je konkretni postopek?

MOŠKI Z OČALI: Dobro vprašanje.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Stvar je velikokrat zelo preprosta. Omenila bom nekaj primerov ... Zamislite si, da so predmeti, ki vas vsakodnevno obkrožajo, nenadoma postavljeni drugače, kot ste jih postavili sami. Pridete domov in blazine na kavču v dnevni sobi so drugače razporejene, vaza, ki že desetletje stoji na istem mestu, je drugje, perilo v vaši omari je v drugih predalih in vsi vaši domači, mož, otroci, vam zagotavljajo, da se niso ničesar dotaknili. Kdo jih je prestavil? Ste jih sami? Pa ste pozabili? Kdo je kupil sojino mleko, na katerega je alergična vsa vaša družina? Vi sami? Pa se ne zavedate tega? Kdo vam premika stvari po stanovanju? Vi sami? Ste preutrujeni? Je to pregorelost? Se ne zavedate več svojih dejanj? Od tod je samo še korak do strahu pred prisluškovanjem, pred zalezovanjem, do panike, kadar so motnje na televizorju, kadar kakšna tehnična naprava ne deluje pravilno. In vse to lahko tudi v resnici potenciramo, celo sproduciramo. Malo pomagamo.

Vsi se nasmehnejo.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Človek sčasoma vsepovsod vidi zaroto. Slej ko prej pride do krize. Nerveze. Živčnosti. Tesnobe. Nezaupanja. Nespečnosti. Strahu pred samim sabo.

FANT Z RAČUNALNIKOM: Kakšen pa je postopek? Mislim tehnološko?

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Če mislite na ključavnice, vhodna vrata, vstop v stanovanje ... je bil to v vseh časih najmanjši problem. In tudi danes, v času protivlomnih vrat in dvojnih, trojnih, celo elektronskih ključavnic ni nobene težave. Poleg tega je občutek, da nekdo brska po vašem življenju, čeprav nimate konkretnih dokazov, samo dobrodošel. Končno tudi ni nič narobe, če preiskovalec sreča neznane ljudi pred vrati svojega stanovanja ali pa zaloti nekoga, kako poskuša odpreti vrata njegovega avtomobila. Tega v določeni fazi postopka niti ne skrivamo več. Vse to samo poveča negotovost, občutje nezaupanja celo v najbližje in nazadnje vzbudi dvom v lastno razsodnost. Vse to pa pripelje do rezultata, da ljudje ne zmorejo več, da izstopijo.

Vsi z odobravanjem prikimavajo.

Moški z očali zadovoljno prikima Lepi punci z bujnim oprsjem. Ona se mu komaj opazno nasmehne in se mu rahlo prikloni.

MOŠKI Z OČALI: Ima še kdo kakšno vprašanje?

Vsi molčijo.

MOŠKI Z OČALI: Hvala kolegici za kratka in izčrpna pojasnila.. Zdaj pa: lep delovni dan vam želim!

Vsi odidejo.

Moški z očali in Lepa punca z bujnim oprsjem ostaneta. Prijaznost med njima v trenutku zamenja profesionalna hladnost.

MOŠKI Z OČALI: Zadolžitev imam zate. Takšno kot pred dvema letoma.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Obljubil si, da je konec.

Moški z očali molči.

Gledata se.

MOŠKI Z OČALI: Kako oče?

Gledata se.

MOŠKI Z OČALI: Jasno, da je dobro, ko pa ima tako pametno hčerko. Zelo lepo ga pozdravi. Povej mu, da se velikokrat spomnim nanj.

Gledata se.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Koliko časa bo trajalo?

MOŠKI Z OČALI: Največ eno leto. Potem pa res konec. Služba na univerzi. Te že čaka. Obljubim.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: To si že velikokrat rekel.

Zatemnitev.

Deseti prizor

Spalnica.

JURIJ: To si že velikokrat rekla.

ROZA: Kje je moja spalna srajca ...?

Išče po predalih.

ROZA: *Kaj* sem rekla?

JURIJ: Da boš več doma.

Jurij, ki je oblečen samo v spodnji del pižame, leži na postelji in jo opazuje.

Roza še vedno brska po predalih.

ROZA: Tista z rožami. Mama mi jo je kupila. Sem jo dala prat?

JURIJ: Kaj ko bi nocej prišla v posteljo brez spalne srajce?

Roza premetava reči v omari.

ROZA: Ja, rekla sem, da bom več doma, ampak situacija je takšna ...

JURIJ: Otroka sta te čakala. Obljubila si. Že drugo soboto te ves dan ni bilo.

Roza gre do postelje, pogleda pod blazino ...

ROZA: Ne bo dolgo trajalo. Še kakšen teden ... Zdaj moramo zdržati do konca.

Jurij se stegne čez posteljo in jo potegne k sebi. Začne jo objemati in poljubljati.

JURIJ: Jaz ne morem več zdržati.

ROZA: Egoist si.

Roza ga odrine. Ne preveč grobo. Vstane s postelje. Še naprej išče spalno srajco. Jurij jo nemočno opazuje.

JURIJ: Meni rečeš, da sem egoist! Ne morem verjeti! Hodim v službo, skrbim za otroka, zato da se lahko ti vse dneve ukvarjaš s krivicami sveta. In ko te v soboto, kaj v soboto, je že krepko nedelja, ko te hočem zvabiti v posteljo, in to po dveh mesecih, sem pa egoist!

Roza se ustavi.

ROZA: Oprosti. Oprosti.

Gledata se.

Jurij vstane, stopi do Roze, jo objame in stisne k sebi.

JURIJ: Oprostim ti. Vedno ti oprostim. Ampak če obljubiš otrokoma, da boš več z njima, in potem ne držiš obljube ... To je problem. Timi me je vprašal, če nas ne maraš več. Brina pa je s tistimi velikimi očkami gledala in čakala, kaj bom odgovoril.

ROZA: In kaj si odgovoril?

JURIJ: Da imaš veliko dela, ampak da bo kmalu konec in boš več doma.

ROZA: Nisi jima povedal, da poskušamo pomagati ženski, ki so ji odvzeli otroke, ki tava v začaranem krogu med Sirijo in Evropo, brez doma, brez prijateljev, brez česar koli ... da ji skušamo vsaj malo povrniti človeško dostojanstvo in zaupanje v človeka.

JURIJ: Osem in šest let imata.

ROZA: Čim prej morata izvedeti resnico.

JURIJ: Nora si.

ROZA: Kaaaj?

JURIJ: Oprosti. Daj, greva v posteljo. V hladilniku imam šampanjec, vse sem pripravil ...

ROZA: Kje je moja spalna srajca!? Mama mi jo je podarila.

JURIJ: Tista do vratu zapeta, z dolgimi rokavi in z rožicami? Kot da so jo ukrojile sestre Brontë.

ROZA: Stran si jo vrgel.

JURIJ: Ne nori.

ROZA: Zato, ker mi jo je podarila mama. Mamo pa si sovražil.

JURIJ: Ona pa mene.

ROZA: Sebičen si.

Juriju popustijo živci.

JURIJ: Ti si sebična! *Ti!!*

ROZA: Jaz se borim za ljudi! Ni mi vseeno, kaj se dogaja zunaj štirih varnih sten nekakšnega doma. Pojma nimaš, v kakšnem svetu živimo! Nisem sebična, samo slepa nisem!

JURIJ: Slepa si. In sebična si! No, povej, kje sta otroka. Otroka, ki si ju *ti* rodila. Kje sta?

ROZA: Spita.

JURIJ: Pojma nimaš! Ko si prišla domov, nisi šla niti pogledat v njuno sobo. Vsaka nesebična mati bi šla, če bi prišla domov sredi noči, še posebej, če je otrokoma obljubila, da bodo dan preživel skupaj. Vsaka mati bi šla najprej pogledat v sobo svojih otrok. Jima zašepetala kakšno lepo besedo, ju poljubila ...

ROZA: Nismo v ameriškem filmu.

JURIJ: Niti vprašala nisi zanju! Zanimaš se za druge, zame in za otroka ti je pa vseeno.

ROZA: Nič jima ne manjka. Drugim manjka vse.

JURIJ: Tvojim kurčevim beguncem.

ROZA: Ne samo beguncem. Vsem, ki nimajo nič, pa bi morali imeti vse, ker so tej družbi in temu sistemu dali vse! Sistem pa jim ni nikoli ničesar povrnil.

JURIJ: Zdaj pa ti govoriš kot v kakšnem črno-belem sovjetskem filmu iz leta petdeset.

ROZA: Mojima otrokoma ne manjka nič!

JURIJ: Mama.

Roza obmolkne.

JURIJ: In žena.

ROZA: Kaj ...

JURIJ: Otrokoma manjka mama, meni žena.

Molčita.

Rozi je žal.

ROZA: Nervoza sem. Vem, ne bi smela ...

Molčita.

JURIJ: Otroka sta pri moji mami.

ROZA: Ja.

JURIJ: Zato, da bova midva lahko po dolgem času sama. Da bova lahko zjutraj dolgo spala ... Se crkljala. Tako kot včasih.

ROZA: Posilili so jo.

Jurij molči.

ROZA: Večkrat.

Jurij molči.

ROZA: In ukradli so ji otroke. Ubili. Prodali. Nisem si upala vprašati, kaj se je zgodilo s štiri leta starim fantkom ...

Jurij molči.

ROZA: In porezali so jo po prsah, ugašali cigarete na njenem trebuhu. Njeni lastni, pa drugi, pa vsak, ki je imel malo časa ... Posneli smo njeno pričevanje. Prva je, ki je bila pripravljena govoriti o tem. Ostale skrivajo. Potiskajo. In še ...

Roza obmolči.

Jurij molči.

ROZA: Ne morem ... niti govoriti ne morem o tem.

Jurij molči.

JURIJ: Očitno nocoj ne bova pila šampanjca.

Roza molči.

JURIJ: Prav. Greva spat ... Zjutraj bom šel po otroka.

ROZA: Odpustili so me.

JURIJ: Kaaaaj?!

DEKAN: Študentska organizacija se pritožuje. Ne predavaš, kar bi morala ...

ROZA: Univerza smo. Pri predavanjih sem svobodna.

DEKAN: V zimskem semestru si imela samo dve predavanji.

ROZA: Imela sem druge obveznosti.

DEKAN: Me ne zanima.

ROZA: Naša dolžnost je, da študentom odpremo oči za svet, v katerega bodo vstopili. Če bomo vzgojili mlade ljudi tako, da bodo znali biti tudi kritični do sveta, smo naredili največ. Komparativna verzologija je obrobna zadeva, ki se jo lahko nauči vsak bebec ...

DEKAN: Sklenili smo, da prekinemo pogodbo.

JURIJ: Po štirih letih?

ROZA: Naslednje leto bi me morali zaposliti redno. Pričakovala sem to.

DEKAN: Pa ravno smo razmišljali, da bi te zaposlili za nedoločen čas.

Dekan in Roza se gledata.

ROZA: Prav. Ta semester speljem do konca.

DEKAN: Takoj.

JURIJ: Pogodbo imaš do konca leta.

ROZA: Pogodbo imam do konca študijskega leta.

DEKAN: Sem govoril s pravno službo. V pogodbi jasno piše, da lahko prekinemo sodelovanje, kadar pride do kršitev.

JURIJ: Drobni tisk.

DEKAN: Ja, tudi drobni tisk je treba natančno prebrati.

ROZA: Zaupala sem ti.

DEKAN: Kadar gre za pogodbe, ne moreš zaupati nikomur. Naslednji četrtek ne predavaš več.

Roza molči.

Dekan stopi bliže.

DEKAN: Rozalija, pojma nimaš, kako me to boli! Ja, boli me. In v kakšno neprijetno situacijo si me spravila. Se zavedaš, kaj si mi naredila? Tega nikoli ne bi pričakoval od tebe! Moja sošolka! Kje naj zdaj sredi leta dobim novega predavatelja?! Spremeniti bomo morali program.

ROZA: Mislila sem, da so študentje zadovoljni z mojimi predavanji. Vedno je bilo polno.

DEKAN: Pa kaj sanjaš! Norca so se delali iz tebe! Res ne veš tega?!

ROZA: Radi me imajo.

DEKAN: *Roza Luksemburg* ti rečejo. Šepajoča *Roza Luksemburg*!

ROZA: To mi je v čast.

DEKAN: Posmehujejo se ti. Tvoji pretirani gorečnosti. Se sploh zavedaš svojih dejanj!? Vse leto sploh nisi predavala, ampak si agitirala! Študentje so podali pisno izjavo z dvaintridesetimi podpisi, da si jih novačila za politično stranko ali nekaj podobnega. Kar je hud prekršek.

ROZA: To ni res. Šlo je za prostovoljno delo s socialno ogroženimi ljudmi ...

Dekan pogleda na uro.

DEKAN: Oprosti. Zamujam. Ob enih imam sejo dekanata.

ROZA: Jebi se.

DEKAN: Ti tudi.

Roza molči.

Jurij molči.

JURIJ: Ne bo nam hudega. Z eno plačo bomo zmogli. Jeseni se bo situacija spremenila. Dobila boš novo pogodbo ... Boš pa več z otrokoma.

Roza molči.

JURIJ: Ni tako tragično ... Pa saj lepo živimo.

Roza trzne.

Ga pogleda.

Gledata se.

Zatemnitev.

Enajsti prizor

Dvorana z odrom. Predmestni kulturni dom.

Zavesa odgrnjena. V ozadju stare naslikane kulise. Naslikana kičasta podeželska idila iz neke amaterske predstave. Na odru miza. Ob strani projekcijsko platno. V dvorani veliko ljudi. Nekatero prepoznamo. Med njimi so predstavniki različnih nevladnih organizacij. Mladi, starejši, srednja generacija. Veliko je tudi Rozinih študentov in študentk.

Dvorana je rahlo zatemnjena. Na platnu filmska projekcija dolgih kolon beguncev. Stare ženske, starci, otroci, mladeniči ...

MILENA: Jeseni se bo situacija spremenila. To je gotovo. Ampak do jeseni je še daleč. Čez poletje lahko pričakujemo še več žensk, starcev in otrok ... In predvsem drugačno, še bolj restriktivno evropsko politiko do vseh prebežnikov.

GABER: Čeprav je to v nasprotju s splošnimi človekovimi pravicami, kot so zapisane v listini Združenih narodov in so jo podpisale skoraj vse

države sveta. Le Severna Koreja, Laos in Rusija je niso. Podpisala jo je celo Madžarska, ki pa se je v posmeh vsem prva z žično ograjo ogradila pred begunci. Kot da je v trenutku pozabila, da je ob sovjetski okupaciji sto tisoče Madžarov zbežalo iz države. In da so jih mnoge države po svetu sprejele z odprtimi rokami.

Na projekcijskem platnu znani posnetki madžarske ograje in ljudi, ki jo poskušajo preplezati, a jih madžarska policija na drugi strani čaka s palicami.

MILENA: Dokumentirana imamo tudi pretresljiva pričevanja, kaj vse se dogaja na begunskih poteh. Na morskih in na kopenskih. In to v vseh smereh.

Dokumentarni posnetki potopljenih čolnov. Trupla utopljenih otrok na obali Turčije in Grčije in pred italijansko obalo. Posnetki prenatrpanih begunskih taborišč.

GABER: V sirskih taboriščih se dogaja pravi genocid. In tudi v drugih taboriščih so razmere neznosne. Severna Afrika, Afganistan, Irak ... Pojavljajo se suženjstvo, prostitucija, zloraba otrok, trgovanje z ljudmi ...

MILENA: Materam jemljejo otroke ...

GABER: Evropa in svet pa zapirata meje.

MILENA: Zgodovina nas ni ničesar naučila. Tik pred začetkom druge svetovne vojne so nekatere države, med njimi tudi Združene države Amerike, zaprle meje in niso več sprejemale beguncev. Mnoge od njih so potem pomorili v koncentracijskih taboriščih.

GABER: Bomo dovolili, da se zgodovina ponovi?

MILENA: Se že ponavlja.

GABER: V najbolj grozljivi obliki.

Projekcija se ugasne.

Ljudje v dvorani se zganejo in oživijo.

Film in komentar sta ustvarila vzdušje nelagodja.

MILENA: Preden začnemo ... Čakamo samo še na našo predsednico ...
Zastoj na cesti.

Nekdo v dvorani dvigne roko.

GABER: Vidim dvignjeno roko ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Jaz bi imel vprašanje ... Zanima nas ...

MILENA: Glede na to, da smo tukaj prvič zbrani iz različnih človekoljubnih in nevladnih organizacij, bi vas prosila, da se vsak na kratko predstavi.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Sem predstavnik humanitarnega zavoda PNS. Rad bi vprašal ...

Gaber bere seznam, ki ga ima pred sabo.

GABER: Nimam vas na seznamu.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Smo mlada humanitarna organizacija. PNS, Pomoč našim soljudem. Zanima me ... kar naprej poudarjate: ženske, starci in otroci ... Ampak vsak lahko na posnetkih vidi tudi mlade moške.

MILENA: V večini primerov so to najstniki.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Sprašujemo se, če niso to v resnici vojaki. Ali vsaj bodoči vojaki, ki hočejo na ta način priti v Evropo.

Ljudje v dvorani se vznemirijo.

Skupina študentov se zasmeji.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: V naši humanitarni organizaciji smo mnenja, da je treba biti pri pomoči beguncem vseeno previden in predvsem selektiven.

V ozadju se pojavi Roza.

V rokah ima torbico in aktovko. Zamudila je. Zadihana je.

ROZA: In kako naj vemo, komu je treba pomagati in komu ne?

MILENA: Prišla je predsednica. Lahko začnemo s sestankom!

ROZA: Bomo stali pred kolono in odbirali, kot esesovski zdravnik Mengele, ti levo, ti desno? Ne, pomagati je treba vsem!

Študentje kratko zaploskajo.

ŠTUDENT 1, ŠTUDENTKA 1: Bravo!

Roza odloži aktovko in torbico na bližnji stol in se skozi dvorano odpravi proti odru. Utrujena je. Njeno šepanje je izrazitejše.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Absurdno bi bilo pomagati tistim, ki bodo potem streljali na nas.

MILENA: Za božjo voljo! Saj ste videli! To so najstniki!

GABER: Gimnazijci, študentje. Pobegnili so, ker so jim granate razbile šole.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Zakaj niso raje ostali doma, da bi se borili za svobodo svoje domovine?

GABER: Zato, ker se je z golimi rokami nemogoče boriti proti pametnim bombam in tankovskim izstrelkom, ki jih obema stranema prodajata Amerika in Rusija.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Jaz ne bi bil tako naiven.

ŠTUDENT 2: To, kar govorite, nima nobenega smisla.

ŠTUDENTKA 2: Vi ste čisto navaden provokator.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Jaz sem predstavnik humanitarne organizacije PNS.

Roza se je povzpela na gledališki oder.

ROZA: Oprostite zamudi ... Neki mladi policist me je pol ure prepričeval, da sem prevozila rdečo luč. Ampak najpomembnejše je, da smo se danes zbrali v tako velikem številu.

MILENA: Pohiteti moramo. Dvorano imamo najeto samo do petih, čaka pa nas veliko dela. Naša glavna naloga je, da vse nevladne organizacije združimo moči. To naj bi bil konstitutiven sestanek za skupno delovanje. Namen naše skupne akcije je: pripraviti množično zborovanje v podporo ljudem v stiski, ne samo beguncem. Begunska situacija je povod, socialna kriza pa je mnogo globlja. Naš namen je tudi javno objaviti deklaracijo, izjavo vseh nas, v kateri bodo konkretno zapisane vse naše zahteve. Rozalija, izvoli!

ROZA: Hvala. Situacija je, kot ste lahko videli, kritična in brez dvoma zahteva usklajeno družbeno akcijo.

Kratek aplavz. Odobravanje.

ROZA: Naši represivni organi, s tem mislim na vojsko in policijo in tudi na obe pristojni ministrstvi, so se res izkazali kot represivni. Imamo namreč dokaze, verodostojna pričevanja, ki so vam bila predstavljena v priloženem materialu, da naša država grobo krši pravico beguncev do azila in do pravne zaščite.

DRŽAVNI SEKRETAR Z MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: Oprostite ... Oprostite ...

ROZA: Ljudem, katerih življenja so resno ogrožena, Evropa noče prisluhniti in jih kljub njihovim prošnjam za mednarodno zaščito po hitrem postopku vrača v države, od koder so pribežali, od tam pa jih vrnejo v tretje države in četrte in tako naprej, vse do države,

kjer jim grozi smrt. Nikogar ne skrbi, kaj se dogaja z njimi, ko jih odženemo s svojega praga.

DRŽAVNI SEKRETAR Z MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: A lahko pojasnim ...?

ROZA: In zato se spet napotijo proti Evropi. Spet na isto pot. Oropani vsega krožijo pred našimi vrati, ko si obupno prizadevajo priti do Evrope. Absurd 21. stoletja: ljudje tavajo kot v kakšni Kafkovi noveli ali kot absurdni junaki Beckettovih dram ...

Državni sekretar z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve vstane.

DRŽAVNI SEKRETAR Z MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: Rad bi pojasnil ...

MILENA: Predstavite se, prosim!

DRŽAVNI SEKRETAR Z MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: Prišel sem na vaše povabilo, da pojasnim nekatera stališča Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Naša država vrača begunce na podlagi sporazuma, ki je temelj za učinkovito preprečevanje nedovoljenih migracij in je del evropskega pravnega reda, ki ga je naša država podpisala in je bil ocenjevan tudi v okviru šengenske evalvacije.

ŠTUDENT 1: Pojma nimam, kaj govoriš!

DRŽAVNI SEKRETAR Z MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: Od kdaj se pa tikava?

ŠTUDENTKA 1: Gre za življenje, ne za sporazume.

ROZA: Točno tako. Za življenje gre.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Tudi pri naših ljudeh gre za življenje. Se zavedate, koliko ljudi v naši državi strada? Živi na robu preživetja? Cele družine vsakodnevno hodijo v razdeljevalnice hrane, nas pa skrbijo tujci.

STARI GOSPOD: Zakaj ne bi raje najprej poskrbeli za *naše*?

ROZA: Nas skrbijo *ljudje*. In jih ne delimo na *naše in vaše*, na *domače in tuje*. Med njimi ne smemo delati razlik.

STARI GOSPOD: Penzionisti komaj preživimo. Sedemintrideset odstotkov naših upokojencev strada že desetega v mesecu.

ŠTUDENTKA 2: Pustite profesorici, da pove do konca.

STARI GOSPOD: Poskrbimo najprej za *naše*, samo to sem hotel povedati.

GABER: Oprostite, takšna razprava ni namen našega skupnega sestanka.

ROZA: In hkrati tudi je. Če se borimo za begunce, se borimo tudi za vse, ki so v sistemu vampirskega kapitalizma nemočni padli v brezno izkoriščanja. Tudi za *naše* ljudi. Borimo se za vse ljudi. Za človeka! Za civilizacijo!

STARI GOSPOD: Ha! Mi je vse jasno. Komunisti.

ŠTUDENT 3: Tudi meni je jasno: fašist!

STARI GOSPOD: V demokraciji sem lahko tudi fašist.

ROZA: Niste me razumeli ...

ŠTUDENTKA 2: Za fašizem v demokraciji ni prostora.

STARI GOSPOD: Svoboden človek sem. In lahko sem tudi fašist.

ŠTUDENT 1: To se pa zelo motite.

ROZA: Svoboda se meri po svobodi tistega, ki misli drugače.

STARI GOSPOD: Bravo!

ŠTUDENT 2: Roza Luksemburg.

ROZA: Ja, Roza Luksemburg je to rekla. Ampak rekla je še, da je svoboda tudi v tem, da znaš poslušati tistega, ki misli drugače.

STARI GOSPOD: Si slišal, mali?!

ROZA: Gre za pomoč in solidarnost. Seveda pa gre tudi za politiko. Kajti zgolj politika lahko spremeni zakone, naredi družbo in življenje znosnejše. Problem je samo v tem, da politika nikoli ne naredi nič sama od sebe. Državljeni moramo dati pobudo. Državljeni spreminjamo mišljenje politike, politiki pa potem spremenijo zakone.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Naša organizacija je nepolitična. Pomaga ljudem v stiski.

ROZA: Prav ste rekli! Predvsem gre za stisko. Za stisko ljudi. In ta trenutek je stiska beguncev največja. V nebo vpijoča. Za taborišča gre, kjer ljudje nemočno čakajo na deželo, ki jim bo nudila gostoljubje, in so vsakodnevno plen prekupčevalcev, posiljevalcev, zvodnikov in trgovcev ...

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Naša organizacija temelji na krščanski doktrini, pa vseeno vsak mesec pošljemo v taborišča dva tisoč konzerv sardin ...

ROZA: Na to moramo misliti ...

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: ... ker muslimani pač ne jedo drugega mesa ...

ROZA: Spoštovani kolegi ... v 21. stoletju se ponovno odpirajo taborišča. Boriti se moramo, da se preteklost ne bi ponovila v svojih najhujših napakah. Po Auschwitzu smo verjeli, da nov Auschwitz ni več mogoč. Nikoli več. Ampak se je zgodil. Koncentracijska taborišča na Balkanu v devetdesetih ... Taborišča v Afriki danes. Skrivni zapori, v katerih ljudi mučijo z namenom, da bi razvrednotili njihovo človeško dostojanstvo in življenje, so vsepovsod po svetu. Tudi ta trenutek. Kaj je Guantanamo drugega kot koncentracijsko taborišče, kjer vladajo vojaški gospodarji življenja in smrti? Ali pa begunska taborišča, kjer vsem na obeh umirajo ljudje, otroci ... Kaj so ta taborišča drugega kot drugačna oblika iztrebljanja? Zgodovina je zelo slaba učiteljica življenja. In vsi smo odgovorni za stanje sveta.

ŠTUDENT 3: Tako je!!

ŠTUDENTKA 2: Bravo!

Oglasi se fant, ki ga prepoznamo kot Fanta z računalnikom, čeprav je zdaj drugače oblečen. Dogajanje vseskozi snema s pametnim telefonom.

FANT Z RAČUNALNIKOM: Jaz nisem odgovoren. Zakaj bi imel slabo vest?

ŠTUDENTKA 2: Ker nisi sam na svetu, zato si odgovoren, moron!

ROZA: Vsi smo odgovorni.

FANT Z RAČUNALNIKOM: Jaz nisem zakuhal vojne v Siriji.

ROZA: Naša vlada jo je.

ŠTUDENT 2: Točno!

ROZA: Zraven smo pri vseh vojnah, ki jih ta trenutek producira zahodni svet. Zraven smo s svojimi vojaki, s svojimi osemkolesniki, s politiko vlade. In ja, lahko imamo slabo vest, ker smo samo molčali, ker nismo protestirali, ko so naši voditelji ubogljivo kimali ob napadu na Irak, ob napadu na Libijo. ...

Študent 3 vstane.

ŠTUDENT 3: Zato v naši nevladni organizaciji podpiramo združeno akcijo ...

ŠTUDENTKA 3: In programski pritisk na predstavnike oblasti.

STARI GOSPOD: Levičarska propaganda!

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: V naši organizaciji smo vseeno mnenja, da moramo najprej pomagati svojim ljudem.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Iz vsega tukaj slišane naša organizacija, v imenu katere sem tukaj, ne vidi nobenega smisla v skupnem delovanju. Najprej poskrbimo za svoje lačne.

ROZA: Svet je treba spremeniti! Tako ne gre več naprej. Živimo v svetu brezbržnosti in egoizma. To je problem. Kadiri, videli ste njeno

pričevanje, so ubili moža, ukradli so ji otroke, posilili so jo, in to ne samo na daljnem primitivnem vzhodu, tudi pri nas, v Evropi, v sosednji ulici ...

STARI GOSPOD: Propaganda.

ŠTUDENT 1: Zapri gobec, stari!

STARI GOSPOD: Ste ga slišali?!

GABER: Če se bo še enkrat ponovilo, te bom prosil, da zapustiš dvorano.

ŠTUDENT 1: Zakaj pa jaz? Kaj pa tale stari fašist?!

Roza poskuša nadaljevati.

ROZA: Vas Kadirino pričevanje res nič ne gane? In takšnih pričevanj je na tisoče. Na tisoče neslišanih glasov trpljenja in ponižanja. Bomo res dovolili, da se 21. stoletje, ki bi moralo biti stoletje blagostanja in razvoja, spet spremeni v svet sužnjelastništva? ...

Iz ozadja se oglasi Lepa punca z bujnim oprsjem ... Komaj jo prepoznamo; na glavi ima kapo in njeno bujno oprsje je zakrito z razvlečeno jopico.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Oprostite ... Koliko je stara ... ? Vaša tako imenovana priča ...

ROZA: Kadira Hadji Ibn Haji Dawud al Gossarah je stara šestindvajset let. Pred dvema letoma je pobegnila iz Sirije.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: In ima devet otrok?!

ROZA: *Imela* je devet otrok, trije so ji utonili, deklice so posilili in jim porezali veke, da so morale gledati, kako jim posiljujejo mamo, štiriletnega dečka so ...

STARI GOSPOD: Levičarska propaganda.

Študentka znori.

ŠTUDENTKA 1: Ej, stari!!

GABER: Poklical bom varnostnike.

Milena šepne Gabru.

MILENA: Nismo najeli varnostnikov.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Pa vi to verjamete?

ROZA: Kaj?

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Da je stara šestindvajset let in da je imela devet otrok.

ROZA: Zakaj pa vi tega nočete verjeti?

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Če odštejem dve leti ... Potem je prvega otroka imela že pri petnajstih.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Sprevrženo!

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Kar pomeni, da je imela spolne odnose že pri štirinajstih. Se vam zdi to normalno?

STARI GOSPOD: Kurba!

ŠTUDENT 1: Ej, ej!!

MILENA: Gre za drugačno kulturo.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Pedofilsko!

ŠTUDENT 1: Zapri gobec, peder!

ŠTUDENTKA 2: Pokaži, kaj imaš v nahrbtniku? Dildote?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: A je to tista znana levičarska tolerančnost?!

ŠTUDENT 3: Ne seri!

GABER: Varnostniki!!

Milena šepne Gabru.

MILENA: Nimamo.

Roza zakorači proti avditoriju, da bi pomirila razgrete glave.

ROZA: Pomirite se! Lepo vas prosim!

Roza klecne, skoraj pade. Gaber skoči pokonci, da bi ji pomagal.

GABER: Pazi!

Roza se ujame za rob mize. Nadaljuje ...

ROZA: Tukaj smo se zbrali zato, da bi s skupnimi močmi ...

STARI GOSPOD: Mi je vse jasno! Pod krinko humanitarne pomoči hočete prevzeti oblast.

ŠTUDENTKA 1: Kakšna oblast! Ljudje so brez doma, lačni ...

ROZA: Ne gre za oblast. Gre za spremembo sistema ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: No, zdaj ste se končno razkrili!
Vse ste povedali!

STARI GOSPOD: Samo za oblast vam gre.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: In čisto vseeno vam je, s kom jo boste prevzeli.

STARI GOSPOD: Z muslimani!

ŠTUDENT 3: Vsi ne mislimo tako.

STARI GOSPOD: Vseeno mi je, kaj misliš.

ŠTUDENTKA 2: Prišli ste na napačen sestanek. Fašist!

STARI GOSPOD: Če mi še enkrat rečeš fašist, te bom ubrisal, smrklja komunistična!

ŠTUDENT 1: Ej, stari! Opraviči se!

ROZA: Poslušajte! Lepo prosim!

ŠTUDENT 2: Provokator!

STARI GOSPOD: Ne ti meni provokator! Prekleti komunajzar!

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ponavljam: poskrbeti moramo za *svoje* ljudi.

FANT Z NAHRBTNIKOM: Ja, najprej za svoje! Ne pa za arabske nimfo-manke. Nič nimamo skupnega z njimi. Samo življenjski prostor si hočejo razširiti. In mi smo branik sveta pred primitivizmom in barbarstvom. Najprej poskrbimo za *naše* ljudi!

Roza izgubi živce. Zakriči kot še nikoli. Udari po mizi.

ROZA: Vsi ljudje so *naši* ljudje!!

Vsi utihnejo.

Roza ogorčeno nadaljuje. Iz njenih besed veje ogorčenje, pa tudi obup ...

ROZA: Ja, če že hočete slišati, ja, za spremembe gre! Dežela, ki pusti pred svojimi vrati umreti enega samega človeka, ni vredna, da bi jo človek imenoval domovina! In ko pomagamo tujcu, pomagamo tudi sebi. Ne morem verjeti ... Kaj govorite?! Niste vredni, da obstajate. Vrtničkarji! Egoisti! Izginili boste, ker ne vidite drugega kot sebe! Sram me je, da sem tudi jaz del te skupnosti, ki sebe imenuje *narod*, v resnici pa je čisto navadno in sebično pleme! Sram me je, da sem tudi jaz del tako imenovanega *naroda*, ki je tako egoističen, tako slep, tako zaverovan vase ... Sram me je zato, ker *vas* ni sram! Dva čudovita otroka imam, krasnega moža, dobro mi gre, ja, boljše kot mnogim v tej deželi, ampak vseeno nočem živeti z vami v vašem

svetu! Strah me je za moja otroka, ki bosta tu odraščala! Izginili boste! Vsi bomo izginili, če se ne bomo spremenili, če ne bomo bolj tolerantni, manj pohlepni!! Tudi jaz bom izginila. Vsa ta civilizacija, ves svet bo crknil, ker bolj ceni predmete kot ljudi. Nimate prihodnosti!! Prekleti ... Prekleti ...

Roza išče besedo, ki se ji kot velik gnev nabira v grlu ...

V dvorani je tišina.

ROZA: Prekleti Slovenci!!

Tišina je gosta.

STARI GOSPOD: Kdo nas zmerja?!

Tišina.

Stari gospod vstane.

STARI GOSPOD: Kriplovka nas zmerja! Prekleta šepavka!

Pljune.

Stari gospod odhaja. Študent 1 nenadoma plane za njim in ga zagrabi za plašč.

ŠTUDENT 1: Pizda stara! Prekliči!

Tudi Študentka 2 plane na starca, ki se brani z dežnikom ...

ŠTUDENTKA 2: Fašist zafukan!

STARI GOSPOD: Napadali so me! Vsi ste priče ...

GABER: Varnostniki!!

MOŠKI, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ustavite ju, ustavite!

Vsi kričijo vsevprek.

Gaber skoči med Študenta 1 in Starega gospoda. Prerivajo se.

DRŽAVNI SEKRETAR Z MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: Lepo vas prosim! To ni nikakršen nivo!

Na odru se izza kulis nenadoma pojavi skupina Turkov.

V turbanih, s košatimi turškimi brki. Nekaj žensk je v pisanih burkah, tudi trebušne plesalke so med njimi. Imajo pisana oblačila in za širokimi, svilenimi pasovi imajo zataknjena z rubini in smaragdi okrašena zlata ukrivljena bodala. Sredi njih stoji dekle v slovenski narodni noši.

TURŠKI SULTAN: Oprostite ...

Vsi drenjajoči se se ustavijo, ko zagledajo skupino muslimanov na odru.

TURŠKI SULTAN: Jaz sem turški sultan ... Mislim, igram turškega sultana. Ob petih imamo vajo za *Miklovo Zalo*. Sem tudi režiser in to je naša gledališka skupina.

MILENA: Končati moramo.

MIKLOVA ZALA, DEKLE V NARODNI NOŠI: Tako smo se zmenili. Do petih. Potem je dvorana zasedena.

ISKENDER, TUREK V POLNI VOJAŠKI OPREMI: V petek imamo premiero.

Ljudje odhajajo. Študentje in študentke prvi stečejo ven.

STARI GOSPOD: Plašč mi je strgal.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Naša organizacija bo še naprej vsak dan delila obroke socialno šibkim državljanom naše republike. Vendar samostojno.

STARI GOSPOD: Prijavil bom.

DRŽAVNI SEKRETAR Z MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE: Poročal bom na ministrstvu.

Državni sekretar z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve odide.

Vsi se razidejo.

V dvorani ostanejo samo Roza, Gaber in Milena.

Na odru se začne vaja za Miklovo Zalo.

TURŠKI SULTAN: Ponovimo tretje dejanje! Gremo!

Na odru se kostumirana amaterska skupina postavi v situacijo.

V dvorani.

ROZA: To ni naključje.

MILENA: Preveč na široko smo zastavili.

GABER: Morali bi začeti z manjšo skupino. Tako pa smo povabili vse. Ušlo nam je iz rok.

ROZA: Policaj, ki me je ustavil, ker sem peljala skozi rdečo luč ... Pa nisem. Zelena je bila.

GABER: Štiristo evrov. Dvesto, če plačaš takoj.

ROZA: In vedel je, kam grem.

GABER: Kako bi lahko vedel?

ROZA: Namenoma me je zadrževal. Zato, da bi zamudila.

MILENA: Ne smemo biti paranoični. Utrujeni smo.

GABER: Očitno bomo morali sami.

Na odru.

TURŠKI SULTAN: Miklova Zala, nase boš pak morala privzeti naše običaje in naša oblačila.

MIKLOVA ZALA: Za gvišno ne slečem svojega slovenskega gvanta!

V dvorani.

ROZA: Kadiro bodo deportirali.

GABER: Ne smejo.

Na odru.

TURŠKI SULTAN: Ahmed, Iskender ... Slecita jo.

Miklova Zala poklekne in moli.

MIKLOVA ZALA: Mili Bog, ki si v nebesih, čuvaj me pred hudobnimi Turki, čuvaj me pred njihovo brezbožnostjo, pridi Jezus in jih zbrši z obličja matere Zemlje ... Jezus, Marija, Oče Bog, kličem te na pomaganje!

Miklova Zala moli, Ahmed in Iskender jo slačita.

V dvorani.

Roza se prestraši.

ROZA: Kje je moja torbica?! In kovček?!

GABER: Kje si ju pustila?

ROZA: Tu. Na tem stolu.

Gaber išče.

ROZA: Ukradli so mi torbico in dokumente!

MILENA: Si prepričana?

Na odru.

Miklova Zala izza Ahmedovega pasu izdere ukrivljeno turško bodalo in si ga nastavi na prsi.

MIKLOVA ZALA: Raje dušo izpustim, kot da slečem avbo, ki mi jo je mati na smrtni postelji za večno poverila.

TURŠKI SULTAN: Pustita jo!

V dvorani.

GABER: Mogoče si pustila stvari v avtu. Grem pogledat.

Gaber steče iz dvorane.

Na odru.

TURŠKI SULTAN: Zaprite jo k ženskam. V moj harem! Se bo že nehala kujati in se bo zagvišno omehčala.

MIKLOVA ZALA: Nikoli! Nikoli ne bom zapustila svoje svete vere in spomina na domače bregove in na svojega dragega Mirka, pa če me tavžent let v haremu zadržujete!

TURŠKI SULTAN: Poveljnik Iskender, povej, kaj se je zgodilo z njenim dragim.

V dvorani.

MILENA: Najbrž še ne veš ...

ROZA: Kaj?

Na odru.

ISKENDER: Pri našem naskoku v votlino je bil ubit tvoj ljubi, ha, ha, ha!
Na hitrico sem mu z bodalom trebuh preparal. Se ni preveč martral,
ha, ha, haaaa!

MIKLOVA ZALA: Neeee! Moj Mirkooooo!

V dvorani.

MILENA: Ukinili so nam evropska sredstva.

ROZA: Kako?

MILENA: Po hitrem postopku. Včeraj smo dobili dopis.

Na odru.

MIKLOVA ZALA: Prekleti Turki!! Naj bo preklet vaš Alah! Morivski bog!

V dvorani.

MILENA: Tudi sredstva z ministrstev so nam ukinili. Varčevanje.

ROZA: Nemogoče.

Milena zajoka.

MILENA: Ne vem, kako bom. To je moj edini dohodek.

Na odru.

MIKLOVA ZALA: Ne bom se vam vdala! Moje telo je lahko vaše, moja duša nikoli!! Zvesta bom svoji veri in očetnjavi! Ubili ste mi ljubega, mene ne boste. Mrtva sem, a živa! Živ spomin na vaš zločin!

Miklova Zala omahne v nezavest.

TURŠKI SULTAN: Zastor!!

V parterju.

Gaber priteče. V rokah ima torbico in kovček.

GABER: V avtu si ju pozabila.

ROZA: Nisem ... Sem, na ta stol sem ...

Na odru.

TURŠKI SULTAN: Super je bilo.

Miklova Zala vstane.

MIKLOVA ZALA: Sem malo improvizirala.

TURŠKI SULTAN: Super! Aktualno še pa še.

V parterju.

GABER: In avto si pustila odklenjen. Hvala bogu, da ni nihče nič ukradel.

Na rob odra stopi Turški sultan. Nagovori Rozo, Mileno in Gabra.

TURŠKI SULTAN: Oprostite, vajo imamo ... Motite.

MILENA: Že gremo.

Gaber in Milena odhajata.

Roza odsotno drži v rokah torbico in kovček. Noge se ji tresejo. Zatipa po najbližjem stolu. Noge ji klecnejo. Sesede se.

Na odru.

TURŠKI SULTAN: Gremo zdaj še enkrat. Drugo dejanje!

Zatemnitev.

DRUGO DEJANJE

Dvanajsti prizor

Begunski center

Ob žični ograji stoji Kadira. Obraz odkrit. Dolgi črni lasje ji padajo na ramena. Zre skozi žično ograjo v daljavo.

H Kadiri pristopi Adil. Mlad moški.

Nekaj časa jo gleda.

ADIL: Merhaba!

Kadira se zdrzne. Hoče hitro oditi.

ADIL: Alaintizar! 'iilaa 'ayn 'ant dhahib 'ana la 'urid 'an adhak.

Kadira se ustavi.

KADIRA: 'iinaa dhahib 'iilaa salat almasa'.

ADIL: Alaintizaru. la tastaejil. Tudi jaz bom šel na večerno molitev.

KADIRA: Sama bom šla.

ADIL: Počakaj! Nič ti nočem.

KADIRA: Spomnim se te.

ADIL: V sprejemni pisarni. Jaz sem te sprejel v center. Takoj sem te opazil.

KADIRA: Lepo govoriš arabsko.

ADIL: Moj dedek je bil *imam*. Vodil je molitve v mošeji.

Kadira molči.

Gledata se.

Adil stegne roko.

ADIL: Adil.

Kadira mu ne da roke.

KADIRA: Kadira Hadji Ibn ...

ADIL: ... Haji Dawud al Gossarah. Vem. Poznam tvojo zgodbo.

KADIRA: Grem na večerno molitev.

Kadira hoče oditi.

ADIL: Tudi moja zgodba je takšna. Samo da iz neke druge vojne.

Kadira obstane.

Gledata se.

ADIL: Ko sem imel deset let, sva z mamó pobegnila iz Srebrenice. Oblekla me je v deklico. Nosil sem črno krilo do tal in na glavi *sitar*. Pustili so samo ženske in deklice. Tukaj so naju sprejeli. Prav v ta center. Pred triindvajsetimi leti.

Kadira molči.

Gledata se.

ADIL: In zdaj sem prostovoljec. Spet v tem centru.

Adil se nasmehne.

ADIL: Življenje ima pa res smisel za humor.

Kadira molči.

Gledata se.

ADIL: Nimam žene.

KADIRA: Jaz imam moža.

Gledata se.

ADIL: Deportirali te bodo nazaj. So že poslali dokumente.

KADIRA: Spet se bom vrnila.

ADIL: Poroči se z mano.

Gledata se.

ADIL: Ostala boš tukaj. Lahko si pri nama z mamo. Imela boš svojo sobo. Ni treba da ... Boš videla. Bova videla. Kasneje. *Alwaqt mae Allah wallah waqtina.*

KADIRA: Ta izrek je imel rad moj mož. Kadar se mi je preveč mudilo, je vedno rekel: Čas je pri Alahu in Alah je naš čas.

Gledata se.

ADIL: Všeč si mi.

KADIRA: Moža imam! Vedno ga bom imela.

ADIL: Poiskala bova tvoje otroke. Če so živi, jih bova dobila nazaj. Alah bo pomagal. Jaz ti bom pomagal. Potem ... čez čas ... če boš hotela ...

Gledata se.

ADIL: Moja mama je stara ženska. Vse dni moli za očeta, za brate, za dedka ... Upa, da bodo nekoč našli njihove kosti.

Gledata se.

ADIL: Službo imam. Učitelj sem.

Gledata se.

ADIL: Tukaj imajo pregovor: Če rešiš eno dušo, rešiš vesolje. Mama pravi, da je to edino, kar ji je všeč pri katolikih.

Adil se nasmehne.

Gledata se.

KADIRA: Adil ... Pravičen, čist človek ...

ADIL: Pomeni pa tudi *pošten*.

Gledata se.

KADIRA: Grem na večerno molitev.

Kadira odhiti.

Adil gre počasi za njo.

Zatemnitev.

Trinajsti prizor

Pri Rozi doma.

Sredi dnevne sobe. Dva policista. Si zapisujeta. Roza razburjeno hodi gor in dol.

POLICIST V UNIFORMI: Pa ste prepričani, da niste kaj narobe pritisnili?

ROZA: Mislite, da sem zmedena brucka, ki ne obvlada računalnika?!

POLICIST V UNIFORMI: To ne ...

ROZA: Trideset let že uporabljam računalnik. Oba doktorata sem napisala na računalnik. Vse delam z njim. In zato vem, da nisem nič *narobe pritisnila*. Zdaj prvič se je vse izbrisalo.

POLICIST V CIVILU: Ste poklicali strokovnjaka?

ROZA: Človek, ki mi že desetletje ureja računalnik, pravi, da nima pojma, kam je izginilo. Vse je izginilo. Hard disk je prazen. Dokumenti, mejli, fotografije ...

POLICIST V CIVILU: Kaj pa otroci? Večkrat se igrajo in ...

ROZA: Nisem nora! Vdrli so mi v računalnik in izbrisali vse. A se zavedate, kaj to pomeni?! Deset let dela!

POLICIST V UNIFORMI: Ni sledov vloma.

ROZA: Ključe imajo.

POLICIST V CIVILU: Gotovo se bo na koncu našla logična razlaga.

Policist v uniformi šepne Policistu v civilu.

POLICIST V UNIFORMI: Kaj naj napišem?

POLICIST V CIVILU: Pojma nimam.

ROZA: Videla sem odtis stopala. Zadnjič, ko je deževalo, je bila blatna sled pri oknu in cigaretni ogorek v lončku za rože. Jurij ne kadi že pet let.

POLICIST V UNIFORMI: Jurij? Mož?

ROZA: Ko nas ni doma, prihajajo sem. Ko vstopim, je drugačen vonj. Sprehajajo se po stanovanju.

POLICIST V CIVILU: Kdo?

ROZA: Ne vem, kdo. To morate vi ugotoviti.

Policist v uniformi sam zase.

POLICIST V UNIFORMI: Vesoljci.

Roza se zdrzne.

ROZA: Prosim?! Kaj ste rekli?! *Kako* ste rekli?!

POLICIST V CIVILU: Oprostite kolegu.

POLICIST V UNIFORMI: Oprostite.

ROZA: Norca se delate! Prijavila vas bom! Zelo dobro poznam pravila vaše službe, še bolj natančno pa poznam državljsanske pravice. Deset let se ukvarjam s tem področjem. To, kar ste rekli ...

POLICIST V UNIFORMI: Oprostite, res!

ROZA: ... je čisto navadna razžalitev, ki se po 158. členu Kazenskega zakonika kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do treh mesecev. Prišli ste, ker sem vas poklicala. To je vaša služba, za to vas državljsani plačujemo ...

POLICIST V CIVILU: Gospa ...

ROZA: ... vi pa se delate norca iz moje prijave. Na čigavi strani ste? Za koga delate?

Policist v civilu se zelo energično, vendar brez povzdignjenega glasu postavi pred Rozo.

POLICIST V CIVILU: Zdaj pa vi mene poslušajte, gospa. V Kazenskem zakoniku tudi piše, da kdor naznani kaznivo dejanje, ki se ni zgodilo, se ga preganja po uradni dolžnosti in se ga kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do treh mesecev.

ROZA: Kakšna lažna prijava, lepo vas prosim?!

POLICIST V CIVILU: Poklicali ste nas, prijava je posneta, zelo čustveno ste prijavili, da so vam vdrlji v stanovanje in uničili računalnik. S kolegom nisva ugotovila nikakršnih dejstev vloma niti nobenih sledov, ki bi dokazovali, da bi se kdor koli nepovabljen gibal po vašem stanovanju, predvsem pa nisva odkrila nobenih indicev, da se je zgodil tako imenovani vdor v vaš osebni računalnik. Lahko se prijazno razidemo, gospa, lahko pa tudi podam prijavo o krivi ovadbi. Kakor hočete.

Roza se umiri. Nemočna skoraj prosi.

ROZA: Tu so bili. Vem to. Kadar me ni doma. Kadar sem na sestanku upravnega odbora ...

POLICIST V CIVILU: Gospa ...

ROZA: Zadnjič sem iskala ključ od avta, čeprav ga vedno dam na isto mesto. Nazadnje sem ga našla v predalu z otroškim perilom. Zamudila sem pomemben sestanek. To so hoteli.

POLICIST V UNIFORMI: Ko ste zlagali perilo v predal, ste nevede imeli ključ v rokah ... Najbrž se vam je mudilo.

POLICIST V CIVILU: Gospa, živimo v stresnem času. Vsi smo preutrujeni ...

POLICIST V UNIFORMI: Tudi moji ženi se to dogaja. Kaj vse sem že našel v predalu z nogavicami!

POLICIST V CIVILU: Zato vas razumem.

ROZA: Ne, ne razumete!! In ne govorite z mano, kot da sem otrok, kot da sem umsko prizadeta! Nihče ne razume. Jurij me ne razume ...

POLICIST V UNIFORMI: Mož?

ROZA: Moje knjige so drugje, nekdo je premaknil posteljo. Ne veliko. Dvajset centimetrov. Vem, kako že deset let stoji moja postelja, vem! Lučka za branje je bila na tleh in obrnjena k oknu.

POLICIST V CIVILU: Sesali ste prah, premaknili posteljo, lučko postavili na tla, potem pa je zazvonil telefon in ste odhiteli v službo ...

ROZA: Ukinili so mi službo! Ukinili so subvencije, evropska direktiva, in Milena ne prihaja več, ne more, nima za avtobus, in čevlji so drugače zloženi! Nekdo je moje salonarje, tiste srebrne, ki mi jih je Jurij kupil za premiero *Don Giovaniija*, nekdo jih je zamenjal z visokimi pohodnimi čevlji, ki sem jih prejšnjo zimo nesla v klet ...

POLICIST V CIVILU: Otroci se radi igrajo.

ROZA: Pomagajte mi! Vsem pomagam, meni pa nihče ne pomaga! In nisem nora.

Vstopi Jurij z obema otrokoma.

JURIJ: Se je kaj zgodilo?

TIMI: Mamica ...

BRINA: Spet si naju pozabila.

ROZA: Nisem. Klicala sem ...

JURIJ: Mene nisi.

ROZA: Poskušala sem, pa je moj telefon samo piskal ... Prisluškujejo mi.

POLICIST V CIVILU: Gospa naju je poklicala.

POLICIST V UNIFORMI: Vlom.

ROZA: Vse je izginilo, Jurij, vse!

JURIJ: Kaj ...?

POLICIST V UNIFORMI: Jurij? Mož?

POLICIST V CIVILU: Težave z računalnikom.

POLICIST V UNIFORMI: Gospe se je zdelo, da je vlom, pa na srečo ni bil.

ROZA: Ne verjamejo mi! Nihče mi ne verjame!

POLICIST V CIVILU: No, če bo kar koli ... nas obvestite. Zapisnika ne bomo delali. Midva bova zdaj šla.

POLICIST V UNIFORMI: Ja.

JURIJ: Hvala.

Roza se utrujena sesede v stol.

Policist v uniformi se sočutno približa Rozi, položi ji roko na rame.

POLICIST V CIVILU: Gospa ... tudi moja žena je prepričana, da že leta ne kadim.

Roza ga nemočno pogleda.

POLICIST V CIVILU: Na svidenje.

Policista odideta.

BRINA: Mamica, spet si naju pozabila!

TIMI: Gospod hišnik je poklical očija.

JURIJ: Že tretjič ta teden. To ni v redu.

ROZA: Ni v redu, da so mi izbrisali računalnik! Ni v redu, da imam občutek, da nekdo hodi po našem stanovanju in premika stvari, to ni v redu!!

BRINA: Oči ...

JURIJ: Ja, Roza, prav si povedala, občutek imaš, da se nekaj dogaja, ampak nič se ne dogaja, to je vse v tvoji glavi.

BRINA: Oči ... mene je strah.

ROZA: Ne, ne ... Brina, Timi ... vse je v redu ... mamica je samo utrujena. Obljubim, da ne bom nikoli več pozabila na vaju ... Obljubim, da pridem jutri po vaju: Prej bom pred šolo. Jaz vaju bom čakala.

TIMI: Ne držiš svojih obljub.

ROZA: Zdaj jo pa bom, bom! Pridita k meni, da vaju objamem.

Roza stegne roki proti otrokoma.

ROZA: Pridita! Mamica vaju ima rada.

Otroka jo gledata.

Timi se oklene očeta.

Roza steguje roke.

Otroka se ne premakneta.

Jurij reši zadrego.

JURIJ: Se bomo po kosilu še pa še objemali. Alo, zdaj pa igrat ... Bom pripravil mizo.

Otroka stečeta iz prostora.

Roza spusti roke.

Jurij obstoji pred njo.

Gleda jo.

JURIJ: Kaj je s tabo?

ROZA: Ne vem. Ne vem več.

JURIJ: Skrbi me.

ROZA: Mi tudi ti ne verjameš?

JURIJ: Česa?

ROZA: Da vse to ni naključje.

JURIJ: Vse to *je* naključje.

ROZA: Vrgli so me iz službe, takoj ko smo šli v javnost, ko smo obelodanili, kaj počnejo z begunci, ko smo objavili Kadirino zgodbo ... In niso upoštevali naše prijave, niso sprožili postopka zoper posiljevalce ... Razveljavili so nam evropska sredstva, zaradi varčevanja so nam ukinili še denar na ministrstvih, Milena ne more več prihajati v službo, nima za avtobus, ostali smo brez vsega, lastnik nam je sporočil, da moramo izprazniti pisarne do prvega, ker bo oddal prostore v gostinske namene, si moraš misliti, v prostorih *nevladne organizacije* bo od prvega naprej čisto navaden bife ... In to se je zgodilo vse hkrati, vse v istem času! Je to naključje? In še izbris dokumentov na mojem računalniku, vseh dokumentov, tudi naših družinskih fotografij, pa blatni sledovi v stanovanju, cigaretni ogorki v lončku ...

JURIJ: Včasih prižgem kakšno cigareto.

Molčita.

Gledata se.

ROZA: Spet kadiš?

JURIJ: Včasih. Niti ne pokadim do konca. Pomirja me.

Gledata se.

ROZA: Ampak vse ostalo ...

JURIJ: Ljudje radi verjamemo v zarote, ker je lažje verjeti, da je svet urejen, pa magari z zaroto, kot da bi si priznali, da lahko naključja usodno vplivajo na naša življenja. Ampak ja, naša življenja spreminjajo naključja. Če takrat ne bi spregledal *stop* znaka, se v naju ne bi zaletel

tisti kombi in ti ne bi imela poškodovane noge ... Po operaciji si se spremenila. Zaradi tega, ker šepaš in vedno boš šepala, si tako močno želiš popraviti svet. Ampak svet bo še naprej šepal, Roza!! Svet vedno šepa. Nikoli ni pravično urejen. Kaj vem, mogoče prav ta nepravičnost žene napredek.

Roza nemočno zakriči.

ROZA: Ni res! Niiiiiiiiiiii res!!

JURIJ: Pomembno pa je nekaj drugega ... Najina družina je pomembna. Najprej je naša družina, najina otroka, jaz ...

ROZA: Če se takrat ne bi zgodila nesreča, danes ne bi bil več z mano.

Molčita.

Gledata se.

JURIJ: Seveda bi bil.

ROZA: Z mano si samo zato, ker imaš slabo vest.

Molčita.

Gledata se.

JURIJ: S tabo se ne da več pogovarjati.

ROZA: Čutim to. Čutila sem, da si z mano samo iz usmiljenja in zaradi slabe vesti. Mislila sem, da bo drugi otrok to popravil, pa ni. Že dolgo me nimaš več rad. Gnusim se ti, ker šepam, ker sem kripl.

JURIJ: Ti imaš probleme s tem. Ti in samo ti, *Roza Luksemburg*, hočeš prikriti svojo hibo. Nikoli prej se nisi oblačila tako pisano, tako kičasto, tako brez okusa ... Zakaj? Ker hočeš prikriti, ker se nočeš sprijazniti. Kaj ti je? Ne razumem. Dobro živiva. Lepo nama je šlo. Zakaj se ženeš? Koga brigajo tisti butci, klošarji ... zakaj ...? Roza, zakaj?

ROZA: Nič ne razumeš!! Neumen si!! Sebičen!!

JURIJ: Nehaj!

ROZA: Sovražim te!!

Obmolčita.

Gledata se.

JURIJ: Mislim, da potrebuješ pomoč.

ROZA: Pomoč! Seveda!! Rad bi me strpal v norišnico. Tako kot bi radi s sveta zrinili vse drugačne, vse tujce pred vrata, vse tiste, ki delajo, pa vseeno ne morejo plačevati niti položnic, vse, ki niso zraven, ki niso kot vi, vse bi radi zrinili za plotove, za ograje, da jih ne bi videli, ja, hočete ustvariti svet nevidnih sužnjev!

JURIJ: To je noro!

ROZA: Vem to ... Vse vem!! Tak si kot vsi! In da boš vedel, zarota obstaja!

Jurij jo gleda.

Gledata se.

JURIJ: Otroka sta lačna. Naročil bom pico.

Jurij odide iz prostora.

Roza sama.

Zatemmitev.

Štirinajsti prizor

Pisarna. Nekje na neznanem kraju.

Moški z očali sedi za mizo. Na računalniškem zaslonu gleda posnetek dogajanja v kulturnem domu. Dogajanje je s pametnim telefonom snemal Fant z računalnikom. Prepoznamo dogajanje, ki smo ga videli v kulturnem domu.

Moški z očali si v usta vrže nekaj tablet in jih poplakne z vodo.

Vstopi Mladenič z nahrbtnikom. V rokah ima škatlo s pico in kup pošte.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Pica!

Položi škatlo s pico na mizo.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: In pošta.

Moški z očali pritisne tipko. Slika na zaslonu zamrzne.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Zadovoljen?

MOŠKI Z OČALI: Potrkaj, preden vstopiš.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Tok, tok.

MOŠKI Z OČALI: Misliš, da si duhovit?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Itak.

MOŠKI Z OČALI: No, kaj bo?!

Mladenič izroči Moškemu z očali kupček listov.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Potrdila o plačilih in tvoja osebna pošta.

Moški z očali pregleduje liste.

MOŠKI Z OČALI: Mastni so.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Zaradi pice.

Moški z očali pokaže Mladeniču z nahrbtnikom list papirja.

MOŠKI Z OČALI: Kaj je to?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Račun za šiviljo. Pri ruvanju so našemu strgali plašč.

Moški z očali prikima.

MOŠKI Z OČALI: Pa to?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Študentske napotnice. Nekateri imajo rajši, da jim izplačamo tako. Tole pa so plačila na roko. Ista zgodba. Itak. Fantje podpišejo za več, razliko pa *tvoj človek in dolgoletni sodelavec* vtakne v žep.

MOŠKI Z OČALI: Če boš ironičen, lahko kar greš.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Tvoja generacija!

MOŠKI Z OČALI: In to takoj.

Mladenič z nahrbtnikom se ne da motiti.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Krade.

Moški z očali lista po dokumentih.

MOŠKI Z OČALI: Drobiž.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Ga ne boš odpustil?

MOŠKI Z OČALI: Dober je. Poglej si posnetek. Odličen je bil kot predstavnik humanitarne organizacije PNS. Za oskarja!

Moški z očali pritisne na tipko. Posnetek oživi.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR (*na posnetku*): *Naša organizacija bo še naprej vsak dan delila obroke socialno šibkim državljanom naše republike.*

MOŠKI Z OČALI: Tako je bil prepričljiv, da sem se nekajkrat od srca nasmejal. Ti si slabši.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Učim se še.

MOŠKI Z OČALI: Le uči se.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Od njega?

MOŠKI Z OČALI: Predvsem od njega.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: A tudi krast državni denar?

MOŠKI Z OČALI: Mali, če te dobim, ti odtrgam jajca.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Zakaj pa njega toleriraš?

MOŠKI Z OČALI: Slabosti ljudi je treba čuvati in jih pravi trenutek unovčiti. Tako funkcionira država. Še nisi opazil?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Itak.

Moški odloži papirje.

MOŠKI Z OČALI: Še kaj?

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Tvoja osebna pošta. Od zdravnika.

MOŠKI Z OČALI: Bom potem pogledal.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Vse v redu?

MOŠKI Z OČALI: Rutina. Prostata. Redni pregled. Pri mojih letih.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Dokler funkcioniraš, me sploh ne skrbi.

Moški z očali pogleda Mladeniča z nahrbtnikom in se nasmehne.

MOŠKI Z OČALI: Ko pridem domov, te bom nategnil kot malega roza zajčka.

Mladenič z nahrbtnikom se namuzne.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Pica se ti bo shladila.

Mladenič z nahrbtnikom odide.

Moški z očali odpre kuverto. V tišini bere zdravniški izvid in si dolgo ogleduje rentgenske posnetke.

Trkanje.

Moški z očali vse skupaj spravi v predal.

Možakar, ki je videti kot novinar, vstopi. Sede na stol nasproti Moškega z očali.

MOŠKI Z OČALI: Sem gledal. Dober si bil.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Rutina.

MOŠKI Z OČALI: Popazi malo na malega. Ne zaupam mu.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Talentiran je.

MOŠKI Z OČALI: Za nekatere reči, ja.

Molčita.

Gledata se.

MOŠKI Z OČALI: Boš kos pice? Štirje siri.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Hvala. Žena kuha.

Molčita.

Gledata se.

MOŠKI Z OČALI: Štirideset, kaj!

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Skoraj štirideset, ja.

MOŠKI Z OČALI: Vse se je zamenjalo. Dve državi. Dva sistema. Kaj dva!
Zadnja leta kar naprej spreminjajo sisteme. Nekaj tisoč ljudi je
prišlo in odšlo ...

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Midva pa sva še zmeraj.

MOŠKI Z OČALI: Ja.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Še malo.

Molčita.

Gledata se.

MOŠKI Z OČALI: Kdaj greš?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ko boš dovolil.

MOŠKI Z OČALI: In kaj boš delal?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Vohljal za sosedi penzionisti.
Samo to znam. Ampak ko bom v penziji, bo to moj hobi.

Oba se zasmejita.

Potem nekaj časa molčita.

Gledata se.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Najbrž te zanima ...

MOŠKI Z OČALI: Streljaj!

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Uspeli smo. Ne morejo se
konsolidirati. Vsak vleče na svojo stran. Kot vedno.

MOŠKI Z OČALI: Kaj pa ...?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Roza Luksemburg je zmešana. Tako kot je bila pred stotimi leti, tako je tudi zdaj. Samo da jo je pred stotimi leti bilo treba ubiti ...

MOŠKI Z OČALI: In še prej posiliti.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: In zabrisati v reko.

Se zasmejita.

Se zresnita.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Zdaj pa vsega tega ni treba. Tako je pregreta, da je sama počila. To, da ne moreš nič spremeniti, ljudi spravi ob pamet.

MOŠKI Z OČALI: Že kot študentka je inklinirala v to smer.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ja. Sploh pa po tisti nesreči.

MOŠKI Z OČALI: Še kaj?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Ostali še naprej razdeljujejo hrano revnim, zbirajo denar za otroke, ki ne morejo na morje ... Ganljivo. Včasih ob pivu malo zarobantijo, dvignejo glasove, potem grejo pa spat. Ampak to je v redu. Svobodna država smo. Mislim, da trenutno ni kakšne skupine, ki bi imela tisto moč ...

MOŠKI Z OČALI: Kot da je v tej deželi že bila kdaj kakšna resna skupina! Kako že pravi Cankar?

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Pusti Cankarja! Bil je tečen alkoholik. Za letos ga imam dovolj.

MOŠKI Z OČALI: Sami sebi smo v resnici največji policaj. Avtocenzura bo pokopala ta narod. Včasih se sprašujem, če je najin poklic sploh potreben.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Vrničkarji. Kot je lepo rekla Roza Luksemburg: *V vrtilčku se nikoli ne more zgoditi sprememba sveta. In to je kul*, kot bi rekel moj najmlajši sin.

MOŠKI Z OČALI: *Itak.*

Nasmehmeta se.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Kaj naredim z ostalo gotovino? Jo vrnem v blagajno?

MOŠKI Z OČALI: Kar imej jo. Boš še rabil.

MOŽAKAR, KI JE VIDETI KOT NOVINAR: Pa material? Fotografije, ključi od stanovanja, od kleti, posnetki, izpis telefonskih klicev in esemesov... Nesem v arhiv?

MOŠKI Z OČALI: Koga pa bo to sploh kdaj zanimalo? Uniči.

Možakar, ki je videti kot novinar, prikima.

Zatemnitev.

Petnajsti prizor

Pisarna nevladne organizacije za zaščito človekovih pravic.

Vsepovsod škatle. Selitev. Gaber v škatlo zлага fascikle in dokumente. Roza ga gleda.

GABER: Domov bom odnesel. Potem pa v arhiv. Nekoč bo ljudi zanimalo, kaj smo počeli, kako in za kaj smo se borili.

ROZA: Kje pa so ostali?

GABER: Milena se včasih oglasi. Išče službo. Drugi pa še zmeraj delajo. Razdeljujejo hrano. V begunskem centru so in ob meji, zbirajo podatke ...

Gaber odnese zaboj.

Roza sama.

Z mize pobere list papirja. Prebere ga.

Gaber se vrne.

GABER: Sklicati moramo občni zbor. Težko bo, zdaj ko nimamo več pisarne. Po mejlu sklicati konferenco je pa malo čudno. Nekateri se oglasijo, drugi ne.

ROZA: Pa ti?

GABER: Službo bom rabil. Čeprav ni tako nujno. Dokler sem še pri mami.

Gaber vzame drugo škatlo. S škatlo v roki stoji pred Rozo. Gledata se.

ROZA: Sem jaz kriva?

GABER: Zakaj?

ROZA: Mogoče sem hotela preveč.

GABER: Tako je nanoslo.

ROZA: Morali bi ostati pri beguncih.

Gaber odloži škatlo.

Prime Rozo za ramo.

GABER: Roza! Če se boriš za drugega, se boriš tudi zase. Logično je bilo, da smo hoteli družbeni vpliv. In imamo ga. Vse to je samo trenutna situacija. Majhen kolaps pred popolno zmago.

Gaber se nasmehne, kot da sam ne verjame v svoje besede.

Roza nadaljuje z razbolelo resnostjo.

ROZA: V sosednji ulici ... Razumeš?!

GABER: Kaj?

ROZA: Ne vem. Ampak ... čisto blizu.

GABER: Odnesel bom stvari. Do dvanajstih moramo sprazniti, sicer nam bo zaračunal ves mesec. Sem rekel: *A ste znoreli!* Je rekel: *Tako ste podpisali. Če zamudite en dan, zaračunam ves mesec. Drobn tisk.* In se je privošljivo zarežal. Najraje bi mu razbil gobec. Kapitalizem je v resnici potuhnjeno skrit v drobnem tisku.

ROZA: Vdrli so mi v možgane.

Gaber zastane.

ROZA: Najprej v stanovanje, v spalnico, potem še v možgane. In zdaj so tam. Ne morem jih spraviti ven. Veš, kako to boli? Gaber, a veš to, kako boli?

GABER: Vsi potrebujemo počitek, predah. Nov zagon. Noben padec ni tako globok, da ne bi mogli spet prilesti ven. Dobre ideje so neuničljive.

ROZA: Zakaj mi nisi povedal? Zakaj si skrival pred mano? Zakaj?!!

GABER: Kaj?

Roza pokaže na dokument, ki ga je prebrala.

ROZA: Nisi mi povedal, da so vse pritožbe zavrnjene, da bodo Kadiro deportirali.

GABER: Hotel sem ti povedati.

ROZA: Nisi!!

GABER: Da te ne bi še bolj vznemiril.

ROZA: Ker sem nora?

GABER: Ne.

ROZA: Kaj pa?

GABER: Občutljiva.

ROZA: Deportirali jo bodo! In jaz ji *moram* pomagati!! Moram! Samo ne vem, kako!

GABER: Nič nismo mogli storiti. Vse pritožbe smo napisali. Vrhovno sodišče, ustavno sodišče, pisali smo predsedniku republike, niti odgovoril ni ... Nič. Ne verjamejo ji. Ne verjamejo njenemu pričevanju. Nikomur ne verjamejo, edino sami sebi in svoji policiji.

ROZA: Nisi mi zaupal.

GABER: Ni res!

ROZA: Boli. Ne morem ... Ne ...

Roza lovi sapo. Težko diha. Trese se.

GABER: Kaj je?

ROZA: V zaporu sem. Ujeta. Dihati ... Pod vodo. Utopili me bodo. Ne morem ...

Roza se sesede na škatle.

ROZA: Pokliči Kadiro, z njo grem ... z njo. Na pot! Z njo! Da ji bo lažje!

GABER: Poklical bom Jurija.

ROZA: Ubil me bo. In vrgel v reko. Kadira!! Grem ... S tabo grem. Morava zbežati!

Gaber zagradi telefon. Vtipkava številke.

GABER: Nujna pomoč ...? Ja. Lahko pridete ... Ne. Ni poškodba. Živčni zlom. Hudo.

ROZA: Nisem ... Niseeeeeem! Pusti. Domov grem. Nočem!

Zatemnitev.

Šestnajsti prizor

Pri Rozi doma.

Nekaj kovčkov in napolnjenih plastičnih vrečk stoji sredi dnevne sobe.

ROZA: Nočeeeeem! Sem že tisočkrat rekla. In ponavljam. Nočem!!

JURIJ: Rabiš pomoč.

ROZA: Nobene pomoči ne rabim.

JURIJ: Gaber je rekel ...

ROZA: Prizadelo me je, ker bodo deportirali ...

Roza se poskuša umiriti.

Se umiri.

ROZA: Zdaj je v redu. Zdaj je v redu. Mirna sem. Minilo je. Kje sta otroka?

JURIJ: Pri mami.

ROZA: Kdaj prideta? Nekaj bom pripravila. Naredila bom jabolčni zavitek. Rada ga imata ...

Jurij molči.

Roza zagleda kovčke in plastične vrečke sredi sobe.

ROZA: Odhajaš?

Jurij molči.

ROZA: Nisi mi povedal. Potuješ? Kam? Za koliko dni?

Jurij se odloči.

JURIJ: Odselil se bom.

ROZA: Kako?

JURIJ: Za zmeraj.

Roza ga gleda.

JURIJ: Mislil sem, da boš prišla kasneje.

ROZA: Za mojim hrbtom?

JURIJ: Oprosti. Ni treba, da danes ... Bom razpakiral. Bova drugič.

ROZA: Hočem zdaj!!

Molčita.

Gledata se.

JURIJ: Že nekaj mesecev se dobivam ... Rada se imava. Oprosti. Moral bi ti povedati prej. Vem, da zdaj ni pravi trenutek ...

Oba molčita.

ROZA: Nikoli ni pravi trenutek.

JURIJ: Vem.

ROZA: Hvala.

JURIJ: Oprosti.

ROZA: Ne opravičuj se.

Jurij prikima.

Molčita.

ROZA: Se imata rada?

JURIJ: Ljubim jo. Tudi otroka jo imata rada.

ROZA: Otroka?

JURIJ: Oprosti.

ROZA: Nehaj se opravičevati kot stara baba!! Nehaj!!

Jurij prikima.

Molčita.

JURIJ: Pa saj veš ... Ni šlo. Že leta ni šlo. Odkar si se začela ...

ROZA: Kaj?

JURIJ: Saj veš ... Odkar je bilo vse to. Z brezdomci, begunci.

ROZA: Izgini.

JURIJ: Lahko grem tudi jutri ...

ROZA: Izgini!!

Jurij prikima.

Pobere kovčke in vrečke.

JURIJ: Otroka bosta čez vikend pri moji mami. Ona vse ve. Lahko ju greš iskat. Ali pa ju jaz pripeljem, kakor misliš, da je zate ...

ROZA: Spizdi, da te ne vidim nikoli več!

Jurij odide.

Sedemnajsti prizor

Begunski center.

Ob žični ograji stoji Kadira. Obraz odkrit. Lepi dolgi črni lasje ji padajo na ramena. Zre skozi žičnato ograjo v daljavo.

Adil v ozadju. Kleči na molilni preprogi. Moli.

Pred Kadiro je zložena obleka.

KADIRA: Štirikrat sem že bila v tej deželi, vedno so me vrnili po isti poti. In tudi zdaj me bodo. Ujeta sem ... v zanko istih poti. Sprijaznila sem se. Sploh ne razmišljam več. Nekje na tej poti bom umrla. Vem to. Pravzaprav sem že umrla. Že dolgo sem mrtva. In pozabila sem, da sem umrla. Zato zdaj tavam. Sploh ne vem več, kaj se mi je zares zgodilo in kaj so mi povedali, da se mi je zgodilo. Pišem v tale zvežčič. Misli. Stavke. Ne vem, zakaj. Mogoče zato, da bi za mano ostala sled.

Kadira si obleče dolgo črno krilo.

Adil v ozadju moli.

KADIRA: Adil je pravičen, pošten, dober, čist človek. Vse to v arabščini pomeni njegovo ime. In vem, da je to res. Všeč sem mu. Ampak ne

morem ... Rekel je, da razume ... Kateri moški bi to rekel? Kateri moški bi razumel zavrnitev? Samo moški, ki ljubi. Ampak jaz sem že porabila vso ljubezen. Nimam je več. Ne najdem je. Ne morem je več poiskati v sebi ... Žal mi je ...

Kadira si čez glavo povezne burko.

Adil v ozadju moli vse glasneje.

KADIRA: Adil zdaj moli zame. Že dva dni moli zame. Upa, da mi bo Alah dal znak in si bom premislila, se poročila z njim in ostala tu ... Pred vhomom v begunski center me čaka avtobus. Odpeljali me bodo do meje in potem do naslednje meje in še do naslednje ... Adil mi je rekel, če se bom vrnila, če se bom še tisočkrat vrnila, me bo še tisočkrat čakal ... Jaz pa vem, da bo vedno isto. Krog, iz katerega se mrtvi ne moremo več izviti. Krog mrtvih pred vrati mrtve Evrope. Zato mu pišem v ta zvezek. Pustila mu ga bom v sprejemni pisarni. Poslušajte, kaj sem napisala:

Zakaj ne morem začeti novega življenja?

Sahtli rečem kadar sem žalostna
kadar me preveč sprašuje
in jaz molčim in povesim pogled
kot so me nekoč
ne vem več kdaj
v nekem prejšnjem življenju
naučili
takrat pravi da sem tako *ljubopitljiva*
da z žalostjo ponujam tudi ljubezen
pravi tudi da se *jordamim*
kadar se kujam
ko mu ne dovolim da bi me poljubil
v mojem zvezku je skrit *hićmet* skrivnost
ob ograji dvorišča begunskega centra je *izbeharilo* drevo

od mene si želi samo *mehabet* prijateljski pogovor
tako pravi
jaz pa mu pravim da moram *izdurati* zdržati
in da se mi včasih zdi
da mi bo razneslo *nutrino*
ker ne morem več *klapiti*
sanjati o svojem rodnem kraju
raztegljaj rečem njegovemu objemu
kadar me njegove razširjene roke čakajo
ko pridem z večerne molitve
ko me objame rečem
da mi bo *smehral* vse kosti
in ko me na koncu vpraša
če bi bila njegova *jauklija*
ljubičica ljubeznica
mu odgovorim da ne vem
da ne morem
da nisem *serbesta*
da nisem svobodna
da sem *mečansuz*
človek brez hiše

Kadira si popolnoma zakrije obraz. Skozi tanko režo se vidijo samo žive in žareče oči.

Kadira odide.

Adil v ozadju moli vse glasneje, moli Molitev za mrtve iz Korana in solze mu tečejo po licih.

ADIL: Allahum magh fir lihajjtina va maijjatina vešahidina vegaibina vesagihirina vekabirina vazakarina va unsana Allahumme man ahjeitahu minna fa ah žihi alall islam va man te va ffaitahu mina fatava ffahu al al iman Allhume la tahrinna ađrahu va la taftinna badahu.

Osemnajsti prizor

Dekanova pisarna na univerzi.

Roza se rine v pisarno. Razmršena je. Zanemarjena. Tajnica jo poskuša zadržati.

ROZA: Pustite me k njemu ... Vem, da je tu.

TAJNICA: Gospod dekan nima časa.

ROZA: Od devetih zjutraj že čakam.

TAJNICA: Gospod dekan, nisem je mogla zadržati.

DEKAN: Je že v redu.

Tajnica odide.

ROZA: Hvala, ker si me končno sprejel.

DEKAN: Nisem te. Vdrla si.

ROZA: Pustil si me pred vrati.

DEKAN: Mislil sem, da se boš naveličala in odšla.

ROZA: Vedela sem, da si v pisarni.

DEKAN: Ja, to je problem te pisarne. V najvišjem nadstropju, peklenska vročina, tudi če je klima vklopljena, in nobenega drugega izhoda.

ROZA: Zakaj se me izogibaš?

DEKAN: Zakaj pa si ti tako brez takta, da nočeš razumeti, da te ne želim sprejeti? No, zdaj, ko si že tukaj ... Kaj bi rada?

ROZA: Predavala.

DEKAN: Prepozno.

ROZA: Nujno potrebujem delo.

DEKAN: A v tisti vaši ... kako se že reče, nevladni organizaciji za zaščito
kaj vem koga ... pa nimaš več dela?

ROZA: Razen dveh zaposlenih smo vsi delali prostovoljno.

DEKAN: Tako da ste drugje vlekli plačo in nič delali, tam ste se pa prostovoljno *razdajali*. Lepo.

ROZA: Ukinili so nam subvencije.

DEKAN: Pravilno.

ROZA: Lepo te prosim ...

DEKAN: Prosiš? O? Nekaj novega!

ROZA: Rada bi predavala.

DEKAN: Kaj? O Rozi Luksemburg? O revoluciji? O enakosti?

ROZA: O komparativni verzologiji.

DEKAN: Prepozno. Že imam človeka. Iz Gradca. Predava v angleščini, kar je dobro, saj imamo kar nekaj tujih študentov. Sploh bomo sčasoma imeli vsa predavanja v angleščini. Sicer gospod ni tako dober kot ti in tudi dražji je, priznam, ampak že imamo pogodbo za dve leti, za manj ni hotel podpisati, in lahko sem povsem miren, da ne bo izkoriščal prostorov univerze za svoje politične agitacije.

ROZA: Prosim. Naredi mi uslugo. Kar koli. Lahko vodim seminar.

Dekan utihne. Usede se na rob mize.

DEKAN: Rozalija ... Tega, kar ti bom zdaj povedal, ti nikoli nisem mislil povedati. Vsaj ne na takšen direkten način. Mislim sem, da boš kot akademsko izobražena ženska sama razumela, kaj si mislim o tebi.

Saj si končno specialistka za verze in metafore in veš, da se več pove, če se pove manj in na bolj indirektnen način.

ROZA: Temu jaz rečem hipokrizija.

DEKAN: No, pa hipokrizija. Kakor hočeš. Skratka, direkten bom kot še nikoli: ne maram te! Takšnih kot si ti, ne maram. Vedno si mi bila zoprna. Tudi ko še nisi šepala, ko sva skupaj poslušala predavanja, v isti klopi. Vedno sem bil ljubosumen na tvojo pamet, inteligenco, pridnost, prodornost ... Zdaj to lahko priznam. Ti si brezposelna, jaz sem dekan! Zakaj bi bil zdaj še ljubosumen? Manj sem bil nardarjen od tebe, bolj butast, komaj sem naredil doktorat, pa sem vseeno uspel. Jaz sem uspel, tebi, protežirani intelektualki, pa ni uspelo. Zadoščeno mi je. Ljubosumje je izginilo. Ampak seveda ni šlo samo za ljubosumje.

Dekan stopi bliže k Rozi. Govori ji čisto v obraz. Počasi, s poudarki.

DEKAN: Ne maram zafrustriranih levičark, ki bi rade, da bi bili vsi enaki. Ker *nismo* enaki! Nikoli ne bomo enaki! In nimamo enakih pravic! Nekateri ljudje in narodi imamo več pravic kot drugi. Nekateri ljudje so neumni, kronično revni, primitivni, drugačni, nesposobni za življenje, umazani, leni, neposlušni ... In moje mnenje je, da naj ostanejo tam, kjer jim je mesto. Drugje!! Ljudje se pač ne mešamo med sabo. Sovražim revne, nesposobne, polpismene, sovražim tiste, ki ne vejo, da naša civilizacija stoji na trdnih krščanskih temeljih. Vse ostalo je drek! Primitivno, umazano, kužno. Gabi se mi. Na bruhanje mi gre!!

ROZA: To govori dekan največje humanistične univerze v državi ...

DEKAN: Če boš rekla, da sem to rekel, bom gladko zanikal. Gledal te bom naravnost v oči in rekel, da ni res. Sicer pa vsi vejo, da se ti meša. Da si nora. Nora Roza Luksemburg. Rdeča Rozi, ki je tako nora, da jo je celo mož zapustil.

Roza je zmedena. Presenečena. Zaprepadena.

ROZA: Vse veš. Vse je povezano. Vsi ste povezani.

DEKAN: Kje pa misliš, da živimo?! Jasno, da je vse povezano. Živimo v malo podaljšani vasi, ki ji rečemo država. Vsi vse vemo. Vsi poznamo vsakogar. In o vsem in vsakomer imamo svoje mnenje. Največkrat slabo. In nikoli ga ne povemo naravnost. To je takšna tradicija. Kot burka, kot turban. Drugi narodi nosijo maske na obrazu, mi pa na duši. Tako pač je. Joj, kakšno olajšanje! Ne moreš si predstavljati! Kot da sem vse življenje samo čakal, da ti to povem.

Roza zaprepadeno stoji pred Dekanom.

DEKAN: Zdaj pa pojdi, lepo prosim. Ne! Počakaj. Jaz bom šel. Grem na malico. Mi pripada. Pa zbogom. Kot rečemo v naših krajih.

Dekan odide.

Roza sama v pisarni.

Njen pogled je odsoten. Izgubljeno stoji. Zdi se nam, da bi rada odšla, da bi rada stopila k vratom, vendar je noge ne ubogajo več. Z muko prestavi nogo za korak in potem še drugo ... Velik napor se odlikava na njenem obrazu, ko komaj za nekaj centimetrov premakne nogo. In potem še drugo. Pomaga si z rokami. Prime nogo in jo prestavi naprej in potem še drugo ... Potem v grozi krične. Mišice je ne ubogajo več. Pade na tla. Ohromela je. Nemočno se plazi proti vratom.

Priteče tajnica.

TAJNICA: Kaj pa je ...?! Vam je slabo?

Roza se ohromela po rokah plazi naprej.

ROZA: Jaz nisem ... Jaz nisem ...

Tajnica v paniki ...

TAJNICA: Vam pomagam? ... Kaj se je zgodilo ...? Kaj je z vašimi nogami?!

Tajnica počepne k Rozi.

Roza jo odrine in se sama po rokah plazi naprej.

Zakriči.

ROZA: Jaz nisem Roza Luksemburg!!!

Zatemnitev.

Devetnajsti prizor

Pisarna. Nekje na neznanem kraju.

MOŠKI Z OČALI: In malica vam tudi pripada. In letni dopust. In božičnica, povračilo potnih stroškov. To je danes redko.

GABER: Najbrž imate veliko kandidatov.

MOŠKI Z OČALI: Ampak samo vi popolnoma ustrezate našim željam.

GABER: Kako ste izvedeli zame?

MOŠKI Z OČALI: Glas o predanem in dobrem delavcu se daleč sliši.

GABER: Doslej je vladni urad za begunce nasprotoval našim idejam.

MOŠKI Z OČALI: Zdaj želimo delati drugače in zato vas vabimo v naše vrste. Vaše izkušnje, ki jih imate na terenu, so za nas pravo bogastvo. Želimo pomagati ljudem v stiski, želimo na novo organizirati pomoč beguncem, nemočnim ljudem, ki bežijo pred vojnam, pa tudi ljudem, *ki v domovini ne morejo povezati začetka meseca s koncem*, kot ste lepo povedali v nekem svojem intervjuju.

GABER: Prišel sem samo zato, ker ste me tolikokrat klicali.

Pred Gabra porine osnutek pogodbe o delovnem razmerju.

MOŠKI Z OČALI: Vse imamo pripravljeno. Poglejte, odločite se in podpisite.

GABER: Če bom sprejel službo, potem bi imel določene pogoje ...

MOŠKI Z OČALI: Zato pa vas vabimo v svoje vrste! Vaši pogoji nas zanimajo. Iskreno bi radi spremenili politiko do tega vprašanja. Neinstitucionalne humanitarne organizacije razumemo kot oplemenitenje našega programa. Ste pogledali plačilni razred?

Gaber gleda dokumente.

Ne reče nič.

MOŠKI Z OČALI: Gre za zaposlitev za nedoločen čas. Vlada se lahko zamenja, vi pa boste obdržali delo in boste še naprej delali za ljudi. Samo to je pomembno. Delo za ljudi.

GABER: Razmisliti moram.

MOŠKI Z OČALI: Imamo pa tudi mi pogoj. En sam.

GABER: Ja?

MOŠKI Z OČALI: Služba je vaša, če podpisete takoj.

Gaber razmišlja.

Podpiše.

Moški z očali mu stisne roko.

MOŠKI Z OČALI: Pravilno ste se odločili. Čestitam.

Gledata se.

MOŠKI Z OČALI: Prvega pridete k nam. Boste lahko zaključili delo v vaši nevladni organizaciji?

GABER: Pravzaprav sem ga že. Imeli smo nove volitve. Izvolili so novo vodstvo.

MOŠKI Z OČALI: Nimate nobene funkcije več?

GABER: V nadzornem odboru sem.

MOŠKI Z OČALI: No, tam lahko ostanete. Se ne izključuje. Saj gre končno za iste zadeve.

Gaber prikima.

MOŠKI Z OČALI: Kaj pa vaša dosedanja predsednica ...? No, kako ji je že ime ... Karizmatična, zelo sposobna, strastna in angažirana oseba. Že vrsto let sem njen skriti občudovalec. Če bi imeli v naši državi več takšnih ljudi, bi bilo vse drugače.

GABER: Ona je ...

MOŠKI Z OČALI: Ja?

GABER: Ona je ... Ona je pogumna ženska.

Zatemnitev.

Dvajseti prizor

Bela soba.

Roza v beli sobi. Oblečena v belo. V beli postelji.

Vrata se odprejo.

ZDRAVNIK: Pogumna ženska! Prava borka. Lahko vstopite.

Vstopijo Jurij in oba otroka, Timi in Brina.

Roza leži v postelji. Zaprte oči ima. Spi.

Vsi stopijo do postelje. Otroka se s strahom oklepata očeta.

ZDRAVNIK: Zdaj počiva. Telo in um potrebujeta počitek.

JURIJ: Moral bi reagirati že prej. Že prej so bili znaki.

ZDRAVNIK: Niste mogli vedeti. Dokler človek deluje, se nam zdi, da bo že kako. To je tako kot pri električni napeljavi. Dokler luči svetijo, smo prepričani, da je vse v redu, ko pa vrže varovalke ven in je tema, se šele zavemo, da je najbrž nekaj narobe z napeljavo.

JURIJ: Vse se je zgodilo naenkrat. Počutim se krivega.

ZDRAVNIK: Zgodilo se je naenkrat, pripravljalo pa se je leta. In zgodilo bi se v vsakem primeru. Telo je reklo *ne*. Precej pogosta reakcija izgorelosti. Odpovedo mišice, delna paraliza, čeprav je fiziološko vse v redu. Upor telesa, bi lahko rekli. Um se trmasto bori, ne obupa, telo pa reče: *Stop. Ne morem več.*

JURIJ: Imela sva avtomobilsko nesrečo. Od takrat ima težave z levo nogo ...

ZDRAVNIK: To ni v nobeni povezavi. Paraliza bo prešla. Za to imamo zdravila. Dobra, močna zdravila.

Stojijo pred posteljo in gledajo Rozo, ki ima zaprte oči.

JURIJ: Kaj pa ...?

ZDRAVNIK: Vprašajte!

JURIJ: Otroka sta pri meni in moji partnerki. Je bolje, da molčim o tem?

ZDRAVNIK: Edino pravo zdravilo je resnica. Realen svet. Nobenega skrivanja. Takšna so pač dejstva. Z življenjem se moramo spoprijeti. To je najbolj bistveno sporočilo.

BRINA: A se bo mamica zbudila?

ZDRAVNIK: Jo bomo pa zbudili!

Zdravnik stopi do Rozinega vzglavja.

Skloni se k Rozi in jo narahlo strese za ramena.

ZDRAVNIK: Gospa Rozalija, gospa ... Obisk imate.

Roza se predrami iz težke more. Govori v nemščini in trmasto odkimava.

ROZA: *Roza Luksmeburg wurde in den Fluss geworfen. Sie warfen mich auch in den Fluss.*

ZDRAVNIK: Kljub močnim zdravilom jo mučijo sanje. In to v nemščini.
Boji se, da jo bodo vrgli v reko.

JURIJ: Roza! Prišli smo na obisk.

Roza odpre oči.

Gleda jih.

Gledajo se.

ZDRAVNIK: Obisk imate, gospa Rozalija.

Roza se nasmehne.

ROZA: Skoraj sem se utopila.

Zdravnik se nasmehne in prikima Juriju.

ZDRAVNIK: Brez skrbi. Minilo bo. Zdaj vas bom pustil same.

Zdravnik prime Jurija za roko. Zaupno mu šepne.

ZDRAVNIK: Resnica. Samo resnica.

Zdravnik odide.

Roza, Jurij, Brina in Timi se gledajo.

Tišina.

JURIJ: Zdravnik je rekel, da si prava borka. In da bo vse v redu.

ROZA: Nisem borka. Roza Luksemburg je bila. Jaz pa nisem. Poiskati jo moram.

Roza stegne roke proti otrokoma.

ROZA: Pridita k meni ...

Roza se nasmehne.

ROZA: Ne bojta se. Roke še lahko premikam.

JURIJ: Pojdita k mamici.

Otroka gresta k Rozi. Brina jo objame in zakoplje obraz v njeno naročje. Tudi mlajši Timi jo objame.

ROZA: Pogrešala sem vaju. Ne moreta si misliti, kako sem vaju pogrešala!

Trojica objeta.

Jurij stoji ob vznožju postelje.

JURIJ: Dobra novica! Dokumenti na tvojem računalniku so se našli. Hard disk je zablokiral. Vse je bilo ves čas tam. Tudi naše družinske fotografije.

Roza objema otoka. Stiska ju k sebi.

JURIJ: Spet bo vse v redu. Mislim, ko boš ozdravela ... Ne bo več tako, kot je bilo, ampak obljubljam ti, spet bomo dobro živeli!

Roza se odsotno nasmehne.

ROZA: Če dobro živite, boste živeli še bolje, če boste kupili naše vzmetnice ...

JURIJ: Prosim?

Mali Timi se odtrga iz materinega naročja.

TIMI: Smrdiš.

JURIJ: Timi!

ROZA: To je zaradi tablet. Zato smrdim. Polna sem tablet in kemije ... Ampak minilo bo. Vse bo minilo. Obljubim.

Timi gre k očetu. Tudi Brina gre nazaj k očetu. Roza v postelji.

Gledajo se.

JURIJ: Ne skrbi. Otroka sta pri nama ... Mislim, pri meni in moji partnerki. Zaenkrat.

Gledajo se.

Molčijo.

ROZA: Razumem. Tako je bolje. Dokler spet ne shodim ... Dokler jaz in Roza Luksemburg spet ne shodiva.

Roza se zasmеji.

ROZA: Moram se naučiti hoditi. Spet od začetka. A ni to smešno?!

Roza se smeji.

Otroka se v strahu okleneta očeta.

Vrata se odprejo.

V prostor pokuka ženska. Prepoznamo jo, to je Lepa punca z bujnim oprsjem.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Oprostite. Zdravnik je rekel, da lahko ...

JURIJ: Pridi!

Lepa punca z bujnim oprsjem vstopi. Postavi se ob Jurija in oba otroka. Jurij jo objame okrog ramen. Potem jo v zadregi spusti.

JURIJ: Roza ... To je moja partnerka. Dokler ne bo s tabo ... Hočem reči ... Naj te ne skrbi. Lepo skrbiva za najine otroke ...

ROZA: Poznam vas.

Lepa punca z bujnim oprsjem začudeno pogleda.

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Ne ... Mislim, da se še nisva videli.

ROZA: V kulturnem domu. Vaja za Miklovo Zalo. Turki, burke, trebušne plesalke, sultan, turbani na glavi ...

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Prosim?

ROZA: V dvorani. Spomnim se vas!

JURIJ: Roza ... Utrujena si.

ROZA: Videla sem te! Spomnim se te! Nisem pozabila! Roza Luksemburg ničesar ne pozabi. Poznam te!

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Gospa ... Nikoli v življenju se nisva srečali.

Roza se začne smejati. Smeji se vedno glasneje.

ROZA: Vse je res. Nič ni izmišljeno. Nič ni samo v moji glavi. Nič, nič, nič ...

Otroka sta prestrašena.

Brina zajoka.

BRINA: Mamica!

LEPA PUNCA Z BUJNIM OPRSJEM: Najbolje, da gremo ... Ni bila dobra ideja ...

Roza se smeji. Vedno bolj noro.

JURIJ: Gremo ... Roza ... Mi zdaj gremo.

Roza se smeji.

Zdravnik prihiti v sobo.

Jurij, otroka in Lepa punca z bujnim oprsjem odhajajo.

Zatemnitev.

Enaindvajseti prizor

Pisarna. Nekje na neznanem kraju.

Moški z očali sedi za mizo. Miza je počiščena. Prazna in svetleča površina. Na mizi samo kozarec vode. In ob njem tableta ...

Moški z očali odpre predal in seže z roko vanj.

MOŠKI Z OČALI: Vem. To si bodo razlagali kot slabost. Skozi desetletja nakopičeno slabo vest. *Kljub vsemu je imel dušo*, bodo rekli. Kurac pa dušo! Vseeno mi je bilo. Vedno je šlo za službo. In za užitek, ja! Tudi za užitek. Rad počnem to. Vedno v ozadju. Nikoli na očeh. Do perfekcije izpeljano. Vedno na uslugo. Vedno nad njimi, ki pridejo, ki odidejo, ki so butasti, ker demokracija izbere tudi butaste, primitivne, nepoučene, sumljive, častihlepne lopove. Jaz nisem to. Jaz sem bog. Bog, ki je vedno na uslugo tistim, ki pridejo. Jaz

skrbim, da svet ne pade preveč iz tira. Jaz ga uravnavam ... Ha! Blebetam. Govorim neumnosti. Boli me kurac, kako si bodo razlagali. Vem, da sem dal vse. Sebe sem dal! Svoje življenje sem dal! In ni mi žal. Sploh ne. Brez mene bi šlo vse v pizdo materno že zdavnaj! Ali pa vsaj drugam, v *neobvladljive vode kaosa*. Kje sem že to prebral? Adorno? Sartre? Hegel? Marx? Nietzsche? Kaj me briga! Nočem se premetavati v ognju kot salamander, ki ne more zgoreti, samo cvre se. Ni me strah smrti, strah me je umiranja. Kdo je že to rekel? Balzac? Dostojevski? Márquez? Ali kakšen drug pofukan pisun, Nobelov nagradjenec, ki uspešno meša drek civilizacije. Umetniki so najhujši, ker so najbolj neulovljivi, zato je treba z njimi na kruto. In na kratko. Ha! In čas ... ja, čas ... Prehitel? Me je? Vedno nas prehiti po desni. Na roko pisana poročila so že včeraj, že minila, že minula. Osebni kontakt je tudi že pasé. Samo še medmrežje. Neosebno sledenje telefončkom, elektronskim aparatom, signalom, sevanjem ... Nobene poštene človeške spletke ni več. Pa tudi to mi dol visi. Pizdaaaaaa!! Vesel sem! Zelo vesel, da sem bil zraven.

Iz predala potegne pištolo in se ustrelj v glavo.

Truplo pade na tla za pisalno mizo in izgine.

Modrikast dim plava po prostoru.

Vstopi Mladenič z nahrbtnikom.

Povsem mirno gre do pisalne mize in pogleda truplo. Potem iz predala vzame šop dokumentov. Vidimo tudi rentgenske slike. Očitno gre za zdravniške izvide.

Mladenič z nahrbtnikom stopi do rezalnega stroja, ga vklopi in začne vanj vlagati papirje in dokumente, ki na drugi strani v drobnih, razrezanih trakovih padajo v koš za smeti. Z eno roko vlaga liste in rentgenske slike v rezalnico, v drugi roki drži pametni telefon. Vtipka. Čaka na odziv.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Se je zgodilo, kolegica. Kot smo pričakovali. Dobra prognoza. Ja.

Mladenič z nahrbtnikom se zadovoljno namuzne.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Imel sem odlično mentorico.

Trakovi dokumentov padajo v koš za smeti.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Že delam na tem.

Mladenič z nahrbtnikom se nasmehne.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Bil je zdrav kot dren. Prestrašen? To pa. O, ja! Hipohonder. Ko vse pospravim, bom obvestil ostale. Seveda bom pretresen. Zelo bom pretresen. Bom pa tudi razumevajoč.

Mladenič z nahrbtnikom zahlipa.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Boljše tako, kot pa da bi se mučil z dolgotrajno boleznijo.

Mladenič z nahrbtnikom neha hlipati.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Sem dober? Hvala. Nekaj sem se pa le naučil.

Trakovi dokumentov padajo v koš za smeti.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Ne skrbet. Samo prava zdravstvena dokumentacija bo ostala, jasno. In v njej je popolnoma zdrav. Tudi jasno.

Še zadnji trakovi dokumentov padajo v koš za smeti.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Končano. Pospravljeno. Zdaj pa samo še meso.

Mladenič z nahrbtnikom izklopi pametni telefon in ga vtakne v žep. Potem ugasne stroj za uničevanje dokumentov. Stopi do pisalne mize. Gleda truplo na tleh za mizo.

MLADENIČ Z NAHRBTNIKOM: Ubogi prasec!

Mladenič z nahrbtnikom pljune na truplo.

Zatemnitev.

Prizor pred koncem

Bela soba.

Roza se drži za stranico postelje. Poskuša hoditi. Muči se. Premika noge. Centimeter za centimetrom.

ROZA: Še malo, še malo ... Ne bom se dala. Poiskala jo bom. Tu je. Blizu. V sosednji ulici. Srečala sem jo že. Samo vedela nisem, da je to ona. Zdaj bom šla k njej. Ponovno se rodim in spet shodim in grem k njej. Roza Luksemburg stanuje v sosednji ulici. Samo potrkam na njena vrata. Samo poiščem jo. Čaka. Ona čaka. Jaz čakam. Ženske čakamo! Svet čaka! Še malo ... še en korak ... še čisto malo do cilja ...

Roza spusti stranico postelje in naredi prvih nekaj korakov.

Obraz se ji razsvetli.

Hodi! Hodi!

Zatemnitev.

Nekaj razmišljanj ob nastajanju dokumentarne drame *Roza Luksemburg stanuje v sosednji ulici*

Dokumentarna drama (dokudrama) se je kot samostojna dramska zvrst pojavila v drugi polovici 20. stoletja, pravi razmah pa je doživela v začetku devetdesetih let. Gre za dramatiko, ki operira s stvarnimi podatki in zgodovinskimi dogodki, jih literarno obdela ali pa jih pusti v dramski strukturi dokumentarno neokrnjene. Kar pomeni, da sodobna dokumentarna drama, tudi drama *Roza Luksemburg stanuje v sosednji ulici*, v svoje dramsko tkivo vključuje zapisnike sej, pomembne dokumente, jih komentira na dialoški način ali pa jih z ustrezno dramtizacijo drugače interpretira.

Dokumentarna drama je seveda najbolj vezana na politične teme ali teme etičnih odločitev. Po svoji dramaturški/uprizoritveni strukturi je to epska oblika gledališča, kar je razumljivo, saj poskuša govoriti o totaliteti sveta. Na neki način je dokumentarna drama tudi v današnjem času *shakespearevska* gledališka forma. Zаметke dokumentarne drame lahko najdemo že pri Brechtu, predvsem v igrach *Mati korajža*, *Kavkaški krog s kredo*, *Baal*, *Ustavljivi vzpon Artura Uia ...* V zavest svetovnega dramskega pisanja je dokumentarna drama vstopila z igrami Rolfa Hochhutha *Namestnik*, *Antisemitske domneve*, *Zdravnice ...* To so v resnici prave dramske rekonstrukcije npr. sodnih procesov (*Namestnik*). V zadnjem času se tudi v slovenskem gledališču srečujemo z igrami in uprizoritvami, ki na podlagi dokumentov, zapisnikov, pričevanj ... pred gledalca postavljajo gledališke dogodke, ki delujejo kot delno dokumentarne igre, saj izhajajo iz realnega, vsem poznanega dogajanja, vendar so v končnem, gledališkem izzvenu vseeno fiktivne zgodbe. Takšni sta brez dvoma odlični igri Ferdinanda von Schiracha *Teror* in pretresljiva igra Tadeusza Słobodzianka *Naš razred*. Obe izhajata iz zgodb, ki so se res zgodile. Iz resničnega dogajanja črpata svojo umišljeno gledališko pripoved, ki pa na trenutke vseeno deluje dokumentarno.

Živimo v izrazito spolitiziranem času novega *sužnjelastniškega kapitalizma* četrte industrijske revolucije 21. stoletja. Živimo pa tudi v permanentni vojni, v katero smo vpleteni vsi, še posebej državljani tako imenovanega zahodnega sveta. In ko govorimo o beguncih, govorimo o brezpravnem evropskem posamezniku, anonimnem prekaru, ki životari v vedno bolj odtujenem globalnem svetu, kjer vladajo egoizem, odsotnost empatije in s tem povezani različni nacionalizmi in fanatizmi. Tudi slovenska družba kljub svoji majhnosti ni imuna na vse to. Drama *Roza Luksemburg stanuje v sosednji ulici* poskuša spregovoriti tudi o intimni usodi posameznika, saj

človeški odnosi v brutalnem svetu *vojne vsakega z vsakim* razpadejo najprej v svoji intimni psihofizični strukturi.

Pričujoča igra tako vsebuje elemente dramskega pisanja dokumentarne drame s suspenzom dramaturgije kriminalke. Na koncu se namreč izkaže, da je tragična zgodba glavne junakinje zgolj fasada za veliko bolj zapleteno čiščenje kadrov v obveščevalnih strukturah družbe.

Čprav sem imena nevladnih organizacij v igri namenoma zabrisal in prikrikl, nerazpoznavna so tudi imena vpletenih vladnih institucij, ministrstev in nekaterih oseb, igra vseeno vsebuje mnoge elemente resničnega dogajanja, pričevanj, celo zapisnikov in rekonstrukcij dogodkov. Vendar vse služi zgolj fikciji in sporočilu drame.

Igra *Roza Luksemburg stanuje v sosednji ulici* je predvsem zgodba o ženski – o borbeni, trmasti in načelni ženski v nenačelnem svetu –, in je zgodba o tem, kako lahko nevidne sile sistema lomijo in zlomijo posameznika, čprav je vsa etična in moralna resnica na njegovi strani.

Živimo v svetu, kjer so meje med resničnim in fiktivnim, med strahom in pogumom, med resnico in prevaro, med obljubo in lažjo, med normalnim in umišljenim popolnoma zabrisane. Če ima nekdo preganjavico, pravi pregovor, *in se mu zato dozdeva, da ga zasledujejo in opazujejo, to nikakor ne pomeni, da ga zares ne zasledujejo in opazujejo.*

Vendar: tudi *dokumentarna drama* je vedno predvsem drama z jasno izpisanimi značajmi in konflikti med njimi. Je predvsem fikcija. Bolj opozorilo, kaj se lahko zgodi, kot kaj se res dogaja. Ampak saj za to vedno tudi gre.